

Dit tijdschrift wordt als objectieve documentatie uitgegeven.

De artikels geven de opvatting van de schrijvers weer, onafhankelijk van de meening der Bank.

INHOUD : Clearing-overeenkomsten en invoer in de Belgisch-Luxemburgsche Economische Unie. — Onze statistiek van de obligatiemarkt. — De economische toestand van België (Januari-Februari 1939). — Geld- en bankwezen. Financiële berichten. — Industriele en handelsberichten. — Wettelijke berichten. — Statistieken.

CLEARING-OVEREENKOMSTEN EN INVOER IN DE BELGISCH-LUXEMBURGSCH E CONOMISCHE UNIE

door den heer Georges JANSON,

Handelsingenieur V.U.B.,
Lid van den Hoogen Financieraad.

- In de studie die de heer Georges De Leener, hoogleraar aan de Universiteit te Brussel in het jongste nummer van dit *Tijdschrift* (1) heeft laten verschijnen, treedt duidelijk naar voren welke belangrijke rol de invoer, en inzonderheid de invoer van grondstoffen, in ons nationaal economisch leven heeft te vervullen.

Het aldus begonnen onderzoek voortzettend, hebben wij ons voorgenomen eenig licht te werpen op het regime waaraan de invoer van goederen in de Belgisch-Luxemburgsche Economische Unie is onderworpen, krachtens bestaande accoorden of maatregelen door de Unie getroffen in verband met de regeling der commerciële en financiële schuldvorderingen (2).

I

Economen en parlementairen, menig op actualiteiten belust journalist hebben kolommen volgeschreven over de tusschenkomst der *clearingen* in de internationale uitwisseling der goederen.

(1) G. DE LEENER, « De problemen van de grondstoffenvoorziening in België », Februarinumnummer 1939.

(2) Laten wij herinneren, dat, sedert 1922, België optreedt in naam van de Belgisch-Luxemburgsche Economische Unie. Wij hebben inderdaad in 1921 — nl. 23 Mei — een overeenkomst ondertekend, die 6 Maart 1922 in werking is getreden. Waar het in den beginne beperkt bleef tot douaneregeling en binnenlandse rechten, werd het accoord naderhand uitgebreid tot het regime van in-, uitvoer en transitverkeer. Deze beschikkingen en maatregelen voeren dus in België en Luxemburg een gemeenschappelijk regime in.

Wat niet belet, dat sommige zakenmensen, na van beide volgende berichten kennis te hebben genomen :

Het totaal aantal *clearing*-overeenkomsten en/of betalingsaccorden is toegenomen van 130 per 1 Juni 1936 tot 171 op 1 Januari 1939; 41 landen hebben thans dergelijke overeenkomsten afgesloten, tegen 36 in 1936 (3).

De goudwaarde van den internationalen handel was, in 1938, 13,4 pCt. lager dan in 1937; deze daling is toe te schrijven aan den val van den gemiddelden goudprijs der goederen in 1938 tegenover 1937 (4 pCt.) alsmede van de inkrimping van het ruilverkeer tusschen de verschillende landen van de wereld : naar de hoeveelheid bleef de wereldhandel, in 1938, ca. 9 pCt. beneden de cijfers van 1937 (4),

ze beide oppervlakkig met elkaar in verband gebracht hebben, en het « voorloopig » stelsel der *clearingen* verweten te zijn :

Ce pelé, ce galeux, d'où venait tout leur mal,
wilt het met den dag vasteren vorm aanneemt. Een dergelijke redeneering is een *petitio principii*. Vaak wordt verward tusschen kwaal en remedie, tusschen

(3) *L'Economie internationale*, Tijdschrift van de Internationale Kamer van Koophandel, Februarinumnummer 1939.

(4) Statistiek van de financiële afdeling van den Volkenbond.

reglementeeringen waarbij deviezentransfer wordt verboden, en *clearing*-overeenkomsten tot aanwakkering van het ruilverkeer zonder transfer van deviezen.

Niet minder vaak wordt de contingentteeringsovereenkomst, waarbij het volume van de goederenuitwisselingen tusschen twee landen wordt vastgelegd, verward met de *clearing*-overeenkomst, die de modaliteiten van de betaling dezer ruilingen tusschen exporteurs en importeurs voorziet.

II

Vooraf moeten wij even het voorgenomen kader van onze studie te buiten gaan om aan de hand van een korte herinnering aan zekere economische omstandigheden van internationalen aard, de juiste beteekenis van drie begrippen af te bakenen, nl. *deviezencontrôle*, *contingenteeringen*, *compensatieovereenkomsten* (*clearingen*), drie woorden, die, althans in België, vóór den oorlog en tot omstreeks 1930 onbekend waren en zeer uiteenlopende beteekenissen hadden.

Ziehier hoe een Fransch econoom (5) op buitengewoon heldere wijze de omstandigheden schetst, die, in 1931, tal van landen dwongen in hun commerciële en financiële betrekkingen het systeem der vrije betalingen te vervangen door het bilaterale compensatiestelsel waarvan de *clearing* als het oorspronkelijk model kan worden beschouwd (6) :

« Na de naoorlogsche monetaire crisis die tragische » en zeer ongelijke fasen had doorgemaakt, werd, » tusschen 1919 (losmaking van de Tsjecho-Slowaak- » sche kroon van het Oostenrijksch-Hongaarsch munt- » stelsel) en 1931 (stabilisatie van den Joegoslavischen » dinar in Juni) aan alle munteenheden opnieuw een » wettelijke basis geschonken; de crisis scheen bezwo- » ren. Ongelukkigigerwijze was het maar leur. Men had » inderdaad, in al de landen van Centraal Europa » opnieuw den goudwisselstandaard ingevoerd en » weldra werd ondervonden hoe broos het stelsel was. » Aan dit regime, dat zooals tal van economische » nieuwigheden zeer vernuftig bleek, zaten vele » bezwaren vast waarvan niet de minste de algemeen- » making der crisis was. Het « credietwonder » was » geschied, en de zinsbegoocheling kon doorheen de » overdreven bewondering niet waargenomen worden. » Amerika beleefde een tijd van voorspoed gesteund » op het crediet maar... er lagen wolfsjizers, en pas » toen de crisis van 1929 losbrak werd het gevaar » ingezien. Jaren lang had men met kwistige hand » korte credieten toegekend en de groote kapitaal- » verschuivingen in de hand gewerkt waardoor de

» crises, welke misschien zonder al te veel kwaad zou- » den zijn verlopen, met een alles vernielende kracht » losbarstte.

» Aan den oorsprong van deze terugtrekkingen van » credieten lag de krach van een van de oudste Weener » bankinstellingen, de *Oesterreichische Kredit-Anstalt*, » die aan het licht bracht in welken benardden toe- » stand Centraal Europa zich bevond na de voortdu- » rende prijsdalingen, inzonderheid bij de landbouw- » producten. Van toen af, was het vertrouwen gewe- » ken. De bevolking had van de vorige crises een bit- » tere herinnering bewaard. Daar te allen prijze » inflatie met haar geheelen nasleep, moest worden » vermeden, werden alle middelen aangewend om de » waarde van de munt te handhaven. Te dien einde » werden de internationale verrichtingen in een » nijpend keurs — *deviezencontrôle* — gestoken. » Daarentegen zochten tal van landen het herstel » hunner economie in de tegenovergestelde methode, » t.w. in de waardevermindering van hun geld, en in » *dumping*-practijken. Zodoende werd een nieuwe » techniek, die *contingenteering* werd genoemd, in het » leven geroepen, die evenals de eerste, remmend op » het ruilverkeer inwerkte.

» In vele gevallen was terugtrekking van credieten » niet mogelijk : vaak was kort crediet op langen en » op halflangen termijn belegd geworden.

» Waar bijna overal, zonder het uitdrukkelijk te » bekennen, het orthodoxe stelsel van den gouden » standaard werd verlaten, verliep dit toch niet » steeds zonder strijd.

» Deze strijd bleek trouwens te vergeefs, en vrijwel » alle landen zagen zich verplicht de deviezenmarkt » te reglementeeren.

» De aldus genomen maatregelen vallen in twee » groepen uiteen : deze tot controleering of tot schor- » sing van den deviezenhandel en deze waarbij een » transfermoratorium werd ingesteld. Zekere landen » schorsten officieel den gouden standaard, andere » behielden hem, doch louter nominaal.

» Het spreekt vanzelf, dat, ten aanzien van het » transfermoratorium, menige Staat van oordeel was, » dat om betaald te worden, het beste en zekerste » middel was zichzelf te betalen. Daar de internatio- » nale betrekkingen tweeledig zijn en tal van landen » wederkeerig goederen in- en uitvoeren, was niets » logischer dan de binnenlandsche exporteurs te doen » betalen door hun medeburgers importeurs; aldus » zou worden vermeden, dat de invoeren van een land » contant moeten worden geregeld, terwijl de expor- » teurs op hun geld wachten.

» Het middel is nochtans niet zoo ideaal als op het » eerste gezicht wel zou kunnen blijken. Zoo het inder- » daad waar is, dat al de landen terzelfdertijd expor- » teur en importeur zijn — al was het ook slechts » van kapitaal — toch komt het vaak voor, dat er niet

(5) GILBERT DELCOURT, *Les procédés modernes de contrôle du change et leur application dans les pays anglo-saxons*. Parijs, 1936.

(6) Zie ook over dit onderwerp :
O.-M. GERARD, « Les régimes de réglementation du commerce des devises et les créances commerciales bloquées à l'étranger », *Revue Economique Internationale*, Juni 1932.
Volkenbond : « La production mondiale et les prix 1925-1932 », Hoofdstuk III, 1933.

» steeds wederkeerigheid bestaat. Onze moderne economie kent geen verruiling noch in het binnenlandsch noch in het buitenlandsch verkeer. Het gebeurt zelden, dat het goederenverkeer tusschen twee landen volledig in evenwicht is, m.a.w. dat in- en uitvoer aan elkaar gelijk zijn. Daaruit volgt, dat een compensatieaccoord als een halfslachtige oplossing is te beschouwen; het is niets meer dan een crisismaatregel. »

III

Na aldus het terrein te hebben ontgonnen, komen wij terug tot de specifiek Belgisch-Luxemburgsche problemen. Laten wij allereerst onderzoeken hoe de moeilijkheden tijdens of na de wereldcrisis van 1929-1933 werden opgelost.

1. *Binnenlandsche deviezencontrôle.* — In België werd nooit transfercontrôle ingesteld, behalve in 1935 gedurende enkele weken, vóór en na de monetaire hervorming die bij de wet van 30 Maart 1935 tot stand is gekomen.

2. *Bilaterale contingententeeringsovereenkomsten.* — Door de snelle daling van de goederenprijzen, die tijdens den herfst van 1929 inzette en ononderbroken voortduurde tot in 1933, gepaard met de omstandigheid, dat de grondstoffen veel vlugger daalden dan de eindproducten, waren de grondstoffenproducenten genoodzaakt hun aankopen van afgewerkte producten in te krimpen. Dit had voor gevolg een waardevermindering van de bodemproducten in België en een intense werkloosheid in de nijverheid.

Reeds in 1931, deden de Belgische landbouwkringen beschermende tarieven stemmen, welke kort nadien aangevuld werden met verdedigingsmaatregelen behorende tot het contingententeeringstelsel met of zonder vergunningstaxe. Dit stelsel werd geleidelijk uitgebreid. Waar het eerst beperkt bleef tot boter en vleesch, omvatte het later eveneens melk en tuinbouwproducten. Later nog, kwamen daar zekere grondstoffen bij (steenkol, zout), tal van nijverheidsproducten (toebereide huiden, garens en weefsels van zijde en rayonne, stikstofhoudende meststoffen, vensterglas, schoeisels, enz.).

Ten dage, zijn de handelsverdragen welke de Belgisch-Luxemburgsche Economische Unie met 53 landen heeft gesloten, aangevuld met contingententeeringsovereenkomsten met 13 landen: Duitsland, Denemarken, Spanje, Estland, Frankrijk, Hongarije, Italië, Litauen, Nederland, Polen, Zwitserland, Tsjecho-Slowakije en Turkije.

Het is niet onze taak hier de geschiktheid noch de beginselen na te gaan die de Belgisch-Luxemburgsche verdeelingspolitiek in zake contingententeeringen ten grondslag liggen.

Daaromtrent is, in een vroeger nummer van dit *Tijdschrift*, een breedvoerige studie verschenen van de hand van een hoogstaand specialist (7).

Over 't algemeen, wordt aan de handelsverdragen of accoorden, dank zij dewelke zekere Staten — van oordeel zijnde, dat op hun betalingsbalans, de eenige post van beteekenis de handelsbalans is — pogen hun handelsbalans met elkeen van hun medecontractanten in evenwicht te brengen door middel van het ingewikkelde spel der douanerechten en vooral der contingententeeringen, de onjuiste benaming van « compensatieaccorden » gegeven.

Deze accoorden zijn niet anders dan verdragen van « wederkeerigheid in zake ruilverkeer » (8).

3. *Compensatieovereenkomsten (clearingen)* — Door de invoering van de deviezencontrôle in tal van landen, werden de transacties in buitenlandsche deviezen onder bestendig toezicht gebracht, en den aankoop van deviezen nog slechts voor « goedbevonden » doeleinden toegelaten.

De *clearing* was een maatregel uitgedacht om te trachten door compensatie, het geblokkeerd tegoed te herkrijgen ten nadeele van de crediteuren in de landen die deze contrôle hebben ingevoerd (achterstallige betalingen) en om met deze landen een zeker, zij het dan ook verminderd, ruilverkeer te handhaven (nieuwe zaken).

Het compensatiestelsel werd dus ingevoerd om de commercieele en financieele schulden tusschen de onderteekenende landen te vereffenen. Het mechanisme ervan kan als volgt worden geschetst (9) :

« In elk van de beide landen die de *clearing*-overeenkomst hebben ondertekend, wordt een speciale rekening geopend waarop de importeurs van goederen herkomstig uit het andere land, in nationale munt, de tegenwaarde van de ingevoerde goederen storten of zich verbinden deze te storten. Uit het aldus gevormde fonds, worden de bedragen genomen, noodig tot het betalen van de binnenlandsche exporteurs van goederen naar het medecontracteerend land. De exporteurs ontvangen dus den prijs hunner goederen uit de *clearing*-kas en niet uit de hand van den buitenlandschen cliënt.

» In de uiteenzetting van het gemengd comité aangesteld door den Volkenbond tot het bestudeeren van de *clearing*-overeenkomsten, valt te lezen : voor het regelen der betalingen, hebben de exporteurs uit het eene land met de importeurs uit het andere land, dat de *clearing*-overeenkomst heeft getekend onderling geen betrekkingen meer. Deze laatste zijn vervangen door :

(7) MAX SUYSENS, directeur-generaal bij het Ministerie van Buitenlandsche Zaken : « De handelspolitiek van België », *Tijdschrift* van Augustus 1938.

(8) J. DUBOIS, « Considérations générales sur les accords de *clearing* », *Revue Economique Internationale*, Juli 1935.

(9) *Pandectes périodiques*, Maart 1938 : « Les accords de *clearing* », uitgegeven onder de directie van den heer J. Van Houtte.

» a) Driehoeksbetrekkingen (importeurs, compensa-
» tiekas en exporteurs) waarbij alles binnen het land
» van elke partij wordt afgewikkeld;

» b) En een enkele betrekking tusschen de twee
» kassen, die door middel van compensatie, de weder-
» zijdsche schulden en schuldvorderingen regelen. »

Op het internationaal plan, kwam het eerste accord
van dien aard tot stand in November 1931, tusschen
Hongarije en Zwitserland.

België heeft den weg der compensatie ingeslagen
op 26 Maart 1932 (accord met Hongarije). Aan het
einde van December 1938, had de Belgisch-Luxemburg-
sche Economische Unie met vijftien Staten een over-
eenkomst afgesloten van het *clearing*-type, of er van
afgeleid.

De bindende kracht van de compensatie ligt in arti-
kel één van de wet van 8 Augustus 1932, dat luidt
als volgt :

« Wanneer een land het toezicht op de muntde-
» viesen derwijze inricht, dat daaruit een ernstige
» afbreuk aan de rechten der Belgische schuldeischers
» voortvloeit, kan de Koning door een in den
» Ministerraad overwogen besluit de betaling der
» schuldvorderingen die dit land, of zijn onderhoo-
» rigen mochten hebben op Belgische schuldenaars,
» derwijze reglementeeren, dat er mogelijkheid bestaat
» tot vereffening bij wijze van verrekening der
» schuldvorderingen die aan Belgen toebehooren » (10).

Wat betreft de particuliere compensatie of verrui-
ling die in tal van *clearing*-overeenkomsten wordt
voorzien, zullen wij laten opmerken, dat de accorden
ondertekend door de Belgisch-Luxemburgsche Econo-
mische Unie deze niet toelaat of haar althans zeer
stipte voorwaarden oplegt.

Inderdaad, de verruiling, t.t.z. de loutere verwisse-
ling van een product uit een land tegen een product
uit een ander land (machines tegen graan b.v.), is
een individueele compensatie, terwijl de onderlinge
gebondenheid tusschen koopers en verkopers de basis
uitmaakt van de collectieve *clearing*.

Zoo de particuliere compensatie bij zekere door de
Belgisch-Luxemburgsche Economische Unie aange-
gane accorden veroorloofd wordt, kan ze nochtans
enkel tot stand komen voor zooveel de Belgische koper
een hoeveelheid goederen invoert die de behoeften van
de private compensatie overschrijdt, dit om eveneens
de algemeene *clearing* te voeden en op voorwaarde
dat het gaat om bijkomende transacties die onmoge-
lijk in het kader der normale verrichtingen kunnen
plaats grijpen.

(10) Art. 3 van de wet voorziet een dubbele sanctie tegen de
overtreders van art. één : een strafrechtelijke sanctie (gevangenis-
straf en boetebetaling) en een burgerlijke sanctie (afbetaling
langs reguleren weg blijft verplicht ondanks de gedane onre-
gelmatige betalingen). De Belgische importeur die zich aan de
wet niet zou onderwerpen, zou zich dus blootstellen aan straf-
rechtelijke maatregelen en gevaar loopen twee maal te moeten
betalen.

* * *

Men weet, dat het beheer van de *clearing* toever-
trouwd is aan den Belgisch-Luxemburgschen Verreke-
ningsdienst opgericht bij koninklijk besluit van
31 Augustus 1932, en waaraan een eigen rechtspersoon-
lijkheid werd toegekend.

Dit organisme viseert nl. de facturen over de uitge-
voerde goederen, oefent contrôle uit op de betalingen
van de importeurs en regelt, in overleg met de over-
eenkomstige buitenlandse organismen, de moeilijk-
heden die zich bij de toepassing van de conventies
zouden kunnen voordoen.

Niemand is meer bevoegd dan de heer Olivier-
Marcel Gérard — die, sedert 1932, de functies waar-
neemt van secretaris-generaal van den Belgisch-
Luxemburgschen Verrekeningsdienst — om een oordeel
uit te drukken nopens het invoeren van het *clearing*-
stelsel door de Unie.

De heer O.-M. Gérard schreef in de *Revue de
l'Association des Groupements textiles de Belgique*
(Juni 1935) :

« Het ontstaan en de uitbreiding van het bilateraal
» stelsel der goederen-*clearingen* heeft de overdracht
» van deviezen uitgeschakeld. Deze uitschakeling van
» deviezentransfer is een der remediën geweest tegen
» de muntkwaal waaruit de compensatiemethode ont-
» staan is. Het heeft geen nut over een bestaande feit
» te gaan jammeren, de oorzaken ervan uit de wereld
» te wenschen en de gebruikte remedies te hekelen,
» zoo de kritiek niet opbouwënd is. »

IV

Sedert 1931, is de aanvankelijk starre compensatie-
procedure zich geleidelijk aan de wereldevolutie gaan
aanpassen.

Het Internationaal Centrum voor Economische
Voorlichting van de Internationale Kamer van Koop-
handel verdeelt de bilaterale accorden die aan het
begin van 1939 van kracht waren, in twee categorieën :

A. — Zuivere *clearing*-overeenkomsten.

1. De twee contracteerende partijen verstaan mekaar
onderling over de regeling van hun handelstransac-
ties. De importeurs moeten hun schulden in nationale
munt betalen en de exporteurs ontvangen hun schuld-
vorderingen eveneens in nationale munt. Aldus wordt
elke overdracht van deviezen tot regeling van hun
commercieele ruilingen vermeden.

2. In elk van de beide contracteerende landen, is
een organisme in het bijzonder belast met :

a) Het innen in nationale munt van de door de
importeurs gestorte bedragen;

b) Het betalen van de exporteurs, uit het aldus gevormd fonds en binnen de perken van de beschikbare gelden, op voorwaarde, dat in het ander land, de importeurs de door hen verschuldigde sommen, aan hun uitvoerend organisme hebben afgedragen.

3. De wisselkoers van de munten der contracteerende landen wordt vastgesteld voor de in het accord bedoelde transacties (goudpariteit, officieele koers of conventioneele koers).

4. De bedragen gestort op de verschillende rekeningen zijn renteloos.

B. — *Clearing- en betalingsovereenkomsten.*

Benevens hoogergenoemde punten 1, 2, 3 en 4, bevatten deze accoorden een van de volgende bepalingen :

5. In de landen zonder wisselcontrôle, wordt een zeker percentage van de door de importeurs gestorte bedragen ter beschikking gesteld van de Centrale Bank van het medecontracteerende land en daaruit worden dan de handelsschulden betaald die vóór het afsluiten van het accord bestonden, en/of de niet-commercieele schulden (publieke of private schulden van financiële aard) gedelgd, of ze worden gebruikt voor andere doeleinden. Alleen het saldo mag worden aangewend voor het betalen van de na het afsluiten van het accord geëxporteerde goederen.

6. In de landen met wisselcontrôle, worden de achterstallige handelsschulden geregeld door een vrijen transfer van de deviezen waarover de importeurs mogen beschikken.

C. — *Zuivere betalingsovereenkomst.*

In een zuivere betalingsovereenkomst gaat een land X met wisselcontrôle, tegenover een land Y zonder wisselcontrôle, de verbintenis aan zijn importeurs toelating te verleenen tot vrije overdracht op de rekening van de exporteurs uit het land Y, van een zeker percentage (vastgelegd in het accord) van het gezamenlijke bedrag aan deviezen vooraf getransfereerd door het land Y, voor de betaling van zijn loopende handelsschulden. De overdracht van de deviezen tusschen de beide landen, tot regeling van hun wederzijdsche handelsruilingen, geschiedt dus in het kader van de in het accord vervatte bepalingen.

Het land X mag daarenboven de verbintenis aangaan een zeker percentage van het totaal door het land Y getransfereerde deviezenbedrag te besteden aan het afbetalen van een der categorieën van de volgende schulden welke het aan het land Y zou te betalen hebben :

- a) Handelsschulden van vóór het accord, of
- b) Schulden van niet-commercieelen aard (openbare of private schulden van financiële aard) of
- c) Schulden vermeld sub a) en sub b) tegelijk.

V

De terminologie in gebruik bij den Belgisch-Luxemburgschen Verrekeningsdienst, verschilt merkbaar van deze gebruikt in de Internationale Kamer van Koophandel.

De Dienst onderscheidt vijf categorieën accoorden, waarvan hierna de hoofdkenmerken volgen :

1. *Bilaterale clearing-overeenkomsten.*

Zijn in deze klasse ondergebracht de accoorden met Chili, Griekenland, Italië en Turkije.

Deze overeenkomsten bepalen de wijze waarop de debiteur (importeur) in de Belgisch-Luxemburgsche Economische Unie zijn stortingen moet doen, alsmede de modaliteit van betaling aan den crediteur (exporteur) in de Belgisch-Luxemburgsche Economische Unie en het contracteerende land.

In de Belgisch-Luxemburgsche Unie, betaalt de importeur in belga's aan de Nationale Bank van België.

In de Belgisch-Luxemburgsche Economische Unie wordt de exporteur betaald in belga's langs de Nationale Bank van België om, die optreedt als kassierster van den Verrekeningsdienst, in zoover er gelden voorhanden zijn en op bevel van den Dienst.

2. *Betalingsovereenkomsten met eenzijdige clearing-rekening.*

Zijn in deze categorie ondergebracht de accoorden met Bulgarije, Hongarije en Roemenië.

Deze overeenkomsten bepalen de stortingsmodaliteit in de Belgisch-Luxemburgsche Economische Unie, naar dewelke de debiteur (importeur) zich schikken moet, alsmede de modaliteit van betaling aan den crediteur (exporteur) in dezelfde Unie.

De debiteur betaalt in belga's aan de Nationale Bank van België, de crediteur wordt betaald in belga's door de Nationale Bank van België, op den vervalddag, onder contrôle van den Dienst, op bevel tot betalen gegeven door de Centrale Bank van het contracteerende land.

3. *Autonome clearing.*

De overeenkomst van 4 April 1936 met Spanje, werd in haar toepassing geschorst bij koninklijk besluit van 1 October 1936.

Op de Nationale Bank van België werd een speciale rekening aangelegd ten name van den Verrekeningsdienst. In de Belgisch-Luxemburgsche Economische Unie betaalt de debiteur in belga's (ten gunste van den Spaanschen verkooper) op een speciale rekening. Deze gelden mogen ter beschikking worden gesteld van uitvoerders van Belgische of Luxemburgsche producten naar Spanje, ter betaling van goederen geleverd na 1 October 1936 *mits uitdrukkelijk accord van de Spaansche rechthebbers op deze fondsen, en op bevel van den Verrekeningsdienst.*

4. *Betalingsovereenkomsten gesteund op wederkerige contrôle van de commerciële ruilingen.*

Zijn in deze categorie ondergebracht, de overeenkomsten met Duitsland, Estland, Letland en Joego-Slavië.

De waarde van den invoer in de Belgisch-Luxemburgsche Economische Unie, herkomstig uit ieder van deze landen, wordt periodiek door contrôleorganismen in samenwerking met den Verrekeningsdienst uitgerekend. *Deze waarde bepaalt het uitvoervermogen van de Belgisch-Luxemburgsche Economische Unie naar die landen, volgens diverse in de accoorden voorziene modaliteiten (11).*

In de Belgisch-Luxemburgsche Economische Unie betaalt de debiteur (importeur) rechtstreeks zijn buitenlandischen crediteur, in de munt voorzien in het contract en met al de gewone betaalmiddelen gebruikt in de internationale betrekkingen (uitgezonderd Duitsch metaalgeld of banbiljetten die niet naar Duitschland mogen worden gezonden).

5. *Algemeene wisselovereenkomsten.*

Dergelijke accoorden bestaan met Argentinië, Litauen en Uruguay. De Regeeringen van de Argentijnsche Republiek en van Litauen hebben de verbintenis aangegaan zonder uitstel noch beperking, aan alle rechthebbenden in de Belgisch-Luxemburgsche Economische Unie, den transfer in vrije valuta te verzekeren van alle bedragen vallend onder toepassing van de overeenkomst.

Uruguay n.l. heeft zich verbonden de meest begunstigingsclausule toe te passen in valutazaken, alsook voor prijzen en *restricties* bij het binnenkomen op zijn grondgebied.

Het visa van den Verrekeningsdienst op de facturen betreffende den uitvoer naar Litauen en Uruguay, is verplichtend.

* * *

Tot welke categorie zij ook behooren, wordt in de overeenkomsten de bestemming vastgelegd van de bedragen welke tot betaling van de invoeren in de Belgisch-Luxemburgsche Economische Unie gediend hebben.

In enkele onder haar worden zelfs de gevallen behandeld (plafond, stand der rekeningen na aanzuivering der achterstallen, enz.) waardoor, in den loop der uitvoering, de oorspronkelijk aangeduide bestemming

(11) Voor Duitschland wordt om de maand het bedrag uitgerekend van de deviezen die binnenkomen als tegenwaarde van de Duitsche invoeren. Als basis der berekening worden genomen de *Exportvalutaerklaringen* welke de Duitsche leveranciers bij de Reichsbank en bij de Belgisch-Luxemburgsche douane moeten indienen.

Aan de hand van het aldus uitgerekend bedrag wordt dan het maandelijksch deviezencontingent vastgesteld dat het Reich zal besteden, door toekenning van *Devisenbescheintijningen* aan het afbetalen der Belgisch-Luxemburgsche uitvoeren naar Duitschland.

wordt gewijzigd. Aan de hand van onderstaande tabel, opgemaakt volgens de per 31 December 1938 in werking zijnde accoorden, kunnen de « basispercentages » worden vergeleken :

CONTRACTEEREND LAND	Aandeel in pCt. van de invoerwaarde in de Belgisch-Luxemburgsche Economische Unie	
	a) ter beschikking van het contracteerende land gelaten	b) voorbehouden aan de crediteuren van de B. L. U. E.
{ Chili	{ 20	{ 80
{ Chili (salpeter).....	{ 40	{ 60
Griekenland	—	100
Italië	—	100
Turkije	30	70
Bulgarije	30	70
Hongarije	50	50
{ Roemenië	{ 33	{ 67
{ Roemenië (graangewassen)	{ 23,10 (+ 15)	{ 61,90
Spanje		Troc
Duitschland	17,44	82,56
Estland	—	120
Letland	30	70
Joegoslavië	20	80
Argentinië.....		Overbrenging zonder voorbehoud.
Litauen		Overbrenging zonder voorbehoud.
Uruguay		Overbrenging zonder voorbehoud.

Wanneer wij in acht nemen, dat zekere accoorden de conventionele aanwending voorzien van het aandeel toegekend aan crediteuren van de Belgisch-Luxemburgsche Economische Unie (12) en zoo we, ten slotte, de bepalingen aangenomen door de Internationale Kamer van Koophandel in verband brengen met deze gezamenlijke aanduidingen, kunnen wij, naar ons dunkt, als volgt de vijftien accoorden rangschikken, die, tot op heden, met het oog op compensatie, de Belgisch-Luxemburgsche Economische Unie met andere landen verbinden :

1 zuivere *clearing*-overeenkomst : Griekenland.

7 *clearing*-en betalingsovereenkomsten: Chili, Italië, Turkije, Bulgarije, Hongarije, Roemenië, Spanje (conventie van 4 April 1936).

7 zuivere betalingsovereenkomsten : Duitschland, Estland, Letland, Joegoslavië, Argentinië, Litauen, Uruguay.

VI

In welke mate — rekening gehouden met de wereldconjunctuur — hebben deze accoorden een weerslag gehad op onze handelsbetrekkingen met de ondertekenende landen ?

(12) Het accoord met Duitschland, b. v., schrijft voor, dat van de 82,56 pCt. toegekend aan de crediteuren in de Belgisch-Luxemburgsche Economische Unie, 77,26 pCt. besteed zal worden aan de betaling van de handelsschuldvorderingen en 4,80 pCt. aan de betaling van de Belgische en Luxemburgsche financiële schuldvorderingen.

Volgende tabel opgemaakt volgens de door het Ministerie van Financiën gepubliceerde statistieken van den buitenlandschen handel der Belgisch-Luxemburgsche Economische Unie, geeft een algemeene gedachte van deze betrekkingen gedurende de drie laatste jaren :

(Millioenen franken.)

LANDEN	Invoer in B.L.E.U.	Uitvoer uit B.L.E.U.	Saldo voor de B.L.E.U.	
			Actief	Passief
Chili.....	1936 107	36	—	71
	1937 75	42	—	33
	1938 75	38	—	37
Griekenland.....	1936 25	38	13	—
	1937 28	53	25	—
	1938 22	60	38	—
Italië.....	1936 70	243	173	—
	1937 204	313	109	—
	1938 213	250	37	—
Turkije.....	1936 28	18	—	10
	1937 116	47	—	69
	1938 59	53	—	6
Bulgarije.....	1936 63	13	—	50
	1937 19	29	10	—
	1938 8	27	19	—
Hongarije.....	1936 58	10	—	48
	1937 50	10	—	40
	1938 38	16	—	22
Rocmenië.....	1936 218	43	—	175
	1937 412	125	—	287
	1938 124	124	—	—
Spanje.....	1936 169	131	—	38
	1937 119	259	140	—
	1938 80	244	164	—
Duitschland.....	1936 2.476	2.064	—	412
	1937 3.175	2.779	—	396
	1938 2.599	2.654	55	—
Estland.....	1936 17	14	—	3
	1937 13	26	13	—
	1938 9	25	16	—
Letland.....	1936 86	42	—	44
	1937 85	92	7	—
	1938 51	25	—	26
Joego-Slavië.....	1936 127	58	—	69
	1937 236	66	—	171
	1938 143	57	—	86
Argentinië.....	1936 1.189	597	—	592
	1937 1.766	947	—	819
	1938 944	694	—	250
Litauen.....	1936 57	65	8	—
	1937 41	115	74	—
	1938 67	47	—	10
Uruguay.....	1936 77	60	—	17
	1937 51	73	22	—
	1938 31	24	—	7

Op grond van de douanestatistiek, is het aandeel van onzen invoer langs de *clearing* :

In 1936 : 4.767 millioen Belgische frank of 21,9 pCt. van de totale invoerwaarde van de Belgisch-Luxemburgsche Economische Unie (fr. 21.708 millioen).

In 1937 : fr. 6.390 millioen of 22,9 pCt. van de invoerwaarde (fr. 27.893 millioen).

In 1938 : fr. 4.453 millioen of 19,2 pCt. van de invoerwaarde (fr. 23.167 millioen).

Daar de verhouding om zoo te zeggen onveranderd is gebleven, mag aangenomen worden, dat op heden ca. 1/5 deel van onzen specialen invoerhandel onder de toepassing valt van *clearing*-overeenkomsten en gelijkaardige regelingen.

Echter mag niet uit het oog worden verloren, dat de Belgisch-Luxemburgsche douanestatistiek opgemaakt wordt aan de hand van verklaringen van in- en uitgaan, met het oog op de *herkomst* der producten en, dat deze verklaringen wel eens onvolledig en onjuist zijn (13).

Wanneer het bij den invoer van koopwaar gaat om goederen die vrij van rechten binnenkomen, wordt door de diensten der douane slechts den aard der producten in detail nagezien, terwijl de controle eerder oppervlakkig is ten overstaan der andere aanduidingen der inklaringen. Zoo ook bij den uitvoer, geschiedt de verificatie der goederen met verklaring van vrijen uitvoer meestal beknopt wanneer er geen fiscale belangen mee gemoeid zijn. Men zou niet anders kunnen handelen, noch in het een noch in het ander geval, zonder de verzendingen te stremmen en daarenboven dure bewerkingen te veroorzaken (14).

Welnu, in zake compensatie van handelsschulden is de oorsprong of de voldoende thuiswijzing van een koopwaar de determineerende factor, en niet de plaats van verzending noch de nationaliteit van de verkopers.

Herinneren wij, dat één der doelstellingen van onze *clearing*-overeenkomsten geweest is, de handelsbetrekkingen tusschen de onderteekenende landen meer zekerheid te geven : opdat derhalve geen verkeerde verklaringen de werking der financieele voorschriften van genoemde overeenkomsten zou verstoren, werden er dan ook heel zorgvuldig de voorwaarden in vastgelegd, waaronder de geruilde producten zich moeten bevinden om als « nationaal » te worden aanzien. De compensatiediensten zetten slechts hun visa op de facturen na te hebben onderzocht of de gefactureerde producten al dan niet op juiste wijze aan de gestelde vereischten beantwoorden.

Als een andere reden van verschil tusschen de statistiek van den douanediens en de fragmentaire statistieken die de Belgisch-Luxemburgsche Compensatiedienst periodiek laat verschijnen in het *Bulletin Commercial* (15), dient ook aangestipt, dat zekere

(13) A. JULIN, « La réforme des statistiques d'importation et d'exportation en relation avec les nouvelles méthodes de la politique commerciale » (Uitgaven van het Centraal Nijverheidscomité van België, 1939).

(14) Zie Bericht aan de aangevers uitgegeven door het Ministerie van Financiën van België en, bij de douane, ter hand gesteld aan de in- en uitvoerders.

(15) Volgens de douanestatistiek belooft onze invoer naar Duitschland in 1938, naar de waarde, fr. 2.599 millioen en onze uitvoer naar dit land fr. 2.654 millioen. Volgens aan de controle van den Compensatiedienst overgemaakte bescheiden, bereikte de invoer van Duitse producten in het gebied der Economische Unie in 1938 fr. 2.533 millioen terwijl de uitvoer van Belgische of Luxemburgsche producten, volgens aan den Dienst overgemaakte bescheiden in 1938 fr. 1.960 millioen bedroeg.

operaties van uitvoer « buiten de clearing om » geschieden. In dergelijk geval kan de buitenlandsche koper, t'ackoord met de overheid van zijn land, den prijs aan den verkooper vereffenen door rechtstreeksche betaling in vrije deviezen, die genomen worden hetzij op het door de *clearing*-overeenkomst ter beschikking van dit land gestelde deel, hetzij op een ander tegoed, waarover dit land de beschikking heeft. Eindelijk worden, voor de loopende verrichtingen van verrekening door bemiddeling van den Belgisch-Luxemburgschen Dienst, de uit Belgisch-Congo herkomstige koloniale producten gewoonlijk gelijkgesteld met de producten van Belgischen oorsprong.

Wat er ook van zij, de douanestatistiek bevestigt, dat het toevluchtmiddel dat de *clearing* is geweest, onze commercieele bedrijvigheid op een bevredigend peil heeft gehandhaafd (16).

In 1931 bedroeg de invoer in de Belgisch-Luxemburgsche Economische Unie uit de vijftien landen waarmede zij naderhand een compensatieovereenkomst hebben afgesloten, fr. 6.646 millioen (27,7 pCt. van den totalen invoer in de Unie). De uitvoer van de Belgisch-Luxemburgsche Economische Unie naar deze landen bereikte fr. 4.088 millioen (17,6 pCt. van den gezamenlijken uitvoer). Het tekort van deze handelsbalans beliep fr. 2.558 millioen.

In 1938 heeft de invoer uit deze landen 4.453 millioen bedragen (19,2 pCt. van den totalen invoer), terwijl de uitvoer naar deze landen 4.338 millioen bereikte 20 pCt. van den totalen invoer). Het tekort van deze handelsbalans beliep nog slechts 115 millioen.

* * *

Wat de verschuiving der handelsbetrekkingen betreft, wordt de mate van haar omvang, per saldi, opgegeven in de onderstaande tabel, die, eveneens met de gegevens der douanestatistiek werd samengesteld.

(16) In zijn rede gehouden vóór de Kamer van Koophandel te Antwerpen op 30 December 1938, drukte de voorzitter, de heer C. Jussiant, de volgende meening uit:
« De laatste gebeurtenissen hebben de transacties met een groot aantal onzer afzetgebieden niet vergemakkelijkt en de schikkingen die in het algemeen belang worden getroffen, moesten gehandhaafd blijven, ondanks de omstandigheid dat ze aanvankelijk slechts als tijdelijke maatregelen waren bedoeld. Wij moeten trouwens toegeven, dat de Compensatiedienst nog steeds onbetwistbare diensten bewijst met het doen binnenkomen van belangrijke achterstallige vorderingen en met het vergemakkelijken, zonder groot risico voor onze exporteurs, van een groot aantal zaken, die ons zouden hebben kunnen ontsnappen, tot nadeel van onze handelsbalans.

Handelsbalans tusschen de B. L. E. U. en sommige landen	Saldo v/d B. L. E. U.		Saldo v/d. B. L. E. U.	
	Actief in 1931	Passief in 1931	Actief in 1938	Passief in 1938
	Millioenen franken	Millioenen franken	Millioenen franken	Millioenen franken
Chili	—	147	—	37
Griekenland	117	—	38	—
Italië	235	—	37	—
Turkije	103	—	—	6
Bulgarije	—	16	19	—
Hongarije	—	4	—	22
Roemenië	—	272	—	—
Spanje	—	33	164	—
Duitschland	—	1.659	55	—
Estland	—	29	16	—
Letland	—	55	—	26
Joego-Slavië	4	—	—	86
Argentinië	—	848	—	250
Litauen	—	1	—	10
Uruguay	47	—	—	7
Netto-passief ...	506	3.064	329	444
	—	2.558	—	115

Ten opzichte van 1931, zijn zeven balansen van uitzicht veranderd; een is evenwichtig geworden. Het aantal debetstaande balansen (tien in 1931) werd op acht teruggebracht in 1938.

In het geheel genomen, zijn de gegevens van de douanestatistiek bemoedigend te noemen.

Al moge het waar zijn, dat het stelsel van de compensatie in goederen schadelijk uitvalt voor de bewegingsvrijheid der internationale transacties, niet minder waar is, dat de veranderingen in het uitzicht van zekere balansen over deze laatste zeven jaren, het bewijs leveren dat nieuwe wegen voor den handel werden gebaad.

* * *

In 1884 publiceerde Eudore Pirmez, onder den titel: *La Crise*, een reeks studiën gewijd aan de ontwikkeling van den economischen toestand van België in den loop van de jaren 1850-1882. Het transferprobleem was onbestaande en Pirmez redeneerde aldus :

« Het is zoo helder als het glas, dat een land » wint wat het invoert en verliest wat het uitvoert. » Het exporteert om te kunnen importeeren. Kon » het alleen invoeren dan zou zijn rijkdom aan- » groeien met alles wat het zou ontvangen, zonder te » verminderen met wat het in ruil geeft. »

Met het *clearing*-stelsel is het de invoer die den uitvoer betaalt. De kas van de *clearing* moet gevoed worden : om te kunnen uitvoeren moet men invoeren.

(Uit het Fransch vertaald.)

ONZE STATISTIEK VAN DE OBLIGATIEMARKT.

Sedert het begin van 1928, worden in dit *Tijdschrift* vijf statistische tabellen gepubliceerd omtrent den koers van de vastrendeende fondsen met betrekking tot bepaalde groepen stukken. Voor elke tabel, wordt een stel noteeringen uitgezocht — trouwens niet talrijk — waarvan naderhand de schommelingen om de maand worden vastgesteld. Deze methode zou volstaan om de evolutie van den kapitalisatievoet in de economische conjunctuur vast te stellen, zoo, op den duur, de uitgekozen noteeringen op de markt toonaangevend bleven : de identiteit van de koopwaar in den tijd is inderdaad een groot voordeel. Doch in feite, heeft zich de samenstelling van zekere groepsindexcijfers gewijzigd of hebben deze laatste alle beteekenis verloren : zoo werden b. v. de rechtstreeksche of onrechtstreeksche Belgische schuld, of de leeningen van provinciën en gemeenten officieel geconverteerd en zijn correcties aangebracht moeten worden; de belastingsvrije 6 pCt.-obligaties verdwijnen langzamerhand van de markt, bij zoover, dat het niet meer mogelijk is een groep-type van tien stuks bijeen te brengen.

Een behoorlijke statistiek van de obligatiemarkt moet echter nog aan een ander doel beantwoorden : aan de hand ervan moet men nl. de structuurwijzigingen in de obligatiemarkt kunnen volgen en wel waar het gaat om de verdeeling der stukken naar den interestvoet; ook de indexcijfers van het gemiddelde rendement dat werkelijk met den gemiddelden interest van het Belgische obligatiebezit overeenstemt, moet men, op grond van deze structuur, kunnen opmaken. De huidige formule der indexcijfers, kan onder dit opzicht geen voldoening schenken, terwijl de tabel van België's roerend vermogen evenals de tabel van het rendement der maatschappijen op aandelen, de obligatieschuld verdeelen naar de kwaliteit der geldopnemers en niet naar de uitbetaalde interestpercenten.

Het nieuwe statistische instrument dat we vandaag voorleggen, is derwijze opgevat, dat het aan al deze bezorgdheden, onverschillig dewelke, beantwoordt, de studie der rendementen van stukken met bepaalde interestvoet, het nagaan der gemiddelde rendementen, het bepalen van de wijzigingen in de structuur van de Belgische obligatiemarkt. Om aan zoo ingewikkelde eischen te voldoen, hebben wij voor het bestudeeren van de aandelenmarkt, onze toevlucht genomen tot het stelsel dat reeds sedert 1928 in zwang is : een jaarlijksche zeer omstandige waarneeming en tevens zeer eenvoudige indexcijfers om de

bewegingen tusschen twee opeenvolgende opnamen te volgen.

De jaarlijksche uitkomsten werden berekend voor het begin van 1938 en voor het begin van 1939; ze zijn ondergebracht in de tabel I. In elken effectengroep is er voor de obligaties een tabel opgemaakt, waar ze volgens het betaalde rentepercentage geklasseerd zijn. Voor elke klasse, worden alle mogelijke inlichtingen verstrekt : globale nominale waarde, globale beurswaarde, globaal bruto en netto inkomen, nominale rentevoet, netto rendement en gemiddelde beurswaarde. Wie dus type-percenten verlangt, vindt de gegevens in de betrokken klasse; wie gemiddelde percenten wil hebben, neme de totalen van de groepen; de verdeeling van de effecten onder de klassen van het eene jaar op het andere zal gemakkelijk om volgen zijn en het wisselend uitzicht van de markt niet moeilijk om bepalen; ten slotte, zullen de verhoudingen tusschen rendement en nominale interestpercenten duidelijk te voorschijn treden (1).

Onderhavige inlichtingen kunnen nauwkeurig in verband worden gebracht met deze voorkomend op den staat van het roerend vermogen van België, waarop eveneens de ter beurs genoteerde stukken voorkomen, en minder nauwkeurig met deze van de rendementstabel van de Belgische naamloze vennootschappen. Deze laatste omvatten inderdaad benevens de niet genoteerde stukken, de obligaties uitgegeven door Belgische vennootschappen in het buitenland. Deze laatste post is van belang, zooals blijkt uit een voor enkele jaren in dit *Tijdschrift* gepubliceerden staat (2) : van 1926 tot en met 1930, bedroegen de Belgische leeningen in het buitenland 3.997 miljoen frank; doch zonder dat op dit oogenblik een nauwkeurig cijfer kan worden opgegeven, hebben delgingen, grootere buitenlandsche devaluaties dan deze van den Belgischen frank en de conversies van 1937 in nationale waarden, dit bedrag sterk doen krimpen. Aan het begin van 1939, gaf de vergelijking tusschen de twee tabellen, alleen voor de maatschappijobligaties, de volgende cijfers aan (in miljoenen) :

	Nieuwe tabel (stukken genoteerd te Brussel)	Tabel van het rendement der vennootschappen (alle obligaties van dezelfde)
Nominale waarde	2.246	8.134
Bruto inkomen	105	384
Gemiddeld bruto inkomen .	4,67 %	4,72 %

(1) Cfr. dienaangaande : PAUL ROUSSEAU : « Le marché belge des obligations de 1897 à 1913 », *Bulletin des Sciences économiques*, 4^e jaar, n^o 4, Aug. 1933.

(2) *Les émissions belges à l'étranger*. Dit *Tijdschrift*, 1931, vol. I, blz. 70.

TABEL I.

GLOBALE WAARDE EN RENDEMENT DER OBLIGATIES.

1938.

Nominale interest	Belasting	Globale nominale waarde N. W.	Globale beurs- waarde B. W.	Bruto inkomen berekend op nominale waarde	Netto inkomen berekend op nominale waarde	Gem. nom. inte- restvoet	Netto opbrengst	Gemid. beurs- waarde
%	%	(Duizenden franken.)			%	%	%	%

1. Staatsobligaties en preferente aandelen
der spoorwegen

(lotenleeningen niet inbegrepen).

2 1/2	netto	921.672	853.315	23.042	23.042	2,50	2,70	92,58
3	»	3.189.531	2.746.831	95.686	95.686	3,—	3,48	86,12
3 1/2	»	2.400.000	2.132.400	84.000	84.000	3,50	3,94	88,85
4	»	21.467.400	20.909.525	868.696	858.696	4,—	4,11	97,40
4	15	20.124	20.526	805	684	3,40	3,33	102,—
4 1/2	netto	4.966	5.063	223	223	4,50	4,40	101,95
6	»	467.000	539.852	28.020	28.020	6,—	5,19	115,60
		28.470.693	27.207.512	1.090.472	1.090.351	3,83	4,01	95,56

2. Kolonie, Staat en instellingen van openbaar nut

(de 6 % inwisselbare « Congo Supérieur aux Grands Lacs » niet inbegrepen).

2 1/2	netto	422	308	11	11	2,50	3,57	72,99
3	»	30.000	24.975	900	900	3,—	3,60	83,25
3 1/2	2	435.000	384.975	15.225	14.920	3,43	3,88	88,50
4	netto	1.903.380	1.812.412	76.135	76.135	4,00	4,20	95,22
4	2	105.210	114.991	4.208	4.124	3,92	3,59	109,30
		2.474.012	2.337.661	96.479	96.090	3,88	4,11	94,49

3. Provincies, steden, gemeenten, instellingen
van openbaar nut

(lotenobligaties niet inbegrepen).

2 1/2	netto	16.264	11.578	407	407	2,50	3,51	71,19
3	»	1.525.050	1.205.827	45.751	45.751	3,—	3,79	79,07
3	2	181.148	160.316	5.434	5.325	2,94	3,32	88,50
3 1/2	netto	16.128	14.367	564	564	3,50	3,93	89,08
4	»	10.148.778	9.835.523	405.951	405.951	4,—	4,13	96,91
4	2	534.781	505.595	21.391	20.963	3,92	4,15	94,54
4,20	netto	146.000	146.099	6.132	6.132	4,20	4,20	100,07
4,25	»	234.429	234.663	9.963	9.963	4,25	4,25	100,10
4 1/2	»	227.353	231.043	10.231	10.231	4,50	4,43	101,62
4 1/2	2	6.609	7.072	297	291	4,40	4,11	107,01
		13.036.540	12.352.083	506.121	505.578	3,88	4,10	94,75

4. Nijverheids- en handelsondernemingen

(8 % aandelen « Chemin de fer de Mons à Hautmont » niet inbegrepen).

3	16,50	65.681	53.473	1.970	1.645	2,50	3,08	81,41
3	24,20	7.876	6.871	236	179	2,27	2,68	84,70
3,60	16,50	8.227	7.526	296	247	3,00	3,28	91,48
4	netto	55.342	53.746	2.214	2.214	4,00	4,12	97,12
4	6,60	11.432	10.655	457	427	3,73	4,01	93,20
4	16,50	79.841	79.768	3.194	2.667	3,34	3,34	99,91
4	24,20	974	1.107	39	30	3,08	2,71	113,66
4 1/2	netto	1.148.486	1.146.918	51.682	51.682	4,50	4,51	99,86
4 1/2	1,80	644	425	29	28	4,35	6,59	65,99
4 1/2	9	249	244	11	10	4,02	4,10	97,99
4 1/2	16,50	12.678	12.639	571	477	3,76	3,77	99,69
5	netto	304.210	311.639	15.210	15.210	5,00	4,88	102,44
5	5	5.640	5.583	282	268	4,75	4,80	98,99
5	7,50	2.883	2.825	144	133	4,61	4,71	97,99
5	12,50	3.264	3.326	163	143	4,38	4,30	101,90
5	16,50	3.979	3.259	199	166	4,17	5,09	81,90
5 1/2	netto	70.718	71.092	3.889	3.889	5,50	5,47	100,53
5 1/2	24,20	599	809	33	25	4,17	3,09	135,06
6	netto	288.625	323.668	17.317	17.317	6,00	5,35	112,14
6	16,50	25.388	26.626	1.523	1.272	5,01	4,78	104,88
6,75	16,50	2.160	2.506	146	122	5,65	4,87	116,02
7 1/2	16,50	15.000	15.030	1.125	939	6,26	6,25	100,20
		2.113.894	2.139.535	100.730	99.090	4,69	4,63	101,21

5. Ensemble der obligaties.

1. Staat	28.470.693	27.207.512	1.090.472	1.090.351	3,83	4,01	95,56	
2. Kolonie	2.474.012	2.337.661	96.479	96.090	3,88	4,11	94,49	
3. Prov., steden en gemeenten	13.036.540	12.352.083	506.121	505.578	3,88	4,10	94,75	
4. Industr. en handels ond., enz.	2.113.894	2.139.535	100.730	99.090	4,69	4,63	101,21	
		46.095.139	44.036.791	1.793.802	1.791.109	3,89	4,07	95,53

1939.

Nominale interest	Belasting	Globale nominale waarde N. W.	Globale beurs- waarde B. W.	Bruto inkomen berekend op nominale waarde	Netto inkomen berekend op nominale waarde	Gem. nom. inte- restvoet	Netto opbrengst	Gemid. beurs- waarde
%	%	(Duizenden franken.)			%	%	%	%

1. Staatsobligaties en preferente aandelen
der spoorwegen

(lotenleeningen niet inbegrepen).

2 1/2	netto	921.550	821.790	23.039	23.039	2,50	2,80	89,17
3	»	3.021.213	2.148.439	90.636	90.636	3,—	4,22	71,11
3 1/2	»	2.516.404	1.975.377	88.074	88.074	3,50	4,46	78,50
4	»	20.993.451	18.573.114	839.738	839.738	4,—	4,52	88,47
4	15	19.392	19.877	776	660	3,50	3,32	102,50
4 1/2	netto	4.395	4.385	198	198	4,50	4,51	99,77
6	»	467.000	505.539	28.020	28.020	6,—	5,54	108,25
		27.943.405	24.048.521	1.070.481	1.070.365	3,83	4,45	86,06

2. Kolonie, Staat en instellingen van openbaar nut

(de 6 % inwisselbare « Congo Supérieur aux Grands Lacs » niet inbegrepen).

2 1/2	netto	422	272	11	11	2,50	4,04	64,45
3	»	27.885	20.258	837	837	3,—	4,13	72,65
3 1/2	2	435.000	318.855	15.225	14.920	3,43	4,68	73,30
4	netto	1.903.091	1.803.507	76.124	76.124	4,00	4,76	84,26
4	2	103.713	110.162	4.149	4.066	3,92	3,69	106,22
		2.470.111	2.053.054	96.346	95.958	3,88	4,67	83,12

3. Provincies, steden, gemeenten, instellingen
van openbaar nut

(lotenobligaties niet inbegrepen).

2 1/2	netto	15.982	10.698	400	400	2,50	3,74	66,94
3	»	1.518.298	1.053.242	45.489	45.489	3,—	4,32	69,46
3	2	176.292	133.100	5.289	5.183	2,94	3,89	75,50
3 1/2	netto	15.916	12.319	557	557	3,50	4,52	77,40
4	»	10.699.907	9.133.669	427.996	427.996	4,—	4,69	85,36
4	2	530.315	439.794	21.213	20.789	3,92	4,73	82,93
4,20	netto	600	478	21	21	4,20	4,39	95,60
4,25	»	234.429	220.246	9.963	9.963	4,25	4,52	93,95
4 1/2	»	207.124	191.662	9.321	9.321	4,50	4,86	92,53
4 1/2	2	5.188	5.357	233	228	4,39	4,26	103,26
		13.401.951	11.200.565	520.482	519.947	3,88	4,64	83,57

4. Nijverheids- en handelsondernemingen

(8 % aandelen « Chemin de fer de Mons à Hautmont » niet inbegrepen).

3	16,50	57.691	43.535	1.731	1.445	2,50	3,32	75,46
3	24,20	6.578	5.360	197	149	2,26	2,78	81,48
3,60	16,50	6.884	6.215	248	207	3,01	3,33	90,28
4	netto	51.751	43.339	2.070	2.070	4,—	4,78	83,75
4	6,60	11.012	9.691	440	411	3,73	4,24	88,—
4	16,50	71.440	69.511	2.858	2.386	3,34	3,43	97,30
4 1/2	netto	1.430.576	1.348.034	64.376	64.376	4,50	4,78	94,23
4 1/2	9	230	207	10	9	3,91	4,35	90,—
4 1/2	16,50	10.808	10.153	486	406	3,76	4,—	93,94
5	netto	277.332	271.316	13.877	13.867	5,—	5,11	97,83
5	5	5.401	5.075	280	256	4,74	5,04	94,—
5	7,50	2.702	2.589	135	125	4,63	4,83	95,82
5	12,50	3.208	3.047	160	140	4,36	4,59	94,98
5	16,50	3.343	2.615	167	139	4,16	5,31	78,22
5 1/2	netto	68.247	66.466	3.754	3.754	5,50	5,65	97,39
6	»	202.785	210.945	12.167	12.167	6,—	5,77	104,02
6	16,50	21.084	21.274	1.265	1.056	5,01	4,96	100,90
6,75	16,50	2.160	2.385	146	122	5,65	5,11	110,42
7 1/2	16,50	12.796	12.668	960	802	6,27	6,33	99,—
		2.246.028	2.134.427	105.307	103.887	4,62	4,87	95,03

5. Ensemble der obligaties.

1. Staat	27.943.405	24.048.521	1.070.481	1.070.365	3,83	4,45	86,06
2. Kolonie	2.470.111	2.053.054	96.346	95.958	3,88	4,67	83,12
3. Prov., steden en gemeenten	13.401.951	11.200.565	520.482	519.947	3,88	4,64	83,57
4. Industr. en handels ond., enz.	2.246.028	2.134.427	105.307	103.887	4,62	4,87	95,03
		46.061.495	39.436.567	1.792.616			

Men ziet dus, dat verreweg het meerendeel der maatschappijobligaties ter Beurs van Brussel niet genoteerd zijn. Het zal dus zijn belang hebben, dat wij, in een nabije toekomst, ook de niet genoteerde waarden gaan onderzoeken en aldus onze inlichtingen aanvullen. Met de gegevens waarover de Dienst voor de Statistiek van de Nationale Bank van België beschikt, zullen wij dat zonder al te veel moeite kunnen doen, en tevens niet genoteerde stukken van in het buitenland genoteerde kunnen scheiden. Nu reeds, is te zien, dat de gemiddelde vergoedingspercenten ietwat hooger zijn voor de te Brussel niet genoteerde stukken; doch gezien ze zoo verscheiden van aard zijn, is het niet mogelijk uit dit gemiddelde besluiten te trekken.

De bewegingen die zich in den loop van een jaar in de verdeling tusschen categorieën van stukken hebben voorgedaan, moeten eveneens in betrekking worden gebracht met de delgingen en schrappingen eenerzijds, de nieuwe inschrijvingen anderzijds. De tabel van het roerend vermogen, geeft dienaangaande globale aanduidingen. De inschrijvingen zelf moeten nadien met obligatie-uitgiften worden vergeleken: de tabel der uitgiften geeft ze per soort van nijverheid aan, met afzonderlijke vermelding, sedert kort, van de conversieleeningen. Nuttig ware, deze verdeling aan te vullen met een indeeling van de leeningen naar het interestpercent dat ze betalen, onderscheid makend tusschen binnenlandsche markt en buitenlandsche markt. Aldus, zou men zich rekenschap geven van de verhouding der nieuwe percenten tot de oude, alsmede van de manier waarop de toevloeiing van nieuw papier op de markt reageert. Ook dit werk zal niet zooveel moeite vragen.

Onderzoeken wij nu even de cijfers.

In de eerste drie groepen (publiekrechtelijke lichamen) zijn het de stukken van het 4 pCt.-type vrij van belastingen, die in de noteeringslijst domineeren; dit is het gevolg van de officieele conversies van 1935, die geen enkel stuk van meer dan 4 pCt. hebben laten bestaan; buiten zekere schijven preferente aandelen van de spoorwegen, blijven er enkele stukken van 4 1/4 en 4 1/2 pCt. van gemeenteleeningen. Onder 4 pCt., blijven er 3 en 3 1/2 pCt. stukken van bijna uitsluitelijk vooroorlogse leeningen. Het resultaat van deze unificering is, dat de netto-rendementen van de diverse stukken nog slechts weinig van mekaar afwijken; maken daarop alleen uitzondering de twee uiterste klassen van de noteeringslijst, t. w. de 2 1/2 pCt. en de 6 pCt. stukken.

De verscheidenheid is veel grooter bij de nijverheidsobligaties. Drie nochtans domineeren: het 4 1/2 pCt.-type, vrij van belastingen, maakt op zichzelf de twee derden van het geheel uit en neemt voortdurend in omvang toe: 1.430 miljoen in 1939, tegen 1.148 miljoen in 1938; voor de conversies die in den loop van de laatste twee jaren werden uitgevoerd, werd het 4 1/2 pCt.-type genomen. Er blijven nog

heel wat stukken van het 6 pCt.-type netto, doch ze verdwijnen langzamerhand, dan wanneer dit type tien of vijftien jaar geleden het meest gezochte was. Het 4 1/2 pCt.-type, 16,50 pCt. belasting, dat vooral tot de uitgiften van daags na den oorlog behoort, vertegenwoordigt nog slechts een kapitaal van 71 miljoen. Daarentegen komt onder de nieuwe uitgiften, heel wat 5 pCt. voor.

In rendement is het verschil zeer groot: het valt tot 2,78 pCt. voor de oude 3 pCt. stukken, waarvan de vooruitzichten op uitkeering tegen pari, in een nabije toekomst, de waarde doen stijgen; het stijgt tot 6,33 pCt. voor de 7 1/2 pCt. stukken, waarover conversiebedreiging hangt die vast haar uitvoering nabij is. De geheele gamma van de interestpercenten bevindt zich tusschen deze twee uitersten, waar het gemiddelde — of 4,87 pCt. — het percent van het dominerend type, dat 4,78 is, benadert.

TABEL II. Indexcijfers der obligaties.

AAN HET BEGIN DER MAAND	TOONAANGEVENDE TYPEN								OBLIGATIES van maatschapp. allerlei typen		
	Koers				Opbrengst				Gemiddeld netto opbrengst	Gemiddelde beurswaarde	Ind. gemid. beursw. 3-1-1938 = 100
	I. Gemunificeerde Schuld 4 %	II. Kolon. Schuld 1936 4 %	III. Prov., steden, gemeenten, 4 %	IV. Nijverheidsfond. en gemeent. 4 1/2 %	I. Gemunificeerde Schuld 4 %	II. Kolon. Schuld 1936 4 %	III. Prov., steden en gemeenten 4 %	IV. Nijverheidsfond. 4 1/2 %			
1938											
Januari	97,40	95,15	96,91	99,86	4,11	4,20	4,13	4,51	4,63	101,21	100,—
Februari	97,05	95,35	97,61	100,53	4,12	4,20	4,10	4,48	4,60	101,50	100,29
Maart	97,20	96,75	96,97	100,56	4,12	4,13	4,12	4,47	4,59	101,63	100,41
April	94,30	89,50	91,85	96,32	4,24	4,47	4,35	4,67	4,75	98,34	97,16
Mei	92,45	90,—	93,78	99,28	4,33	4,44	4,27	4,53	4,68	99,78	98,59
Juni	90,20	84,55	86,24	95,20	4,43	4,73	4,64	4,73	4,82	96,72	95,56
Juli	90,05	87,—	89,09	96,92	4,44	4,60	4,49	4,64	4,76	97,98	96,81
August.	88,15	84,—	86,76	95,14	4,54	4,76	4,61	4,73	4,79	96,93	95,77
Septemb.	87,25	83,25	85,78	93,—	4,58	4,80	4,66	4,84	4,88	95,34	94,20
October.	86,75	85,50	82,86	88,72	4,61	4,68	4,83	5,07	5,08	91,70	90,60
Novemb.	89,—	85,—	87,38	96,29	4,49	4,71	4,58	4,67	4,77	97,54	96,37
Decemb.	89,37	84,35	86,52	95,26	4,48	4,74	4,62	4,72	4,83	96,40	95,25
1939											
Januari	88,80	84,—	85,36	94,23	4,52	4,75	4,69	4,78	4,87	95,03	93,89
Februari	88,75	82,—	85,61	92,03	4,51	4,88	4,67	4,89	4,96	95,07	93,93
Maart	87,60	83,—	85,05	90,49	4,57	4,82	4,70	4,97	5,01	94,04	92,91

Bovendien bevestigt de tabel, dat de Belgische obligatiemarkt heelemaal door de effecten van de openbare lichamen beheerscht wordt, terwijl de stukken van de particuliere ondernemingen niet eens 5 pCt. van het geheel vertegenwoordigen. Deze toestand is niet normaal, vermits de statistiek der rendementen aantoonde, dat de uitgiften van obligaties veel aanzienlijker zijn: genoteerde obligaties zijn er te Brussel voor een bedrag van fr. 2.246 miljoen en niet genoteerde voor een bedrag van fr. 5.888 miljoen (op de basis van de rendementstabel voor 1938) — onder deze laatste een niet bepaald deel uitgegeven in het buitenland. De private obligaties vertegenwoordigen dan ook 13,2 pCt. van de gezamenlijke obligatieschuld, terwijl het genoteerde deel daarvan slechts 4,2 pCt. vertegenwoordigt. Uit deze enkele cijfers blijkt terstond hoe moeilijk het is voor de Belgische vennootschappen, beroep te doen op de binnenlandsche kapi-

taalmarkt, en hoe begrijpelijk de technische redenen die tot uitgeven in het buitenland aanzetten, zelfs in tijden, dat het land zelf over kapitalen beschikt. Aan de jaartabellen komen zich maandcijfers toevoegen, welke sedert het begin van 1938 in tabel II worden opgenomen; ze zullen verder worden opgenomen in tabel 16 van de loopende statistieken.

De maandelijksche indexcijfers zijn tweërlei: de eene slaan op het toonaangevend type, de andere op een stel stukken van verschillend type. Feitelijk volstaan thans de maandelijksche indexcijfers van de toonaangevende typen, voor de effecten van de publieke lichamen, daar het belastingsvrije 4 pCt. bijna de geheele portefeuille uitmaakt. Deze indexcijfers houden geen verband met eenig basisjaar, doch worden gegeven in percenten van de pariwaarde; wij geven tegelijk het gemiddelde rendement. Voor Staat en Kolonie zal één enkele leening de groep vertegenwoordigen; voor de provinciën en gemeenten werden de zes volgende gekozen:

- 4 pCt. Gemeentecrediet 1932,
- 4 pCt. Gemeentecrediet 1927 tot 1929,
- 4 pCt. Antwerpen 1937,
- 4 pCt. Brussel 1933,
- 4 pCt. Gent 1930,
- 4 pCt. Luik 1929.

De obligatiën van maatschappijen zijn vertegenwoordigd en door een groep toonaangevende stukken, t.t.z. van 4 1/2 pCt. netto, en door een groep bestaande uit diverse stukken. De groep toonaangevende stukken wordt behandeld als hooger gezegd: noteeringen en rendementen worden zonder verdere berekening opgeteekend. Deze groep omvat de volgende leeningen:

- 4 1/2 pCt. Electrobél, 1937,
- » Compagnie Générale Gaz et Electricité, »
- » Ougrée-Marihaye, »
- » Fabrique Nationale d'Armes de Guerre, »
- » Charbonn. Ressaix-Leval-Péronnes-Sainte-Aldegonde et Genck, »
- » Société Belge de l'Azote, »
- » Centrales Electriques des Flandres et du Brabant, »
- » Winterslag, »
- » La Vesdre, »
- » Englebert et Cie, »

De groep bestaande uit diverse stukken, omvat de tien hierboven aangehaalde leeningen, en daarbuiten de vijf volgende:

- 5 pCt. netto Charbonnage de Beerlingen,
- 5 pCt. netto Charbonnages d'Hornu et Wasmes,
- 6 pCt. netto Electricité du Nord de la Belgique 1930,

4 pCt. (16,5 pCt. belasting) Bruxelloise d'Electricité,
3 pCt. (16,5 pCt. belasting) Tramways Bruxellois.

Deze groep wordt meer uitvoerig bewerkt, ten einde de jaarlijks berekende algemeene gemiddelde onderling te schakelen. Op den duur zal deze groep kenmerkend zijn voor de evolutie van het gemiddeld rendement en van de overeenkomstige noteeringen. Te dien einde, worden de waarden die rechtstreeks door de berekening op de behandelde groepe-type worden bekomen, elke Januarimaand door middel van een regel van drie, tot den gemiddelden koers van de jaarlijksche statistiek herleid. De verhouding tusschen jaar- en maandcijfers, wordt dan voorloopig toegepast op al de opeenvolgende maandresultaten, tot aan de volgende Januarimaand. Wijst op dat oogenblik de vergelijking met de nieuwe jaarlijksche uitkomst, een verschil aan, dan worden de indexcijfers retrospectief verbeterd, derwijze dat de vergissing door interpolatie wordt verdeeld. Daar de gemiddelde waarden en de gemiddelde indexcijfers dezelfde concrete beteekenis niet hebben als voor de toonaangevende typen, publiceeren wij eveneens een indexcijfer op de basis van 3 Januari 1938. De maandcijfers geven de etappen aan van de waardevermindering der effecten sedert het begin van 1938. Afgezien van de natuurlijk buitengewone noteeringen van 1 October, mag men zeggen, dat van Januari tot Juni, de daling vlug in haar werk is gegaan en nadien trager tot in September. Dank zij de kentering van October, zijn de noteeringen van de Rijksschuld aan het begin van Februari nog hooger dan deze van Augustus, doch een nieuwe verzwakking van de markt heeft ze teruggedrongen. Andere effecten noteerden lager. Doch deze verslapping dateert van vóór kort, want voorheen waren de Staatsleeningen vlugger gevallen; er wordt dan ook vastgesteld, dat in het rendement der effecten de marge ingekrompen is. In Januari 1938, was ze 0,40 pCt. tusschen een rente 4 pCt. en een 4 1/2 pCt. nijverheidsobligatie, 0,31 pCt. tusschen de 4 pCt. leening van de Kolonie en de nijverheidsobligatie. In Januari 1939, vielen deze marges onderscheidenlijk op 0,26 pCt. en op 0,03 pCt. Bij de gemiddelde rendementen, zijn de uitkomsten net dezelfde. Natuurlijk drukken deze resultaten op de particuliere effecten, terwijl ze voor de rente een element van weerstand zijn, omdat men zich moeilijk al te dicht bij mekaar staande kapitalisatievoeten kan indenken. Moest de voorkeur der koopers op die richting aansturen, dan zou de arbitrage correctief werken, rekenend op normalere verhoudingen in de toekomst.

De uitkomsten waarover men thans kan beschikken, laten geen diepere ontleding van de evolutie der kapitaalmarkt toe. Zaak was, het nieuwe statistische instrument zoo vlug mogelijk in handen van het publiek te geven. Wij hopen dan ook eensdaags het onderzoek van de Belgische obligatiemarkt verder te kunnen uitdiepen.

DE ECONOMISCHE TOESTAND VAN BELGIË

(Januari-Februari 1939)

ALGEMEEN OVERZICHT.

De jaarwisseling heeft voor de nationale economie geen verandering meegebracht.

Januari heeft den toestand bevestigd, die zich in den loop van het vierde trimester van 1938 had ontwikkeld. Het kenmerk van de maand is geweest een weerstand aan de inkrimping van de industrieele bedrijvigheid. Waarvoor zekere nijverheden opnieuw verslapping intrad, hebben andere, dank zij bijzonder gunstige omstandigheden, haar productie licht verhoogd; zoo kan gezegd worden, dat, in het geheel genomen, de crisis niet is verergerd en dat de toestand in België op dit oogenblik noch slechter noch beter was dan in de meeste Europeesche landen.

Ook in Februari ondergaan de algemeene toestanden geen noemenswaardige wijzigingen. Al valt hier en daar eenige achteruitgang te bespeuren, toch krijgt men den indruk dat de toestand onveranderd blijft en dat een herneming vrij gemakkelijk tot ontwikkeling zou komen, moesten de omstandigheden gunstiger worden.

Er hebben zich helaas ernstige gebeurtenissen voorgedaan, eerst op het terrein der binnenlandsche en daarna op dit der buitenlandsche politiek. De Belgische economie heeft hier natuurlijk den weerslag van ondervonden, wel echter in tamelijk geringe mate, wat getuigt van het belangrijk weerstandsvormen van handel en industrie in ons land.

De binnenlandsche politieke crisis, die de Regering deed vallen en ten slotte tot Kamerontbinding leidde, vindt haar oorsprong in verschillende oorzaken. Eén daarvan — de eenige waarover wij het hier zullen hebben — is het bestaan van vrij belangrijke begroostingstekorten. Blijkens de laatste schatting gedaan door den Minister van Financiën, omstreeks het einde van de maand Februari, zou het deficit van 1938 1 milliard bedragen en de mogelijke tekorten van de gewone begroosting voor 1939 400 miljoen. Daar in de huidige economische conjunctuur geen ontvangstenvermeerdering van eenig belang mag verhoopt worden, moet deze laatste begroosting onvermijdelijk in evenwicht gebracht worden door verzwaring der fiscale lasten of door inkrimping van de uitgaven. Maar het ontwerp dat in dezen zin werd neergelegd door de Ministers van Financiën, die

elkaar deze laatste maanden hebben opgevolgd, heeft tot op heden nog de noodige meerderheid niet kunnen bijeenbrengen om ten uitvoer te worden gebracht. Het wordt nochtans dringender en dringender aan het probleem van 's lands financiën een oplossing te geven, indien men de Schatkist niet dwingen wil haar toevlucht te nemen tot het leenen van belangrijke bedragen in omstandigheden waarin het beroep op het crediet zeer nadeelig zou kunnen zijn. De fiscale ontvangsten over de eerste twee maanden van het loopende jaar bleven aanmerkelijk op de vooruitzichten ten achter. Zij bedroegen fr. 1.633 miljoen, of 200 miljoen minder dan de ramingen. Ook al houdt men er rekening mede dat Januari en Februari bij de minst gunstige maanden behooren voor het binnenkomen der belastingen, dat op dit tijdstip van het jaar heel onregelmatig geschiedt, dan nog mag deze minderwaarde niet onderschat worden, en zij verhoogt nog de noodzakelijkheid van een onmiddellijke actie voor de opslorping van het tekort.

In de maandkronieken die elders in dit *Tijdschrift* verschijnen, hebben wij erop gewezen wat, in den loop der eerste twee maanden van het jaar, de evolutie is geweest van de markt van het kortlopend geld en van de wisselmarkt. Wij achten het dus onnoodig hierop terug te komen.

De kapitaalmarkt is aarzelend gebleven tot aan het begin van Maart. Het indexcijfer der aandelenkoersen valt van 35,3 aan het begin van Januari op 33,1 aan het begin van Februari, om dan licht te stijgen tot 33,7 aan het begin van Maart. Later waren de noteeringen opnieuw gedrukt en zijn wat afgebokeld. De obligatiemarkt was eveneens slap. De 4 pCt. Geünificeerde, die reeds iets onder de 90 pCt. was bij den aanvang van het jaar, noteerde 87,60 op 2 Maart. Sedertdien heeft zij nog meer dan 2 punten verloren.

De kapitaalmissies zijn van weinig belang gebleven. Voor Januari beloopt zij totaal 114 miljoen. Maar, wanneer wij van deze bruto-uitgiften den inbreng in natura en de opnemingen van de reserves aftrekken, dan constateeren wij, dat het werkelijk beroep op de kapitaalmarkt teruggebracht wordt op 59 miljoen. In dit totaal bereikt het deel der uitgaven van obligaties 17 miljoen. Behalve voor de maand December, blijven deze cijfers niet beneden deze, welke in 1938 maand per maand werden opgeteekend.

Zij bevestigen eenvoudig de huidige terughoudenheid voor beleggingen op langen termijn.

Zooals verder te lezen staat, hebben verschillende bedrijfstakken hun productie op een bevredigend bedrijvigheidstempo weten te handhaven; het zijn in hoofdzaak de nijverheden met betrekking tot de voeding, de electriciteit, de bewerking der niet-ijzerhoudende metalen, de wapenmakerij, het papier. Daarentegen is de toestand minder goed in de koolmijnen, waar voorraden worden gevormd, en in de textielnijverheid waar, naar men weet, de crisis oorzaken heeft, die voor een deel onafhankelijk zijn van de binnenlandsche economische conjunctuur.

De cijfers van den buitenlandschen handel bevestigen de door de productieindexen aangegeven tendens. In den loop van het vierde kwartaal van 1938 constateeren wij een vermeerdering van het globaal volume onzer uitwisselingen, die vooral opmerkenwaardig is bij den uitvoer. Voor deze periode, vertoont onze handelsbalans een batig saldo. Zij wordt opnieuw deficitair in Januari, bij verhoogden invoer en vrij belangrijk achteruitgelopen uitvoer :

	Invoer	Uitvoer	Saldo
	<i>(in millioenen franken)</i>		
1938 October	1.855	1.958	+ 103
November	1.895	1.945	+ 50
December	1.986	2.046	+ 60
1939 Januari	2.071	1.749	- 322

In de meeste posten, behalve voor delfstoffen, was een stijging van de invoer waar te nemen. De enkele verwezenlijkingen van vooruitgang in den uitvoer van voedingsmiddelen, weefsels en glaswerk, zijn in den uitvoer meer dan te niet gedaan door achteruitgang in andere groepen en namelijk in deze der scheikundige producten en der werken van hout.

In de haven van Antwerpen blijft de scheepvaart een weinig bedrijviger dan verleden jaar, terwijl de activiteit van de binnenscheepvaart verminderd is.

In zake spoorwegverkeer heeft de verslapping in het vervoer der zware goederen, die in December begonnen was, in Januari toegenomen en zich over de andere categorieën van vervoer verspreid.

De statistieken van de werkloosheid geven de seizoensvermindering aan, die een normaal verloop had en zelfs wat meer afgeteekend was dan in 1938. Het wekelijksch daggemiddelde van het aantal gecontroleerde werklozen is van 284.174, in de vierde week van December 1938 tot 190.644 gevallen gedurende de eerste week van Maart 1939, hetzij een vermindering van 93.530 eenheden of 32,9 pCt. In het overeenkomstig tijdvak van het vorige jaar, was men van 196.994 tot 173.043 teruggekomen, t.t.z. een vermindering van 23.951 of 12,1 pCt. Het totaal aantal werklozen blijft hooger dan verleden jaar, maar het verschil is gering, wat bewijst dat de vermindering van de industriele bedrijvigheid binnen zeer beperkte grenzen is gebleven.

De groothandelsprijzen hebben hun dalende beweging voortgezet; zij beliepen, in Februari, 599 tegen 604 in Januari en 607 in December. De kleinhandelsprijzen, daarentegen, die een buitengewone starheid vertoonden, begeven eindelijk onder den druk van de economische conjunctuur en komen van 769 op 15 Januari terug op 759 op 15 Februari en 754 op 15 Maart, prijsdaling die zekere loons- en weddeverlagingen met zich moet brengen.

Kan de economische toestand van het land dus in zijn geheel niet beter worden genoemd, hij is er in den loop der laatste maanden ook niet slechter op geworden.

STEENKOLNIJVERHEID.

In den loop van de maanden Januari en Februari, is het animo op de steenkolenmarkt langzamerhand gaan afnemen.

In huisbrand kwamen de bestellingen minder goed binnen, deels wegens het mooie weer in Januari en deels ook wegens het gevorderde seizoen en het a.s. in zwang stellen van de zomerkooppremiën. Zooals verleden jaar, worden deze premiën toegepast vanaf April tot einde Augustus, met een vermindering van fr. 15 per ton in April, vermindering die met fr. 3 per maand zal afnemen.

Voor de vette kolen zal evenwel de premie slechts fr. 10 bedragen in April en Mei en fr. 5 in Juni en Juli.

Er is weinig vraag naar nijverheidskolen, tengevolge van de vertraging der bedrijvigheid in het meerendeel der consumptienijverheden. Gas- en electriciteitsondernemingen n.l. krimpen haar voorraden in. Eenige verbetering wordt echter gemeld bij metaalen cementnijverheid, zoodat de onmiddellijke toekomst minder zwart wordt ingezien.

Voor cokeskolen is de vraag iets beter voor smeltcokes, terwijl ze heelemaal uitblijft voor huisbrand.

De buitenlandsche mededinging, inzonderheid de Duitsche, wordt thans door de kleinhandelaars vrij sterk aanvoeld; deze hebben het trouwens hard te verduren vanwege eigenaars van scheepsladingen, die goedkoop afzetten dan onze landgenooten vrij station van bestemming kunnen leveren.

Bij den export zijn de zaken weinig schitterend. Frankrijk wordt hoe langer hoe kariger met zijn uitvoervergunningen, en boven de geautoriseerde tonnage komt er geen schep kolen meer binnen. De Fransche Spoorwegen hebben zoopas nog hun aankopen ten onzent verminderd. En toch zijn de officiële cijfers voor Januari ons nog eerder gunstig, in dezen zin, dat ze voor den Belgischen invoer in Frankrijk nog een lichte verhooging aanwijzen, terwijl ze voor Engeland en Duitschland — samen met ons de drie groote leveranciers van Frankrijk — ernstigen achteruitgang vertoonen.

Voor onze leveringen aan Frankrijk, zijn zoo pas nieuwe prijzen gesteld; de prijzen zullen voortaan in Fransche francs worden gesteld en tegenover de jongste officieele tarieven, wijzen zij op een prijsdaling van zoowat fr. 30 à fr. 35 per ton.

Voegen wij daaraan toe, dat sedert 1 Februari Frankrijk nog zijn briketteninvoercontingent heeft verlaagd.

In werkelijkheid ondervinden wij thans de gevolgen van de verleden jaar in geheel Europa algemeen gevoerde steenkolenpolitiek, die er vooral opgericht was de productie hoog te houden. Waar het verbruik overal afneemt, zitten al de landen nu met groote voorraden die over de markt hangen.

Te onzent, bedroeg de algeheele productie van Januari 2.665.000 ton voor 26 werkdagen, wat ca. 100.000 ton meer is t.o.v. December 1938. Tijdens dezelfde maand werd verkocht 2.555.000 ton, tegen 2.578.000 ton in December. De gestockeerde tonnage is dus met 111.000 ton aangegroeid, zoodat ze nu 2.333.000 ton bedraagt, cijfer dat op weinig na overeenstemt met één maand productie. Aldus wordt een totaalvoorraad benaderd, die best niet zou worden overschreden.

Hier zij genoteerd, dat het Kempisch bekken zijn voorraden met 27.000 ton ziet verminderen, terwijl overal elders verhooging wordt geboekt, vooral in het bekken van Charleroi. Met 700.000 ton, neemt Charleroi de eerste plaats in.

Het nuttig effect per arbeidsdag, was, in Januari, 761 kg. voor de gezamenlijke arbeiders en 5.506 kg. voor de aderwerkers, tegen 757 en 5.447 kg.

In Januari hebben de cokesovens 405.700 ton voortgebracht, tegen 406.220 ton in December.

Hier zij gemeld, dat in een lezing gehouden door Prof. Demeure, vóór de *Société Royale des Ingénieurs et Industriels*, en waarin de geleerde voordrachtgever de oorzaken uiteenzette van het kolenprobleem in België, hij deze meent te moeten zoeken in den grooten invoer van buitenlandschē kolen net van dezelfde soorten als deze die in de Kempen en in den Boringe worden opgedolven. Zijn besluit was dan ook, dat er voor het kolenprobleem in België maar één oplossing te vinden is, nl. de binnenlandsche markt aan onze mijnen terugschenken.

Sedert eenigen tijd zou er sprake zijn van het oprichten van een International Kolenkartel. Naar de *Deutsche Bergwerks-Zeitung* bericht, zouden de onderhandelingen in een nieuw stadium zijn getreden. De Engelsche en Duitsche Regeeringen zouden voortaan eveneens aan de groene tafel plaats nemen. Volgens een uitlating van den Britsche Staatssecretaris van het Mijnwezen, zou de Britsche groep wel bereid worden gevonden een overeenkomst af te sluiten en zelfs zou hij als basis voor de onderhandelingen lagere quota's hebben voorgesteld dan de tot dusver geëischte.

METAALNIJVERHEID.

In de metaalnijverheid zijn de vooruitzichten bevredigend.

In Februari kwamen Cosibel voor 106.000 ton bestellingen binnen, wat vrijwel met deze van Januari overeenstemt. Voor de twee maanden van 1939, komen wij dus tot een totaal van 212.000 ton tegen slechts 149.000 ton tijdens de overeenkomstige maanden van 1938. Er is dus stellig verbetering.

In hoogergenoemde tonnage, komt de uitvoer tusschenbeide voor ca. 68.000 ton in Januari en 64.000 ton in Februari en bestaat vooral in halfafgewerkte producten voor Engelsche rekening. Thans komen, ten andere, de specificaties op de contracten van het eerste kwartaal 1939 binnen, zoodat het vroegere achterstel zodoende wordt ingehaald.

Zuid-Amerika en de Noorderlanden blijven koopen, doch in trager tempo. Het feit, dat de buitenlandsche importeurs zeer korte levertijden stellen, schijnt er op te wijzen, dat slechts voor de onmiddellijke behoeften wordt gekocht.

Prijsaanvragen zijn er veel doch bestellingen weinig, en dan nog maar voor gefractioneerde bedragen.

Het Kartel dat zich inspant om de prijzen te kunnen handhaven, vindt in de Amerikaansche metaalnijverheid, in de Zweedsche en zelfs in de Australische, zeer ernstige mededingsters.

Willens nillens, hebben wij op onze beste afzetgebieden, voor allerhande fabricaten, soms aanzienlijke toegevingen moeten doen.

In verband met onze afzetgebieden wordt gemeld, dat benevens met Groot-Brittannië, Nederland en de Noorderlanden, die alleen deze laatste weken eenige levendigheid aan den dag hebben gelegd, terug contact werd genomen met de Chineesche markt, die te allen tijde, voor onze metaalnijverheid een zeer belangrijk afzetgebied is geweest.

De binnenlandsche markt is eenigszins slapper. Bestellingen komen binnen vanwege de boutenfabrieken — die eveneens prijsvermindering van haar grondstoffen vorderen — alsmede enkele orders van poutrellen voor mijnomlijstingen.

Omstreeks einde Februari, werden de prijsaanvragen talrijker en kwamen meer bestellingen binnen, vooral vanwege de bouwnijverheid. Het Belgisch-Fransch-Luxemburgsch Kartel van het vormgietijzer heeft sedert 1 Februari, den prijs van fr. 500 op fr. 485 per ton teruggebracht. Op dezen prijs zouden nog toegevingen worden gedaan naar gelang de tonnage et de bestemming.

De geproduceerde tonnage van ruwstaal was in Januari en Februari nog ver van bevredigend. Januari gaf slechts 204.000 ton tegen 222.000 ton in Januari van het vorige jaar; en Februari 190.000 ton tegen 172.000 ton in de overeenkomstige maand van 1938. Het maandelijksch gemiddelde van de eerste

twee maanden ligt beneden dit van het laatste kwartaal van 1938 en blijft steeds belangrijk lager dan het maandgemiddelde van het jaar 1936 (259.000 ton) dat als normaal wordt beschouwd.

Het *Europeesch* *Buizenkartel* is voorloopig tot ultimo Januari 1940 verlengd, en gehoopt wordt, dat weldra de verlenging tot 31 December 1940 zal worden doorgetrokken, datum waarop het Internationaal Staalkartel ten einde loopt. Het Kartel was in Mei 1938 heropgericht geweest en 31 October jl. tot ultimo Februari 1939 hernieuwd. De nieuwe verlenging is niet zoo heel vlot van stapel geloopt wegens het overbrengen in Duitschland van oude Tsjecho-Slowaaksche fabrieken. Deze fabrieken hebben met de Tsjechisch gebleven ondernemingen een regeling moeten treffen nopens de kwestie der verkoopcontingenten in de gebieden van haar oude binnenlandsche markt.

Langdurige onderhandelingen werden gevoerd om tot de oprichting te komen van een *Internationaal Kartel voor koud gewalst bandijzer*. Het werd ten slotte definitief opgericht te Brussel tusschen België, Duitschland, Frankrijk en het Groothertogdom Luxemburg. De Belgische groepeeringsbestond reeds vroeger. Het in werking treden van het Kartel werd maandenlang tegengehouden door moeilijkheden in de Duitse groep die een vrij groot aantal dissidenten moest samenbrengen, die niet zoo zeer met dat Kartel ingenomen waren. Daar de Duitse groep de sterkste is, vermits haar deel meer dan de helft van het aandeel der andere groepen bedraagt, kon buiten haar het Kartel, dat feitelijk reeds meer dan acht maanden aan het werk was, onmogelijk officieel worden opgericht.

Gelukkig, is de Duitse Regeering tusschenbeide gekomen, en heeft ambtshalve de *Duitse Groep van het Kartel voor koud gewalst bandijzer* opgericht, zoodat ten slotte ook de Duitschers de statuten van het nieuwe organisme hebben kunnen goedkeuren.

Het Kartel heeft zijn zetel te Luik. Het quotum van België is vastgesteld op 25 pCt. De inwendige organisatie van het Kartel schijnt nog niet volkomen te zijn geregeld. Tot dusver, zijn de prijzen voor de verschillende markten nog niet vastgesteld kunnen worden, noch de voorwaarden nauwkeurig omschreven waarop de exporteurs aan het werk zullen kunnen gaan.

Op de jongste vergadering van het *Walsdraadkartel* kon de toetreding van de Fransche groep nog steeds niet medegedeeld worden.

Vermelden wij ten slotte nog, dat omstreeks medio Februari, een vrij belangrijke vergadering van het *Staalkartel* plaats had om te beraadslagen over het geschil dat ontstaan is tusschen de Duitse, Poolsche en Tsjechoslowaaksche groepen tengevolge van het afstaan aan Polen van de Tsjechische fabrieken te Trinck. In een latere vergadering, heeft het Kartel zich eveneens beziggehouden met de mededinging van

de Amerikaansche *outsiders* die andermaal op de markt van het dun plaatijzer ter bestemming van Zuid-Afrika, hun waar tegen lageren prijs komen afzetten. Sterker nog dan hier, wordt deze concurrentie ook in het Verre-Oosten aangevoeld. Mandsjoekwo heeft hun verscheidene duizenden ton van diverse producten besteld. De vastelandproducenten hebben dan ook hun prijzen opnieuw moeten aanpassen.

Voor de *constructiewerkplaatsen* mag herhaald worden wat reeds werd gezegd: de bestellingen zijn onvoldoende, nl. in rollend materieel. In machinebouw zijn de fabrieken ietwat beter van orders voorzien, doch gemeld wordt, dat de vinnige mededinging de winstmarge tot het uiterste reduceert.

De wapenijverheid blijft bedrijvig, zowat in al de takken der fabricage, doch vooral in den aanmaak voor het leger. Een groote wapenfabriek van Luik, in volle bedrijvigheid, ziet zich genoopt haar outilleering die reeds uitermate groot is, nog verder uit te breiden, wil zij haar buitengewoon groote bestellingen bijtijds kunnen afwerken.

GLAS- EN SPIEGELGLASFABRIEKEN, EMAILLERINDUSTRIE.

Aan het begin van het jaar, stonden de *vensterglasfabrieken* voor een tamelijk groot aantal af te werken bestellingen, bij zooverre zelfs, dat de verzendingen eenigszins vertraging ondergaan hebben. Een oogenblik zelfs is er sprake geweest enkele ovens weer onder vuur te zetten, doch voorzichtigheidshalve heeft men besloten bij den huidige productiecoëfficiënt te blijven. Daar de vraag iets grooter was dan de voortbrenging, kunnen de voorraden worden aangesproken.

Dank zij het verdwijnen van de Tsjecho-Slowaaksche mededinging, kon deze gunstige toestand worden gehandhaafd. De bestellingen van de Vereenigde Staten zijn belangrijk geworden, vooral in glas van geringe dikte. Het Verbond der Mechanische Glasfabrieken heeft aldus drie afdelingen in bedrijf kunnen houden.

In de *spiegelglasfabrieken* mag de bedrijvigheid eveneens goed worden genoemd.

Daarentegen wordt in den toestand van de tafelglasfabrieken geen verandering gemeld. Hij is weinig schitterend. Het blijft bij een gereduceerden productiecoëfficiënt. Ook de prijzen blijven onveranderd en geven geen voldoening.

De Duitse mededinging is in den laatsten tijd aanzienlijk verscherpt en het blijkt wel, dat zij hoe langer hoe meer op de markten met « Imperiumvoorker » wordt aangevoeld, namelijk in Britsch-Indië, waar zij het haalt van de Engelschen en de Japaners.

De *Groepeerings der Belgische Flesschenfabrikanten* en het *Consortium der Belgische Glas- en Flaconfabrieken* hebben bij het Ministerie van Econo-

mische Zaken andermaal een verzoek ingediend, op grond van het koninklijk besluit van 13 Januari 1933, tot beperking van de productie op 60 pCt. der huidige capaciteit, en tot schorsing van elke uitbreiding der bestaande installaties of oprichting van nieuwe productiemiddelen.

In de memorie tot staving van hun eischen, onderstrepen de aanzoekers allerleerst, dat ze in het gebied van de Belgisch-Luxemburgsche Economische Unie, feitelijk thans de eenigen zijn die nog geblazen verpakkingsmaterieel van glas fabriceren. Om aan te toonen, dat de bij hun groepeerings aangesloten maatschappijen wel degelijk de onbetwistbare meerderheid van de betrokken belangen in dezen nijverheidstak vertegenwoordigen, verstrekken zij de volgende gegevens nopens de hoegrootheid van hun productie, hun investeringen en hun arbeidskrachten.

Wat de productie betreft, zijn voor het gezamenlijk aantal leden, en van 1 Juli 1937 tot 30 Juni 1938, de cijfers de volgende :

Flesschenfabrikanten	33.342 ton.
Flaconfabrikanten	13.014 ton.
	—————
Samen	46.356 ton.

Indien weliswaar zekere tafelglasfabrikanten, bij gelegenheid, flesschen of andere glazen verpakkingsmateriaal, vervaardigen, dan moet men toch inzien, dat hun productie te gering is om in aanmerking te komen, en geen enkele andere Belgische onderneming fabricceert dergelijke producten. Zoo is dan ook 99 pCt. van de voortbrenging in handen der leden van het Consortium der glas- en flaconfabrikanten en van de Beroepsgroepeerings der Belgische Flesschenfabrikanten.

Wat het kapitaal betreft, belooft het geïnvesteerde bedrag 155 millioen, als volgt onderverdeeld :

Groepeerings der Flesschenfabrikanten :	120 millioen.
Consortium der Glas- en Flaconfabrikanten	35 millioen.

Bij het zien van dit bedrag, kan moeilijk worden gezegd, hoe groot een kapitaal er belegd is in de overige glasfabrieken welke bij gelegenheid eens flacons, bokalen, flesschen, enz. vervaardigen, trouwens zij beschikken voor deze fabricage over geen enkele gespecialiseerde inrichting.

Wat nu de arbeidskrachten betreft die bij het fabricageproces gebezigd worden, zijn de cijfers de volgende :

2.582 mannen en vrouwen, onderverdeeld in :	
Groepeerings der Flesschenfabrikanten	850
Consortium der Glas- en Flaconfabrieken	1.732
	—————
	2.582

De aanzoekers geven dan een uiteenzetting van het reglement dat ze hun leden hebben opgelegd en tot al de fabrikanten uitgebreid wenschen te zien, waarna aangetoond wordt, dat zij geen onbillijke verhooging

der prijzen nastreven, noch deze zelfs bij een volledige uitschakeling van de binnenlandsche concurrentie, zouden kunnen bereiken, daar ze steeds met een, zeer belangrijke, buitenlandsche mededinging zullen af te rekenen hebben. Deze laatste doet zich onder twee verschillende vormen voor : 1° onder vorm van flesschen en flacons, ingevoerd als dusdanig en ledig; 2° onder vorm van flesschen, bokalen en flacons ingevoerd gevuld met allerlei producten (bronwater, bier, wijn, likeuren, jam, honig, reukwerkartikelen, enz.) en die, na gebruik, in België tegen spotprijzen verkocht worden. De hoeveelheid flaconwerk dat onder rechtstreekschen vorm jaarlijks wordt ingevoerd, mag op 4.488 ton worden geschat en op 3.865 ton het fleschwerk dat uit het buitenland komt en hier terug in gebruik wordt gesteld. Daar op de binnenlandsche markt, voor 39.654 ton flesschen en flacons worden afgezet, vertegenwoordigt, in dit totaal, de buitenlandsche concurrentie 21 pCt., het hergebruik van flaconwerk niet meegerekend wijl oncontroleerbaar. Feitelijk wordt de buitenlandsche mededinging op nagenoeg 25 pCt. van de nationale voortbrenging geschat, mededinging die een stijging der prijzen moet verhinderen, althans in een zekere mate.

Benevens het verbod van uitbreiding der bestaande installaties, wordt in het verzoekschrift nog aangedrongen op schorsing van het bouwen van nieuwe fabrieken. De memorie geeft toe, dat een dergelijk gevaar niet bijster groot is, althans niet met Belgisch kapitaal. Doch gevreesd wordt voor initiatief met buitenlandsch kapitaal, dat meer dan waarschijnlijk op een mislukking zou uitloopen, doch niettemin aan de bestaande flesschen- en flaconfabrieken groote moeilijkheden zou berokkenen.

In de *emailleerindustrie* blijft de toestand gespannen, inzonderheid wegens de moeilijkheden in het veroveren van een plaatsje op de exportmarkt en de heftige mededinging vanwege Hongarije, Tsjecho-Slowakije en Duitschland. In Frankrijk, is onze afzet nagenoeg tot niets geslonken, evenals in Noord-Afrika dat voor ons steeds een goed afzetgebied is geweest. Moeilijk om bereiken is Engeland, en aan de Nederlandsche markt, waar de prijzen reeds weinig rendeerend waren, zal tengevolge van de verhoogde invoerrechten, niet meer te denken vallen.

TEXTIELNIJVERHEID.

In haar bezorgdheid om de textielnijverheid, die met talloze moeilijkheden te kampen heeft, een helpende hand toe te steken, heeft de Regeering aan een Koninklijken Commissaris opdracht gegeven het probleem in zijn geheel in te studeeren, zooals vroeger reeds werd gedaan voor andere problemen van nationaal belang.

Aan het begin van Januari, hebben de heer Minister van Economische Zaken en de textielnijveraars mekaar ontmoet. Behalve de vertegenwoordigers van vlasspinneren die deze benoeming verlangd hebben, waren de andere heeren van de textielnijverheid eerder sceptisch gestemd ten opzichte van de mogelijkheid om tot ernstige resultaten te komen. Ze zijn inderdaad de meening toegedaan, dat een onderzoek, hoe nauwkeurig en diepgaande ook, niets zal opleveren dat niet reeds gekend is en vastgelegd in tal van verslagen uitgaande van diverse textielgroepeerings.

Overigens de verschillende problemen in verband met de regeling van voortbrenging en verdeling zijn talrijk en ingewikkeld. Zij vergen vele aparte oplossingen, wegens de fundamentele verschillen die onder de diverse takken dezer nijverheid bestaan. Gevreesd wordt, dat de aangeduide persoonlijkheid niet voldoende objectiviteit aan den dag zal leggen zoo ze onder de textielmenschen wordt genomen, of zoo ze daarbuiten wordt gekozen, dat ze de kwestie alleen onder haar algemeen aspect zou kennen en bijgevolg niet bevoegd genoegd zou zijn om doeltreffende besluiten neer te leggen.

Te veel problemen wachten op een oplossing, en in de huidige omstandigheden kan onmogelijk een zekere eenheid van zienswijze worden bereikt. Alleen de kwestie van den uitvoer zou doeltreffend van dichtbij kunnen worden bestudeerd, en wel langs den kant der correcties die aan onze handelsverdragen met zekere landen zouden kunnen worden gebracht. Wat betreft inrichting en reglementeering van de binnenlandsche markt, hier wordt de medewerking van al de industrieelen vereischt. Van particuliere zijde werden enkele proefnemingen gewaagd, die trouwens niet zonder resultaten zijn gebleven. Doch al te vaak konden de afgesloten overeenkomsten geen resultaten afwerpen, tengevolge van afscheuringen. Een tusschenkomst van Regeeringswege, kon wellicht enig nut opleveren, doch tal van ondernemingshoofden die voor een geleide economie niets voelen, zien ze niet zonder vrees tegemoet.

Het hoeft ons dus niet te verwonderen, dat naar de meening van de voornaamste textielgroepeerings, de tijden nog niet rijp waren om een Koninklijken Commissaris aan te stellen.

Over 't algemeen is de gang van de Belgische textielmarkten tamelijk loom gebleven, wegens de voortdurende terughouding der koopers. Alleen de behoefte aan nieuwe assortimenten, heeft hen tot bestellen gedwongen, en dan nog in geringe mate. In zekere afdelingen konden wel eens pieken worden waargenomen, doch vaak gevolgd van nieuwe inzinkingen.

Het besluit van de Nederlandsche Regeering waarbij de invoerrechten op het meerendeel van de gefabriceerde producten worden verhoogd, is een moei-

lijkheid te meer bij al degene welke onze spinnerijen en onze weverijen reeds moeten te boven komen. In 1938, hebben wij voor fr. 346 miljoen aan textielproducten in Nederland afgezet. Voortaan zullen al deze producten met 20 pCt. van hun waarde belast worden: de garens die 10 pCt. betaalden, zullen er voortaan 15 betalen, de weefsels 18 pCt. in plaats van 10, en de kledingartikelen 20 pCt.

Katoen.

Ofschoon kalm, was de katoenmarkt betrekkelijk vast. Men wacht op het lot dat zal beschoren worden aan de onderscheiden in de Vereenigde Staten voorbereide wetsontwerpen aangaande de katoenteeltpolitiek en welke vermoedelijk door het Congres niet in bespreking zullen genomen worden dan na andere problemen van belang.

Onder de overgelegde voorstellen, is er een dat vooral de aandacht gaande houdt, nl. dat betreffende de bijeenroeping van een internationale conferentie, in den zin van deze welke in voorbereiding is met het oog op het onderzoek van het graanprobleem en waarvan zouden deel uitmaken de Vereenigde Staten en de voornaamste katoenproducenten. Aangenomen wordt, dat op een dergelijke conferentie de Vereenigde Staten aan zekere importlanden credieten op langen termijn zouden kunnen aanbieden om een deel van den Amerikaanschen overoogst af te zetten.

Andere maatregelen nog worden onder het oog genomen. Er zou b. v. worden getracht de beteelde oppervlakte te reduceeren. Doch gesteld, dat het lukt, het uitwerksel zou niet vóór twee jaar te bespeuren zijn.

Op de Belgische markt, zijn de koersschommelingen van ruwe katoen weinig aanzienlijk.

In de *spinnerijen* is de omzet beperkt en de prijzen dragen kennelijk den stempel eener sterke mededinging. Men werkt de ingekomen bestellingen af, doch nieuwe komen traag binnen en zijn weinig omvangrijk. Enkele bestellingen voor den uitvoer worden gemeld, doch tegen weinig interessante prijzen.

Evenmin veel verandering in de *weverijen*. Zekere ondernemingen uit het Gentsche hebben genoeg bestellingen om met twee ploegen te werken, doch ook hier zijn de prijzen ver van bevredigend.

De graad van bedrijvigheid is trouwens zeer verschillend van de eene weverij tot de andere, mĳaar door den band blijven de zaken moeilijk. De cliĳnteele tracht voordeel te halen uit den prijzenstrijd dien zekere weverijen onder mekaar voeren, alsmede uit de zeer gunstige voorwaarden welke zekere producenten bieden. In weerwil nochtans van deze lage prijzen, blijven de koopers nog steeds terughoudend. De personeelbezetting blijft zeer onregelmatig en is het meest stabiel in de firma's die voor de binnen-

landsche markt werken, evenals in deze welke specialiteiten voortbrengen welke in het buitenland kunnen verkocht worden.

In het Dendermondsche, waar vooral katoenen dekens worden gefabriceerd, hebben zich de ondernemingen, wegens den misverkoop van deze artikelen, verplicht gezien een grootere plaats in te ruimen aan de fabricage van dweilen.

Wol.

Op de herkomstmarkten is de verkoop goed geweest en de prijzen vast. Ook te Antwerpen gaan de zaken niet zoo slecht.

De beweging in den voorraad kamwol en de statistieken van de drooginrichtingen laten vermoeden dat in Februari aanzienlijke transacties werden afgesloten. Er dient echter rekening te worden gehouden met het feit, dat de voorraden kamwol den invloed aanvoelen van de Antwerpsche termijnmarkt en, dat uit hun afnemen niet absoluut mag worden besloten, dat de toestand van de nijverheid verbetert. Feitelijk is de algemeene tendens kalm zoo voor de spinnerijen als voor de weverijen.

Deze tendens bevestigend, blijft, sedert het begin van het jaar, het wekelijksch indexcijfer van het elektriciteitsverbruik bij de textielnijverheid van Verriers, op ongeveer 100 (basis 1938 = 100).

Op het gebied van uitvoer, zullen onze wolspinners en -wevers het moeilijk hebben om hun positie op de Nederlandsche markt, die eens een zoo belangrijk afzetgebied voor hen was, te handhaven, tengevolge van meergenoemde rechtenverhooging.

Daarentegen zullen zekere ondernemingen eenig voordeel kunnen halen uit het onlangs tot stand gekomen Engelsch-Amerikaansch handelsverdrag; zij zullen inderdaad zekere verminderingen van rechten kunnen genieten krachtens de meest begunstigingsclausule. Daarin is o.m. de verklaring te vinden waarom de Vereenigde Staten opnieuw bij ons katoenen tapijten zijn komen koopen. Er dient echter nog enkele maanden te worden gewacht vooraleer men op de gevolgen van deze overeenkomst, een juist kijk zal hebben.

In onze vorige kroniek hebben wij gezegd, dat de Fransche concurrentie voordeelen genoot onder vorm van lastenvermindering toegestaan door de Fransche Regeering op den invoer van wollen garens. Om de waarheid niet te kort te doen, moeten wij er aan toevoegen, dat het decreet van Mei 1938 waarbij bedoelde verminderingen werden voorzien, niet toegepast is geworden en, dat het geschorst werd bij decreet van 12 November 1938.

Wij waren reeds in de gelegenheid om te wijzen op de belangrijke plaats die, in alle landen, door de kunstwolvezels, in het vervaardigen van weefsels wordt ingenomen. Dienaangaande kan men in een gespecialiseerd tijdschrift het volgende lezen :

« De productie van kunstmatige wol staat ongeveer gelijk met de helft van de wereldproductie, op de basis van de grondig gewasschene en overschrijdt met ca. 80 pCt. de productie van merinoswol, eveneens op de basis van de grondig gewasschene. Schoon deze cijfers slechts ruw geschat zijn, toch trachten zij te bewijzen, dat de kunstmatige wol het wolverbruik niet in den weg staat, doch een factor van belang kan worden in de stabilisering, op een betrekkelijk laag peil, van de prijzen der wol en een element van ontmoediging voor degenen die de wolproductie nog zouden willen uitbreiden. »

Vlas.

Van de vlasmarkt wordt sedert het begin van het jaar algemeene herneming gemeld. Ondanks de sterke noteringen dagen voor al de kwaliteiten koopers op. Wat op de markt verschijnt wordt vlug opgenomen, zoo door Belgische als door buitenlandsche spinners.

Deze toestand, die trouwens voor de Belgische spinners onaangename gevolgen zou kunnen hebben, vloeit voort uit het besluit van de Russische Regeering geen vlas meer uit te voeren. Onaangename gevolgen, inderdaad! Deze nijverheidstak zou zich wel eensdaags verplicht kunnen zien zijn bedrijvigheid stil te leggen, eens dat de voorraden opgebruikt zijn. Vlas koopen in het buitenland, komt te kostelijk — zoo gaat het thans voor het vlas uit Estland en Letland — of is van minderwaardige kwaliteit zooals het vlas uit Litauen en Polen. Het wegblijven van Rusland op de markt wordt sterk aangevoeld. Dit wegblijven is te wijten aan de consumptieverhooging in eigen land alsmede aan de inkrimping van de bezaaide oppervlakte. Het orgaan van het Verbond der Vlasbazen, *Het Vlas*, komt tot het besluit, dat waar in de andere productielanden geen gevaar voor cultuuruitbreiding bestaat, België zijn productie moet opvoeren.

Onze spinners blijven op de markt in concurrentie met de Iersche die koopers blijven van de betere kwaliteiten. Daar de Belgische kooplui geen haast schijnen te hebben om hun waar aan den man te brengen — de prijzen stijgen immers voortdurend — wordt al wat op de markt komt spontaan opgenomen.

Voor de spinners is de toestand moeilijk, want, bij stijging van den prijs der grondstof, kunnen zij den prijs der garens niet verhoogen zooals het zou behooren. De weverijen die voor het aangaan van verbintenissen, niet zooveel voelen, hebben omstreeks ultimo Februari, haar vraag ingekrompen, en de garenmarkt is tot volledige kalmte teruggekeerd. Ondanks de zwakke vraag, blijven de spinners hun noteringen handhaven wegens de prijzen die zijzelf voor het vlas te betalen hebben.

Jute.

De jutemarkt heeft een echten *boom* doorgemaakt; de stof is in korten tijd gestegen van £ 19 tot £ 24, wegens de groote bestellingen uit Engeland, Frankrijk en andere landen die zich geweldig inspannen om hun bevolking tegen luchtaanvallen te beschermen. Men vernoemt een Engelsche bestelling van 225 miljoen yards aan de weverijen in Engelsch-Indië voor het fabricceeren van zandzakjes. Daarenboven vraagt hetzelfde land nog aan de weverijen van Dundee wekelijksch 3 millioen zakken te leveren.

Ons land haalt eveneens voordeel uit deze behoeften.

De juteweverijen werken dan ook op volle capaciteit. Ondanks dezen gunstigen toestand, hebben de jutespinneren den prijs van spinsels niet kunnen verhoogen in verhouding tot dezen van de ruwe jute en gevreesd wordt, dat de positie van de spinners wederom een critische periode zou kunnen ingaan zoodra de uitrusting voor de verdediging tegen luchtaanvallen klaar zal zijn.

GELD- EN BANKWEZEN. FINANCIËLE BERICHTEN

INHOUD: Algemeenheden: De wereldproductie van goud en zilver. — De monetaire wereldgoudvoorraden. België: De valutamarkt in Februari 1939. — De markt van het kortlopend geld in Februari 1939. Groot-Brittannië: De ontwikkeling van geld- en bankwezen in Groot-Brittannië.— Betalingsbalans van Groot-Brittannië in 1938. Zwitserland: Het verslag van de Nationale Bank van Zwitserland, over het jaar 1938.

ALGEMEENHEDEN

DE WERELDPRODUCTIE VAN GOUD EN ZILVER IN 1938.

In het jaarlijksch overzicht van de markt der edele metalen, dat gepubliceerd werd door Samuel Montagu en Co., te Londen, wordt vooral gewezen op de rol die in den loop van het jaar 1938 gespeeld werd door de op de markt van Londen uitgeoefende officieele contrôle. Deze contrôle was buitengewoon bedrijvig, gezien de belangrijkheid van de goudverschepingen, in hoofdzak tusschen Londen en New-York. Verscheidene motieven van politieken en economischen aard zijn oorzaak van deze bedrijvigheid.

Het weze voldoende te wijzen op de gebeurtenissen in het Verre Oosten, den *Anschluss*, de financieele moeilijkheden in Frankrijk en de Tsjecho-Slowaaksche crisis. Eindelijk hebben ook, op zekere-oogenblikken, de verklaringen van de monetaire autoriteiten in Amerika de evolutie van de markt beïnvloed.

De vragen betroffen niet alleen de baren, maar ook de geslagen munt, die voortdurend opgeld deed t.o.v. het metaal.

Ook de goudprijs heeft vaak sterke schommelingen ondergaan in den loop van het besproken jaar.

Het minimum was 139 s. 5 d. op 3 Januari en het maximum 150 s. op 26 November 1938, wat een recordprijs is, daar de hoogste prijs 149 s. 4 d. was in Maart 1935.

Dit zijn de meest markante feiten van de wereldmarkt van het goud in 1938. Voorts moet de nadruk gelegd worden op de positie van uitvoerder, die zekere landen hebben ingenomen. Japan zond naar de Vereenigde Staten zoowat 4.800.000 ons fijngoud voor een waarde van \$ 168.700.000. De uitvoer van Indië bedroeg £ 11.000.000 of £ 1.200.000 minder dan in 1937. Het is ook van belang den uitvoer te noteeren van U.S.S.R., gezien dit land op het eerste plan schijnt te staan onder de goudvoortbrengers; hij bedroeg £ 23.300.000 tegen £ 40.000.000 in 1937.

De Zuid-Amerikaansche Unie voerde weinig goud naar Londen uit. Vermoed wordt nochtans, dat het grootste deel der productie van den Rand door het Engelsch Egalisatiefonds werd opgenomen, en voor rekening van dit laatste in Zuid-Amerika *earmarked* wordt aangehouden.

Wij geven hieronder een gedetailleerde statistiek van de goudproductie in de wereld, van 1934 tot 1938.

Goudproductie van de wereld (in millioenen onsen fijn).

	1934	1935	1936	1937	1938
Zuid-Afrikaansche Unie ..	10.480	10.774	11.336	11.735	12.161
U. S. S. R.	3.800	4.500	5.400	5.000	5.000
Canada	2.972	3.285	3.748	4.096	4.680
Vereen. Staten van Amerika	2.742	3.163	3.760	4.112	4.244
Australië	887	915	1.179	1.381	1.570
Mexico	661	682	754	846	930
Philippijnsche Eilanden ...	349	446	597	692	862
Zuid-Rhodesië	691	726	797	804	814
Japan	487	539	679	750	800
Corea	400	473	562	680	730
Goudkust	326	359	428	559	668
Columbia	344	329	389	442	524
Congo	337	376	402	430	450
Indië	322	328	333	332	322
Chili	238	266	249	316	270
Nieuw-Guinea	185	184	221	217	220
Zweden	252	219	158	193	195
Peru	99	111	152	169	170
Roemenië	111	113	150	166	170
Nieuw-Zeeland	160	165	165	168	150
Brazilië	111	120	125	146	150
Fransch West-Afrika	99	126	116	128	140
Venezuela	109	112	110	117	120
Andere landen	1.133	1.223	1.299	1.304	1.410
Wereldproductie	27.295	29.584	33.109	34.783	36.750
Britsche Rijk	16.286	17.044	18.602	19.715	21.080
% van Groot-Brittannië ..	59,7	57,6	56,2	56,7	57,4
% van Zuid-Afrika	38,4	36,4	34,2	33,7	33,1

De *Union Corporation Ltd.* laat opmerken dat het totale cijfer van de goudproductie voor het jaar 1938, t.t.z. 36.750.000 ons fijn, een vermeerdering aanwijst van 5 1/2 pCt. ten opzichte van deze van 1937 en ongeveer 50 pCt. ten opzichte van deze van 1932 (24.301.000 ons fijn).

De productie van het Britsche Rijk vertegenwoordigt 57,4 pCt. van de wereldproductie. Op te merken valt, dat sedert 1936, zijn aandeel regelmatig aangroeit.

De Zuid-Afrikaansche Unie blijft aan het hoofd van de voortbrengers met een cijfer van 12.161.000 ons fijn, en wordt gevolgd door de U.S.S.R., die, ten opzichte van 1937, een onveranderd cijfer heeft van 5.000.000 ons fijn (1). Ook mag aangestipt worden, dat de voortbrenging van Belgisch-Congo regelmatig aanwint en van 430.000 ons fijn voor 1937, naar 450.000 ons gaat in 1938, het cijfer van 1932 : 250.000, is dus bijna verdubbeld.

Hier volgen nu de cijfers van de wereldproductie van zilver, van 1934 tot 1938.

Wereldproductie van zilver
(in duizenden onsen fijn).

JAREN	Mexico	Vereen. Staten Amerika	Zuid-Amerika	Canada	Overige	Totaal
1934	74.100	32.500	17.000	16.400	50.400	190.400
1935	75.800	45.600	26.700	18.600	58.200	220.700
1936	77.500	62.800	32.900	18.300	60.800	252.300
1937	84.700	69.300	32.700	22.700	63.900	273.300
1938 (*)	85.000	60.800	32.400	23.300	62.700	264.200

(*) Voorloopige cijfers.

De vermindering van 9.000.000 ons, ten opzichte van 1937, staat gelijk met de vermindering van productie der Vereenigde Staten, vermindering die toe te schrijven is aan de omstandigheid, dat de Amerikaansche Schatkist den prijs van het in de Vereenide Staten gewonnen zilver, van 77,57 cents per ons in 1937, op 64,64 cents heeft gebracht in 1938.

De markt kreeg ongeveer 250.000 ons fijn uit andere bronnen dan de mijnen. Deze worden als volgt verdeeld : de zendingen zilver uit China kunnen geschat worden op 219.000.000 ons fijn, de ontmunte zilverstukken uit Siam vertegenwoordigen 22.000.000 ons fijn, terwijl de zendingen naar Londen van zilver uit Japan, 6.000.000 ons fijn bedragen. Deze cijfers wijzen op een sterke verhooging ten opzichte van 1937, jaar waarin de markt slechts 15.000.000 ons fijn zilver ontving dat niet uit de mijnen kwam.

De prijzen van het beschikbaar zilver schommelden tusschen 20 3/4 en 18 3/6 d., deze van het zilver op twee maanden tusschen 20 1/8 en 18 1/8 d. Opmerkelijk is, dat het beschikbare gedurende heel het jaar, opgeld deed op het zilver op twee maanden; de verschillen tusschen de twee noteeringen zijn de zwakste sedert 1909.

Enkele belangrijke feiten verdienen de aandacht. Eerst en vooral de overwachte beslissing der Regeering van de Vereenigde Staten, in April, houdende

(1) Hier wordt een raming bedoeld, die, zooals door zekere personen wordt vooruitgezet, ver de werkelijkheid zou overschrijden. Van jaar tot jaar zou de productie van de U.S.S.R. een belangrijke vermindering hebben geboekt.

opzegging van de overeenkomst bestaande tusschen Mexico en de Vereenigde Staten sedert 1936 en die aan de Amerikaansche Schatkist toeliet de politiek van aankopen voort te zetten haar opgelegd door de *Silver Purchase Act* van 1934. De overeenkomst met China, die op 30 Juni 1938 verviel, werd daarentegen voor een onbepaalden duur hernieuwd.

De heer Roosevelt is eveneens teruggekomen op zijn proclamatie van 1934, waarbij afgifte aan de Schatkist geëischt wordt van al het niet aangemunt zilver.

De Vereenigde Staten hebben hun politiek van aankopen van wit metaal voortgezet en bleven weer de grootste afnemers van de markt. Met inbegrip van de 60.000.000 ons, die door de Vereenigde Staten werden voortgebracht, bedragen hun aankopen in 1938, 403.000.000 ons; de reserve zilver van de Amerikaansche Schatkist wordt aldus 2.575.000.000 ons. Om te beantwoorden aan de eischen van de *Silver Purchase Act 1934*, moest deze zilverreserve in waarde het vierde deel vertegenwoordigen van de reserve van het totale zilvermetaal, wat gelijk zou zijn aan een massa van 3.740.000.000 ons fijn. Bijgevolg staat de reserve aan zilvermetaal nog deficit met 1.165.000.000 ons fijn; in 1937, was het verschil 1.118.000.000 ons fijn. Berekend naar de in verhouding meer belangrijke goudaankopen, groeit dit deficit aan. Alhoewel van 1934 tot 1938, 1.584.000.000 ons fijn zilver aangeworven was door de Amerikaansche Schatkist, is het deficit voor 1938 — 1.165.000.000 ons — hooger dan het in 1934 was : 1.134.000.000 ons.

De kroniek van het huis Samuel Montagu schrijft, dat het marktverloop voor 1939 nog zal bepaald worden door de houding van de Vereenigde Staten. Zij legt er ook den nadruk op, dat de zilverpolitiek op dit oogenblik in de Vereenigde Staten het voorwerp is van veel critiek. Ook is het niet uitgesloten, dat in zijn zitting van de maand Juni het Amerikaansch Congres de zaak geheel herzieet.

DE MONETAIRE WERELDGOUDDVOORRADEN.

Het *Maandelijksch Statistisch Bulletin van den Volkenbond* heeft in Januari jl. schattingen gepubliceerd omtrent de belangrijkheid en de verdeling van de monetaire wereldgoudvoorraden aan het einde van 1938.

Zoo men de V.S.S.R. en Spanje buiten beschouwing laat, zouden deze voorraden van December 1937 op December 1938 met ruim 1 milliard oude V. S.-gouddollars zijn toegenomen en dit uitsluitend ten voordeele van de Vereenigde Staten welke monetaire goudvoorraden met ongeveer een zelfde bedrag zouden aangegroeid zijn. Terwijl de monetaire goudvoorraden van Europa ternauwernood schijnen veranderd

te zijn, blijken deze van Afrika en, meer in het bijzonder, deze van de Zuid-Afrikaansche Unie te zijn toegenomen. De voorraden in Azië en voornamelijk deze van Japan zouden, daarentegen, zijn afgenomen.

Deze resultaten, die eenigszins verbijsterend mogen genoemd voor alwie de kapitaalbewegingen in het afgelopen jaar van nabij heeft gevolgd, vinden hun verklaring in het feit, dat bij deze schattingen geen rekening werd gehouden met de goudvoorraden welke door de Egalisatiefondsen worden aangehouden. Daaruit volgen enkele belangrijke vergissingen, zoo onder opzicht van het gezamenlijk bedrag als van de verdeling van deze voorraden. Zoo het waar is, dat de monetaire wereldgoudvoorraden in den loop van het voorbije jaar zijn toegenomen, ligt dit accres niettemin belangrijk lager als de hierbij afgedrukte schattingen zouden laten vermoeden, vooral uit hoofde van de goudoverdrachten — in den loop van het tweede halfjaar — van het Britsche Egalisatiefonds naar de Vereenigde Staten. In denzelfden factor ligt de verklaring van de stabiliteit der Europeesche goudreserves, een stabiliteit die zeker niet met de werkelijkheid overeenstemt.

Wat nu meer in het bijzonder ons land betreft, slaan de door de statistiek van den Volkenbond opgeteekende getallen alleen op den goudvoorraad van de Nationale Bank per 29 December 1938. Zij maakt dus geen gewag van het goud begrepen in den post « Buitenlandsche deviezen en goudwaarden », die, op voornoemd tijdstip 87 miljoen oude V. S.-gouddollars groot was. Zij houdt evenmin rekening met de goudvoorraden van den Postcheckdienst en van het Muntfonds, op dit tijdstip, respectievelijk 10 en 0,6 miljoen oude V. S.-gouddollars.

Daarenboven kan melding worden gemaakt van het goudbezit van 's Rijks Schatkist, dat, per 29 Decem-

ber, 15 miljoen oude V. S.-gouddollars bedroeg. Dit bezit kan evenwel niet worden beschouwd als zuivere dekkingsvoorraad, daar het niet werd gevormd als waarborg voor monetaire verplichtingen.

Monetaire wereldgoudvoorraden

(in duizenden oude V. S.-gouddollars) (1).

AAN HET EINDE VAN HET JAAR	1934	1935	1936	1937	1938
Afrika :					
Unie van Zuid-Afrika	108	125	120	112	130
Overige landen	46	46	47	46	46*
Totaal	154	171	167	158	176
Noord-Amerika :					
Canada	129	114	112	109	—
Vereenigde Staten	4.865	5.980	6.649	7.536	8.750
Totaal	4.994	6.094	6.761	7.645	8.633*
Latijnsch-Amerika :					
Argentinië	238	262	296	277	257*
Overige landen	141	167	175	161	163*
Totaal	379	429	471	438	420*
Azië :					
Britsch-Indië	162	162	162	162	162*
Japan	232	251	273	154	97*
Overige landen	63	53	56	72	73*
Totaal	457	466	491	388	332*
Europa :					
België	348	346	373	353	343
Denemarken	36	32	32	32	32
Duitschland	36	37	16	17	17
Frankrijk	3.218	2.598	1.769	1.516	1.435
Italië	306	159	123	124	124*
Nederland	338	259	289	549	587
Noorwegen	34	42	46	43	48
Oostenrijk	27	27	27	27	—
Polen	56	50	44	49	50
Roemenië	62	65	67	71	79
Spanje	438	435	—	—	—
Tsjecho-Slowakije	66	66	54	54	56
Vereenigd Koninkrijk	938	977	1.529	1.592	1.592
Yugoslavië	31	25	29	30	34
Zweden	94	109	142	144	190
Zwitserland	368	268	387	383	413
Andere landen	136	136	147	147	155
Totaal	6.532	5.631	5.074	5.131	5.155
Oceanië	17	16	16	16	16
Algemeen totaal	12.095	12.372	12.980	13.776	14.782*
(zonder de V. S. S. R. en Spanje)					

(1) Dollars van 1,50463 gram fijn goud.
(*)-Voorloopige cijfers of schattingen.

BELGIË

DE VALUTAMARKT IN FEBRUARI 1939.

Tijdens het grootste gedeelte van de maand bleef de tendens den belga gunstig gestemd. Goudtoevloeiingen beliepen nog fr. 180.952.000 op de weekstaat per 23 Februari. In de daaropvolgende dagen, stegen de noteeringen — onder den druk van de binnenlandsche politieke gebeurtenissen — tot het goudpunt van uitvoer en de vraag naar deviezen overtrof veruit het aanbod.

Van 16 tot 23 Februari klom de dollar trapsgewijze van bg. 5,93 tot bg. 5,94 3/8. In hetzelfde tijdvak steeg de wisselkoers op Londen van bg. 27,78 3/8 tot bg. 27,86 1/2, zoowel uit hoofde van de vraag naar deze valuta alhier, als van de zwakte van het pond sterling te Londen. De Fransche franc gaat eveneens omhoog. Hij noteert thans bg. 15,75 3/4, komende van bg. 15,64 1/8. De Zwitsersche frank vertoonde het-

zelfde verloop; van 1 tot 28 Februari, steeg hij van bg. 133,59 tot bg. 135,25. De gulden vertoonde een ongelijk verloop. Na in het begin der maand van bg. 318 tot bg. 319,80 te zijn geklommen, bleef hij schommelen tusschen bg. 319 en bg. 316, en gleed naderhand af tot bg. 315,70.

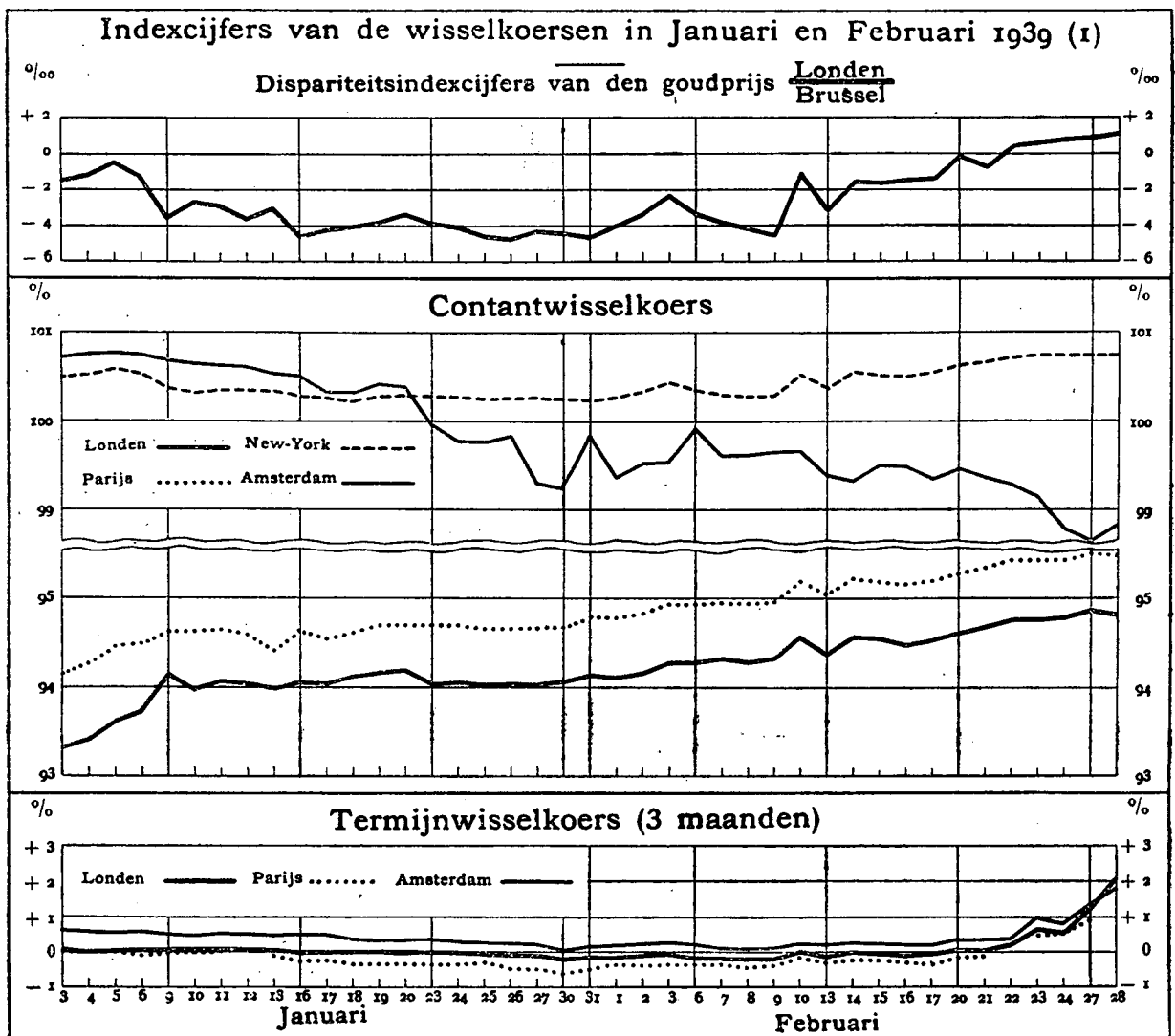
Onderstaande tabel geeft een beeld van het verloop dezer valuta's van 1 tot 28 Februari :

	Noteering per 1 Februari	Noteering per 28 Februari	Hoogste	Laagste
			tusschen beide data	
Dollar	5,9170	5,94375	5,94375	5,9170
Pond sterling	27,6775	27,88	27,895	27,6775
Fransche franc	15,64125	15,7575	15,76	15,64125
Gulden	318,—	316,275	319,80	315,70
Zwitsersche frank	133,59	135,25	135,25	133,59

De reichsmark steeg van bg. 237 tot bg. 238,60. De koers van de Italiaansche lira, die als naar gewoonte werd vastgesteld op grond van de pariteit van den belga op de Beurs te Rome, is geleidelijk gestegen van bg. 31,1284 tot bg. 31,2647. De Scandinavische kronen hebben de opgaande beweging van het pond sterling gevolgd. Van begin tot einde der maand is de Zweedsche kroon geklommen van bg. 142,625 tot bg. 143,575, de Noorweegsche kroon van bg. 139,06 tot bg. 140,05 en de Deensche kroon van bg. 123,60 tot bg. 124,50. De Tsjecho-Slowaaksche valuta trok in den loop der maand 0,10 belga aan, van bg. 20,28 tot bg. 20,38. De Canadeesche dollar steeg van bg. 5,88125 tot bg. 5,92875. Na bg. 111,925 te hebben bereikt —

komende van bg. 111,65 — is de zloty gedaald tot bg. 110,40, om daarna plots te stijgen tot bg. 112 en zich naderhand boven dezen koers te vestigen, na voorbijgaand tot bg. 111,10 te zijn gedaald. De escudo steeg van bg. 25,10 tot bg. 25,32.

Op termijn, hebben de noteringen den terugslag van de hausse op de contantmarkt ondervonden. Tot 21 Februari was het agio niet boven 1.1/2 pCt. 's jaars geklommen. Naderhand teekende zich een hausse af, en tijdens de laatste twee dagen van de maand, werden pond sterling, dollar en Fransche franc op één en drie maanden verhandeld met een opgeld gaande tot 6 pCt. 's jaars.



(1) Het dagelijksch dispariteitsindexcijfer van den goudprijs te Londen en te Brussel wordt berekend met behulp van onderstaande formule :

$$\frac{\text{Sterlingprijs van één kg. fijn goud te Londen} \times \text{Pondenkoers te Brussel}}{\text{fr. 33.183,50}}$$

De indexcijfers van den contantwisselkoers worden op willekeurige basis berekend.
De indexcijfers der termijnwisselkoersen op drie maanden worden berekend in procenten van den contantwisselkoers.

**DE MARKT VAN HET KORTLOOPEND GELD
IN FEBRUARI 1939.**

In verband met het verloop van de wisselkoersen, is, tijdens de eerste drie weken van Februari, de geldmarkt uiterst ruim geweest, wat trouwens blijkt uit de weekstaten van de Nationale Bank van België. De binnenlandsche wisselportefeuille is nog gedaald en kwam, 16 Februari, op een minimum van 843 miljoen. De beleeningen op Belgische overheidsfondsen, hebben zich zonder meldenswaardige verandering, nagenoeg op het peil van de vorige maand gehouden. Eenig goud is naar de Bank teruggevloeid, zoodat 23 Februari, de voorraad een maximum van 17.356 miljoen bedroeg.

Waar van de eene maand op de andere, de biljetten-circulatie eenigszins toenam, liepen de rekening-courantsaldi van de Schatkist eenigermate achteruit. De particuliere rekening-courantsaldi zijn andermaal gestegen, waar in haar geheel genomen de onmiddellijk opvraagbare verbintenissen, van de eene maand op de andere, met nagenoeg honderd miljoen toenamen.

**Vergelijkende staat van de Nationale Bank van België,
in Februari 1939.**
(Maandgemiddelden, in miljoenen fr.)

	T. o. v. Januari 1939	T. o. v. Februari 1938
ACTIVA.		
Goudvoorraad	+ 184	— 198
Buitenlandsche deviezen en goudwaarden	— 14	— 643
Wissels op België	— 80	— 108
Beleeningen op Belgische overheidsfondsen ..	+ 10	+ 23
PASSIVA.		
Bankbiljetten in omloop	+ 181	+ 458
Rekening-courantsaldi :		
Schatkist	— 157	+ 180
Diversen	+ 77	— 1.572
Totaal	— 80	— 1.392
Onmiddellijk opvraagbare verbintenissen	— 101	— 934

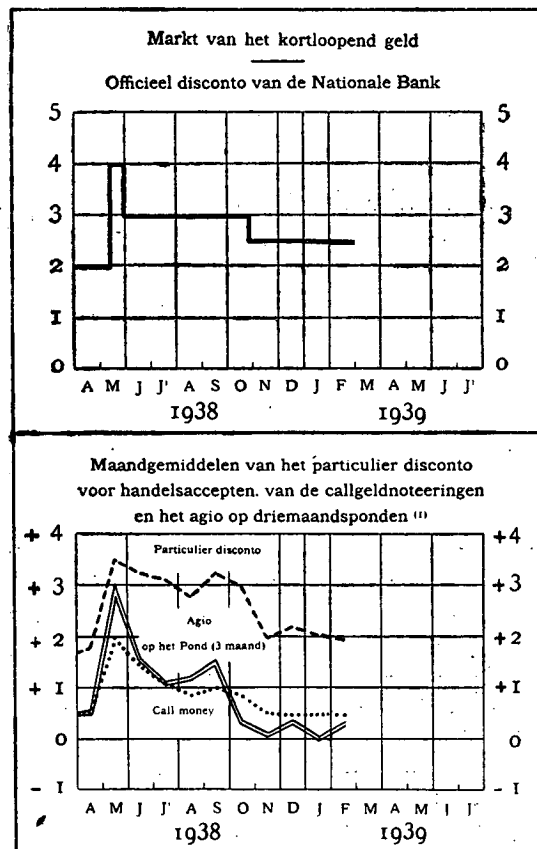
Binnenlandsche politieke moeilijkheden zijn voor deze gunstige evolutie niet zonder gevaar geweest; trouwens, nogal belangrijke hoeveelheden goud zijn weggevloeid, de saldi van de loopende rekeningen der banken bij de circulatiebank zijn gedaald en ten slotte werd op deze laatste beroep gedaan voor crediet, zooals blijkt uit den weekstaat van 2 Maart.

De invloed van dezen conjuncturomkeer werd dadelijk door het renteverloop op de geldmarkt aangevoeld.

Aan het einde van de maand noteerde het *callgeld* 1 pCt., in plaats van 0,5 pCt. De handelsaccepten die, omstreeks medio Februari, op de vrije markt, tusschen 1 7/8 en 2 pCt. deden, kwamen tot 2 3/8 aan het einde van de maand.

Ten slotte, is de gemiddelde toewijzingsrentevoet voor Schatkistcertificaten, die 17 Februari, tot 1,48 pCt. gedaald was, terug gaan stijgen tot 1,91 pCt.

op 3 Maart, waar tegelijk de verhouding van vraag tot aanbod afnam. Bij elke inschrijving van deze certificaten, was er evenwel steeds ruime dekking voorhanden.



**Schatkistbons van de Kolonie (1).
In omloop zijnde bedragen
op het eind van iedere maand.**

DATUM	Belgisch Congo	Ruanda-Urundi	Te zamen
1939 Januari	495.504.400	140.000.000	635.504.400
Februari	498.004.400	140.000.000	638.004.400

(1) De vlottende Schuld van de Kolonie omvat Schatkistbons uitgegeven door rechtstreeksche onderhandelingen of bij aanbesteding.

**In omloop zijnde Schatkistcertificaten
en Schatkistbons geplaatst bij aanbesteding.**

DATUM	Staat	Herdiscon- teering- en Waarborgs- instituut	Regie van Telegraaf en Telefoon	Totaal
1939 2 Januari	460.000.000	50.000.000	—	510.000.000
9 »	460.000.000	50.000.000	—	510.000.000
16 »	490.000.000	50.000.000	—	540.000.000
23 »	495.000.000	50.000.000	—	545.000.000
30 »	495.000.000	90.000.000	100.000.000	685.000.000
6 Febr.	500.000.000	90.000.000	100.000.000	690.000.000
13 »	500.000.000	90.000.000	100.000.000	690.000.000
20 »	500.000.000	90.000.000	100.000.000	690.000.000
27 »	500.000.000	75.000.000	100.000.000	675.000.000

Emissies van Schatkistcertificaten in de maanden Januari en Februari 1939.

DATUM DER AANBESTEDING	Voor rekening van	Aangeboden bedrag	Looptijd	Ontvangen intekeningen	Verhouding van ingeteekend tot aangeboden bedrag	GEMIDDELTE RENTEVOET		Uiterste rentevoet der toewijzingen
						der intekeningen	der toewijzingen	
1939 6 Januari	Staat	50.000.000	3 maand	311.000.000	6,22	1,74	1,67	—
13 »	»	40.000.000	»	235.000.000	5,875	1,63	1,62	—
19 »	R. T. T.	100.000.000	90 dagen	230.000.000	2,3	1,99	1,96	—
24 »	H. W. I.	40.000.000	70 tot 90 dag.	150.000.000	3,75	—	—	1,53 à 1,625
27 »	Staat	40.000.000	3 maand	215.000.000	5,375	1,61	1,51	—
3 Februari	»	40.000.000	»	144.000.000	3,6	1,52	1,49	—
10 »	»	40.000.000	»	139.000.000	3,475	1,52	1,50	—
17 »	»	40.000.000	»	231.000.000	5,775	1,508	1,48	—
24 »	»	50.000.000	»	180.000.000	3,6	1,70	1,54	—

GROOT-BRITANNIË

DE ONTWIKKELING VAN GELD- EN BANKWEZEN IN GROOT-BRITANNIË

De laatste kroniek die wij hier aan den toestand van het geld- en bankwezen van Groot-Brittannië hebben gewijd, ging tot de maand Augustus (1). Zij omvatte de eerste phase van een evolutie die vooral was gekenmerkt door een teruggang van de economische bedrijvigheid, een phase die door allerhande factoren, als de internationale politieke onzekerheid, de weifelende orientatie van de Amerikaansche economie en de gebeurtenissen in Frankrijk, was verstoord geworden. Reeds konden zekere elementen van onevenwichtigheid eigen aan Groot-Brittannië, worden waargenomen, elementen welke invloed op de monetaire ontwikkeling van dit land naderhand aanzienlijk zouden verscherpen, terwijl anderszins de internationale politieke spanning in hevigheid toenam. Waar deze laatste eenigszins afnam, na de overeenkomst van Munchen, nam de herneming in de Vereenigde Staten duidelijker vormen aan en kwam ook herstel in de Fransche economie. In Groot-Brittannië echter getuigden de economie noch het geldwezen van eenige noemenswaardige verbetering. Deze zowel politieke en economische conjunctuur weerspiegelde zich op de Londensche markt in massale onttrekkingen van kapitaal, dat aldaar was belegd geworden na de aanzienlijke toevloeiingen die nog aan het begin van het jaar konden worden opgeteekend.

De voornaamste wijzigingen die zich in den toestand van het Engelsch bankwezen hebben voorgedaan, kunnen worden verklaard door den teruggang van de economische bedrijvigheid tijdens het eerste kwartaal van 1938, alsmede door de transfers van kapitaal tijdens het tweede kwartaal van dit jaar. Voorts dient in dit verband te worden gemeld, de politiek van de Britsche Schatkist evenals deze

van de *Bank of England*, gericht op het handhaven van de geldruimte op de markt.

De invloed van den teruggang der economische bedrijvigheid, is het best te zien geweest aan de beweging der bankvoorschotten, ofschoon met een zekere vertraging waarvan wij in onze vorige kroniek de redenen hebben opgegeven. Feitelijk, kon pas in den loop van het tweede kwartaal van 1938, een vermindering van het bedrag aan bankvoorschotten worden waargenomen en het zou nog eerst September worden, vooraleer dit bedrag lager zou gaan liggen dan dat van het vorige jaar op overeenkomstig tijdstip. Naar het maandgemiddelde der wekelijksche verkorte balansen van de *London Clearing Banks*, was men in November tot een minimum van £ 962 millioen gekomen, wat een teruggang betekende van £ 33 millioen, tegenover het maximum bereikt in Maart 1938 en een vermindering van £ 24 millioen ter opzichte van het gemiddelde van November 1937.

London Clearing Banks (elf banken).

Gemiddelden der weekstaten.

Bron : *Statistical Summary of England*.
(Millioenen £.)

TIJDVAK	Deposito's en rekening-currentsaald (1)	Kas en Bank of England	Dagteeningen	Wisselportefeuille	Effectenportefeuille	Voorschotten en diverse debiteuren
1937 Jaargemid..	2.287	235	167	281	652	954
1938 Jaargemid..	2.277	241	151	280	637	976
1938 Juni	2.299	247	154	289	630	980
Juli	2.309	244	159	301	633	980
Augustus ..	2.298	241	153	305	642	970
September ..	2.269	234	148	289	646	969
October ...	2.256	234	149	268	645	969
November ..	2.249	233	149	272	642	962
December ..	2.254	243	159	250	635	966
1939 Januari ...	2.230	248	143	256	624	968
Februari ..	2.176	243	138	212	617	977

(1) Cfr. *Tijdschrift voor Inlichting en Documentatie*, September 1938, blz. 203.

(1) Enkel Groot-Brittannië en Wales.

Uit onderstaande tabel, die, van jaar tot jaar, aanduidingen verstrekt over de verdeling der bankvoorschotten, valt af te lezen welken terugslag hun achteruitgang op de industrie heeft uitgeoefend. Zooals kon worden verwacht, zijn het de financieele zaken die, in absolute waarde, den grootsten achteruitgang hebben geboekt. Ook bij de textielnijverheid en de zware industrie, zijn de bankvoorschotten geslonken en wat betreft de belangrijkheid van deze voorschotten, is deze vermindering zelfs grooter dan deze waargenomen bij de financieele zaken. Terwijl de voorschotten aan de transportindustrieën — ter zee en andere — nog met 32 pCt. zijn toegenomen, deze aan de voedingsnijverheden met 10 pCt., loopden de diverse voorschotten lichtjes achteruit, na eerst van 1936 tot 1937 aanzienlijk te zijn gestegen. Ten slotte, is te noteeren, dat de ontspanningsnijverheden, evenals de openbare instellingen en diensten niet alleen haar voorschotten handhaven, doch ze zelfs nog gevoelig verbeteren.

Verdeeling der bankvoorschotten per bedrijfsgroep.

London Clearing Banks.

BEDRIJFSGROEP	1929-1930 (10 banken)		1937 (11 banken)		1938	
	In miljoenen £	In pCt. van het totaal	In miljoenen £	In pCt. van het totaal	In miljoenen £	In pCt. van het totaal
1. Textielbedrijf	81,6	8,3	43,8	4,5	38,1	4,0
2. Zware industrie	63,0	6,4	49,9	5,2	45,9	4,8
3. Landbouw, visscherij	68,6	7,0	60,1	6,3	62,4	6,5
4. Mijn- en groefbedrijf (inc. steenkoolnijverheid)	30,0	3,0	15,1	1,6	15,2	1,6
5. Voedings- en tabakbedrijf	63,2	6,4	32,5	3,4	36,1	3,8
6. Chemische nijverheden, le- der en rubber	22,0	2,2	15,3	1,6	14,0	1,5
7. Verkeer	25,2	2,5	20,1	2,1	26,5	2,8
8. Bouwbedrijf	47,8	4,8	68,2	7,1	68,1	7,1
9. a) Diverse handelsbedrijv.	146,5	14,8	74,7	7,8	69,1	7,2
b) Kleinhandel			64,0	6,7	66,4	7,0
10. Publieke lichamen en open- bare diensten	52,4	5,3	54,2	5,6	59,2	6,2
11. Clubs, kerken, sociale hulp, ontspanning	26,5	2,7	44,5	4,6	46,6	4,9
12. Financieele vennootschapp.	142,5	14,4	118,2	12,3	109,0	11,4
13. Diversen	218,4	22,2	300,4	31,2	297,7	31,2
TOTAAL	987,7	100,0	961,0	100,0	954,3	100,0

Zooals aan de hand van de statistische tabel met gegevens uit de maandstaten van de *London Clearing Banks* kan worden opgemaakt, zijn aan het einde van het jaar de voorschotten niet blijven terugloopen. Van November op December, was er zelfs een zeer lichte verhoging waar te nemen; ten slotte, zijn ze, in Januari, hooger gaan liggen dan het cijfer van Januari 1938. Dit laatste resultaat is te begrijpen, wanneer men nagaat, dat van December 1937 op Januari 1938, de beweging der voorschotten sterk was geslonken en wel met circa £ 14 miljoen, wat nagevoeg overeenstemde met de terugbetaling van het crediet toegestaan aan de Fransche Regeering. Deze teruggang was slechts van korten duur geweest, trou-

wens reeds in Februari 1938 had het gezamenlijke cijfer van de voorschotten dit van December 1937, tamelijk dichtbij benaderd.

Daar de beperking der voorschotten de uitbreiding der deposito's niet in de hand werkte, heeft nl. de evolutie van deze laatste, den invloed ondergaan van de wijzigingen in de beweging der voorschotten. Tijdens de laatste maanden van het bedrijfsjaar, werd deze factor in de schaduw gesteld door de gevolgen van het terugtrekken van de aan de Londenschē markt toevertrouwde kapitalen. Van het eene jaar op het andere, zijn, op de basis van Januari, de deposito's en rekening-courantsaldi op de *London Clearing Banks* met circa £ 100 teruggelopen. Tot aan Augustus, is het bedrag van deze deposito's hooger gebleven dan het was een jaar te voren op denzelfden tijd. Van toen af en zoo men December uitschakelt, in welke maand eenig redres werd waargenomen, was de teruggang ononderbroken.

Hoe belangrijk de vermindering van de bankvoorschotten ook geweest zij, toch moet toegegeven worden, dat haar bedrag betrekkelijk van weinig betekenis is, vooral vergeleken met den teruggang der deposito's. De aanpassing van zijn actiemiddelen, heeft dan ook enkele andere ordeningen noodzakelijk gemaakt. Wij zullen deze wat nader onder de loupe nemen.

Zooals blijkt uit de weekstaten van de *London Clearing Banks*, sloegen die ordeningen in hoofdzaak op de wisselportefeuille van de banken. Van het eene jaar op het andere, is op de basis van December, deze portefeuille met £ 50 miljoen achteruitgegaan en op de basis van Januari en Februari met zoowat £ 75 miljoen. Daarentegen, bleef, op de basis van het einde des jaars, de effectenportefeuille ongewijzigd, terwijl, op de basis van het begin des jaars, de teruggang tot £ 12 miljoen voor de maand Januari beperkt blijft en tot £ 16 miljoen voor de maand Februari.

Gaat men de bewegingen na van de effectenportefeuille tijdens het voorbije bedrijfsjaar, dan komt men tot de slotsom, dat de inzinking van deze portefeuille — reeds aan den gang sedert het begin van 1937 — feitelijk slechts in Juni 1938 is begonnen ophouden, t.t.z. op het oogenblik, dat een eerste minimum werd bereikt. Daarop is eenig redres gekomen, zoodat deze portefeuille gestegen is tot een maximum van £ 646 miljoen in September, bedrag dat de inventarisatiewaarde van September 1937 overtrof. Op dit redres, volgde een nieuwe inzinking, zoodat in Februari, de portefeuille nog slechts £ 617 miljoen bedroeg, tegen £ 671 miljoen in Februari 1937 en £ 633 miljoen in Januari 1938.

Wat de wisselportefeuille betreft, volgde op de seizoensdaling van het begin des jaars, een even vlug als aanzienlijk redres, wat de inventarisatiewaarde van deze portefeuille van £ 239 miljoen in Maart op £ 305 miljoen bracht in Augustus. Naderhand liep deze portefeuille tot £ 212 miljoen terug, of een ver-

schil van £ 93 miljoen; op £ 29 miljoen na, stemt dit laatste overeen met het in den loop dezer periode opgeteekend regres der deposito's.

Kortom, de ontwikkeling van het Britsche banksysteem in den loop van het jaar 1938, is blijkbaar niet al te zeer gevoelig geweest aan de invloeden der economische depressie. Deze vaststelling hoeft geenszins te verwonderen wanneer men nagaat hoe de herbevestigingsbedrijvigheid zekere nijverheidstakken heeft onderhouden. Onder den invloed van een zekeeren aangroei der voorraden in handel en industrie tijdens de eerste crisismaanden, zijn de bankvoorschotten blijven aangroeien, om zich naderhand naar baisse te richten tegelijk met het afnemen dezer voorraden en met het begeven der industriele bedrijvigheid. Deze orientatie is nochtans weinig geprononceerd.

De gezamenlijke staten der *London Clearing Banks* vertoonen daarentegen duidelijk de uitwerkselen van de kapitaalruggtrekkingen tijdens de laatste maanden, alsmede de problemen die hieruit zijn ontstaan. Zooals hooger werd aangestipt, zijn de schikkingen die men heeft moeten nemen om de bankstructuur aan de vermindering harer actiemiddelen aan te passen, vrijwel uitsluitend genomen ten koste van de discontoportefeuille. Van het eene jaar op het andere, is dan ook de liquiditeit der bankverbintenissen gedaald zooals blijkt uit de volgende statistische gegevens die een klaren kijk geven op de belangrĳheid der voornaamste activa der banken t.o.v. het totaal bedrag der haar toevertrouwde depositogelden.

**Verhouding der voornaamste activa
der « London Clearing Banks »
tot het gezamenlijk bedrag der deposito's.**

	Kas en Bank van Engeland	Daggeld- leeningen	Wissel- portefeuille	Effecten- portefeuille	Voorschott. en diverse debiteuren
1936	10,3	7,5	14,4	29,0	39,0
1937	10,3	7,3	12,3	28,5	41,7
1938	10,6	6,6	12,3	28,0	42,9
1938 Januari ..	10,8	6,6	14,2	27,3	41,4
Februari ..	10,6	6,3	12,6	27,8	43,0
Maart ...	10,8	6,7	10,6	28,1	44,2
April	10,9	6,6	11,0	28,1	43,8
Mei	10,2	6,5	12,4	27,9	43,4
Juni	10,7	6,7	12,6	27,4	42,6
Juli	10,6	6,9	13,1	27,4	42,4
Augustus ..	10,5	6,7	13,3	27,9	42,2
September ..	10,3	6,5	12,7	28,5	42,7
October ..	10,4	6,6	11,9	28,6	43,0
November ..	10,3	6,6	12,1	28,6	42,8
December ..	10,8	7,1	11,1	28,2	42,9
1939 Januari ..	11,1	6,4	11,5	28,0	43,4
Februari ..	11,2	6,3	9,7	28,3	44,9

Bron: *Bank of England Statistical Summary.*

Uit deze percentages blijkt, dat van jaar tot jaar, de eigenlijke kasmiddelen der banken voortdurend zijn toegenomen. Ze bedroegen 10,8 pCt. in Januari 1938 en 11,2 pCt. in Februari 1939. Wegens het verminderen der discontoportefeuille, is, daarentegen, de liquiditeit van 31,6 pCt. op 27,2 pCt. geslonken.

De betrekkelijke belangrĳheid van de voorschotten en de beleggingen is ten slotte nog aangegroeid van 68,7 pCt. tot 73,2 pCt. Deze vermindering van de liquiditeit der bankverbintenissen, is van des te groo-tere beteekenis daar de teruggang der depositogelden aanzienlijker is voor de deposito's op termijn dan voor de opeischbare rekening-courantsaldi.

**Bedrag der deposito's
bij de « London Clearing Banks » (*).**

	Rekening-courant saldi	Deposito's op termijn en andere rekeningen
Januari 1938	1.290	1.039
Januari 1939	1.260	970
Vermindering in pCt.	2,3	6,6

(*) Engeland en Wales alleen.

Vergelijkt men het gemiddelde van de weekstaten der Bank van Engeland van November 1938, met deze van November 1937, dan bevindt men, dat de goudvoorraad de biljettencirculatie en het totaal der deposito's en rekeningcourantsaldi feitelijk geen wijzigingen hebben ondergaan. De aangroei van de portefeuille met Staatsfondsen en de vermindering der biljetten in kas, weerspiegelden uitsluitelijk het feit, dat in 1937, de seizoensverhooging van het plafond van den biljettenomloop in November is geschied, waar in 1938 daarmede tot December gewacht werd.

Deze langdurige stabiliteit waarvan de weekstaten der Bank van Engeland blijk geven, moet nochtans geen illusie verwekken. Men moet niet denken, dat er heelemaal geen beweging is geweest. Integendeel, de biljettenomloop heeft met betrekking, ten eerste, tot de ontpotting van biljetten grootendeels door Fransche aangehouden en daarna tot de internationale politieke crisis van September, vaak fel geschommeld. Tot in de maand April, nam ten opzichte van het vorige jaar deze circulatie met een twintig miljoen pond toe. Vanaf de maand Mei, was de repatriering van Fransch kapitaal, de determineerende factor eener snelle vermindering van deze circulatie, die, weldra, tot onder het peil van het vorige jaar viel, dezelfde tijdstippen zijnde genomen als basis van vergelijking.

Van uit dezen hoek gezien, verbergt de betrekkelijke stabiliteit van de gezamenlijke deposito's en rekening-courantsaldi bij de Bank van Engeland, enkele zeer beteekenisvolle wijzigingen ten opzichte der voorwaarden, waaronder het bankcrediet zich ontwikkelt. Terwijl, tijdens de eerste acht maanden van het jaar, de rekening-courantsaldi der banken bij de Bank van Engeland, nooit lager vielen dan £ 100 miljoen, uitgenomen in den tijd van de repatriering van Fransch kapitaal, in Mei, en zij zich eerder in de nabijheid van 110 miljoen hielden, kwa-

men naderhand de ononderbroken terugnemingen van kapitaal deze saldi reduceeren, waar op hetzelfde oogenblik het rekening-courantsaldo van de Schatkist, die door het Egalisatiefonds gevoed werden, een tendens tot stijgen vertoonden. Bij ontstentenis van iedere interventie van de Bank van Engeland op de markt, in den aard van deze van einde September om te beantwoorden aan behoeften aan kasmiddelen van het publiek, viel het tegoed van de banken bij het circulatieinstituut tot op een betrekkelijk laag peil. Terzelfdertijd vielen de kaspercentages der banken van 10,7 pCt. in Juni tot 10,3 pCt. in November.

De aanhoudende zwakte van het pond sterling vanaf de maand Mei, weerspiegelt gedeeltelijk het deficit der betalingsbalans niet alleen van Groot-Brittannië, maar ook van zekere landen van het sterlingblok, die om dit deficit te dekken zich genoodzaakt hebben gezien een deel van hun tegoed te Londen te mobiliseeren. In hoofdzaak is zij het gevolg van de bewegingen der kapitalen op korten termijn, in verband met de internationale politieke spanning, het financieele herstel in Frankrijk en de verbetering in de nijverheid van de Vereenigde Staten. Bijgevolg viel het pond, dat in de maand April \$ 4,98 noteerde geleidelijk tot op ongeveer \$ 4,36 tegen het einde van het jaar. In den loop van deze laatste twee maanden, zijn de tendensen gunstiger geweest voor het pond sterling, zoo dat het aan het begin van de maand Maart ongeveer \$ 4,69 noteerde.

Wisselkoers te Londen.

	Dollars	Belga's
1937 Jaargemiddelde	4.944	29,29
1938 Jaargemiddelde	4.890	28,93
1938 Januari	5.000	29,53
Februari	5.018	29,56
Maart	4.985	29,53
April	4.980	29,54
Mei	4.968	29,50
Juni	4.959	29,24
Juli	4.931	29,14
Augustus	4.881	28,92
September	4.805	28,45
October	4.770	28,21
November	4.710	27,85
December	4.671	27,72
1939 Januari	4.669	27,63

De voortdurende achteruitgang van het pond heeft niet kunnen beletten, dat het Britsche Egalisatiefonds groote hoeveelheden goud heeft moeten afgeven. Wanneer wij de situatie van het Fonds per 31 Maart vergelijken met deze per 30 September 1938, is de goudvoorraad verminderd van 42,5 miljoen ons tot 21,7 miljoen, hetzij ongeveer de helft. Men schat dat de verliezen in den loop van het laatste trimester van het jaar nog hoog geweest zijn.

Het is op dit oogenblik, dat een stel maatregelen werd getroffen om aan de geld- en kapitaalmarkten

een meer afdoende verdediging te verzekeren. Op 20 December werd het embargo op de buitenlandsche emissies, die in Februari 1938 gedeeltelijk opgeheven werd, in heel zijn oorspronkelijke strengheid hersteld.

Op 5 Januari werden de termijnoperaties op goud eveneens verboden (2), terwijl de banken verzocht werden geen voorschotten te verleen op goud en alle speculatieve bedrijvigheid tegen het pond te ontmoedigen. Eindelijk maakte de Bank van Engeland op 6 Januari £ 200 miljoen van zijn goudreserve aan het Egalisatiefonds over, dat aldus 41,7 miljoen ons ontving ter waarde van ongeveer £ 350 miljoen tegen den loopenden marktprijs; tegelijk werd het plafond van den biljettenomloop, die in overeenstemming met het seizoen, in December, van £ 200 tot £ 230 miljoen was verhoogd, op £ 400 miljoen gebracht. Op 1 Februari, werd in het Parlement een wetsontwerp neergelegd krachtens hetwelk de Bank van Engeland gemachtigd was de activa van het *Issue Department* te herwaardeeren tegen den geldenden marktprijs, terwijl het plafond van de biljettencirculatie verminderd werd van £ 400 tot 300 miljoen.

Deze jongste veranderingen aan de wetsbepalingen, betreffende de monetaire bedrijvigheid van de Bank van Engeland, werden in vroegere kronieken besproken (3). Het is dus niet noodig hierop terug te komen, tenzij om de gevolgen van deze hervormingen te onderlijnen ten aanzien van het muntstelsel van Groot-Brittannië. Te dien opzichte beperken deze gevolgen zich tot een wijziging in de voorwaarden der werking van het Egalisatiefonds. Vroeger was het bedrag der operaties van dit Fonds inderdaad noodzakelijk beperkt, aan den eenen kant tot de leeningsmogelijkheden die het Parlement ter beschikking van het Fonds stelde, en anderzijds tot de verliezen, die het onderging bij gelegenheid van de goudafgiften aan de Bank van Engeland, wegens het verschil tusschen den statutairen prijs en den koers van de markt. Deze verliezen waren natuurlijk meer theoretisch dan reëel, waar de winsten van het *Issue Department* van de Bank van Engeland naar de Britsche Schatkist gaan, en deze winsten aldus de verliezen compenseeren, die het Egalisatiefonds eventueel zou te lijden hebben bij het afstaan van goud aan het *Issue Department* tegen de oude pariteit. Wat er ook van zij, de theoretische grens, die voortspruit uit het spel van deze schikkingen is opgeheven door de *Currency and Banknotes Act 1939* en het Egalisatiefonds is dan ook in staat op heden een goudtoevloed in Groot-Brittannië te financieren, hoe groot die ook moge zijn. Aan den anderen kant, is het *Issue Department* een *self-balancing account* geworden, daar alle winsten en verliezen ingeschreven worden op het Egalisatiefonds.

(2) Dit verbod werd slechts in Mei jl. opgeheven.

(3) Cfr. dit *Tijdschrift*, Januari 1939, blz. 35 en Februari 1939, blz. 112.

Kortom, de *Currency and Banknotes Act 1939* brengt geen grondige wijzigingen aan het Britsche geldwezen noch aan de Britsche geldpolitiek, maar laat duidelijk blijken over welke aanzienlijke goudreserves de monetaire autoriteiten beschikken. Deze maatregelen hebben onbetwistbaar tot verbetering van de houding van het pond op de wereldmarkt bijgedragen.

BETALINGSBALANS VAN GROOT-BRITTANNIË IN 1938.

Volgens de ramingen van de *Board of Trade* sluit de betalingsbalans van Groot-Brittannië voor het jaar 1938 met een deficit van 55 miljoen pond, naar de grootte gelijk aan dit waarmee het jaar 1937 werd afgesloten. In 1935, was de betalingsbalans credit voor 32 miljoen pond en in 1936, was zij debet met 18 miljoen pond.

Deze gegevens hebben slechts benaderende waarde. Zij worden herzien naarmate van het binnenkomen van nieuwe gegevens. Wat het jaar 1936 betreft, bij voorbeeld, werden de eerste ramingen met betrekking tot de zuivere inkomsten van het buitenland vermindert met vijf miljoen pond; daarentegen werden de netto-inkomsten voortkomende van provisies, makelaarsloon, interesten en premies met hetzelfde bedrag verhoogd. Deze rechtzettingen hebben dus geen invloed gehad op de geraamde betalingsbalans, die onveranderd is gebleven op 18 miljoen pond. Voor het jaar 1937, hebben de laatst aangebrachte rechtzettingen de netto-ontvangsten voortkomend van beleggingen in het buitenland met 10 miljoen verminderd, terwijl zij het netto-bedrag van provisies en makelaarsloon met 5 miljoen pond hebben verhoogd. Zoo kwam het deficit in zijn geheel op 56 miljoen pond te staan, in plaats van 52 miljoen pond volgens de eerste ramingen (1).

De handelsbalans geeft voor de goederen een deficit aan van 387,9 miljoen pond voor 1938, waar dit 431,3 miljoen pond was in 1937. De uitvoer van zilvermetaal daarentegen overschrijdt den invoer met 11,2 miljoen pond. Dit overschot vertegenwoordigt den invoer van Chineesch zilver in 1937, zilver dat slechts in Groot-Brittannië bleef in afwachting van zijn doorzending naar de Vereenigde Staten. In het geheel genomen vermindert het deficit der handelsbalans voor 1938 met 65 miljoen pond ten opzichte van dit van 1937.

Bij een overzicht van de voornaamste inkomstenbronnen van het Vereenigde Koninkrijk, stipt de *Board of Trade* aan dat de winsten van de scheep-

vaart merklijk teruggelopen zijn op deze van het vorige jaar, wat te wijten is aan de verlaging der vrachten en de menigvuldiger voorkomende niet-bevrachting van schepen.

De verlaging der vrachtkosten, die einde 1937 begonnen was, is in den loop van 1938 toegenomen; voor de kustvaart schatten de *Chambre de Navigation*, de *Lloyds List* en de *Economist* haar respectievelijk op 28, 20 en 24 pCt. Voor de overzeesche scheepvaart werden de in 1937 toegepaste tarieven behouden. De scheepvaart, waarvan de berekening in het bijzonder gedaan wordt op de langs Suez gaande Engelsche vaartuigen, is eveneens achteruit gegaan; hieruit volgt dus dat de netto-inkomsten van de scheepvaart dit jaar vermindert zijn. De *Board of Trade* raamt ze als volgt :

85	miljoen pond	voor	1936,
130	"	"	1937,
100	"	"	1938.

Het schijnt dat de cijfers met betrekking tot de netto-inkomsten der beleggingen in het buitenland eveneens moeten herzien worden. Inderdaad verschenen kort geleden mededeelingen, die de *Board of Trade* hebben toegelaten rekening te houden met de betalingsbalans tusschen Groot-Brittannië en Ierland; voor 1936, was deze credit met 5 miljoen pond in het voordeel van Ierland, wat het cijfer der netto-inkomsten van Groot-Brittannië voor dit jaar terugbrengt op 200 miljoen pond. In 1937 was het evenwicht ongeveer verwezenlijkt, maar de inkomsten van de in het buitenland verblijvende personen waren daarentegen verhoogd zoodat het cijfer van 1937 moet teruggebracht worden op 210 miljoen pond. Daar Groot-Brittannië belangrijke kapitalen heeft belegd in de landen waar grondstoffen worden voortgebracht, begrijpt men dat de verlaging der wereldprijzen een zeer grooten invloed gehad heeft op de netto-inkomsten over 1938; de *Board of Trade* raamt deze inkomsten op 200 miljoen pond.

Sir Robert Kindersley (2) heeft ramingen gepubliceerd, die eenigszins afwijken van deze, die hierboven zijn aangegeven :

164,5	miljoen pond	voor	1936,
176,6	"	"	1937.

Merken wij hierbij evenwel aan, dat deze ramingen slechts rekening houden met de uitbetaalde dividenden en interesten, met verwaarloozing van gereserveerde bedragen, die in werkelijkheid niet uitbetaalde winsten zijn. Daarenboven zijn de inkomsten der Britsche beleggingen in Ierland niet begrepen in deze cijfers.

De ontvangsten en uitgaven voor rekening van de Engelsche Regeering vergen eveneens de aandacht om wille van hun groeiende belangrijkheid. Wat de ontvangsten aangaat, werd er geen rekening gehouden

(1) Zie *Tijdschrift voor Inlichting en Documentatie* van 25 Februari 1938, blz. 145.

(2) *Economic Journal*, December 1938.

van de storting ten bate van de Engelsche Regeering van 10 miljoen pond door de Iersche Regeering ingevolge de in April gesloten financieele overeenkomst; deze uitzonderingspost werd natuurlijk beter terzijde gelaten.

Onder de oorzaken die den aangroei van de uitgaven van de Regeering hebben teweeggebracht, willen wij in hoofdzaak de aandacht vestigen op de belangrijkheid der door den toestand in Egypte en Palestina veroorzaakte uitgaven en het crediet van 4 miljoen pond, dat verleden herfst ter beschikking werd gesteld van Tsjecho-Slowakije.

Kortom, de Regeeringsuitgaven hebben de inkomsten met 13 miljoen pond overschreden; deze overschrijding bedroeg in 1937 slechts 4 miljoen.

Tusschen de creditposten van de betalingsbalans van Groot-Brittannië staan de provisies, het makelaarsloon, de interesten, premies, enz., ontvangen uit hoofde van bewezen diensten aan in het buitenland verblijvende personen. De in waarde op 10 pCt. geschatte vermindering van den Britschen invoer en de achteruitgang van den wereldhandel, die in waarde op 12 pCt. wordt geschat, zijn de grondoorzaken van dezen achteruitgang van 5 miljoen pond op het cijfer van vorig jaar.

Wat betreft de ontvangsten en uitgaven van verschillenden oorsprong (toerisme, films, enz.), mag

gezegd worden dat er voor het behandelde jaar onderlinge compensatie is.

Voor de eerste maal sedert 1932 is de uitvoer van goud (302 miljoen £) 61 1/2 miljoen £ hooger dan de invoer; dit is te wijten aan den uitvoer van grooten omvang gedurende de maanden September en October en aan den minderen invoer uit Zuid-Afrika.

Betalingsbalans van Groot-Brittannië

(millioenen £).

	1936	1937	1938
<i>Debet :</i>			
Handelsbalans (met inbegrip van edel metaal)	345	442	377
Netto-betalingen in het buitenland voor rekening van de Regeering ..	3	4	13
Totaal...	348	446	390
<i>Credit :</i>			
Netto-inkomsten der zeescheepvaart(1)	85	130	100
Netto-inkomsten van beleggingen in het buitenland	200	210	200
Provisies, makelaarsloon, interesten, premies, enz.	35	40	35
Diversen	10	10	—
Totaal...	330	390	335
Balans...	— 18	— 56	— 55

(1) Incl. de bedragen die voor vreemde vaartuigen in Britsche havens werden uitgegeven.

ZWITSERLAND

HET VERSLAG VAN DE NATIONALE BANK VAN ZWITSERLAND OVER HET JAAR 1938.

De economische en financieele ontwikkeling van Zwitserland tijdens het jaar 1938, besprekend, het stipt het verslag van de Nationale Bank van Zwitserland aan, dat de herneming van 's lands bedrijvigheid, die in 1936 had ingezet, in den loop van 1938 tot stilstand is gekomen. De ongunstige toestand van groote economische gemeenschappen, de door het buitenland gevoerde politiek van douanebescherming en exportaanmoediging, de autarkische strekkingen die in tal van landen gaan overheerschen en, ten slotte, de depreciatie of de zwakheid van enkele munten, w.o. de Fransche franc en het pond sterling, zijn niet zonder invloed gebleven op Zwitserland. Tot dusver heeft dit land nog vrijwel niets gevoeld van de in de Vereenigde Staten ingetreden verbetering.

BUITENLANDSCHE HANDEL.

De uitvoer overschrijdt lichtjes het peil van 1937; daarentegen is de invoer aanzienlijk gedaald. Dit verloop heeft het debetsaldo van de handelsbalans op 290 miljoen teruggebracht tegen 521 miljoen verleden jaar.

Na er aan herinnerd te hebben, hoe de handelsovereenkomsten tusschen Duitschland en Zwitserland aan herziening werden onderworpen om rekening te houden met de inlijving van Oostenrijk en van het Sudetenland, onderstreept het verslag de uiterst belangrijke rol van het compensatieverkeer in den buitenlandschen handel van Zwitserland: nagenoeg twee vijfde van den invoer en bijna drie tiende van den uitvoer, interesseeren landen waarmede Zwitserland *clearing*-overeenkomsten of compensatieverdragen heeft afgesloten. Het is dan ook te betreuren, dat de compensatie niet met een grooter aantal landen kon worden bewerkstelligd. Moeilijkheden vloeiden vooral voort uit den terugloop van den invoer, in Zwitserland, van goederen herkomstig uit *clearing*-landen.

Het federaal besluit van 31 Maart 1938, is de uitvoernijverheid ter hulp gekomen waar het de waarborg der Confederatie tegen exportrisico's, van 30 op 50 miljoen bracht. Deze waarborg dekt gedeeltelijk de gebeurlijke verliezen veroorzaakt door de waardevermindering van de buitenlandsche valuta's, door de transfermoeilijkheden, door de moratoria, alsmede door het in gebreke blijven van Staten, gemeenten of andere publiekrechtelijke instellingen die de koopwaar hebben besteld. Zij helpt aldus den exporteur

aan crediet, en bijgevolg aan het geld dat hij voor zijn uitvoerzaak noodig heeft.

In verhouding tot het voorafgegane jaar, is de buitenlandsche toeristische cliënteel er op achteruitgegaan en wel met 10 pCt. bij het binnenkomen en met 5 pCt. voor het nachtverblijf. In het geheel genomen, is het aantal bezoekers evenwel niet zoo zeer beneden dat van verleden jaar, omdat het getal Zwitsersche gasten en der nachten dat zij in de hotels hebben doorgebracht, toegenomen is.

Het verslag herinnert, dat, ter vermindering van de reiskosten in Zwitserland, voorgesteld werd een reisfrank in te voeren. Het verschil met den Duitschen *Reisemark* zou hierin liggen, dat de voorziene vermindering, t.w. 30 pCt. niet ten laste zou vallen van houders van financieele schuldvorderingen in het buitenland, maar van de biljettencirculatie. De Bank is van oordeel, dat, afgezien van de bezwaren van monetair aard die aan zulken frank zouden verbonden zijn, redenen van juridischen en economischen aard zich tegen het invoeren van een dergelijk stelsel verzetten.

NIJVERHEID EN LANDBOUW.

Ofschoon, over 't algemeen, de toestand van de binnenlandsche nijverheid niet buitengewoon gunstig is, ontbreken er gelukkig geen teekenen van herstel, nl. in de bouwnijverheid. 't Is vooral in de groote steden, dat de bouwbedrijvigheid levendig is gebleken. Bovendien is, in den loop van het boekjaar, het bouwvak zeer bedrijvig geweest en werden tal van dienstgebouwen opgetrokken. De cijfers van 1937 die tegenover de vorige jaren, en zelfs tegenover 1929, een aanmerkelijke verbetering vertoonden, werden lichtjes voorbijgestreefd.

De landbouw heeft geleden door het ongunstige prijsverloop en de geweldige uitbreiding van het mond- en klauwzeer. Tengevolge van de daling van de vleeschprijzen, is het algemeen indexcijfer van de landbouwproducten van 125 tot 119 teruggelopen, t.t.z. nagenoeg tot het peil van vóór de devaluatie. De oogstopbrengsten waren, anderzijds, vrij ongelijkmatig; ze zijn ver beneden het gemiddelde van meerdere jaren gebleven, vooral voor fruit en wijnen.

PRIJZEN.

Terwijl in den loop van het laatste kwartaal, de indexcijfers van de groothandelsprijzen wat vaster zijn geworden, na eerst tot in September lichtjes te hebben begeben, hebben de indexcijfers van de kosten van levensonderhoud in den loop van het boekjaar geen meldenswaardige wijzigingen ondergaan.

Aan het einde van 1938, lagen de groothandelsprijzen met 3 pCt. beneden het peil waarop ze aan het einde van 1937 stonden, doch met 13,5 pCt. hooger dan vóór de devaluatie. Wat betreft het levensonderhoud, bedraagt de stijging 5,6 pCt. t.o.v. September 1936.

DE ONTWIKKELING DER WISSELKOERSEN.

Het verslag geeft een beknopte beschrijving van de evolutie der wisselkoersen tijdens het boekjaar 1938. Het spreekt vanzelf, dat deze evolutie niet zonder invloed is geweest op de Zwitsersche goud- en deviezenpolitiek.

Tot medio Februari, zag Zwitserland een stroom van vreemd kapitaal het land binnenvloeden. Na de aansluiting van Oostenrijk bij Duitschland, is de kapitaalstroom omgeslagen. Wegvloeiingen van goud en deviezen bleven evenwel binnen enge grenzen. Na de waardevermindering van den Franschen franc en tengevolge daarvan, is de kapitaalvlucht eenigszins toegenomen in Mei. Bovendien hebben goudvoorraad en deviezenreserve het zeer kwaad gehad tengevolge van repatriëring van buitenlandsch tegoed en van overbrenging van het provenu der buitenlandsche leeningen op de Zwitsersche markt.

Tijdens het tweede kwartaal, heeft de Nationale Bank belangrijke beslissingen moeten nemen. De voortdurende daling van het pond sterling, is niet alleen voor de speculatie, doch ook voor handel en nijverheid aanleiding geweest tot liquidatie van hun in deze valuta gesteld tegoed, dat zij in goud, in dollars of Zwitsersche frank hebben laten omzetten. De evolutie van de Engelsche munt, heeft in de bij den invoer en het toerisme betrokken kringen, heel wat ongerustheid verwekt. Zij heeft de moeilijkheden nog verhoogd waarmede de Zwitsersche exporteurs, bij den uitvoer naar het Vereenigd Koninkrijk en naar de landen van de sterlinggroep, te worstelen hebben; zij is op weg om de concurrentiekracht van de Zwitsersche industrie op de wereldmarkt te verzwakken. Om den terugslag der daling van het pond sterling in Zwitserland eenigszins te verzachten, heeft de Nationale Bank getracht er tegen in te gaan. Doch, waar het pond hoe langer hoe meer zonk, bleek het totaal onmogelijk den Zwitserschen frank in het vaarwater te laten van het pond, zonder wijziging te brengen aan de onderrichtingen uitgevaardigd door den Bondsraad in dato 27 September 1936. Naar luid van die onderrichtingen, heeft inderdaad de Nationale Bank er voor te zorgen, dat de goudwaarde van den Zwitserschen frank op een peil blijft dat aan een devaluatie van ongeveer 30 pCt. van de wettelijke pariteit beantwoordt. Het woord « ongeveer » laat verstaan, dat het percent van de devaluatie niet zoo rekenkundig juist 30 pCt. moet zijn, maar dat de

waarde van den Zwitserschen frank zich in de nabijheid van deze nieuwe goudpariteit mag bewegen. De gemiddelde verhouding van de devaluatie, t.t.z. 30 pCt., beantwoordt aan een prijs van het goud van fr. 4.290,63 per kgr. fijn.

Onmiddellijk na de devaluatie, heeft de Nationale Bank den aankoopprijs van het goud vastgesteld op fr. 4.869,80 per kgr. fijn, wat t.o.v. de oude wettelijke pariteit met een waardevermindering van 29 1/4 pCt. gelijkstaat. Deze prijs werd aan het begin van het boekjaar voor het eerst gewijzigd; toen werd hem een onbeduidend stukje afgenomen. Tijdens het tweede halfjaar van 1938, kocht de Nationale Bank groote massa's ponden om de daling van de Engelsche valuta te keer te gaan; toen zij deze ponden in goud wou gaan omzetten, wegens de onvastheid van de Engelsche munt, stond momenteel de prijs van het metaal hooger dan de oude koers van fr. 4.869,80. Op grond van den goudprijs te Londen en van den koers van het pond in Zwitserland, steeg de prijs van het goud in Zwitserland tot een theoretisch maximum van fr. 4.973,15. Ten overstaan van het goud, verminderte aldus de waarde van den Zwitserschen frank, met 30,74 pCt., zoodat ze binnen de perken der onderrichtingen van den Bondsraad is gebleven.

DE BOEKWINST OP DE HERWAARDEERING VAN DEN GOUDVOORRAAD DER NATIONALE BANK.

Het verslag stipt aan, dat het « de zoogezegde winst op het goud » de aandacht van het publiek steeds heeft gaande gehouden. De federale Overheid, evenals de hoofden van de Nationale Bank, hebben er eveneens en herhaaldelijk hun aandacht aan gewijd. In haar zitting van 22 Februari 1938, heeft de Commissie, belast met het onderzoek van de voorstellen van raadsheer Grimm, het verlangen geuit, dat de Bondsraad, in overleg met de Nationale Bank, de verschillende kwesties zou instudeeren welke door deze meerwaarde worden opgeworpen. Den 20 Mei 1938, legde de Bondsraad een aanvullend verslag neer waarin den wensch werd uitgedrukt om het vroeger ingenomen principieel standpunt te handhaven en zich tegen de verdeling van het revaluatiewinst te verzetten. De Nationale Bank was bereid aan de Confederatie een crediet te verstrekken, dat zou dienen om een programma van werkverschaffing uit te werken. De voorstellen van Raadsheer Grimm, zijn in de federale Kamers tot dusver nog niet in bespreking gekomen.

In afwijking van het ontwerp van den Bondsraad in zake versterking der defensie en strijd tegen de werkloosheid, ontwerp dat de dekking beoogde van de uitgaven door middel van de opbrengst der belastingen en niet met behulp van de herwaardeeringswinst der Nationale Bank, heeft de Commissie van den Nationalen Raad die de kwestie ter studie had, in haar zitting van 25 Augustus, o.a. voorgesteld, dat

het scheppen van werkgelegenheid zou worden gefinancierd door middel van een lichting van 75 millioen op deze winst. Een gelijk bedrag, eveneens op die reserve genomen, zou aan de kantons worden geschonken. In overeenstemming met den Bondsraad, en haar standpunt getrouw, heeft de Nationale Bank, in haar advies, den nadruk gelegd op de ongunstige monetaire gevolgen welke de verdeling van een aan het Egalisatiefonds toebehoorend tegoed, met zich zou brengen. Zij verklaarde anderzijds, dat « zij binnen de perken van het disconto welke de Bankdirectie voor elk geval vaststelt, bereid is haar crediet ter beschikking der Confederatie en der kantons te stellen in een zoo ruim mogelijke mate en tegen de gunstigste voorwaarden ». Ingaande op de gegrondheid van de door de Nationale Bank aangehaalde redenen, heeft de Commissie van den Nationalen Raad haar voornemen laten varen. Daarentegen, zou de Nationale Bank twee credieten groot fr. 75 millioen elk, moeten aanleggen; het eene bestemd voor den Bondstaat, het andere voor de kantons; deze credieten zouden renteloos of eventueel tegen een interest lager dan de officieele discontovoet worden verstrekt; later zouden ze dan vergoed worden, door middel van het gedeelte in de winst op de revaluatie van den goudvoorraad, toekomende aan den Bondstaat en aan de kantons.

De Bankoverheid heeft haar instemming met dit voorstel betuigd onder voorwaarde, dat de betrokken credieten terugbetaald zouden worden, ongeacht het besluit dat in zake gebruik van de herwaardingswinst zou worden getroffen. In beginsel, verschilt het tegenvoorstel van de Nationale Bank slechts op één punt met het ontwerp van de Commissie van den Nationalen Raad: er is daarin geen sprake van renteloze credietverstrekking. Zoo de Nationale Bank er aan houdt, dat interest wordt betaald, dan is het omdat, naar gelang de omstandigheden, de toestand van de geldmarkt of de noodwendigheden van de valutapolitiek, haar tot verhandeling van rescripties op de markt, zouden kunnen verplichten. In zijn zitting van December, heeft de Nationale Raad het aan de Grondwet toegevoegd artikel goedgekeurd, gewijzigd in den zin van het voorstel der Nationale Bank. Daar deze laatste bereid wordt gevonden aan den Bondstaat een crediet van fr. 75 millioen te verstrekken, en aan de kantons een crediet van een zelfde bedrag door discontoeering van rescripties tegen een lagere voet dan den officieelen, vervallen haar vroegere concessies, m.a.w., in beginsel zullen credieten van een hooger bedrag niet aan publiekrechtelijke lichamen worden toegestaan dan tegen het officieel disconto (thans 1 1/2 pCt.) en tegen indiening van promessen op drie maanden hernieuwbaar voor een bepaalden duur. In den loop van het boekjaar, hebben kantons en gemeenten, langs particuliere banken om, het crediet van de circulatiebank aangesproken, ten einde over de noodige middelen te beschikken tot

financiering van groote werken, als b.v. het recht-trekken van waterwegen, het bouwen van bruggen en straatwegen. Voor al de herdisconteeringspromessen en de beleeningen op onderpand ten voordeele van de kantons en de gemeenten, eischt de Nationale Bank, overeenkomstig de gebruiken van den huize, dat de bevoegde instanties haar de plans van de voorgenomen werken, alsmede van de delgingen welke zij op de aangevraagde leeningen van zins zijn te doen, zouden voorleggen.

DE ONTWIKKELING VAN HET BANKWEZEN.

De belangrijkheid van de in Zwitserland belegde kapitalen, doet aanhoudend ernstige problemen opduiken. Het verslag noteert, dat het *gentlemen's agreement* dat, 15 November 1937, tusschen de Nationale Bank en de banken tot stand is gekomen om het overtollig bedrag van de buitenlandsche deposito's in franken bij de banken af te voeren en de oppotting te bestrijden, tot aan het einde van 1939 verlengd is. Spijtiglijk heeft het aan de verwachtingen niet beantwoord, vermits het buitenlandsche kapitaal is blijven toevloeien en de vermindering van de vóór zijn onder-teekening bestaande deposito's niet in de gewenschte verhouding is geschied.

Waar de deposito's bij de banken, tijdens de eerste maanden van het boekjaar nog aangroeyden, namen ze naderhand af ten gevolge van de uitgevaardigde defensiemiddelen (beperking van de aanvaarde bedragen, vermindering van de rente). Het verloop der gebeurtenissen op het internationaal politiek schaa-kbord, hebben zij eveneens sterk onderstreept. Tijdens het derde kwartaal van 1938, liepen de aan de kantona-le banken en aan de groote banken toevertrouwde deposito's met fr. 218 miljoen terug, en de kasgelden met fr. 217 miljoen. Deze lichten waren geenszins te wijten aan een gevoel van wantrouwen jegens de banken; ze beantwoorden aan intrekkingen van bil-jetten tot versterking der kasgelden van de nijverheids- en handelondernemingen, tot aankoop van koopwaar of voor oppottingsdoeleinden. De banken hebben aan al deze terugbetalingen flink het hoofd geboden. Slechts enkele hebben het crediet van de circulatiebank moeten aanspreken en dan nog maar voor kleine bedragen. Daar, in het meerendeel der banken, de deposito's welke opeisbare verplichtingen vertegenwoordigden, talrijker zijn dan enkele jaren geleden, zien deze inrichtingen zich verplicht vrij aanzienlijke kasgelden aan te houden. Tusschen het einde van het jaar 1935 en het einde van het jaar 1938, zijn de beleggingen in kasobligaties en de saldi der credietrekeningen op termijn, tot 673 miljoen teruggelopen; tegelijk is het terstond opvraagbaar tegoed op de chèque-rekeningen evenals het spaartegoed tot 1.083 miljoen gestegen. In den loop van het boekjaar, hebben de banken zelden gelegenheid

tot herbeleggen van kapitalen gehad, omdat de parti-culiere ondernemingen zelf over ruim voldoende mid-delen beschikten. Op de hypotheekmarkt, werd de mededinging van andere geldschieters duidelijk gevoeld. Bovendien, werden door debiteuren die over aanzienlijke bedragen beschikten, heel wat kapitalen terugbetaald. Aan het einde van het boekjaar, waren er nog slechts twee belangrijke bankhuizen die een saneeringskuur doormaakten.

Het verslag stelt vast dat Zwitserland vermoedelijk het toevluchtsoord voor vluchtkapitaal zal blijven, zoolang de internationale monetaire onzekerheid duurt. Ofschoon de Nationale Bank steeds een mach-tige goudreserve gereedhoudt tegen den dag, dat die kapitalen wederom aan het verhuizen zullen gaan, toch kan hun plotse wegvloeiing naar het buitenland, voor beurs en algemeene huishouding benarende gevolgen hebben. Wat meer is, 't is Zwitserland dat instaat voor het behoud van de waarde der buiten-landsche kapitalen die in het land een schuiloord hebben gezocht. 't Is dus klaar, dat het buitenlandsch in Zwitsersche franken gesteld vermogen, waartoe moeten worden gerekend de gelden welke de *holding*-maatschappijen — opgericht om zulke kapitalen te beheeren — onder zich houden, een gevaar zijn voor het land.

DE ZWITSERSCHE BETALINGSBALANS.

Het verslag van de Nationale Bank van Zwitser-land onderstreept de bezwaren voortvloeiend uit den mangel aan zekere gegevens in verband met de Zwit-sersche betalingsbalans. Daar de hier geuite beden-kingen wonderwel op het geval van België toepasse-lijk zijn — waar deze inlichtingen eveneens ontbreken — laten wij ze hier graag volgen :

« Sedert tal van jaren reeds, tracht de Bank een Zwitsersche betalingsbalans op te maken. Ter gelegenheid van onderhandelingen aangaande het sluiten van handelsverdragen en *clearing*-overeenkomsten, voelt men meer en meer aan hoe bezwaarlijk het is over de Zwitsersche betalingsbalans geen bruikbare gegevens bij de hand te hebben. Weliswaar levert de handels-statistiek inlichtingen over den commercieelen in- en uitvoer, maar men bezit zelfs niet het minste gegeven dat zou kunnen dienen om het bedrag te schatten van belangrijke op de betalingsbalans voorkomende posten, zooals de beleggingen van Zwitsersche kapi-talen in het buitenland en van buitenlandsche kapi-talen in Zwitserland. Waar eertijds aan den uitvoer van kapitaal gevaren vastzaten, zijn het thans de gevolgen van de toevloeiingen die aan de Nationale Bank de dringende noodwendigheid doen inzien ge-gevens over de kapitaalbewegingen tusschen Zwitserland en de overige landen bij de hand te hebben.

» Een Zwitsersche betalingsbalans blijkt onontbeerlijk zoo men zich op het standpunt van onze economische politiek plaatst en vooral op dat van onze bank- en financiepolitiek. Haar nuttigheid zou veel minder liggen in de nauwkeurigheid der gegevens welke zij nopens het rendement van de zakenrelaties tusschen Zwitserland en het buitenland zou kunnen aanbrengeu, dan wel in het dagelijks bijgewerkt overzicht dat ze zou kunnen leveren nopens den toestand van elken post die op de balans voorkomt. Zoo het bij vrijen deviezenhandel niet mogelijk is juiste cijfers te bekomen, en zoo al de opsporingen en al de schattingen aangaande de betalingsbalans gebrekkig zijn, dan kan men er toch toe komen zich op den duur een beeld te vormen van de evolutie, alsmede van de wijzigingen in de structuur der buitenlandsche kapitaalbeleggingen in Zwitserland en der Zwitsersche kapitaalbeleggingen in het buitenland. »

DE KAPITAALMARKT.

Aan het begin van het jaar, bleven prima openbare fondsen op de kapitaalmarkt zeer gevraagd. Koersdalingen kwamen voor in Maart, allereerst bij de bespreking van de belasting aan de bron, oorspronkelijk voorzien in het ontwerp tot hervorming van de bondsfinanciën, vervolgens na de aansluiting van Oostenrijk bij Duitschland, tengevolge van het verkoopen van Zwitsersche effecten in Oostenrijksch bezit. De Engelsch-Italiaansche overeenkomst van April 1938, bracht verstevinging der noteeringen. Toen bedragen van de geldmarkt naar de kapitaalmarkt verhuisden, beleefde men aanzienlijke koersstijgingen. In den herfst, veroorzaakten de politieke gebeurtenissen een scherpe reactie van de kapitaalmarkt. De toen doorstane angst was eenerzijds aanleiding tot verkoop en anderzijds tot verlamming van de kooplust. Rekening gehouden met het nog te loopen aantal dagen tot aan den opzeg, is het rendement van de leeningen uitgeschreven door de Confederatie en door de Federale Spoorwegen waarop het Zwitsersch obligatie-indexcijfer berekend wordt, gestegen van 2,86 pCt. aan het einde van Juli tot 3,69 pCt. aan het einde van September. Den 29 September, na de bijeenkomst te München, kwam er herneming op de Zwitsersche obligatiemarkt en het inkomen van hooger aangehaalde leeningen daalde tot 3,12 pCt. De terugloop der noteeringen in September is hoofdzakelijk te wijten aan den afzet van Zwitsersche stukken, door buitenlandsche bezitters. Eens te meer, is het duidelijk gebleken, dat de uitwerkselen der internationale verwickelingen, op de Zwitsersche kapitaalmarkt des te ingrijpender zijn wanneer het aantal in buitenlandsch bezit zijnde stukken aanzienlijker is. Ten opzichte van de Zwitsersche betalingsbalans, is het

evenmin wenschelijk, dat groote hoeveelheden Zwitsersch waardepapier zich in de handen van buitenlanders bevinden.

Tijdens het boekjaar zijn de rentetarieven der banken nog gedaald. Onder den druk der omstandigheden, werd het interestpercentage der spaarinlagen, dat in het belang der kleine spaarders, op ca. 3 pCt. was gehouden geweest, verlaagd. Waar de banken een degressieve schaal voor den rentevoet in zwang hebben gebracht, hebben zij zooveel mogelijk rekening gehouden met den aard der beleggingen. Om het toevloeien der spaargelden te remmen, hebben zij bovendien het totaal bedrag dat op elk spaarboekje zou worden opgenomen, of dat maandelijks zou mogen worden gestort, beperkt. De rentevoet der kasobligaties werd aan het begin van het jaar eveneens hier en daar verminderd. Waar de gelegenheden tot gebruik van leeningsgelden eerder zeldzaam waren, lieten enkele instellingen de uitgifte van kasobligaties tijdelijk schorten; andere lieten slechts de conversies toe. De banken hebben gepoogd den vervaldatum van de uitgegeven effecten te verlengen. In den loop van den zomer, bleef de terugloop van den rentevoet voor een tijdje stil. Ten einde de kapitalen voor een enigszins langere periode vast te leggen, waren er enkele banken die den rentevoet van haar kasobligaties verhoogden; bovendien werden enkele uitgiftebeperkende maatregelen geschorst en de vervaltermijn ingekort. Krachtens art. 10, lid 1, van de bankwet, heeft de Bank over acht rentevoetverhoogingen van kasobligaties advies verstrekt. De rentevoet van het meerendeel der nieuwe eersterangshypothekeu is 3 3/4 pCt.; soms wordt nog wel 3 1/2 pCt. gerekend. In December 1938, heeft ook de Zwitsersche Nationale Kas tegen Ongevallen, te Luzern, haar rentevoet voor hypothekeu van eersten rang gegarandeerd door goede verhuurbare woonhuizen, op 3 1/2 pCt. teruggebracht, waar de Kantonaalbank van Luzern dezen voet reeds van ultimo Maart 1938 op de nieuwe hypotheekleeningen toepast.

Zwitserland is een van de landen met de laagste interestpercentages. Men kan het wonder vinden, dat in Zwitserland de rente van de Staatsleeningen van 5,01 pCt. op 3 1/2 pCt. gevallen is, in een tijdspanne van drie jaar gaande van einde 1935 tot aan einde van 1938, doch verliezen wij niet uit het oog, dat in Zweden b.v., de terugloop even zoo groot is geweest; in den loop van de periode gaande van einde van 1931 tot einde van 1938, hebben de Zweedsche Staatsleeningen haar rendement van 4,80 pCt. op 2,89 pCt. zien vallen. In Zwitserland zijn het de officieele maatregelen niet welke den rentevoet hebben doen dalen; dit feit is het natuurlijk resultaat van de overvloedige gelden waarover de geld- en de kapitaalmarkten beschikken. De ontpotting van het goud, de liquidatie van deviezensaldi, de toevloeiing van buitenlandsche fondsen, de repatriëering van Zwitsersch kapitaal, hebben het bedrag van de na de devaluatie

aanbieden kapitalen opgevoerd en aldus op de rentepercentages druk geoeffend. Het uitblijven van beleggingsmogelijkheden hebben hetzelfde uitwetsel gehad. De sterke buitenlandsche vraag naar Zwitsersche papier, is eveneens aanleiding geweest tot toenemende schaarschte van beurseffecten. Zonder in te gaan op de uitwetselen van geringe rentepercentages op de economie, stelt het verslag vast, dat de rijkdom aan kapitalen en de goedkope huur van het geld, op zichzelf niet hebben volstaan om, in gelijk welk land, gunstige economische verhoudingen te scheppen en te handhaven.

In 1938, is de bedrijvigheid op de Zwitsersche kapitaalmarkt levendig gebleven; het meerendeel der leeningen was voor conversies bestemd. De obligatieuitgiften voor Zwitsersche rekening, hebben voor 171 miljoen frank versch geld opgeslorpt — waarvan 109 miljoen op pandbrieven — tegen 276 miljoen het vorige jaar. In Maart hebben de Federale Spoorwegen, onder begunstiging van een voordeelige rentevoet, leeningen geconverteerd ten bedrage van 411 miljoen nominaal. Schoon de geboden voorwaarden niet al te verlokkelijk waren en de uitgifte in

een periode van politieke spanning plaats vond, werden de 300 miljoen waarop het publiek mocht inteekeenen, onderschreven. De leeningen voor rekening van het buitenland, hebben 65 miljoen niet overschreden, tegen 193 miljoen in 1937. Onbeduidend zijn de uitgiften van Zwitsersche aandelen geweest : slechts 7 miljoen.

De beurs heeft zich aan de invloeden van economischen en politieken aard niet kunnen onttrekken. Het Zwitsersche indexcijfer van de aandelen dat aan het einde van Juli met 196 had geculmineerd, viel op 174 op 28 September. Aan het einde van het jaar, stond het 191. In 1938, is de beursomzet veel grooter geweest dan in 1937.

In December 1937, hebben vertegenwoordigers van de effectenbeurzen en de daartoe door de beurswetgevingen bevoegd verklaarde kantonale organen, een schikking getroffen in zake toelating van buitenlandsche effecten op de officieele markt van de Zwitsersche beurzen. Naar luid van deze schikking — in zwang sedert 7 Juni 1938 — zijn vijf Amerikaansche waarden op de belangrijkste beurzen van Zwitserland toegelaten.

INDUSTRIEËLE EN HANDELSBERICHTEN.

INHOUD : België : Groot- en kleinhandelsprijzen over Februari 1939.
 Italië : De toestand van handel en nijverheid in Italië.
 Zwitserland : Toestand van handel en industrie in Zwitserland.

BELGIË

GROOT- EN KLEINHANDELSPRIJZEN IN FEBRUARI 1939.

Sedert aan het einde van verleden jaar, de stijging van de niet ijzerhoudende metalen en de daling van de tarwe en de katoen tot stilstand kwamen, hebben de markten van de grondstoffen niet opgehouden van verschillende bewegingen zonder vast bepaalde richting te getuigen. Dit was nog het geval in de maand Februari, zooals blijkt uit de indexen der wereldgoudprijzen, uitgaande van de *Algemeene Statistiek van Frankrijk*. Van de eene maand op de andere, zijn deze ietwat gestegen onder den invloed van de stijging der prijzen van de dierlijke en plantaardige nijverheidsproducten en komen aldus terug op het

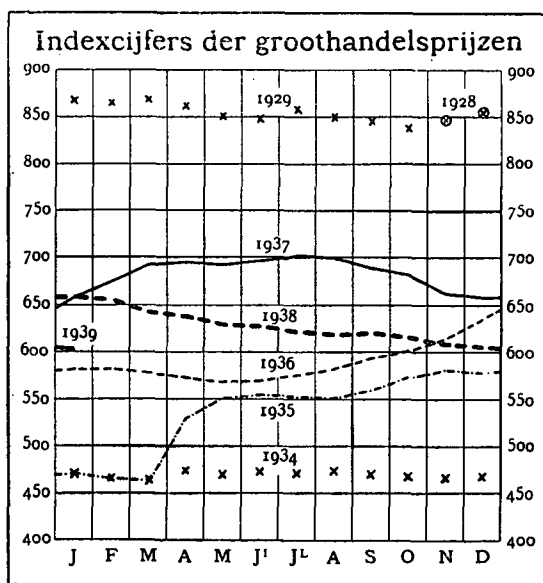
niveau van einde 1938. Terwijl, in hun geheel, de minerale producten vast zijn, zijn de voedingsproducten van het planten- en het dierenrijk opnieuw aan het dalen.

Goud-index der wereldprijzen.

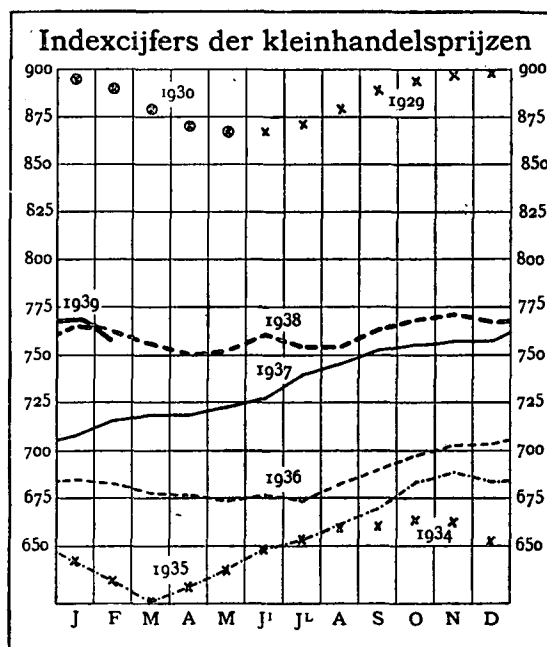
Basis : 1928 = 100.

	31-12-1938	31-1-1939	25-2-1939
<i>Producten van planten-en dierenrijk :</i>			
Voedingsproducten	34,9	34,7	33,9
Nijverheidsproducten	34,6	34,7	36,3
<i>Minerale producten</i>	48,0	47,1	47,1
Samen : 22 grondstoffen	39,6	39,3	39,7

Bron : *Statistique Générale de la France.*



x : Door de indexcijfers bereikte maxima- en minimapunten.



x : Door de indexcijfers bereikte maxima- en minimapunten.

Bij de landbouwproducten, zijn de prijzen van de tarwe voortdurend zwak geweest, waarschijnlijk onder den invloed van de weinig gunstige berichten omtrent den loop der voorraden. Terwijl de ontwerpen voor internationale marktcontrôle voortdurend de

aandacht van de belanghebbende regeeringen gaande houden, blijkt uit een nieuwe raming van den Argentijnschen oogst, dat deze 8,7 millioen bushels bedraagt, wat kan vergeleken worden met een gemiddelde van 5,6 millioen bushels voor de jaren 1933-1938.

Na een sterkere prijsdaling tijdens de eerste veertien dagen van de maand, zijn de katoennoteringen vaster geworden niettegenstaande de ophooping der voorraden in de Vereenigde Staten. De vraag van Japan en Europa heeft daarentegen de wolmarkt gesteund; de verzendingen van Australische wol zijn tegenover het vorige jaar, op de basis der eerste zes maanden van het bedrijfsjaar met 15 pCt. vooruitgegaan. De quota's van den rubberuitvoer werden voor het tweede trimester van het jaar, op 50 pCt. gehandhaafd, wat een zeer gunstigen invloed heeft gehad op de evolutie der noteringen gedurende de tweede helft van de maand. De noteringen van suiker bleven betrekkelijk vast, terwijl deze van koffie verder afbrokkelden.

Van de minerale producten, zijn de noteringen der niet ijzerhoudende metalen in haar geheel vast geweest, doch de stocks aangegroeid. Den 22ⁿ Februari, hebben de kopervoortbrengers, buiten de Vereenigde Staten, besloten van 1 Maart af van 100 pCt. op 95 pCt. te verlagen. Het Internationaal Tincomité vergadert 22 Maart en zal in zake controle van de markt en op de werking van de *Buffer Pool*,

belangrijke besluiten van principiële aard te nemen hebben. De noteringen van zink en lood waren vast. De onderhandelingen over de internationale contingentteering van de loodvoortbrenging, die sedert verscheidene maanden aan den gang zijn en blijkbaar reeds tot gedeeltelijke praktische uitslagen hebben geleid, werden voortgezet.

Van Januari tot Februari, loopt de index der groothandelsprijzen in België met 5 punten terug, of 0,8 pCt. Al de textielproducten dalen uitgenomen de juteweefsels, die eens te meer aanzienlijk stijgen. De bewegingen van de andere rubrieken zijn van geringen omvang of weinig belangrijk.

De index van de kleinhandelsprijzen daalt in Februari met 10 punten, zoodat hij 4 punten lager ligt dan deze van verleden jaar op denzelfden tijd.

Deze achteruitgang is in hoofdzaak te wijten deels aan de seizoending der eierprijzen en deels aan de vermindering van den prijs van het varkensvleesch, die grooter is voor Februari dan voor Januari. De gemiddelde prijzen van het rundvleesch, vertoonen eveneens een lichten achteruitgang, net als deze van boter en margarine.

Indexcijfers der groothandelsprijzen in België.

CATEGORIE VAN PRODUCTEN	Aantal producten	Indexcijfers voor Februari 1939	VERMEERDERING OF VERMINDERING				Relatieve toename of vermindering t o. v. het in 1937, 1938 of 1939 bereikte maximum	
			t. o. v. Januari 1939		t. o. v. Februari 1938		Datum van het maximum (maand)	Toename of vermindering in %
			in absolute cijfers	in relatieve cijfers (%)	in absolute cijfers	in relatieve cijfers (%)		
Voedingswaren	16	508	- 7	- 1,4	- 83	- 14,0	7-1937	- 23,0
Brandstoffen	4	855	-	-	- 51	- 5,6	10-1937	- 5,6
Teer en derivaten	3	527	- 7	- 1,3	- 127	- 19,4	10-1937	- 23,2
Metaalproducten	14	686	- 1	- 0,2	- 71	- 9,6	8-1937	- 18,4
Petroleum en derivaten	7	908	+ 2	+ 0,2	- 117	- 11,4	8-1937	- 13,4
Ceramische producten	9	849	- 3	- 0,4	- 34	- 3,9	7-1937	- 5,7
Glasproducten	2	549	-	-	-	-	1937	-
Chemische producten	12	573	- 5	- 0,9	- 52	- 8,3	4-1938	- 8,5
Kunstmeststoffen	4	529	+ 2	+ 0,4	+ 39	+ 8,0	1-1939	- 0,4
Vetstoffen	7	414	-	-	- 73	- 15,0	2-1937	- 32,6
Textielproducten (gezamenlijke)	19	567	- 16	- 2,8	- 62	- 9,9	6-1937	- 24,9
Wolproducten	5	547	- 13	- 2,3	- 84	- 13,3	4-1937	- 33,7
Vlasproducten	5	852	- 77	- 8,3	- 42	- 4,7	6-1937	- 11,6
Jutewaren	2	439	+ 39	+ 9,7	+ 65	+ 17,4	5-1937	- 0,5
Katoenproducten	7	469	- 11	- 2,3	+ 2	+ 0,4	3-1937	- 37,5
Bouwmaterialen	13	773	- 2	- 0,3	+ 1	+ 0,1	9-1937	- 1,2
Harsproducten	2	538	+ 6	+ 1,1	- 23	- 4,01	2-1937	- 33,6
Huiden en leder	9	462	- 4	- 0,9	- 43	- 8,5	4-1937	- 32,0
Tabak	1	545	-	-	+ 22	+ 4,2	12-1937	-
Papier	1	644	-	-	- 233	- 30,5	11-1937	- 41,2
Rubber	1	133	+ 3	+ 2,3	+ 5	+ 3,9	3-1937	- 35,7
ALGEMEEN INDEXCIJFER	124	599	- 5	- 0,8	- 58	- 8,8	7-1937	- 14,7

ITALIË

DE TOESTAND VAN HANDEL EN NIJVERHEID IN ITALIË.

In tijden van crisis en depressie, is het van buitengewoon belang de economische ontwikkeling van de autarkische landen van dichtbij te volgen. Dan vooral treden hun eigen kenmerken op den voorgrond en

laten zij zodoende zien in hoever zij zich van de internationale banden hebben weten te bevrijden.

De statistische gegevens nopens Italië komen slechts stuksgewijze toe en dan nog met vertraging. Het is dus niet gemakkelijk zich een juist beeld te vormen over den gezamenlijken toestand van dit land, zoodat wij, noodgedwongen, bij enkele hoofdtrekken

van zijn evolutie op het gebied van landbouw, nijverheid en handel moeten blijven.

Van het meerendeel der oogsten van verleden jaar, zijn de uitkomsten thans gekend. Schoon de beteelde oppervlakte niet zoo groot was als het jaar te voren, is de graanoogst lichtjes beter geweest dan in 1937 : 80,9 miljoen metrieke centenaren, tegen 80,6. Het rendement per hectare is gestegen dank zij het toenemend gebruik van kunstmeststoffen (21,6 miljoen metr. centenaren in 1937-1938 tegen 20,2 miljoen in 1936-1937).

De oogsten van de overige graansoorten mochten bevredigend worden genoemd. Alleen voor rogge, die sedert 1932 minder gezaaid wordt, is dit niet het geval geweest. Met een ongeveer gelijk areaal, gaat daarentegen het rendement, per hectare, van gerst en haver vooruit. Aldus werd verleden jaar voor 2,4 miljoen metrieke centenaren gerst geoogst, tegen 2,3 miljoen in 1937 en gemiddeld 2,1 miljoen van 1932 tot 1936. De haver oogst bedraagt 6,2 miljoen metrieke centenaren tegen 6,1 en 5,3 miljoen tijdens dezelfde periodes. De maïsoogst (lente en zomer) die, in 1938, 29,3 miljoen metrieke centenaren heeft beloopen, is aanmerkelijk minder dan verleden jaar, doch nog hooger dan het gemiddelde van 1932 - 1936. Hetzelfde kan worden gezegd voor de rijst, die in 1938 een oogst heeft geleverd van 7,2 miljoen metrieke centenaren.

De aardappelteelt geeft eveneens hoe langer hoe betere uitslagen. De eerstelingen en de seizoenproducten hebben in 1938 samen 32,5 miljoen metrieke centenaren opgebracht, tegen 32,1 miljoen in 1937 en gemiddeld 26,7 miljoen metrieke centenaren van 1932 tot 1936. Tijdens deze laatste periode, had het areaal ongeveer dezelfde oppervlakte als in 1938, t.t.z. circa 425.000 hectaren.

Italië zoekt eveneens de teelt der suikerbieten en der oliehoudende producten uit te breiden. De suikerbietvelden die van 1932 tot 1936 gemiddeld 94.000 hectaren besloegen, besloegen er 136.000 in 1938. Van gemiddeld 24,4 miljoen metrieke centenaren, stijgt de productie tot 32,5 miljoen metrieke centenaren. Voor de teelt van het vlas, dat gezaaid wordt voor het zaad, worden thans 11.000 hectaren in beslag genomen tegen 5.000 voorheen, en de productie stijgt van 27 duizend metrieke centenaren tot 67.000 metrieke centenaren. Een even groote krachtsinspanning wordt gedaan om de voorraden inlandsche textielvezels op te voeren. De vlasteelt (vezels) gaat van 4.000 Ha. tot 7.000 Ha.; de katoenteelt van 34.000 Ha. tot 37.000 Ha. en de hennepeteelt van 63.000 Ha. tot 91.000 Ha.

Daarmede zijn echter de behoeften van het land aan vezels, aan oliehoudende producten en aan suiker van eigen bodem, verre van voldaan. Grond en klimaat zijn voor deze teelten niet steeds geschikt, en waar normaliter de oogst geen overschot laat, staat het land bloot aan de gevolgen van een misoogst. Zoo deed zich verleden jaar het geval voor met de

olijfolie, die, voorloopig geschat op 1,7 miljoen metrieke centenaren, tegen 2,7 miljoen metrieke centenaren in 1937, opnieuw gezonken is tot beneden het gemiddelde van 1932-1936, t.t.z. 1,9 miljoen metrieke centenaren.

Thans heerscht er op gebied van voedingsproducten uit eigen bodem, in zekere sectoren van de Italiaansche economie, nog een groot tekort. Men gaat dus voort met invoeren van groote hoeveelheden tarwe, maïs, rogge, haver, gerst, paardenboonen, peulvruchten, olijven, olijfolie. Daarentegen kan Italië rijst uitvoeren, aardappelen (eerstelingen), versch fruit, gedroogd fruit, en wijn. Doch weer daarentegen zijn de dierlijke producten onvoldoende. Toen in Maart 1936, de veetelling van 1930 werd bijgewerkt, kwam men tot de volgende getallen: 7,2 miljoen stuks rundvee, 3,2 miljoen varkens, 12,1 miljoen geiten en schapen en ongeveer 2 miljoen paarden. Uit het onderzoek van de import- en exportgemiddelden voor 1931-1936, is gebleken, dat gedurende geheel deze periode Italië jaarlijks 96.000 stuks rundvee, 380.000 metrieke centenaren versch of bevroren vleesch, 105.000 metrieke centenaren gevogelte, 56.000 metrieke centenaren dierenvet, 115.000 metrieke centenaren eieren en 14.000 metrieke centenaren boter invoerde. De invoeren van allerhande vleeschsoorten dekken meer dan één tiende van 's lands behoeften.

De tusschenkomst van den Staat om aan Italië de grootst mogelijke autonomie in zake volksvoeding te verzekeren, is er vooral op gericht de inheemsche teelt van graangewassen en veevoeder zoo hoog mogelijk op te voeren. De in 1929 begonnen « graanoorlog » heeft dit resultaat gehad, dat hij het gemiddeld rendement per hectare verhoogd heeft, zonder de bezaaide oppervlakte te verhoogen, zoodat de uitbreiding van andere onontbeerlijke teelten daardoor niet gehinderd werd. De resultaten van dezen veldtocht zijn te danken aan het invoeren van een heel stel maatregelen: hier worden den landbouwer de middelen aan de hand gedaan om outilleering te koopen; daar worden aan de landbouwers betere werkmethoden aangeleerd; elders wordt beproefd het werk meer kracht bij te zetten door aanwakkering van den wedijver; ten slotte zijn er onder die maatregelen welke dienen om de prijzen te steunen. Onder al deze maatregelen, is de meest vruchtdragende de verbetering van het landbouwonderwijs inzonderheid door het inrichten van speciale landbouwinspectoraten. De technische instructies steunen op de resultaten geboekt in de zeer talrijke proefstations.

Een van de factoren die het meest tot de verbetering van den landbouwtoestand heeft bijgedragen, is de ontwikkeling van het programma tot algeheele ontginning van den grond, niet alleen in den zin eener verbetering van de niet bebouwde of van de woeste gronden, of van het droogleggen der moerassen, maar als een volledig maatschappelijk werk, waarmede wordt beoogd het aanleggen van nieuwe bronnen van

rijkdom en vooral den terugkeer van den werkman tot het land. Dit verbeteringswerk omvattende bevoeiing, drinkwatervoorziening, het bouwen van plattelandswoningen, het aanleggen van verkeerswegen, wordt door den Staat rijkelijk gesteund.

De groeiende tusschenkomsten van den Staat in zake landbouw, hebben aan de administratieve inrichting een sterke ontwikkeling bezorgd. Nieuwe diensten werden opgericht naar gelang de omstandigheden. Langzamerhand werden ze op een logische wijze in groepen samengebracht. De dienst voor boschbouw is in handen van de nationale boschmilitie; de diensten voor ontginning van woesten grond, welke langen tijd over verschillende departementen verspreid hebben gelegen, is thans aan het Ministerie van Landbouw toegevoegd.

Dank zij deze werkwijze, worden van jaar tot jaar de resultaten beter. Voor het meerendeel der producten, is sedert 1931 het rendement per hectare aanzienlijk gestegen. De vergelijkende cijfers van 1938 tegenover deze van 1931 zijn de volgende (in metrieke centenaren) : tarwe, 16,1 tegen 13,8; rogge, 13,8 tegen 13,5; gerst, 12,6 tegen 11,1; haver, 14,5 tegen 12,3; rijst, 51 tegen 45,5; zomermaïs, 20,2 tegen 14,1; seizoenaardappelen, 74 tegen 47,6; suikerbieten, 299 tegen 216.

Het is vooralsnog niet mogelijk, zich een idee te vormen van de financieele krachtsinspanning die tot het bereiken van deze resultaten werden geleverd. Wel is geweten, dat ze reusachtig is geweest en, dat er geen enkele sector is waar ze niet volstrekt noodig geworden is. Om nl. de noteeringen van de graangewassen te steunen, worden de spaarkassen evenals de inrichtingen die aan credietverrichtingen mogen doen, verzocht aan de landbouwers credieten te verstrekken onder den vorm van leeningen op panden, tegen gunstrenten en ze derwijze te verdeelen, dat tijdens de perioden welke onmiddellijk op den oogst volgen en de prijzen op onbillijke wijze doen dalen, gedwongen verkoopen kunnen worden vermeden.

* * *

In de nijverheid zijn de progressieve uitwerkselen van de autarkische politiek niet minder merkbaar. Tijdens het laatste kwartaal van 1938, worden in het meerendeel der industriele sectoren voortteekenen van productievermeerdering waargenomen waaruit kan worden afgeleid, dat de vertraging in de bedrijvigheid voorgekomen in den loop van den zomer van 1938, als geëindigd moet worden beschouwd. In bijna al de nijverheden is er duidelijk herneming van het productietempo geweest, vooral wat betreft de grondstoffen welke Italië niet meer, of zoo weinig mogelijk, in het buitenland wenscht te koopen.

De kracht van deze herneming laat zich vooral meten aan het verloop van het indexcijfer van de nijverheidsproductie dat na zijn daling tot 80,7 in Augustus, terug gestegen is tot 108,4 in September, 114,2 in October en 115,9 in November.

Hier volgen de vergelijkingscijfers aangaande de voortbrenging van grondstoffen in November 1938 in verhouding tot de maandgemiddelden van 1937 en 1936 : ijzererts, 153, 165,8, 143,2; mangaanerts, 503,1, 359,1, 261,9; looderts, 163,5, 145,2, 124,4; zinkerts, 152,7, 126,5, 109,1; antimoniumerts, 380,1, 131,5, 111; pyriet, 111,1, 109,9, 104,5; steenkool, 254,2, 218,5, 178,5; minerale oliën, 509,6, 254,2, 105,7. De indexcijfers van de electriciteitsproductie zijn resp. 166,4, 163 en 147.

In de textielnijverheid die in den zomer zeer opvallend was achteruitgegaan, is de herneming intens geweest. Het indexcijfer van de voortbrenging dat in September 45,7 bereikte, is 94,8 geworden in November. Het indexcijfer van de machinebouwindustrie, dat niet merkbaar was gedaald, is gestegen van 131 in Augustus, tot 131,7 in November. Dat van de papiernijverheid is er merkbaar op vooruitgegaan : van 125,8 tot 147,6. Hetzelfde geldt voor de scheikundige nijverheid, waarvan het indexcijfer van 114,9 op 136,8 is gaan liggen, en voor de bodemexploitatie, doch in mindere mate, waarvan de cijfers 136,4 en 137,8 zijn. In tegenstelling met het normaal verloop, wijst het indexcijfer van den woningbouw verhooging aan, zelfs gedurende de periode van algemeenen achteruitgang. Het indexcijfer stond 95,0 in Augustus en 98,4 in November.

Uit deze cijfers blijkt, dat het optreden van den Staat ter verwezenlijking zijner economische onafhankelijkheid, vruchten heeft afgeworpen : de ondergrondse rijkdommen van Italië werden ontgonnen; steenkool- en metaaladers werden opgespoord en ontgonnen; de fabricage van synthetische stookolie evenals het gebruik van landbouwproducten of -afval voor het fabriceren van brandspiritus werden bevorderd en de productie alsmede het gebruik van natuurlijke of kunstmatige Italiaansche vezels in de hand gewerkt.

In dit beknopt overzicht, kunnen wij onmogelijk al de maatregelen die ter verwezenlijking van deze politiek werden genomen, bespreken. Van belang is alleen het resultaat. Ofschoon nog tamelijk ver van het einddoel verwijderd, mag men ze evenwel niet onderschatten. Ten bewijze de volgende getallen.

Van 1933 tot 1938, is de jaarlijksche productie van steenkool gestegen van 266.000 tot 789.000 ton; deze van de bruinkool van 383.000 tot 1.222.000 ton; deze van anthraciet van 67.000 tot 85.000 ton.

De productie van ruw gietijzer gaat van 517.000 naar 862.000 ton; deze van ruw staal van 1.783.000 naar 2.322.000 ton; deze van gewalst staal van 1.511.000 naar 1.709.000 ton. De productie van lood, zink, aluminium, koper, kwikzilver en antimonium is aanzienlijk verhoogd : tijdens dezelfde periode gaat ze resp. van 24.000 naar 43.000 ton, van 23.000 naar 33.000 ton, van 12.000 naar 25.000 ton, van 120 naar 2.933 ton, van 616 naar 2.300 ton, van 276 naar 307 ton. Sedert 1937, is

in twee jaar tijd de tin- en magnesiumproductie van Italië geklommen van 766 tot 2.750 ton en van 659 tot 1.016 ton.

Kennelijk tracht Italië de productie op te voeren van de inheemsche niet ijzerhoudende metalen welke in hun veelvuldige toepassingen gedeeltelijk het mangel aan ijzer vergoeden. Zeer onlangs nog, is de groep Montecatini overgegaan tot de oprichting van een fabriek waar voldoende magnesium geproduceerd wordt om de behoeften van Italië op dit gebied te bevredigen. Italië bezit bauxietlagen die het druk bezig is met uitbaten, trouwens in tal van gevallen wordt koper, zink, nikkel, tin en lood vervangen door aluminium. De Regeering heeft een plan opgemaakt waarbij ze zal trachten de jaarlijksche aluminiumproductie tot 400.000 ton op te voeren. Van 1934 tot 1938, is de productie gestegen van 128.000 tot 257.000 ton. Slechts 5.000 ton wordt ingevoerd. Vermelden wij hier, dat bij een wet van 16 Juni 1938, invoer en verbruik van koper, tin, nikkel, chroom en kobalt verboden kunnen worden in al de gevallen waar deze metalen door inheemsche producten kunnen worden vervangen. Deze wet is een zeer doeltreffend middel om de nijverheidsorganisatie aan de behoeften van de autarkie aan te passen.

Van evengroot belang is wat men getracht heeft te verwezenlijken op het gebied van vloeibare brandstof. Italië beschikt over slechts zeer geringe hoeveelheden aardolie en, hoe men zich ook inspanne, de productie van ruwe petroleum gaat steeds achteruit: van 26.000 ton in 1933, is ze op 13.000 ton gevallen in 1938. Daarentegen is sterke verhooging waar te nemen bij de petroleumhoudende producten voortkomend van de steenkooldestillatie; in die vijf jaar, werden 402 duizend ton benzine voortgebracht tegen 163.000 ton; 145.000 ton geraffineerde petroleum tegen 42.000 ton; 247.000 ton gasolie tegen 22.000 ton; 25.000 ton smeeroliën en andere tegen 25.000 ton; 439.000 ton brandbare residuoliën tegen 138.000 ton; 3.406 ton paraffine tegen 775 ton; 77.000 ton teer tegen 13.000 ton en 35.000 ton cokes tegen 34.000 ton. De productie van lichte oliën voortgebracht door de destillatie van steenkool, stijgt van 12.000 tot 20.000 ton.

* * *

In 1937, sloot de handelsbalans van Italië af met een tekort van meer dan 3 milliard lira, dat niet zonder aanzienlijke afgiften van goud door de Bank van Italië gedekt is kunnen worden. Daarom heeft de Regeering zich voorgenomen de invoeren te beperken in 1938 en tegelijk de uitvoeren te verhoogen w. t. v. in de mate van het mogelijke. In den grond, is dit slechts een kwestie van intensiteit, trouwens heeft zich de handelspolitiek van Italië, sedert zij haar beginselen heeft gesteld, niet grondig gewijzigd. Ondanks men voortdurend heeft gepoogd de balans in evenwicht te brengen, hebben de resultaten geen

onmiddellijke voldoening geschonken. In November, heeft de Regeering besloten de maatregelen tot vermindering van het invoersaldo, te versterken. Het gaat niet alleen om het verminderen van de aankopen van producten die tot dusver volstrekt onontbeerlijk zijn voor de voltooiing van het autarkisch program, maar inzonderheid om een verhooging van den uitvoer. Van de groeiende industrialisatie en van de vorderingen op landbouwgebied wordt inderdaad verwacht, dat de verkoop aan het buitenland zal kunnen opgevoerd worden.

Het tekort op de handelsbalans (incl. de transacties met de Italiaansche bezittingen in Afrika en elders) is van 3.508 millioen lira in 1937 op 744 millioen lira, in 1938, teruggebracht kunnen worden. Laat men de Italiaansche bezittingen buiten beschouwing, dan komt het tekort dat, in 1937, 5.739 millioen bedroeg, in 1938 op 2.958 millioen. De invoer werd verminderd van 13,4 milliard tot 10,9 milliard lira, terwijl de uitvoer van 7,8 milliard tot 7,9 milliard werd verhoogd.

De ontwikkeling van den buitenlandschen handel in 1938 is vooral gekenmerkt door inkrimping van den uitvoer van voedingswaren. Dank zij de oogstoverschotten van 1937 en 1938, en dank zij ook het mangel aan veevoeder dat het slachten van een deel van het vee onvermijdelijk maakte, kon de invoer van voedingswaren aanzienlijk worden verlaagd.

Bovendien, kon tengevolge van het dalen der prijzen van de grondstoffen op de wereldmarkten, Italië grootere voorraden in het buitenland koopen dan anders mogelijk zou geweest zijn. In November 1938, wees het indexcijfer van de groothandelsprijzen 52,9 aan tegen 62,3 in November 1937; het indexcijfer van de ingevoerde gefabriceerde producten is zelfs nog lager gedaald en wel van 81,7 tot 68,4.

In het ensemble der invoeren zijn zekere wijzigingen te onderscheiden, opgedrongen door het afwerken van het autarkisch program. Zekere posten werden verruimd ten koste van andere. De metalen en de minerale oliën nemen een steeds grooter wordende plaats in, ten koste van textielproducten, huiden en hout. De aankopen van rubber, die voor de oorlogsnijverheden van allereerste noodwendigheid zijn, zijn ongewijzigd gebleven. Op de basis van 1934 = 100, hebben de invoeren van ruw ijzer, die in 1937 tot het cijfer 75 waren gedaald, het volgende jaar 89 bereikt. Voor de aankopen van half afgewerkte producten, liggen de indexcijfers resp. op 115 en 131, voor de machines, op 99 en 125, voor de ruwe olie op 170 en 192. Daarentegen dalen de cijfers van de geraffineerde oliën van 107 tot 47, deze van de katoen van 89 tot 84, deze van de wol van 63 tot 52.

De stijging van de uitvoerwaarde der voedingswaren, moet grootendeels worden toegeschreven aan den lagen stand der prijzen onder begunstiging van de slechte oogsten in andere landen. Behalve kaas, fruit en tabak, hebben weinig producten quantitatief bete-

ren verkoop mogen boeken. De textielproducten, vooral katoen, nemen af in waarde en in hoeveelheid.

Ofschoon het tekort op de handelsbalans ingekrompen is kunnen worden, is de bezorgdheid om het herstel van het evenwicht even groot. Het spreekt vanzelf, dat, zoo de uitbreiding van nijverheid en landbouw in Italië, op een gegeven oogenblik en om welke reden ook, moest stilvallen of worden belemmerd, het heel wat moeite zou kosten om de aankopen in het buitenland nog verder in te krimpen. Hoe meer men op dien weg vooruitschrijdt, hoe duidelijker het wordt; dat de ontwikkeling van den uitvoer in rechtstreeksche verhouding staat tot deze van den invoer.

Dat Italië besloten heeft de bedrijvigheid der importeurs van zekere producten zooals koffie, hout, gezouten visch, in groote handelsmaatschappijen te concentreeren, is daarvan een duidelijk teeken. De bedrijvigheid van deze ondernemingen opgericht onder de hooge bescherming van de Fascistische Confederatie der Handelaars, is gekoppeld aan de uitvoerpolitiek, met dien verstande, dat de uitdeeling van invoervergunningen voor dië producten geschiedt in verhouding tot de Italiaansche koopwaar welke deze ondernemingen in het buitenland zouden kunnen afzetten. Men hoopt aldus, dat het Italiaansche volk zich nog meer zal inspannen om nieuwe inlandsche artikelen op te sporen welke in het buitenland zouden kunnen worden verkocht, of andere markten te vinden die in de Italiaansche producten zouden kunnen belang stellen.

Het probleem der nieuwe afzetgebieden is op dit oogenblik van overwegend belang, trouwens de afzet aan Duitschland dat verreweg Italië's grootste cliënt is, laat steeds een nadeelig saldo, en om redenen zoo van politieken als van economischen aard, kan aan dezen toestand weinig of niet worden verholpen. In 1937, bedroeg dit saldo zoowat 1,5 milliard lira. In 1938 kon het tekort tot circa 1 milliard worden verminderd.

Na Duitschland komen de Vereenigde Staten die, in 1938, van Italië goederen hebben gekocht voor een waarde van 696 millioen lira, terwijl ze het voor 1.204 millioen lira hebben verkocht.

Groot-Brittannië is er in geslaagd dit jaar in Italië voor 620 millioen lira goederen af te zetten tegen 478 millioen in 1937. De waarde van den Italiaansche invoer in Groot-Brittannië is van 595 millioen lira op 523 millioen lira gevallen.

Thans gaat 25 pCt. van den Italiaanschen afzet naar Duitschland en naar de Vereenigde Staten. Dat het schiereiland aan zijn economische betrekkingen met het Reich en Noord-Amerika een buitengewone betekenis gaat hechten, hoeft geenszins te verwonderen.

Wat vooral Duitschland betreft, tracht Italië uitbreiding te geven aan de nijverheden welke het de

gefabriceerde producten kunnen leveren die het tot dusver in groote hoeveelheden uit het Reich betrok. Natuurlijk wil de Italiaansche Regeering, die rekening houdt met de tusschen de twee landen bestaande betrekkingen, graag andere artikelen in ruil. Dit is des te gemakkelijker daar, door de naasting van Oostenrijk en Sudetenland, het Reich thans over het Oostenrijksch hout beschikt en over het staal van de Sudetengebieden.

Van den gezamenlijken buitenlandschen handel van Italië, nemen de landen van het Middellandsche zeegebied slechts 14 tot 15 pCt. op. Dit percent is betrekkelijk klein, wat begrijpelijk is als men bedenkt, dat de kom der Middellandsche zee een zekere economische eenheid vormt en, dat zijn producten en zijn productiemethoden tamelijk éénvormig zijn. Geweten is, dat dit gewest arm is aan industriele grondstoffen, inzonderheid aan metaal, zoodat deze gewesten steeds min of meer op haar eigen bestaansmiddelen hebben moeten leven.

Italië stelt thans alle pogingen in het werk tot uitbreiding van zijn uitvoer naar Latijnsch Amerika, de Scandinavische landen, Zuid-Afrika en Australië.

Het heeft een Italo-Braziliaansche handelsmaatschappij opgericht, waarna nog de oprichting eener Italiaansche - Mexicaansche maatschappij onder het oog werd genomen. Belangrijke onderhandelingen zijn aan den gang tusschen Brazilië, Uruguay, Argentinië en de Italiaansche scheepsbouwnijverheid, tot het bouwen in Italië van handelsschepen tot betaling van Zuid-Amerikaansche koopwaar.

Onderhandelingen worden eveneens gevoerd met organismen van het wijnmonopolie in de Scandinavische landen om deze aan te zetten Italiaansche wijnen te aanvaarden als betaling voor Scandinavische producten.

Getracht wordt ook tot een handelsverdrag te geraken tusschen Italië en Zuid-Afrika, verdrag dat veel gelijkenis zou hebben met datgene vroeger gesloten tusschen Duitschland en de Zuid-Afrikaansche Unie.

Deze ononderbroken bedrijvigheid heeft onbetwistbaar resultaten opgeleverd. Vraagt men zich echter af in welk tempo deze resultaten zullen blijven vorderen, dan komt als vanzelf het antwoord, dat ten aanzien der omstandigheden, het er een verdragend zal zijn. Zoolang de algemeene economische ontwikkeling niet krachtig herneemt, zullen de betrachtingen van Italië op groote inertie van het buitenland stuiten. De valutavoordeelen zijn bijna algeheel verdwenen. Daarenboven schijnt het wel, dat de belangstelling van zekere crediteurlanden voor de Italiaansche producten, al meer aan het luwen gaat, naarmate de handelsschuld uit den tijd van de sancties, zich afwikkelt.

ZWITSERLAND

TOESTAND VAN HANDEL EN INDUSTRIE IN ZWITSERLAND.

In den loop van het jaar 1938 heeft zich een lichte omslag van de conjunctuur voorgedaan, aldus een einde stellend aan den opgang die de industriele en handelsbedrijvigheid in Zwitserland sedert 1936 hadden gekend. De gevolgen van de herneming die zich in de Vereenigde Staten sedert den zomer van het vorige jaar afteekent, lieten zich in Zwitserland weinig of niet gevoelen, ondanks zijn nauwe afhankelijkheid van de internationale markt.

De algemeene binnenlandsche economische toestand werd ongunstig beïnvloed door diverse externe factoren, als daar zijn de politieke instabiliteit en de territoriale wijzigingen van de omliggende landen, het geleidelijk verlaten van de vrijhandelsprincipes door tal van landen, de depreciatie van de Fransche valuta en de zwakke positie van het pond sterling.

Uit het nagaan van het indexcijfer van de groothandelsprijzen blijkt, dat deze prijzen sedert de lente van het jaar 1937 een vrijwel onophoudelijke — schoon weinig afgeteekende — baaissetendens vertoonen. Zooals uit de onderstaande tabel blijkt, handhaafde het huidige indexcijfer zich ongeveer op hetzelfde niveau als einde 1936 na de correctieve depreciatie van den Zwitserschen frank.

Officieele indexcijfers van de Zwitsersche groothandelsprijzen.

Basis : Juli 1914 = 100.

MAANDEN	1935	1936	1937	1938	1939
Januari	88	91	108	110	106
Februari	88	91	111	109	
Maart	86	91	113	108	
April	87	92	113	108	
Mei	88	92	113	107	
Juni	89	92	112	107	
Juli	90	93	112	106	
Augustus	91	93	111	150	
September	92	97	110	105	
October	93	103	111	106	
November	93	105	110	106	
December	92	107	110	106	
Jaargemiddelde.	90	96	111	107	

Het is niet ondienstig hier te herinneren dat, ten gevolge van de devaluatie van den Zwitserschen frank en de hausse van de wereldprijzen, de groothandelsprijzen sterk waren gestegen, met een maximum in Maart 1937. Sindsdien is de tendens overheerschend naar de baisse gericht, maar zij is uitsluitend teweeggebracht door de evolutie van de wereldmarkt, daar de baisse slechts de ingevoerde goederen treft, die, ten andere, voor meer dan de helft, in aanmerking komen bij de berekening van het indexcijfer.

De uiteenlopende evolutie tusschen in- en uitvoerprijzen is bijzonder belangwekkend. De prijzen

van deze beide goederengroepen, waartusschen de afwijking 35 pCt. bedroeg in Augustus 1936, die nader tot elkaar zijn gekomen van den dag der devaluatie in Maart 1937, verwijderden zich opnieuw, zoodat het indexcijfer over de goederen uit Zwitserland herkomstig per eind 1938, 21 pCt. hooger ligt dan dit van de goederen van den buitenlandschen oorsprong, dat vooral grondstoffen en meest benoodigde consumptie-artikelen bevat.

De kleinhandelsprijzen en de kosten van levensonderhoud volgen niet hetzelfde verloop als de groothandelsprijzen en wijzen op een grootere vastheid. Aldus komt het indexcijfer van de kosten van levensonderhoud voor Januari 1939 op het peil van April 1937 te liggen. Sedert dezen datum heeft het geschommeld tusschen 126 en 138.

Officieele indexcijfers van de kosten van levensonderhoud.

(Basis : Juli 1914 = 100.)

MAANDEN	1935	1936	1937	1938	1939
Januari	128	130	133	138	137
Februari	127	130	136	137	
Maart	127	130	136	137	
April	127	130	137	136	
Mei	126	130	136	136	
Juni	127	130	137	137	
Juli	128	130	137	137	
Augustus	129	130	137	136	
September	129	130	137	137	
October	129	132	138	137	
November	130	132	138	137	
December	130	132	138	137	
Jaargemiddelde.	128	130	137	137	

Bovenstaande tabel toont de maandelijksche evolutie aan van het indexcijfer van de kosten van levensonderhoud — omvattende de uitgaven bestemd voor voeding, kleding en huisvesting — sedert 1935. Van een minimum van 126 in Mei 1935, stijgt het indexcijfer lichtjes tot 130 in November om zich onveranderd op dit peil te handhaven tot de devaluatie van den frank, die den stoot geeft tot een nieuwe stijging tot 137 in April van het volgend jaar, peil dat tot op heden gehandhaafd bleef. De ontleding wijst op een groote stabiliteit in al de samenstellende posten, alleen de kosten voor kleding schijnen nog naar de baisse georiënteerd, terwijl de kosten voor verwarming en verlichting blijken gaven van een buitengewone starheid. Voor het geheele jaar 1938 staan zij onveranderd op coëfficiënt 116.

De normale seizoensbewegingen volgend, schommelde het indexcijfer voor voeding in het algemeen tusschen 128,4 en 130,4. Voor het geheele jaar 1938 vestigt zich het gemiddeld niveau op 126,6, t.t.z. 0,1 boven dit van het vorig jaar.

De loop van de binnenlandsche prijzen, alsmede de onzekerheid omtrent de waarde van zekere valuta's gaan meer en meer op de concurrentiekracht van de Zwitsersche exportindustrieën op de buitenlandsche markten wegen. De vermindering van den *buitenlandschen handel* bedraagt voor het jaar 1938 ca. fr. 170 miljoen. Vooral de invoer is achteruitgegaan. Het is nochtans niet ondienstig aan te stippen, dat het invoersaldo is verminderd van 521 miljoen in 1937 tot 290 miljoen in 1938, d.i. het laagste cijfer sedert 1922.

Naar de hoeveelheid is de invoer gedaald van 7.860.000 ton in 1937 tot 7.380.000 ton in 1938, t.t.z. een vermindering met 6,1 pCt. en de uitvoer gaat terug van 696.000 tot 612.000 ton, of 12,1 pCt. Naar de waarde beliep de invoer fr. 1.608 miljoen tegen fr. 1.320 miljoen terwijl in 1937 deze getallen respectievelijk waren fr. 1.800 en fr. 1.284 miljoen.

Buitenlandsche handel
(in millioenen fr.).

	INVOER			UITVOER		
	Voedings-waren	Grondstoffen	Eindproducten	Voedings-waren	Grondstoffen	Eindproducten
1935	327,6	416,8	538,8	60,6	93,8	667,6
1936	354,9	405,4	506,0	60,7	65,4	755,5
1937	484,6	669,1	653,5	75,1	108,8	1.102,2
1938	445,9	570,0	591,0	79,2	85,8	1.151,6

Als uit bovenstaande tabel blijkt, is de vermindering ongelijk verdeeld over de eindproducten (9,1 pCt.), de grondstoffen (14,3 pCt.) en de voedingswaren en voederproducten (7,5 pCt.). Er valt een toeneming van den machine-uitvoer waar te nemen, die, 236 miljoen beliep tegen 188 miljoen in 1937. De verkoopen van de uurwerkindustrie waren bevredigend, zij bereikten 241 miljoen tegen 239 miljoen in 1937. De achteruitgang nochtans is vrijwel algemeen en is goeddeels te verklaren uit het prijsverloop op de wereldmarkten.

Duitschland blijft steeds de voornaamste leverancier en de beste cliënt van Zwitserland, daarna volgen Frankrijk, Italië en Groot-Brittannië. De invoer van goederen in Zwitserland uit deze onderscheiden landen is eenigszins verminderd, behalve voor Italië, voor welk land de cijfers voor 1938 juist hetzelfde peil bereiken als in 1937, t.w. 117 miljoen.

De uitvoer is eveneens afgenomen, behalve naar Duitschland en Groot-Brittannië. Voor deze laatste landen zijn de jongste cijfers voor 1937 en 1938 respectievelijk 144 en 148 miljoen, en brengen Engeland op de tweede plaats — na Duitschland — als cliënt van Zwitserland.

Handel van Zwitserland met de voornaamste landen
(in millioenen Zwitsersche franken).

DATUM	Duitschland		Oostenrijk		Frankrijk		Italië		Groot-Brittan.	
	Invoer	Uitvoer	Invoer	Uitvoer	Invoer	Uitvoer	Invoer	Uitvoer	Invoer	Uitvoer
1935	338	170	29	22	208	121	91	73	76	78
1936	314	171	27	25	187	115	83	62	77	98
1937	403	200	44	38	245	140	117	102	113	144
1938	373	206	33	31	229	121	117	91	95	148
1938 Januari	27	14	3,5	2,7	16	10	8	8	7	10
Februari	30	16	4,1	2,9	15	10	9	8	8	11
Maart	31	18	4,1	3,1	19	11	9	7	8	13
April	28	16	2,8	2,4	18	10	8	8	8	12
Mei	30	17	3,1	2,4	18	10	9	8	9	12
Juni	31	16	3,2	2,7	19	9	10	7	8	10
Juli	31	17	2,4	1,8	18	9	11	8	8	9
Augustus	31	17	2,3	2,4	18	8	9	6	7	11
September	34	17	2,0	1,9	21	9	9	6	9	16
October	34	18	2,0	2,8	24	11	13	10	8	17
November	31	18	1,8	2,4	22	11	9	8	8	14
December	34	22	2,0	3,2	23	12	12	8	8	12
1939 Januari	30	17	1,5	2,7	19	11	8	7	8	13

Bovenstaande statistische gegevens omtrent Oostenrijk toonen aan, dat, terstond na den *Anschluss* in Maart 1938, de invoer uit Oostenrijk geleidelijk is beginnen afnemen, zoodat in Januari 1939 het cijfer nog slechts de helft bedraagt van wat het in de overeenkomstige maand van het vorige jaar was; de uitvoer, daarentegen, blijft ongewijzigd op 2,7 voor dezelfde maanden.

Wat betreft de terugslagen van de aansluiting der Sudetenduitsche gebieden bij Duitschland, is het thans nog onmogelijk, er de gevolgen uit te lichten die er voor het Zwitsersch-Tsjechoslowaaksch handelsverkeer uit zullen volgen. Voor de maanden September 1938 tot Januari 1939, was de invoerwaarde van de Tsjechoslowaaksche goederen in Zwitserland, respectievelijk 5,3, 3,3, 1,5, 4,1 en 2,8 miljoen, en de uitvoerwaarde 2,6, 1,6, 3,3, 6,6, 3,1 voor dezelfde maanden.

De territoriale wijzigingen van de aan Zwitserland grenzende landen hadden als gevolg, dat een gedeelte van het transiet over Zwitserland werd afgeleid ten gunste van den Brenner, op de Deutsche-Italiaansche grens gelegen.

Bijzondere aandacht verdient de omstandigheid, dat de achteruitgang van den invoer, beperkend werkt op den uitvoer naar de *clearing*-landen, ten einde hun regeling door compensatie mogelijk te maken. Een onderzoekscommissie bestaande uit deskundigen in zake economische wetgeving had reeds sedert 1937 de aandacht op dezen invloed gevestigd.

Het feit, dat zoowat 40 pCt. van de invoer en 30 pCt. van de uitvoer landen aanbelangen waarmede Zwitserland compensatieverdragen of *clearing*-overeenkomsten heeft afgesloten, bewijst ten overvloede welke belangrijke rol dit middel van betaling in zijn externe economie gaat innemen.

Het Duitsch-Zwitsersch accoord; dat 30 Juni verviel, is met één jaar verlengd geworden, zonder wijzigingen in zijn essentiele trekken noch in zijn technische modaliteiten.

Het is voortaan toepasselijk op het grondgebied van het voormalige Oostenrijk.

Voor het regime der betalingen met Oostenrijk is een definitieve regeling getroffen voor de overdracht van de inkomsten van het kapitaal en voor de betalingen betreffende het toerisme, terwijl een voorloopig autonome *clearing* is ingesteld voor het handelsverkeer. Daar de definitieve inlijving van de Oostmark in het Duitse douanegebied, het verdwijnen van het Oostenrijksch-Zwitsersch handelsverdrag met zich bracht, werd dit laatste vervangen door de schikking van 2 December 1938, die het voorloopig regime van de handelsuitwisselingen tot 30 Juni 1939 verlengde.

Een van de voornaamste bronnen van inkomen voor Zwitserland, het *toerisme*, heeft te lijden, niet enkel onder de minder gunstige weersomstandigheden in den voorbije zomer, maar onder de belangrijke politieke gebeurtenissen in de lente en den herfst, die als gevolg hadden de opening van het seizoen te vertragen en de sluiting ervan te versnellen.

Het toeristisch seizoen van 1938 is gekenmerkt geweest door een vermindering van het aantal buitenlandse gasten. De achteruitgang bedraagt zoowat 10 pCt. voor de aankomsten en 5 pCt. voor de overnachtingen. Tijdens het zomerseizoen waren de aankomsten 116.000 en de overnachtingen nagenoeg 300.000 lager dan de overeenkomstige cijfers van het vorige jaar. Daar evenwel het gezamenlijk aantal van de gasten in de Zwitsersche gasthoven slechts weinig beneden het peil van 1937 ligt, mag aangenomen worden, dat de Zwitsersche bevolking in grootere mate dan naar gewoonte binnen het land is gebleven. Tijdens de maanden Juni tot September, is het aantal overnachtingen trouwens met slechts 22.031 gedaald op een totaal van 8.275.201.

Ziehier de vergelijkingscijfers van het toeristisch verkeer, in de zomermaanden van 1937-1938.

**Toeristenverkeer, per maand,
over de zomermaanden van 1937 en 1938.**

	ZWITSERSCH. GASTEN		BUITENL. GASTEN		TOTAAL	
	1937	1938	1937	1938	1937	1938
<i>Aankomsten</i>						
Juni	168.999	213.236	146.806	138.577	315.805	351.863
Juli	285.716	306.225	303.942	268.764	268.764	574.989
Augustus ..	271.042	285.464	410.190	354.940	681.232	640.404
September ..	192.292	202.130	163.101	145.480	355.393	347.610
Totaal	918.049	1.007.105	1.024.039	907.761	1.942.088	1.914.866
<i>Overnachtingen</i>						
Juni	647.381	707.905	621.256	615.566	1.268.637	1.323.471
Juli	1.304.257	1.413.942	1.173.618	1.072.392	2.477.875	2.486.334
Augustus ..	1.407.387	1.490.246	1.735.788	1.559.403	3.143.175	3.049.649
September ..	719.517	742.188	688.028	673.559	1.407.545	1.415.747
Totaal	4.078.542	4.354.281	4.218.690	3.920.920	8.297.232	8.275.201

Benevens de meervernoemde ongunstige politieke factoren, werd de vermindering van de buitenlandse cliënteel in de hand gewerkt door de nieuwe devaluatie van den Franschen franc en den ongunstigen economischen toestand van tal van landen. Dit verklaart het uiterst beperkt aantal Fransche toeristen. De achteruitgang van het aantal Amerikaansche gasten blijkt in hoofdzaak te moeten toegeschreven worden aan de onzekerheid nopens den internationalen toestand op het Europeesche vasteland. Waar het aantal Fransche en Amerikaansche gasten belangrijk is afgenomen, valt nochtans te constateeren, dat de Engelsche, Nederlandsche en Belgische gasten aan Zwitserland getrouw zijn gebleven. Tijdens zomer van het afgelopen jaar, heeft men er zelfs een grooter aantal kunnen boeken dan in gelijknamige periode van 1937.

Overtuigd van de belangrijke economische en politieke beteekenis van de reïntegratie van de werklozen in het productieproces, overweegt de Bondsregering een reeks van maatregelen om een einde te stellen aan de werkloosheid, nl. op het gebied van den uitvoer, van het toerisme en van de buitenlandse economie. Tot dusver gingen de maatregelen niet uit van een algemeen gecoördoneerd en vooraf opgemaakt plan. Zij bleven fragmentarisch. Vermelden wij o.m. de beperking bij den invoer van bodemproducten om den landbouw ter hulp te komen, de subsidies bij den uitvoer, voornamelijk aan de textielindustrie, de intensieve reclame tot bevordering van het toerisme.

Ten einde de pogingen tot een betere verdeling van den beschikbaren arbeid aan te moedigen, heeft de Bondsregering haar werkloosheidspolitiek gericht naar de beroepsopvoeding en de omscholing. Benevens de faciliteiten voorzien voor de heropvoeding van sommige werklozen door middel van vakcursussen en andere onderwijsmethodes, verleent de Regering toelagen voor herscholing tot het vroeger uitgeoefend beroep en bevordert de overdracht van werklozen naar de beroepen waar tekort aan werkkrachten wordt geconstateerd.

Vermelden wij daarenboven, dat de scholen voor wederaanpassing aan het beroep over de modernste machines beschikken; wie dergelijke cursussen heeft gevolgd, kan onmiddellijk in de industrie worden geplaatst.

De Federale Regering zal overgaan tot de uitvoering van een breed opgevat plan voor openbare werken, burgerlijke en militaire. De voorziene uitgaven beloopt in totaal fr. 415 miljoen, waarvan 213 miljoen voor de landsverdediging en 202 miljoen voor de opslorping der werkloosheid. Op de 213 miljoen voor defensie zullen er 173 miljoen worden besteed aan den bouw van nieuwe vestingswerken en 40 aan het aankopen van onmisbaar geachte voor-

raden. De 202 miljoen bestemd voor de landsverdediging, vallen als volgt uiteen: 90 miljoen zullen worden aangewend voor de uitvoering van werken in verschillende cantons, 37 miljoen aan werken voor den Staat, 37 miljoen aan Alpenwegen en 20 miljoen voor de industrie, de artisten en het toerisme.

Voegen wij hieraan toe, dat de openbare werken zullen worden uitgevoerd door particuliere aannemers met de verplichting werklieden te bezigen uit de plaatsen zelve waar de werken worden uitgevoerd, en dit door bemiddeling van de arbeidsbeurzen.

Voorts worden toelagen van 50 pCt. toegekend aan de vrije beroepen en voor het verrichten van onderzoekingen.

De bedragen noodig voor de financiering van de verdedigingswerken, zullen worden saamgebracht door middel van een leening waarvan de rente en delging zullen worden betaald uit de opbrengst van een belasting op vermogen en inkomen. Het overige van het programma zal worden gedekt door een leening waarvan interesten en delging zullen betaald worden op een nieuwe belasting van 2 p. d. à 5 pCt. op den omzet van groote warenhuizen, winkels met eenheidsprijzen en winkels met vele filialen.

De tot dusver genomen maatregelen schijnen reeds een gunstigen invloed op den loop van de werkloosheid te hebben geoefend. Inderdaad, steken de statistieken van de plaatsaanvragen gunstig af bij deze van het vorig jaar. Op een jaar afstand, is het jaargemiddelde van het aantal werkloozen gevallen van 71.130 tot 65.583, hetzij een vermindering van zoowat 7,8 pCt. (1).

Arbeidsmarkt.

AAN HET EINDE VAN DE MAAND.	PLAATSAANVRAGEN.					
	1934	1935	1936	1937	1938	1939
Januari	99.147	110.283	124.008	110.754	95.722	85.377
Februari	91.233	102.910	119.795	105.736	93.103	
Maart	70.109	82.214	98.362	89.346	66.631	
April	54.210	72.444	89.370	70.793	60.370	
Mei	44.087	65.908	80.004	57.973	56.108	
Juni	46.936	59.678	75.127	50.830	48.658	
Juli	49.198	63.497	78.948	49.244	49.703	
Augustus	52.147	66.656	79.281	51.892	49.606	
September	51.387	69.123	82.962	51.876	49.610	
October	59.621	82.386	86.866	56.804	57.405	
November	76.009	95.740	96.541	71.002	68.827	
December	91.196	118.775	104.842	87.311	91.257	
Jaargemiddelde ..	65.440	82.468	93.009	71.130	65.583	

Uit een vergelijking met de vorige jaren blijkt, dat het hier waarschijnlijk niet gaat om een tijdelijk verschijnsel. Zoo waren de plaatsaanvragen die in de maanden Januari van de jaren 1936 à 1939 werden

(1) Om de statistieken van de arbeidsmarkt naar hun juiste waarde te beoordeelen moet rekening worden gehouden met de omstandigheid dat de gepubliceerde cijfers deze zijn van de personen die een betrekking zoeken door bemiddeling van de arbeidsbureau's. De statistieken vermelden dus ook de personen die, al hebben zij een betrekking, naar een nieuwe bediening uitzien.

opgeteekend, respectievelijk 124.008, 110.754, 95.722 en 85.377, wat de algemeene arbeidstoestanden tot ongeveer het peil van de vorige jaren 1933 en 1934 terugbrengt. Deze uitkomsten zijn bevredigend, vooral wanneer men de toegenomen activiteit van de plaatsingsbureau's en van de ontwikkeling van de werkloosheidsverzekering in rekening brengt, een element dat veeleer van aard zou zijn om de statistieken in omgekeerden zin te beïnvloeden.

In 1938 is de verbetering welke zich op de arbeidsmarkt heeft voorgedaan vooral gunstig geweest voor de werkloozen die zich bereid hebben verklaard een betrekking te aanvaarden in een andere plaats dan deze waar zij gevestigd waren. Van het eene jaar op het andere is hun aantal met 24,5 pCt. geslonken, terwijl het aantal « onverplaatsbare » werkloozen enkel met 4 pCt. is verminderd. Het aantal « verplaatsbare » werkloozen belooft thans 16 pCt. van het gezamenlijke werkloozental.

In verband met deze vermindering van de werkloosheid valt een geleidelijke herneming van de industriele bedrijvigheid waar te nemen. De bedrijvheidscoëfficiënt aangevende het oordeel van de bedrijfshoofden over den toestand (150 = goed, 100 = bevredigend, 50 = slecht) die, voor de eerste zes maanden van het afgelopen jaar onveranderd op 90 had gestaan, is gestegen tot 95 in het tweede kwartaal om in de laatste maanden het gemiddelde van 102 te bereiken. De chemische industrie heeft thans den hoogsten bedrijvheidscoëfficiënt (114); daarna volgen de metaalindustrie (108), de voedingswarennijverheid (89), de uurwerkindustrie (86), het bouwbedrijf (84) en de katoennijverheid (61).

De activiteitscoëfficiënt voor 1938 ligt 16,1 beneden dezen van het vorige jaar.

Voor de industrie zijn de vooruitzichten er in de laatste maanden op verbeterd. Daarvan getuigen o.m. de herneming van de bedrijvigheid in sommige industrieën als deze van katoen en wol, aardewerk, papier en leder, graphische kunsten.

In de meeste voornoemde industrieën kwam de verbetering tot uiting, niet alleen in een vermindering van den verkorten werktijd, maar eveneens in een toeneming van de algemeene personeelbezetting. In het bouwbedrijf is de activiteit, die in de eerste maanden aanzienlijk was toegenomen, omstreeks het eind van het jaar belangrijk gaan afnemen.

Voorts is het aantal uitgesproken faillissementen en bekrachtigde accoorden tot voorkoming van faillissement t.o.v. het jaar 1937 aanmerkelijk kleiner. Terwijl er in dit laatste jaar 1.055 faillissementen werden geteld en 328 vergelijken, waren de overeenkomstige cijfers voor 1938 nog enkel 832 en 181.

De algemeene verslapping der zaken weerspiegelde zich in een betrekkelijk groote vermindering van het spoorwegverkeer. In het geheel was de per spoor vervoerde tonnage belangrijk kleiner dan voor het jaar

1937, met een vermindering van 10,9 pCt. In de laatste maanden valt nochtans een lichte verbetering waar te nemen; de cijfers voor December 1938 en Januari 1939 liggen zelfs lichtelijk hoger dan deze voor de overeenkomstige maand van het vorige jaar. Voor de ontvangsten stelt men dezelfde vermindering vast. Het maandgemiddelde is gevallen van 15,9 tot 14,6 miljoen, van het eené jaar op het andere.

De teruglopende beweging die sedert Mei intrad en bijzonder scherp was in het derde kwartaal wegens het gering aantal vreemde bezoekers in Zwitserland op dit tijdstip, nam omstreeks het eind van het jaar een einde. Voor het geheele jaar 1938 valt een lichte toeneming waar te nemen van het aantal reizigers, dat steeg tot 112.199.000 (+ 211.000 of 0,2 pCt).

In tegenstelling met de statistieken betreffende de vervoerde hoeveelheden, blijven deze van de ontvangsten verder afnemen t.o.v. de overeenkomstige maanden van het vorige jaar. Er valt niet met zekerheid te zeggen of het wegvervoer uit dezen achteruitgang van het spoorwegverkeer voordeel heeft gehaald. Weliswaar, is het aantal in het verkeer gebrachte nieuwe autovoertuigen gemiddeld met 87 eenheden per maand toegenomen, maar de tendens schijnt thans opnieuw naar vermindering van dit getal gericht. Voor December jl. bedroeg het nog slechts 561 tegen 608 in December.

De ongunstige loop van de landbouwprijzen, gepaard met de sterke uitbreiding van het mond- en klauwzeer, bleef niet zonder ongunstige uitwerking op de situatie van de landbouwindustrie.

De veeziekte had haar grootste uitbreiding genomen in het vierde kwartaal van het voorbije jaar. Voor het jaar 1938 stelt men 11.246 getroffen stallen, t.t.z. 150.332 stuks rundvee en 95.288 stuks kleinvee (varkens, schapen, geiten) of 8,8 pCt. van den gezamenlijken stapel aan varkens, schapen en geiten.

In de aangetaste streken, viel de melkproductie die op zichzelf 35 pCt. van de landbouwinkomsten uitmaakt, tot 25 pCt. van deze van 1937.

Deze achteruitgang werd gecompenseerd door grotere leeningen in niet-besmette streken, dank zij de bijzonder gunstige weersomstandigheden in den herfst. Dientengevolge boekten de leveringen aan de melkerijen en kaasfabrieken een gemiddelde maandelijksche toeneming van 4,2 pCt. t.o.v. het vorige jaar wat aanleiding gaf tot een overproductie van ongeveer één miljoen quintalen.

Volgens de berekeningen van het secretariaat van de Zwitsersche vereeniging van landbouwers, zou het bruto eindrendement van den landbouw in 1938 fr. 1.274 miljoen bedragen tegen 1.258 miljoen in 1937. Deze toeneming is het gevolg van een grootere opbrengst van de melkproductie (+ fr. 15 miljoen) en van den veestapel, inzonderheid van het rundvee (+ fr. 12 miljoen), door de grotere verkoopen ten gevolge van het mond- en klauwzeer.

Zoo nochtans de bruto-eindopbrengst is toegenomen, de uitgaven en afschrijvingen zijn het eveneens, wegens de veeziekte en de prijsstijging van diverse meststoffen en voeders

De opbrengsten van de oogsten waren zeer uiteenlopend. In het geheel bleven zij ver beneden het gemiddelde van de voorafgaande jaren, voornamelijk voor fruit en wijn, die te lijden hadden onder het vriesweder van de lente. In sommige streken was het rendement slechts 20 à 25 pCt. van den normalen oogst.

De gemiddelde wijnoogst van het land wordt op 300.000 hl. geraamd, tegen 169.000 hl. in 1937 en gemiddeld 498.000 hl. voor de jaren 1931 tot 1936, excl. den buitengewoon rijken oogst van 1935.

Ten einde de moeilijkheden van den landbouw en dus ook van de economie in haar geheel te belichten zijn in sommige kringen stemmen opgegaan om de grascultuur te verlaten voor een gemengde cultuur voornamelijk door intensifieering van de graanproductie die, als men weet, tot dusverre slechts een tweederangsplaats inneemt. Terwijl hierdoor mogelijkheden zouden geboden worden voor de verhooging van de landbouwinkomens, zou deze maatregel tevens tot ontlasting van de arbeidsmarkt kunnen bijdragen.

WETTELIJKE BERICHTEN.

Deze rubriek bevat de wetten, besluiten en andere officieele berichten die voor de algemeene economie van het land een bijzonder belang vertoonen en in het Belgisch Staatsblad werden gepubliceerd in den loop van de maand aan deze van de publicatie van ons Tijdschrift voorafgaand.

Alleen de belangrijkste wetten en besluiten worden in extenso overgenomen. De overige wetteksten worden eenvoudig vermeld, met een verklarende nota.

Ten einde het raadplegen te vergemakkelijken,

zijn deze wetten en besluiten onder de volgende hoofden gerangschikt :

- I. Algemeene economische en sociale wetgeving.
- II. Wetgeving betreffende de openbare en private financiën.
- III. Binnenlandsche handelswetgeving.
- IV. Buitenlandsche handelswetgeving.
- V. Nijverheidswetgeving.
- VI. Arbeidswetgeving.
- VII. Internationale wetgeving.

I. — ALGEMEENE ECONOMISCHE EN SOCIALE WETGEVING.

Koninklijk besluit van 20 Januari 1939

houdende vaststelling van de werking en de bevoegdheid van het vast wervingssecretariaat (Staatsblad, 12 Februari 1939, blz. 820).

Koninklijk besluit van 8 Februari 1939

houdende herinrichting van het algemeen secretariaat van het Ministerie van Financiën en wijziging van het koninklijk besluit van 2 April 1925 houdende organiek reglement van de hoofdbesturen van het Ministerie van Financiën (Staatsblad, 9 Februari 1939, blz. 771).

II. — WETGEVING BETREFFENDE DE OPENBARE EN PRIVATE FINANCIËN.

Koninklijk besluit van 20 Januari 1939.

Ontheffing van de accijns voor alcohol bestemd tot nijverheidsdoeleinden (Staatsblad, 1 Februari 1939, blz. 512).

Voor den alcohol, welke na ontaarding gebezigd wordt in de nijverheidstakken opgenomen in onderstaande tabel, wordt ontheffing van de rechten verleend, ten beloope van het bedrag dat tegenover elk van die nijverheidstakken vermeld staat :

AARD DER NIJVERHEIDSTAKKEN	Bedrag der ontheffing van den accijns per hectoliter alcohol aan 50° temperatuur 15°	
<i>Geheele ontheffing.</i>		
Aceton	} 1.350 frank	
Zuiveren en wassen der ruwe oliën		
Zwavel ether		
Knalkwik		
Photopapier en photoproducten		
Rookzwak buskruit		
Azijn	} 100 frank 1.320 — 1.340 —	
<i>Gedeeltelijke ontheffing.</i>		
Reukwerk		
Drijfkracht		
Andere doeleinden door den Minister van Financiën te bepalen		

De koninklijke besluiten van 3 Augustus 1924, van 14 April 1933 en van 20 October 1934 worden ingetrokken.

Koninklijk besluit van 20 Januari 1939

houdende wijziging van het koninklijk besluit van 10 December 1868 betreffende de Rijkscomptabiliteit (Staatsblad, 3 Februari 1939, blz. 548).

Wet van 1 Februari 1939

tot inrichting van het crediet voor de uitbreiding van koopvaardij- en visschersvlooten en van den scheepsbouw (Staatsblad, 16 Februari 1939, blz. 888).

Artikel één. Het wordt den Staat toegelaten tot een bedrag van hoogstens 375 millioen frank de terugbetaling — in hoofdsom, interesten en bijhoorigheden — te waarborgen van leeningen door openbare kredietinstellingen toegestaan aan de Belgische reeders en reederijen, tot vernieuwing en uitbreiding, bij voorkeur door aanbouw op Belgische scheepswerven, van de Belgische koopvaardij- en visschersvloot.

Art. 2. Ten einde den last der interesten te verminderen wordt het den Staat toegelaten, tot hoogstens een jaarlijksch bedrag van 11.250.000 frank, aan de verkrijgers der in artikel 1 bedoelde leeningen toelagen te verlenen die, in geen geval, hooger mogen beloope dan het bedrag overeenstemmende met een interest tegen 3 pCt. 's jaars op de verschuldigd blijvende kapitalen.

Art. 3. Het wordt den Staat toegelaten aan de in artikel 1 genoemde instellingen al of gedeelte af te staan van de schuldvorderingen die hij bezit wegens

de credieten welke, als aanmoediging tot den aanbouw van schepen, werden toegestaan overeenkomstig de wetten houdende begroting der buitengewone ontvangsten en uitgaven voor de dienstjaren 1936, 1937 en 1938.

De in artikel 1 bedoelde waarborg van den Staat en de in artikel 2 voorziene toekenning van toelagen zijn toepasselijk op de afgestane schuldvorderingen en worden respectievelijk aangerekend op de bij die artikelen bepaalde sommen.

De afstanden voorzien in alinea 1 zullen, zonder eenigerlei kosten noch rechten en zonder anderen rechtsvorm dan de afgifte van den titel geschieden. Zij zullen door den afstandhouder aan den schuldenaar en aan de borggen bij een ter post aangeteekend schrijven beteekend worden zonder dat het bewijs dier beteekening mag geëischt worden.

De vereischte overdrachten, meldingen, in- en overschrijvingen in de registers van den bewaarder der scheepvaarthypotheeken, zullen gedaan worden op zicht van borderellen, opgemaakt door het bestuur der domeinen, onder vrijstelling van alle rechten en kosten andere dan het loon van den bewaarder.

Art. 4. Alle maatregelen tot uitvoering van deze wet zullen genomen worden bij koninklijke besluiten. Deze zullen de oprichting omvatten, bij het Ministerie van Verkeerswezen, Posterijen, Telegrafie, Telefonie en van het Nationaal Instituut voor Radio-Omroep, van een comité van advies. Dit comité zal adviseeren over de te volgen scheepsbouwpolitiek, over het aan den scheepsbouw toe te kennen crediet en over de maatregelen te nemen tot het behoud, de moderniseering en de ontwikkeling van een koopvaardij- en visschersvloot.

Zij bepalen het loon dat, uit hoofde der bij artikelen 3 en 7 voorziene verrichtingen, aan den bewaarder der scheepvaarthypotheeken verschuldigd is.

Art. 5. De Minister zal, over de credietverrichtingen en de verwezenlijkingen van de door de Regeering gevoerde scheepsbouwpolitiek, jaarlijks voor de Wetgevende Kamers verslag uitbrengen.

Art. 6. De tusschen den Staat en de in artikel 1 bedoelde instellingen te sluiten overeenkomsten dienen den Koning ter goedkeuring te worden voorgelegd.

Art. 7. De ambtenaren van het bestuur der domeinen zijn bevoegd om alle akten te ontvangen, die noodig zijn voor de verrichtingen gedaan bij toepassing van onderhavige wet.

De uitvoerbaar verklaarde grossen zullen mogen afgeleverd worden hetzij door den werkenden ambtenaar, hetzij door den directeur-generaal der registratie en domeinen of zijn afgevaardigde. Op de minute zal, met aanduiding van den naam van den ambtenaar-onderteekenaar, melding gemaakt worden der aflevering van een eerste grosse aan ieder der

belanghebbende partijen. Artikel 26 der wet van 25 Ventôse, jaar II, zal toepasselijk zijn voor de aflevering van de tweede grossen.

Art. 8. Zijn vrijgesteld van de hypotheek-, zegel- en griffierechten, alsook van de formaliteit der registratie, alle akten, getuigschriften, processen-verbaal, beloften en andere effecten, waartoe zou toevlucht genomen worden voor de verrichtingen gedaan bij toepassing der tegenwoordige wet. Nochtans worden de akten van leening, van credietopening, van overdracht en subrogatie van schuldvorderingen, de akten van inpandgeving of hypotheekstelling, van handlichting, van kwijting en van inbetalinggeving geregistreerd tegen het algemeen vast recht.

Deze akten, getuigschriften en processen-verbaal zullen, ten hoofde van den tekst, de aanduiding hunner bestemming voeren en tot geen andere doeleinden mogen dienen.

Art. 9. De Algemeene Spaar- en Lijfrentekas wordt bevoegd verklaard voor de bij deze wet voorziene verrichtingen.

Art. 10. De Minister van Verkeerswezen, Posterijen, Telegrafie, Telefonie en van het Nationaal Instituut voor Radio-Omroep en de Minister van Financiën zijn belast met de uitvoering dezer wet.

Koninklijk besluit van 6 Februari 1939.

Hooge Raad van Financiën (Staatsblad, 11 Februari 1939, blz. 806).

Herzien Ons besluit van 31 Januari 1936 houdende instelling van een Hoogen Raad van Financiën, en inzonderheid artikel 2, 2^e alinea, van bedoeld besluit houdende aanduiding van de leden die van rechtswege van den raad deel uitmaken; — Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën, — Wij hebben besloten en Wij besluiten :

Artikel één. De 2^e alinea van artikel 2 van Ons besluit dd. 31 Januari 1936 wordt vervangen door onderstaande bepaling :

De leden van rechtswege zijn :

- De gouverneur der Nationale Bank van België;
- De eerste-voorzitter van het Rekenhof;
- De gouverneur van de Nationale Maatschappij voor Krediet aan de Nijverheid;
- De voorzitter van de Bankcommissie;
- De voorzitter van het vast comité van het Fonds voor delging der Staatsschuld.

Art. 2. In de 2^e alinea van artikel 4 van voormeld besluit, de bewoordingen : « de voorzitter van het Herdisconteering- en Waarborginstituut » zijn vervangen door : « de gouverneur van de Nationale Maatschappij voor Krediet aan de Nijverheid ».

Art. 3. Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit.

IV. — BUITENLANDSCHE HANDELSWETGEVING.

Koninklijk besluit van 16 Januari 1939

betrekkelijk den invoer van bloemkoolen (Staatsblad, 18 Februari 1939, blz. 980).

De invoer van bloemkoolen wordt onderworpen aan het voorafgaandelijk overleggen van een machtiging afgeleverd overeenkomstig artikel 2 van de Overeenkomst van 23 Mei 1935, waarbij tusschen België en Groothertogdom Luxemburg een gemeenschappelijk

regiem wordt ingesteld inzake regeling van den in- uit- en doorvoer.

Koninklijk besluit van 18 Januari 1939

betrekkelijk den invoer van oliën van aardnooten (Staatsblad, 1 Februari 1939, blz. 510).

Wordt onderworpen aan het voorafgaandelijk overleggen van een machtiging afgeleverd overeenkomstig

de beschikkingen van artikel 2 van de Overeenkomst dd. 23 Mei 1935, de invoer van oliën van aardnooten, opgenomen onder rubriek 117cI van het toltarief.

Ministerieel besluit van 21 Januari 1939

houdende regeling van de terugbetaling van zekere speciale rechten geïnd bij het afleveren van vergunningen voor den invoer van mosselen (Staatsblad, 8 Februari 1939, blz. 754).

Koninklijk besluit van 1 Februari 1939

betreffende de betalingen tusschen de Belgisch-Luxemburgsche Unie en Duitschland. Dienst der Dawes- en Young-leeningen. Dienst der interesten van de door de Oostenrijksche Regeering gewaarborgde leeningen 1933-53 en 1934-59. Akkoord betreffende de overdracht der inkomsten van private financieele vorderingen (Staatsblad, 9 Februari 1939, blz. 760).

Gelet op de wet van 8 Augustus 1932 betreffende de betaling van goederen herkomstig uit landen die een toezicht op de deviezen ingesteld hebben; — Gelet op het koninklijk besluit van 31 Juli 1935 betreffende de Overeenkomst aangaande de betalingen gesloten op 27 Juli 1935 tusschen de Belgisch-Luxemburgsche Economische Unie en Duitschland; — Op de voordracht van Onze in Raad vergaderde Ministers, — Wij hebben besloten en Wij besluiten :

Artikel één. Onder de in bijlage A vermelde voorwaarden zullen kunnen betaald worden door de Nationale Bank van België in Belgische franken en bij voorrang, tot beloop van 2,75 pCt., binnen de grenzen der beschikbare gelden voortvloeiend uit de toepassing van artikelen 5 tot 7 van de Overeenkomst aangaande de betalingen dd. 27 Juli 1935 en van de Additioneele Schikkingen bij dit akkoord dd. 7 November en 21 December 1936, de coupons van de Deutsche buitenlandse leening 7 pCt. 1924 (Dawes) en van de Deutsche internationale leening 5 1/2 pCt. 1930 (Young) die na 1 Januari 1939 vervallen, voor zoover de overeenstemmende effecten op 15 Juni 1934 aan Belgische of Luxemburgsche houders toebehoorden hebben en op den vervaldag nog toebehoorden.

De Nationale Bank van België zal van de bedragen aan de houders te betalen een recht van 2 p. d., alsmede een som van 25 centimes per coupon afnemen, met een minimuminning van één frank per houder. De houders zullen bovendien het zegel van 30 centimes te betalen hebben, dat aangebracht zal worden op het ontvangstbewijs hetwelk hun zal afgeleverd worden bij de afgifte hunner coupons bij de Nationale Bank.

De houders die hun coupons niet ter betaling zullen aanbieden, zullen niettemin hun rechten tegenover den Duitschen Staat behouden.

Art. 2. Zullen eveneens op de verschillende vervaldagen bij voorrang vereffend worden, op rekening van de beschikbare gelden voortvloeiend uit de toepassing van artikelen 5 tot 7 der overeenkomst aangaande de betalingen dd. 27 Juli 1935 en van de Additioneele Schikkingen bij dit akkoord dd. 7 November en 21 December 1936, de betalingen aan de Belgische en Luxemburgsche schuldeischers, houders van titels der door de Oostenrijksche Regeering gewaarborgde leeningen 1933-53 en 1934-59. Worden enkel als Belgische en Luxemburgsche schuldeischers beschouwd de personen die de in bijlage B vermelde voorwaarden vervullen.

Deze bepaling is toepasselijk niet alleen op de Belgische en Luxemburgsche houders van titels van beide bovenvermelde leeningen behorend tot het Belgisch gedeelte, maar eveneens op de Belgische en Luxem-

burgsche houders van titels die tot het Belgische gedeelte niet behooren en waarvan zij de betaling elders niet hebben verkregen.

Art. 3. Zullen eveneens bij voorrang vereffend kunnen worden binnen de grenzen der beschikbare gelden voortvloeiend uit de toepassing van artikelen 5 tot 7 van de Overeenkomst aangaande de betalingen dd. 27 Juli 1935 en van de Additioneele Schikkingen bij dit akkoord dd. 7 November en 21 December 1936, zekere vorderingen op Deutsche schuldenaars (welke vorderingen bedoeld zijn in de bepalingen gevoegd bij de Overeenkomst), die aan Luxemburgsche onderhoorigen toebehooren.

De modaliteiten van vereffening dezer vorderingen zullen in gemeen overleg tusschen de Belgische en de Luxemburgsche Regeering vastgesteld worden.

Art. 4. De bedragen ten voordeele van Belgische en Luxemburgsche schuldeischers gestort bij de Conversiekas voor Deutsche buitenlandse schulden, te Berlijn (*Konversionkasse für Deutsche Auslandsschulden*, Berlin C. 111) met het oog op de betaling der in artikel 4 van het koninklijk besluit van 21 December 1935 bedoelde vorderingen, vervallen na 30 Juni 1934, zullen door tusschenkomst van de Nationale Bank van België overgedragen kunnen worden onder de voorwaarden in bijlage B voorzien, door middel en binnen de grenzen van de beschikbare gelden bestaande uit 40 pCt. der bedragen voortvloeiend uit de toepassing van artikelen 5 tot 7 van de Overeenkomst aangaande de betalingen dd. 27 Juli 1935 en van de Additioneele Schikkingen bij dit akkoord dd. 7 November en 21 December 1936.

De bepaling van de voorgaande paragraaf is eveneens toepasselijk op de bedragen ten behoeve van Belgische en Luxemburgsche schuldeischers gestort op de Conversiekas te Berlijn met het oog op de betaling van vorderingen vervallen na 12 Maart 1938, betreffende bezittingen zich bevindend op het grondgebied van den voormaligen Oostenrijkschen Bondsstaat of ten laste van schuldenaars die in dezen Staat woonachtig waren.

De vereffeningen zullen geschieden door het toekennen van achtereenvolgende percentages, tot beloop van 100 pCt., aan de vorderingen waarvan de vervaldag begrepen is in een veranderlijke periode, afhankelijk van de overdrachtsmogelijkheden en waarvan de duur in elk afzonderlijk geval zal bepaald worden door een ministerieel besluit genomen ter uitvoering van onderhavig besluit.

Bij elke uitkeering zullen de vorderingen van minder dan drie duizend Reichsmark volledig vereffend worden; aan de vorderingen van een hooger bedrag zal, bij gezegde uitkeering, de tegenwaarde van ten minste drie duizend Reichsmark toegekend worden.

De Nationale Bank van België zal, om hare kosten te dekken, van de bedragen aan den houder te betalen, een commissie van 5 p. d. afnemen, met een minimuminning van fr. 2,50.

Art. 5. De beschikbare gelden thans voortvloeiend uit de toepassing van artikel 3 van het koninklijk besluit van 21 December 1935 betreffende de achterstallige commercieele vorderingen, zullen kunnen overgeschreven worden op het credit der onder-rekeningen betreffende de andere vorderingen in gezegd besluit bedoeld, en gebruikt worden voor de aanzuivering dezer vorderingen; maar indien later de aflossing der achterstallige commercieele vorderingen het zou vereischen, zouden afnemingen, gelijk aan de aldus

gebruikte beschikbare bedragen, worden gedaan door het debiteeren der onder-rekeningen die gecrediteerd werden.

Art. 6. De koninklijke besluiten van 21 December 1935 en van 6 Juli 1937 betreffende de betalingen tusschen de Belgisch-Luxemburgsche Economische Unie en Duitschland en het koninklijk besluit van 28 November 1936 betreffende den verkoop van titels en vorderingen bedoeld door artikel 4 van het koninklijk besluit van 21 December 1935 en de wederbelegging van de opbrengst van dezen verkoop, zijn ingetrokken.

Art. 7. Onze Minister van Buitenlandsche Zaken en Buitenlandschen Handel is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in werking zal treden op 1 Februari 1939.

BIJLAGE A

betreffende de schikking met de Duitse Regeering getroffen aangaande den dienst der interesten van de Dawes- en Young-leeningen.

§ 1. Worden als Belgische houders beschouwd :

a) Wat betreft de Duitse Internationale Leening 5,5 pCt. 1930, in Belgische franken uitgedrukt :

1^o De natuurlijke en rechtspersonen woonachtig in België en in Luxemburg;

2^o De Belgische of Luxemburgsche onderhoorigen, welke ook hun woonplaats zij;

b) Wat betreft de Duitse Internationale Leening 5,5 pCt. 1930, niet in Belgische franken uitgedrukt, en wat betreft de Duitse Buitenlandsche Leening 7 pCt. 1924 : de natuurlijke en rechtspersonen woonachtig in België of in Luxemburg.

In den zin van deze paragraaf wordt door woonplaats verstaan de plaats waar zich de voornaamste inrichting bevindt.

§ 2. De wisselkoers toe te passen voor de betaling der coupons van de Dawes-Leening, zal de officieele gemiddelde koers zijn te Brussel genoteerd op den vervalldag van den coupon of op den vorigen noteeringsdag, indien geen noteering verricht werd op den vervalldag.

De wisselkoers toe te passen voor de betaling der coupons van de Young-Leening, niet in Belg's uitgedrukt, zal berekend worden op den grondslag van den officieelen gemiddelden koers genoteerd te Brussel den laatsten noteeringsdag vóór dien der aanbieding.

Indien de coupons van gezegde leeningen uitgedrukt zijn in Ponden sterling, Dollars der Vereenigde Staten van Amerika, Belgische Franken of Zweedsche Kronen, zullen zij betaalbaar zijn op de basis van gezegde munten en niet op de goudbasis.

§ 3. Het verschil tusschen het bedrag van 2,75 pCt. en den maximum rentevoet van 5 pCt. per jaar zal aan de houders betaald worden in geblokkeerde marken (Dawes- en Young-Marken).

De houders zullen, met de toestemming van de Reichsbank, deze geblokkeerde marken mogen gebruiken op de volgende wijze :

a) Voor den aankoop van Duitse obligaties en aandelen, op Duitse beurzen genoteerd en in Reichsmarken uitgedrukt;

b) Voor leeningen op langen termijn en beleggingen in grondobligaties (Grundscheulden) en in hypotheeken;

c) Voor het aankopen van onroerende eigendommen en andere door de Reichsbank voor dergelijke beleggingen erkende goederen;

d) Voor de betaling der kosten van tijdelijk verblijf in Duitschland.

§ 4. Na de betaling in deviezen te hebben verricht van den interest van 2,75 pCt., zal de Nationale Bank van België de coupons doorboren; binnen de tien dagen zal zij gezegde coupons aan de Reichsbank doen toekomen met het oog op de toekening der tegenwaarde in Reichsmarken van het verschil tusschen den betaalden interest van 2,75 pCt. en den maximum rentevoet van 5 pCt. per jaar.

De bedragen in Reichsmark zullen gestort worden op Reichsmarkrekeningen bij de *Treuhand-Gesellschaft van 1933 G.m.b.H.*, te Berlijn, geopend op naam van elk der houders. De omzetting in Reichsmarken zal verricht worden tegen den gemiddelden koers genoteerd ter Beurs van Berlijn op den dag vóór dien der crediteering.

De Reichsbank zal, door bemiddeling van de Nationale Bank van België, aan de rechthebbenden het bericht aangaande de inschrijving op hun crediet bij de *Treuhand-Gesellschaft*, met opgave van het nummer hunner rekening, doen toekomen.

BIJLAGE B.

§ 1. Worden als Belgische en Luxemburgsche schuldeischers beschouwd :

a) De natuurlijke personen van Belgische en Luxemburgsche nationaliteit, woonachtig in België, het Groothertogdom Luxemburg, Belgisch-Congo en de Belgische mandaatgebieden;

b) De rechtspersonen woonachtig in België, het Groothertogdom Luxemburg, Belgisch-Congo en de Belgische mandaatgebieden.

Kunnen, krachtens een internationaal akkoord, met de Belgische en Luxemburgsche schuldeischers worden gelijkgesteld, de natuurlijke personen van vreemde nationaliteit, alsmede de personen die, luidens de intergouvernementele schikkingen van Genève van 12 Mei 1926 en van 30 Juni 1928, de hoedanigheid bezitten van Russisch, Armenisch, Turksch, Assyrisch, Assyrisch-Chaldeeuwisch vluchteling en gelijkgestelde en de niet vrijwillige vaderlandloozen, die van hun toestand doen blijken door afdoende offi-

cieele documenten, voor zoover deze personen sedert 1 Juli 1933 in België, het Groothertogdom Luxemburg, Belgisch-Congo of de Belgische mandaatgebieden woonachtig zijn.

In den zin van deze paragraaf wordt door woonplaats verstaan, de plaats waar zich de voornaamste inrichting bevindt.

De schuldvorderingen ten laste van schuldenaars gedomicilieerd in het vroegere grondgebied van het Reich (Duitsch grondgebied op 12 Maart 1938) kunnen het voordeel der transfertmogelijkheden, voorzien door het koninklijk besluit onder dagteekening van heden slechts genieten, voor zoover de Belgische en Luxemburgsche schuldeischers op 1 Juli 1934 eigenaars waren van de effecten en deelhebbingen of schuldeischers der obligaties, die onder toepassing van het Duitse overdrachtsmoratorium vallen.

Indien het gaat om Belgische of Luxemburgsche bezittingen in Oostenrijk of om schuldvorderingen van Belgische of Luxemburgsche onderhoorigen ten laste van schuldenaars, die hun woonplaats in het vroegere grondgebied van den Oostenrijkschen Bondsstaat hadden, vóór de aanhechting van dezen lasten bij Duitschland, wordt de datum van verwerving der bezittingen of vorderingen vastgesteld op 12 Maart 1938.

Het voordeel der overdracht wordt uitgebreid tot de Belgische en Luxemburgsche schuldeischers, die met de opbrengst van den verkoop hunner effecten, vorderingen of deelhebbingen, andere effecten, vorderingen of deelhebbingen hebben aangekocht, zelfs indien deze tot nu toe het voordeel der bepalingen van het overdrachtsakkoord niet genoten. De verkochte effecten, schuldvorderingen of deelhebbingen genieten niet verder het voordeel der bepalingen van het overdrachtsakkoord.

Bij uitzondering, en mits een toelating van de Belgisch-Duitse Intergouvernementele Commissie, kunnen Belgische en Luxemburgsche schuldeischers, die effecten of vorderingen hebben gekocht, welke toebehooren aan andere Belgische en Luxemburgsche schuldeischers, als bedoeld in bovenstaande § 1, het voordeel der transfertmogelijkheden genieten, die aan deze lasten voorbehouden waren.

De Belgisch-Duitse Intergouvernementele Commissie zal haar toelating slechts verleenen indien daaruit voor Duitschland, over het geheel, geen verplichting voortvloeit om een bijkomende deviezenoverdracht te verrichten.

Kunnen niet als eigenaars of schuldeischers worden beschouwd, de personen waaraan de coupons of de titels van deelhebbing in de winsten of de rentebewijzen slechts ter inkassering werden overhandigd of waaraan deze coupons en deze titels slechts bij wijze van borgtocht of pand werden overhandigd.

Genieten eveneens het voordeel der bepalingen van artikel 4 van het koninklijk besluit onder dagteekening van heden, de Belgische en Luxemburgsche schuldeischers als bedoeld in § 1, die door erfenis schuldvorderingen of effecten verworven hebben waarvan de inkomsten reeds het voordeel der vroegere transfertmogelijkheden genoten.

Vallen bovendien onder toepassing van bovenvermeld artikel 4, de inkomsten van bezittingen toebehoorend aan Belgische of Luxemburgsche schuldeischers en verworven door middel van bedragen voortkomend van een sedert 1 Juli 1938 gedane uitkeering van den *Anleihstock* (overeenkomstig artikel 6 der derde verordening tot uitvoering- en aanvulling der wet van 9 December 1937 op den *Anleihstock*, hetzij in den vorm van belastingbons, hetzij in comptante betalingen), op voorwaarde dat de effecten of schuldvorderingen, die tot deze afrekening aanleiding gegeven hebben, zelf tot het voordeel der Belgisch-Duitse Overdrachtsakkoorden toegelaten werden. Hetzelfde geldt voor de verdeling van den *Anleihstock* samengesteld voor de aandelen der Reichsbank, die niet onderworpen zijn aan het overdrachtsmoratorium en die in het bezit zijn van Belgische en Luxemburgsche schuldeischers, als bedoeld in bovenstaande § 1, onder voorbehoud dat de bewuste aandelen der Reichsbank sedert 1 Juli 1934 ononderbroken in het bezit geweest zijn van gezegde schuldeischers.

§ 2. De tegenwaarde in Belg's der Reichsmarken gestort op de Conversiekas voor de Duitse buitenlandse schulden te Berlijn, zal aan de Belgische en Luxemburgsche schuldeischers, door tusschenkomst der Nationale Bank van België, en mits aan deze op haar verzoek bewijzen te verstrekken, worden uitbetaald binnen de volgende grenzen :

1^o Wat betreft de termijnen van vóór 1 Juli 1935, en voor zoover de daaraan verbonden stortingen ten laatste op 30 April 1939 op de Conversiekas gedaan werden :

a) Interesten van vorderingen, hypotheeken, obligaties van leeningen, hypothecaire schuldbrieven (*Pfandbriefe*), enz., tot beloop van 4,5 pCt.;

b) Dividenden van Duitse aandelen, alsmede winsten voortkomend uit niet door titels vertegenwoordigde deelhebbingen, tot het nominaal bedrag van 4,5 pCt., tot beloop van hun volle waarde.

Voor een hooger nominaal bedrag, tot beloop der waarde van 4,5 pCt., vermeerderd met de helft van het bedrag boven dezen rentevoet;

c) Huren, pachten en andere dergelijke periodieke schulden, voortkomend uit beleggingen van Belgische kapitalen in Duitschland tot beloop van hun volle waarde;

2^o Wat betreft de termijnen tusschen 1 Juli 1935 en 31 Januari 1939 inbegrepen, en voor zoover de daaraan verbonden stortingen ten laatste op 30 April 1939 op de Conversiekas gedaan werden :

a) Interesten van vorderingen, hypotheeken, obligaties van leeningen, hypothecaire en schuldbrieven (*Pfandbriefe*), enz., tot beloop van 3,5 pCt.;

b) Dividenden van Duitse aandelen, zoomede winsten voortkomend uit niet door titels vertegenwoordigde deelhebbingen, tot het nominaal bedrag van 3,5 pCt., tot beloop van hun volle waarde.

Voor een hooger nominale waarde, tot beloop der waarde van 3,5 pCt., vermeerderd met de helft van het bedrag boven dezen rentevoet;

c) Huren, pachten en andere dergelijke periodieke schulden voortkomend van beleggingen van Belgische kapitalen in Duitschland, tot beloop van hun volle waarde;

3^o Wat de termijnen vanaf 1 Februari 1939 betreft, alsmede al de termijnen van vóór dezen datum, waarvoor na 30 April 1939 op de Conversiekas betalingen zullen gedaan zijn :

a) Interesten van vorderingen, hypotheeken, obligaties van leeningen, hypothecaire schuldbrieven (*Pfandbriefe*), enz., tot beloop van 3 pCt. jaarlijks;

b) Dividenden van Duitse aandelen, alsmede winsten voortkomend uit niet door titels vertegenwoordigde deelhebbingen; integraal tot een netto bedrag (bedrag werkelijk gestort op de

Conversiekas voor de Duitse buitenlandsche schulden) van 3 pCt. per jaar der nominale waarde; voor een hooger netto bedrag, voor zoover dit bedrag 5 1/2 pCt. per jaar niet te boven gaat, tot een beliep van 3 pCt. der nominale waarde vermeerderd met de helft van het verschil tusschen 3 pCt. en het netto bedrag van het jaarlijksch inkomen;

c) Inkomsten van deelhebbingen waarvan het nominaal bedrag onbepaald is, zooals mijnaandeelen (KUXE) en aandelen van maatschappijen naar burgerlijk recht tot beliep van de helft van het bedrag dat op de Conversiekas voor de Duitse buitenlandsche schulden gestort werd;

d) Huren, pachten en andere dergelijke periodieke schulden voortkomend uit beleggingen van Belgische kapitalen in Duitschland: tot beliep van 70 pCt. der bedragen die op de Conversiekas voor de Duitse buitenlandsche schulden gestort werden.

§ 3. Elke Belgische of Luxemburgsche schuldeischer die gebruik maakt van de voorafgaande bepalingen, verzaakt ten voordeele van de Conversiekas voor de Duitse buitenlandsche schulden, door het feit der betalingen berekend volgens het beginsel van de voorgaande paragraaf, aan elk overschot der bedragen in deze paragraaf voorzien.

§ 4. De schuldeischers die de hierboven voorziene regeling niet zouden aanvaarden, blijven onderworpen aan de toepassing der Duitse reglementering, zooals deze voortvloeit uit de berichten van de Reichsbank.

Ministerieel besluit van 4 Februari 1939

betreffende de vereffening der schuldvorderingen vallend onder toepassing van het Duitse overdrachtsmoratorium. Uitvoering van het koninklijk besluit van 1 Februari 1939 betreffende de betalingen tusschen de Belgisch-Luxemburgsche Economische Unie en Duitschland (Staatsblad, 9 Februari 1939, blz. 765).

I. — *Schuldvorderingen vervallen vóór 1 Januari 1939.*

Deze schuldvorderingen werden vereffend door toedoen der Nationale Bank van België in zoverre zij in de Conversiekas te Berlijn gestort werden vóór 1 Juni 1938, en de aangifte door de gerechtigden te gepaste tijde bij de Nationale Bank gedaan werd.

De vóór 1 Januari 1938 vervallen schuldvorderingen die te rekenen van 1 Juni 1938 in de *Konversionskasse* gestort werden, zullen terzelfder tijd als deze waarover het gaat in het onderstaande n° II kunnen vereffend worden.

II. — *Schuldvorderingen vervallen van 1 Januari 1938 tot en met 31 Januari 1939.*

De bedragen die betrekking hebben op de termijnen waarvan sprake en die vóór 1 Mei 1939 in de Conversiekas voor Duitse buitenlandsche schulden (*Konversionskasse für deutsche Auslandsschulden*, Berlin C. 111) gestort werden, zullen door de Nationale Bank van België aan de rechthebbenden betaald worden overeenkomstig de bepalingen van het koninklijk besluit van 1 Februari 1939, in Belgische franken en in de mate der bestaande beschikbare bedragen.

De sommen na dien datum bij het Duitse organisme gestort, zullen terzelfder tijd en onder dezelfde voorwaarden vereffend worden als deze welke betrekking hebben op de schuldvorderingen waarvan sprake in het onderstaande n° III.

De aandacht der belanghebbenden wordt er op gevestigd dat zij zelf hun schuldenaars in Duitschland moeten verzoeken de hun toekomende betalingen te gelegener tijd bij de Conversiekas te doen.

Wat de houders van titels betreft, deze dienen hun coupons te doen innen en de opbrengst er van in dezelfde kas te doen storten. Het staat hun vrij een bankinrichting naar hun keuze met deze operatie te belasten.

Bericht van storting. Volgens onderrichtingen van het Ministerie van Buitenlandsche Zaken en Buitenlandschen Handel, zal de Nationale Bank van België aan de belanghebbenden kennis geven van de

te hunnen voordeele in de *Konversionskasse* gestorte sommen, waarvan gezegd organisme haar bericht zal gezonden hebben, en zal zij hun de formulieren overmaken voor de aangifte hunner schuldvorderingen.

Het bericht der Nationale Bank komt neer op een eenvoudige inlichting gegeven zonder waarborg noch verantwoordelijkheid en beslist geenszins vooraf over de toekenning of de weigering, aan de schuldvoering, van het voordeel der bepalingen van artikel 4 van voornoemd koninklijk besluit. Evenmin kan eenige zekerheid worden verschaft inzake de voorwaarden der regeling of de mogelijkheden van overdracht.

De personen die verzuimd hebben de aangifte-formulieren, behoorlijk ingevuld en vergezeld van de noodige bewijsstukken, binnen de dertig dagen terug te zenden, zullen van de Nationale Bank een aangezekende herinneringsbrief ontvangen. Indien de belanghebbenden, bij het verstrijken van een nieuwen termijn van vijftien dagen, te rekenen van den datum van dit herinneringsschrijven, de vereishte formaliteiten nog niet vervuld hebben, zullen zij worden beschouwd als niet aanvaardend de vereffening hunner schuldvorderingen overeenkomstig de hierboven vastgestelde procedure. In dit geval zullen zij, voor de overdracht, onderworpen blijven aan de toepassing der Duitse reglementering op den uitvoer van kapitalen en het verlenen der noodige deviezen voor betalingen in den vreemde.

De Nationale Bank van België zal aan de *Konversionskasse* kennis geven van den naam der rechthebbenden die niet binnen den gestelden tijd geantwoord hebben.

III. — *Schuldvorderingen vervallen na 31 Januari 1939.*

Zij zullen vereffend worden na aanzuivering tot 100 pCt. der schuldvorderingen vermeld onder bovenstaand n° II. Een ministerieel besluit zal den duur bepalen van het tijdperk dat in aanmerking zal worden genomen voor de vereffening der schuldvorderingen vervallen te rekenen van 1 Februari 1939.

Bericht voor de houders van schuldvorderingen vallend onder toepassing van het Duitse overdrachtsmoratorium. Uitvoering van het koninklijk besluit van 1 Februari 1939 betreffende inzonderheid de overdracht van gezegde schuldvorderingen (Staatsblad, 9 Februari 1939, blz. 766).

De Minister van Buitenlandsche Zaken en Buitenlandschen Handel, Gelet op lid 3 van artikel 4 van het koninklijk besluit van 1 Februari 1939, betreffende de betalingen tusschen de Belgisch-Luxemburgsche Economische Unie en Duitschland, — Besluit:

Enig artikel. De duur van het tijdperk dat in aanmerking dient genomen voor de vereffening der vorderingen vallend onder toepassing van het Duitse overdrachtsmoratorium, die na 31 December 1937 vervallen zijn en waarvoor er tot 30 April 1939 inbegrepen stortingen zullen gedaan zijn op de *Konversionskasse für deutsche Auslandsschulden*, Berlin C. 111 (Conversie-Kas voor Duitse buitenlandsche schulden), wordt vastgesteld op dertien maanden, namelijk van 1 Januari 1938 tot en met 31 Januari 1939.

Koninklijk besluit van 8 Februari 1939

betrekkelijk den invoer van superphosphaat en van doorzichtig papier (Staatsblad, 18 Februari 1939, blz. 981).

Wordt onderworpen aan het voorafgaandelijk overleggen van een machtiging afgeleverd overeenkomstig de beschikkingen van artikel 2 van de overeenkomst dd. 23 Mei 1935, de invoer van de hiernavermelde goederen :

1° Kalksuperphosphaat; geprecipiteerd fosphaat (n^o 392 van het toltarief);

2° Plastische stoffen afgeleid van cellulose (celluloid, celluloseacetaat, viscose, enz.) in dunne bladen en werken elders niet genoemd noch begrepen andere dan stuurhandvatten uit celluloid (n^o 1173d en f2).

Ministerieel besluit van 11 Februari 1939

houdende regeling van de terugbetaling van zekere speciale rechten geïnd bij het afleveren van vergunningen voor den invoer van ongebrande koffie (Moniteur, 12 Februari 1939, blz. 842).

Ministerieel besluit van 11 Februari 1939

waarbij het bijzonder recht te innen ter gelegenheid van het verleenen der vergunningen tot invoer van boter bepaald wordt op fr. 5,80 per kilogram (Moniteur, 12 Februari 1939, blz. 840).

Koninklijk besluit van 15 Februari 1939

tot verleening van uitwerking aan het Additioneel Akkoord behorende bij de Overeenkomst van 22 Februari 1936 tot bevordering van het handelsverkeer tusschen de Belgisch-Luxemburgsche Economische Unie en Letland.

Gelet op de wet van 8 Augustus 1932 betreffende de betaling van goederen herkomstig uit landen die een toezicht op de deviezen ingesteld hebben; — Gelet op de wetten van 30 Juni 1931 en 30 Juli 1934 betreffende den in-, uit- en doorvoer van goederen; — Gelet op de wet van 26 Juli 1935 tot goedkeuring van de Overeenkomst gesloten op 23 Mei 1935 en waarbij tusschen België en het Groothertogdom Luxemburg een gemeenschappelijk regime inzake reglementeering van in-, uit- en doorvoer ingesteld wordt; — Gelet op het koninklijk besluit van 31 Augustus 1932 waarbij te Brussel de Belgisch-Luxemburgsche Verrekeningsdienst wordt opgericht; — Gelet op het koninklijk besluit van 7 Maart 1936 tot verleening van uitwerking aan de Overeenkomst tot bevordering van het handelsverkeer tusschen de Belgisch-Luxemburgsche Economische Unie en Letland, dd. 22 Februari 1936; — Op de voordracht van Onze in Raad vergaderde Ministers; — Wij hebben besloten en Wij besluiten :

Artikel één. Het additioneel akkoord behorend bij de Overeenkomst tot bevordering van het handelsverkeer tusschen de Belgisch-Luxemburgsche Economische Unie en Letland dd. 22 Februari 1936, onder teekend te Brussel op 31 Januari 1939, zal geheele en volledige uitwerking hebben op 15 Februari 1939.

Art. 2. De invoer der uit Letland herkomstige koopwaren is onderworpen aan de overlegging van twee afschriften der door den verkooper aan den kooper afgeleverde faktuur, voorzien van het visa der Letlandsche douaneoverheden.

Art. 3. De invoer van de hierna opgesomde goederen herkomstig uit alle landen andere dan Duitschland, Bulgarije, Estland, Griekenland, Hongarije, Italië, Joegoslavië, Letland, Roemenie en Spanje, is onderworpen aan de overlegging van een bewijs van herkomst overeenkomstig het hierbij gevoegd model :

Ex 22 Ruwe kalfsvellen.

Ex 559a Enkele garens van vlas, ongebleekt.

Ex 559a Enkele garens van hennep, ongebleekt.

Ex 559b	Enkele garens van vlas, gebleekt, roomkleurig of geverfd.
636	Brandhout en ander ruw hout, elders niet genoemd, noch begrepen.
650	Houtdraad of gesneden hout voor het vervaardigen van lucifers of stores.
652	Pakkisten, al dan niet gemonteerd, in niet geverfd, noch gekleurd hout, met inbegrip van de planken voor kisten, van minder dan 1 m. 25 c. lengte en van 25 millimeter dikte.
724	Gemeen karton, in rollen of in bladen, wegende 300 gram en meer per vierkanten meter.
725	Viltkarton, in rollen of in bladen, wegende 150 gram en meer per vierkanten meter.
726	Vloeipapier, vlocikarton en filtreerpapier, in bladen of in rollen.
734	Papier voor dagbladen.
747	Papier en karton, gekoetst of geëmailleerd, in 't wit of in kleur.
751	Speciaal papier en karton, in bladen of in rollen, elders niet genoemd, enz.
752	Papier en karton elders niet genoemd noch begrepen, niet meer dan 10 pCt. mechanisch houtdeeg bevattend.
753	Papier en karton elders niet genoemd noch begrepen meer dan 10 pCt. mechanisch houtdeeg bevattend.
844	Flesschen en flacons, van gewonen vorm, eenen inhoud hebbende van meer dan 25 centiliter, zonder 12 liter te overtreffen.
877	IJzer, warmgeslagen, getrokken of geplet, elders niet genoemd.
884	Bandijzer of handstaal.
905	Werktuigen, elders niet genoemd noch begrepen.
1155	Schoeisels uit leder of uit vel, elders niet genoemd noch begrepen, met lederen of rubberzolen.
1155a en c	Rubberschoeisels (met uitzondering van bad- en tennisschoeisels).
1173c	Plastische stoffen bijproducten van cellulose (celluloid, acetocellulose, viscoze, enz.) : in blokken, platen, buisjes, staafjes.

Art. 4. De Belgisch-Luxemburgsche Verrekeningsdienst is belast met de uitvoering van onderhavig additioneel akkoord.

Gezegde dienst wordt er toe gemachtigd op het bedrag der facturen voor uitvoer naar Letland aan zijn visa onderworpen, een recht van 2 p. d. te heffen tot dekking der kosten van werking zijner diensten. Deze taxe wordt afgerond tot den frank opwaarts en het minimum-bedrag wordt vastgesteld op fr. 2,50.

Art. 5. De bepalingen van het koninklijk besluit van 7 Maart 1936 die niet in strijd zijn met die van onderhavig besluit blijven van kracht.

Art. 6. Onze Ministers van Buitenlandsche Zaken en Buitenlandschen Handel, van Financiën en van Justitie zijn, ieder wat hem betreft, belast met de uitvoering van onderhavig besluit, dat in werking zal treden op 15 Februari 1939.

Bewijs van herkomst
bestemd voor den Belgisch-Luxemburgschen Verrekeningsdienst.

Nummer van inschrijving... (aan te brengen door de Belgische consulaire overheid die het bewijs viseert).

Ik ondergeteekende (naam, voornamen, beroep en adres), verklaar dat ik de verkoper ben van de in deze faktuur vermelde goederen.

Ik verzeker dat deze goederen (vervaardigd of geoogst) werden in... (naam van het land van voortbrenging).

Opgemaakt te..., den... 193...

Handteekening.

Nummer van inschrijving...

VISA
(uitgereikt door de Belgische consulaire overheid).

Ik ondergeteekende (hoedanigheid en standplaats), verklaar overtuigd te zijn van de oprechtheid der verzekeringen van den persoon die bovengenoemde verklaring afgelegd heeft.

Opgemaakt te..., den... 193...

Handteekening.

Zegel.

Additioneel Akkoord behorende bij de Overeenkomst van 22 Februari 1936 tot bevordering van het handelsverkeer tussen de Belgisch-Luxemburgsche Economische Unie en Letland (Staatsblad, 16 Februari 1939, blz. 893).

Artikel één.

De Hooge Verdragsluitende Partijen komen overeen de verhouding 100 : 70, voorzien in het eerste lid van artikel 1 der Overeenkomst van 22 Februari 1936 tusschen de Belgisch-Luxemburgsche Economische Unie en Letland als basis voor hun handelsverkeer te handhaven totdat Letland het nadeelig saldo zal ingehaald hebben vertoond op den datum der onderteekening van onderhavig Additioneel Akkoord door de handelsbalans tusschen de Belgisch-Luxemburgsche Economische Unie en Letland, betrekking hebbend op de periode van toepassing van bovenvermelde Overeenkomst en rekening houdend met de bovenvermelde verhouding.

Artikel 2.

De Letlandsche Regeering verbindt zich voor het inhalen van het saldo waarvan sprake in voorgaand artikel de helft in rekening te brengen der dertig per cent van de deviezen welke voortkomen van het verschil tusschen de waarde der wederzijdsche invoeren, vastgesteld overeenkomstig het eerste lid van artikel 1 der voormelde overeenkomst.

Artikel 3.

a) Opdat de bepalingen der overeenkomst toepasselijk zouden zijn op de in Letland ingevoerde Belgische en Luxemburgsche koopwaren, moeten deze — afgezien van het origineel van het hiernavermelde bewijs van herkomst — vergezeld zijn op het oogenblik hunner inkleding bij den invoer, voor verbruik of transformatie, van het dubbel van het bewijs van herkomst volgens bijgaand model A en van een afschrift der faktuur; deze beide documenten dienen vóór den uitvoer voorzien te worden van het visa van den Belgisch-Luxemburgschen Verrekeningsdienst. De bevoegde Letlandsche overheden zullen beide bovenvermelde documenten afstempelen en ze aan den Belgisch-Luxemburgschen Verrekeningsdienst overmaken.

b) De Letlandsche koopwaren zullen op het oogenblik hunner inkleding bij den invoer voor verbruik of transformatie in de Belgisch-Luxemburgsche Econo-

mische Unie, vergezeld moeten zijn van twee afschriften der door den verkoper aan den koper afgeleverde faktuur, voorzien van een verklaring van den verkoper betreffende de Letlandsche herkomst der koopwaar, alsmede van het visa eener daartoe gemachtigde Letlandsche overheid. De Belgisch-Luxemburgsche Verrekeningsdienst zal een afschrift der faktuur afstempelen en dit aan de bevoegde Letlandsche overheden overmaken.

c) De onder a en b hierboven voorziene formaliteiten zullen insgelijks toepasselijk zijn op de goederen die het voorwerp zullen uitmaken van private verrekeningen, behoorlijk toegelaten overeenkomstig de bepalingen der overeenkomst.

Artikel 4.

a) De ter uitvoering van het eerste lid van artikel 5 der Overeenkomst van 22 Februari 1936 toegelaten operaties van private verrekening zullen, bij den invoer in de Belgisch-Luxemburgsche Economische Unie, betrekking hebben op aanvullende importen van Letlandsche goederen. Zeventig procent van het bedrag dezer importen zullen kunnen gebruikt worden voor de betaling van in Letland als tegenprestatie ingevoerde Belgische of Luxemburgsche goederen, terwijl de overblijvende dertig procent voor hun volle waarde in rekening zullen gebracht worden voor het inhalen van het saldo, waarvan sprake in artikel 1 van onderhavig Additioneel Akkoord.

b) In afwijking der bepalingen van het tweede lid van artikel 5 van bovenvermelde Overeenkomst, zullen alle operaties van private verrekening, zonder uitzondering, vooral behoorlijk moeten toegelaten worden door de daartoe tegelijk in Letland en in de Belgisch-Luxemburgsche Economische Unie aangeduide organen.

Artikel 5.

Onderhavig Additioneel Akkoord maakt een integreerend deel uit van de Overeenkomst tot bevordering van het handelsverkeer tusschen de Belgisch-Luxemburgsche Economische Unie en Letland, geteekend te Riga, op 22 Februari 1936. Het zal in werking treden op 15 Februari 1939.

UITVOER UIT DE BELGISCH-LUXEMBURGSCHE ECONOMISCHE UNIE NAAR LETLAND.

Model A.
(Deze vermelding moet op het getuigschrift niet voorkomen.)

GETUIGSCHRIFT VAN OORSPRONG.
(Origineel.)

Dubbel-Drievoud.

Nr	Verzender.	Bestemming.
Naam	Naam
Woonplaats	Woonplaats
Straat	Straat

Aard der waar : (gemeene naam of commercieele of technische benaming).

Wijze van verpakking :

Aantal coll :

Merken en nrs :

Gewicht { bruto Kg. of andere maateenheden.
 netto Kg.

Waarde : (cijfers en letters).

CIF Letlandsche havens.

Er wordt bevestigd dat de bovenvermelde koopwaren van... oorsprong zijn.

....., den 193.

Naam, voornamen, hoedanigheid, verblijfplaats.
(Handteekening.)

(Zegel.)

Dit getuigschrift werd door het onderstaande behoorlijk gemachtigde Belgische of Luxemburgsche organisme afgeleverd.

Visa van den Belgisch-Luxemburgsche Verrekeningsdienst (1).

(1) Deze vermelding moet op het origineel niet voorkomen.

VI. — ARBEIDSWETGEVING.

Koninklijk besluit van 22 December 1938

voorzien door de wet van 10 Juni 1937, houdende uitbreiding van de kindertoeslagen tot de werkgevers en tot de niet-loontrekkende arbeiders (Staatsblad, 4 Februari 1939, blz. 611).

Koninklijk besluit van 18 Januari 1939.

Geneeskundige schifting van een geneeskundig toezicht op de autobestuurders van openbare autobus- en autocardiensten en van diensten tot gemeenschappelijk vervoer van personen door middel van motorvoertuigen (Staatsblad, 2 Februari 1939, blz. 523).

Koninklijk besluit van 24 Januari 1939

tot wijziging en aanvulling van het koninklijk besluit van 14 April 1930 houdende regeling van het schilderen met verfspruit of pneumatisch schilderen (Staatsblad, 2 Februari 1939, blz. 533).

Koninklijk besluit van 8 Februari 1939.

gegeven in uitvoering van artikel 29 van de wet van 10 Februari 1934, tot regeling van het thuiswerk op gebied van loonen en hygiëne, en houdende bepaling van het speciaal model van het loonboekje, dat dient gebruikt in de wapennijverheid te Luik en omstreken (Staatsblad, 26 Februari 1939, blz. 1243).

DOORLOOPENDE MAANDSTATISTIEKEN

(Voor Inhoudstafel, zie op de laatste bladzijde van het Tijdschrift.)

BEVOLKINGSSTATISTIEK VAN BELGIË.

Bron : Ministerie van Binnenlandsche Zaken — Centrale Dienst voor de Statistiek.

TIJDVAK	Geboorten	Sterfgevallen	Geboorte-overschot	BINNEN- EN BUITENLANDSCHE TREK		Bevolking op het einde van het jaar	Aantal huwelijken
				Immigratie	Emigratie		
1934.....	131.736	96.851	34.885	15.994	18.486	8.275.552	62.692
1935.....	126.304	102.132	24.172	16.397	16.240	8.299.940	63.160
1936.....	125.511	101.595	23.916	17.655	13.510	8.330.959	64.749
1937.....	125.495	104.163	21.332	22.185	14.199	8.361.220	63.435
1938.....	130.604	108.682	21.922				61.402
1938 Juni.....	10.984	8.823	2.161				5.294
Juli.....	11.229	8.046	3.183				5.716
Augustus.....	11.124	8.012	3.112				6.423
September.....	10.520	7.825	2.695				5.971
October.....	10.347	7.854	2.493				5.458
November.....	10.312	8.374	1.938				4.041
Décember.....	10.692	9.974	718				4.839

GELDMARKT.

I. — DISCONTOVOET EN RENTESTAND VOOR BELEENINGEN (in %).

TIJDVAK	OFFICIEEL RENTETARIEF VAN DE NATIONALE BANK			PARTICULIER DISCONTO	CALL MONEY	PROLONGATIERENTE (bij de Caisse Gén. de Rep. et de Dépôts)		PROLONGATIERENTE op Belgische fondsen ter Beurs van Brussel genoteerd (gemidd. jaarrente)			
	Disconto		Voorschotten en beleeningen op Belgische overheidsfondsen			Handelspapier	in de markt	Contantwaarden	Termijnwaarden	Eerste helft van de maand	Tweede helft van de maand
	Geaccepteerde wissels en warranten (1)	Niet-geaccepteerde wissels en promessen (1)									
<i>Jaargemiddelden :</i>											
1937.....	2,—	2,50	3,—	1,157	0,552	5,50	4,03	—	—		
1938.....	2,61	3,20	3,70	2,386	0,760	5,82	4,96	—	4,57		
<i>Maandgemiddelden (4) :</i>											
1937 December.....	2,—	2,50	3,—	1,7187	0,65	5,50	5,—	5,19	4,62		
1938 Januari.....	2,—	2,50	3,—	1,57	0,50	5,50	4,50	4,63	4,10		
Februari.....	2,—	2,50	3,—	1,5182	0,50	5,50	4,50	3,82	3,99		
Maart.....	2,—	2,50	3,—	1,625	0,50	5,50	4,50	3,73	4,13		
April.....	2,—	2,50	3,—	1,50	0,50	5,50	4,50	4,26	3,75		
Mei.....	3,35 (2)	3,85 (2)	4,35 (2)	—	—	6,—	6,—	6,2	10,97		
Juni.....	3,—	3,50	4,—	3,25	1,453	6,—	5,50	5,6 ³	4,71		
Juli.....	3,—	3,50	4,—	3,12	1,102	6,—	5,—	4,7	4,49		
Augustus.....	3,—	3,50	4,—	2,889	0,885	6,—	5,—	5,0	4,88		
September.....	3,—	3,50	4,—	3,255	1,038	6,—	5,—	7,6	—		
October.....	2,92 (3)	3,50	4,—	3,—	0,865	6,—	5,—	4,3	3,36		
November.....	2,50	3,50	4,—	2,008	0,518	6,—	5,—	4,4	4,02		
December.....	2,50	3,50	4,—	2,213	0,50	6,—	5,—	3,6	4,—		
1939 Januari.....	2,50	3,50	4,—	2,—	0,50	6,—	5,—	3,52	4,07		
Februari.....	2,50	3,50	4,—	1,98	0,52	6,—	5,—	4,42	3,64		
<i>Weekcijfers :</i>											
1939 Februari 6.....	2,50	3,50	4,—	2,—	0,50	6,—	5,—				
13.....	2,50	3,50	4,—	1,875	0,50	6,—	5,—				
20.....	2,50	3,50	4,—	2,—	0,50	6,—	5,—				
27.....	2,50	3,50	4,—	2,25	0,50	6,—	5,—				

(1) Tot en met 26 October 1938, gold het disconto voor accepten eveneens voor de bij een bank gedomicilleerde niet-geaccepteerde wissels. Vanaf dezen datum geldt voor hen het disconto voor niet-geaccepteerde wissels. Sedert 2 Januari 1939, worden alle wissels getrokken ter gelegenheid van verkoop op afbetaling tegen het maximum-tarief verdisconteerd.

(2) Van 1 tot 9 Mei, respectievelijk 2-2,50-3 %.

Van 10 tot 29 Mei, 4-4,50-5 %.

vanaf 30 Mei, 3-3,50-4 %.

(3) Van 1 tot 26 October : 3 %; vanaf 27 October : 2,5 %.

(4) Prolongatierente bij de « Caisse Générale de Reports et de Dépôts » : rente per eind van de maand; overige gegevens : maandgemiddelde.

**II. — RENTEVOET DER AANBESTEDINGEN VAN SCHATKISTCERTIFICATEN EN BONS
OP KORTEN TERMIJN (in %).**

3

TIJDVAK	STAAT (Certificaten op 3 maanden)		KOLONIE (1) (3 maanden)		HERDISCONTEERING- EN WAARBORGINSTITUUT.				Regie der Telegrafen en der Telefonen (Kasbons op 3 maanden)
	van	tot	van	tot	2 maanden		3 maanden		
					van	tot	van	tot	
<i>Jaarcijfers (uiterste rentevoeten) :</i>									
1937.....	0,45	1,905	0,485	1,—	0,40	1,375	0,485	1,75	—
1938.....	1,316	2,81	3,—	3,25	1,375	1,75	1,625	1,70	—
<i>Mãandcijfers (uiterste rentevoeten) :</i>									
1937 December.....	1,557	1,905	—	—	—	—	—	—	—
1938 Januari.....	1,406	1,774	—	—	1,375	1,625	1,625	—	—
Februari.....	1,316	1,347	—	—	—	—	—	—	—
Maart.....	1,353	1,407	—	—	—	—	—	—	—
April.....	1,437	1,645	—	—	—	—	—	—	—
Mei.....	1,872	—	—	—	—	—	—	—	—
Juni.....	2,51	2,74	—	—	—	—	—	—	—
Juli.....	2,25	2,75	—	—	—	—	—	—	—
Augustus.....	2,75	2,81	3,—	3,25	—	—	—	—	—
September.....	2,69	2,75	—	—	—	—	—	—	—
October.....	2,18	2,6875	—	—	—	—	—	—	—
November.....	1,61	2,02	—	—	—	—	—	—	—
December.....	1,56	1,81	—	—	1,65	1,75	1,70	1,875	—
1939 Januari.....	1,51	1,67	—	—	—	—	1,53	1,625	1,96
Februari.....	1,48	1,54	—	—	—	—	—	—	—
<i>Recente aanbestedingen :</i>									
1939 6 Januari.....	1,67	—	—	—	—	—	—	—	—
13 —.....	1,62	—	—	—	—	—	—	—	—
19 —.....	—	—	—	—	—	—	—	—	1,96
24 —.....	—	—	—	—	—	—	1,53	1,625	—
27 —.....	1,51	—	—	—	—	—	—	—	—
3 Februari.....	1,49	—	—	—	—	—	—	—	—
10 —.....	1,50	—	—	—	—	—	—	—	—
17 —.....	1,48	—	—	—	—	—	—	—	—
24 —.....	1,54	—	—	—	—	—	—	—	—

(1) De vlottende schuld van de Kolonie bestaat gedeeltelijk uit Schatkistbons, uitgegeven door rechtstreeksche onderhandelingen of door middel van aanbesteding.

**III. — RENTESTANDEN VOOR BANKDEPOSITO'S EN TEGOED TER ALGEMEENE SPAAR-
EN LIJFRENTEKAS.**

Netto interestvoeten, in %.

4

TIJDVAK	BANKEN. — Depositorrekeningen :						ALGEM. SPAAR- EN LIJFRENTEKAS (tegoed op spaarboekjes)			NATION. MAATSCH. VOOR KREDIET AAN DE NIJVERHEID	
	dadelijk opvraag- baar	veertien- daagsche rekeningen	met vijftien dagen vooropzeg	op één maand	op drie maanden	op zes maanden	tot 20.000 fr.	20.000 tot 100.000 fr.	méér dan 100.000 fr.	op één jaar	op twee jaar en méér
<i>Jaargemiddelde :</i>											
1937.....	0,50	1,046	1,02	1,40	1,60	1,75	3,—	1,75	1,25	2,29	2,29
1938.....	0,50	1,10	1,16	1,40	1,60	2,12	3,—	1,50	0,50	2,—	2,—
<i>Maandcijfers (1) :</i>											
1937 December.....	0,50	1,05	1,02	1,40	1,60	1,75	3,—	1,50	0,50	2,—	2,—
1938 Januari.....	0,50	1,05	1,02	1,40	1,60	1,75	3,—	1,50	0,50	2,—	2,—
Februari.....	0,50	1,05	1,02	1,40	1,60	1,75	3,—	1,50	0,50	2,—	2,—
Maart.....	0,50	1,05	1,02	1,40	1,60	1,75	3,—	1,50	0,50	2,—	2,—
April.....	0,50	1,05	1,02	1,40	1,60	1,75	3,—	1,50	0,50	2,—	2,—
Mei.....	0,50	1,25	1,02	1,40	1,60	1,75	3,—	1,50	0,50	2,—	2,—
Juni.....	0,50	1,30	1,18	1,40	1,60	1,75	3,—	1,50	0,50	2,—	2,—
Juli.....	0,50	1,20	1,18	1,40	1,60	2,50	3,—	1,50	0,50	2,—	2,—
Augustus.....	0,50	1,20	1,18	1,40	1,60	2,50	3,—	1,50	0,50	2,—	2,—
September.....	0,50	1,20	1,15	1,40	1,60	2,50	3,—	1,50	0,50	2,—	2,—
October.....	0,50	1,20	1,15	1,40	1,60	2,50	3,—	1,50	0,50	2,—	2,—
November.....	0,50	1,20	1,15	1,40	1,60	2,50	3,—	1,50	0,50	2,—	2,—
December.....	0,50	1,20	1,15	1,40	1,60	2,50	3,—	1,50	0,50	2,—	2,—
1939 Januari.....	0,50	1,20	1,15	1,40	1,60	2,50	3,—	1,50	0,50	2,—	2,—
Februari.....	0,50	1,20	1,15	1,40	1,60	2,50	3,—	1,50	0,50	2,—	2,—

(1) MAANDCIJFERS : Veertiendaagsche rekeningen : rentevoet van de « Caisse Générale de Reports et de Dépôts », derde en vierde week der maand; rekeningen dadelijk opvraagbaar, met vijftien dagen vooropzeg, en op 1, 3 en 6 maanden : gemiddelde rentevoeten der voornaamste credietinstellingen.

WISSELMARKT EN MARKT DER EDELE METALEN.

I. — NOTEERINGEN VAN EDELE METALEN TE LONDEN.

DATUM	Goud		ZILVER		Verhouding goud zilver
	In sh. en p. per ons (1) fijn goud	In franken per kg. (3) fijn goud	In p. per ons (1) voor 222/240 fijn	In franken (2) per kg. fijn	
1936 2 Januari	141/4	33.190,87	22 3/8	473,38	70,11
1937 4 Januari	141/8	33.114,01	21 1/4	447,49	74,—
1938 3 Januari	139/5	33.043,32	19 1/4	411,03	80,39
1 Februari	139/7	33.214,65	20 3/16	432,77	76,75
1 Maart	139/9 1/2	33.213,66	20 1/16	429,44	77,34
1 April	140/0 1/2	33.098,59	19	404,56	81,81
2 Mei	139/6 1/2	33.206,13	18 11/16	400,63	82,88
1 Juni	140/7 1/2	33.069,74	18 15/16	401,21	82,42
1 Juli	140/9	33.093,48	18 15/16	401,14	82,50
2 Augustus	141/8	33.052,80	19 9/16	411,19	80,38
1 September	143/0 1/2	33.099,11	19 1/4	401,29	82,48
3 October	144/8 1/2	33.058,78	19 1/2	401,33	82,37
2 November	146/1 (4)	33.047,07	19 1/2	397,41	83,16
1 December	148/6 1/2 (4)	33.065,92	20 1/16	402,34	82,18
1939 3 Januari	150/0 1/2 (4)	33.146,57	21 1/8	420,44	78,84
1 Februari	148/7 1/2 (4)	33.063,57	19 15/16	399,58	82,75
1 Maart	148/5 (4)	33.225,99	20 7/16	412,19	80,61

- (1) 1 ons troy = 31,103481 gram.
 (2) Berekend op grond van den pondenkoers te Brussel, den dag der noteering. Vanaf November 1938 op den koers van den belga te Londen, om 11 uur.
 (3) Berekend op grond van den pondenkoers te Brussel, den dag van de noteering. Vanaf November 1938 geschiedde deze berekening op de basis van de « fixing »-noteering te Londen, om 11 uur, en op den koers van den belga te Londen, om hetzelfde uur.
 (4) Koers van den « fixing » te Londen, om 11 uur.

II. — CONTANTWISSELKOERSEN OP DE BEURS TE BRUSSEL.

TIJDVAK	LONDEN 1 £ = 48,6111 belg.	PARIS	New-York (kabel) 1 \$ = 5,8996 belg.	AMSTERDAM 100 fl. = 401,6083 b.	ZURICH	BERLIN 100 Rm. = 237,946 b.	SPROCKHOEK 100 Kr. = 267,6893 b.	OSLO 100 Kr. = 267,6893 b.	KOPENHAGEN 100 Kr. = 267,6893 b.	PRAAG 100 Kc. = 20,719 b.	MILAN 100 It. L. = 31,0492 b.	WARSAW 100 Zi. = 112,056 b.	BUKAREST 100 lei = 5,9748 b.	LISSABON	MONTREAL
<i>Jaargemiddeld</i> ..	29,2951	23,9985	5,9252	326,2083	135,9224	238,3191	151,0473	147,1945	130,8009	20,7233	31,1857	112,3291	4,3699	26,5989	5,9267
1937 Jaargemidd.	28,9306	17,0488	5,9180	325,6103	135,3787	237,7908	149,1259	145,3616	129,1842	20,5575	31,1373	111,6648	4,3684	26,2703	5,8877
<i>Maandgemidd.</i> ..															
1937 December ..	29,4203	19,9907	5,8876	327,4172	136,1739	237,2913	151,6493	147,8326	131,3498	20,7139	30,9664	111,6620	4,37	26,7157	5,8800
1938 Januari	29,5316	19,7193	5,9062	329,0876	136,5838	238,0095	152,2419	148,4069	131,8726	20,7521	31,0770	112,1512	4,3657	26,8088	5,9056
Februari	29,5612	19,3246	5,8915	329,6712	136,8655	238,2092	152,3592	148,5650	131,9950	20,7241	31,0138	112,0275	4,3655	26,8490	5,8952
Maart	29,5340	18,4980	5,9232	329,2157	136,5539	238,4217	152,1637	148,3976	131,8709	20,7728	31,1667	111,9815	4,37	26,8098	5,9140
April	29,5520	18,4129	5,9341	329,6682	136,4195	238,4697	152,2987	148,4576	131,9050	20,7021	31,2179	111,9974	4,37	26,8121	5,9043
Mei	29,5021	16,7583	5,9372	328,8424	135,7050	238,5798	151,1560	148,2714	131,1719	20,6824	31,2523	111,9702	4,37	26,8171	5,8990
Juni	29,2364	16,4109	5,8980	326,3626	134,9869	237,4726	150,7521	146,9048	130,5274	20,5324	31,0299	111,2321	4,37	26,5433	5,8351
Juli	29,1407	16,3588	5,9091	325,3568	135,2189	237,4837	150,2413	146,4063	130,1197	20,4768	31,0841	111,0500	4,37	26,4616	5,8734
Augustus	28,9260	16,2011	5,9252	323,6216	135,6368	237,6318	149,1450	145,2773	129,2248	20,4930	31,1786	111,3523	4,37	26,2614	5,9074
September	28,4399	15,9302	5,9281	319,8391	134,0416	237,3489	146,7152	142,9068	127,0304	20,5018	31,1790	111,3489	4,37	25,8495	5,9000
October	28,1938	15,7669	5,9139	321,6655	134,3598	236,9579	145,2869	141,6583	125,9000	20,4129	31,1187	111,3464	4,37	25,6102	5,8629
November	27,8214	15,5754	5,9137	321,3200	133,9218	236,9026	143,3321	139,7882	124,2224	20,2911	31,1049	111,4013	4,37	25,2403	5,8701
December	27,7277	15,6298	5,9360	322,6733	134,2512	238,0024	142,8190	139,2986	123,8179	20,3490	31,2250	112,1190	4,36	25,1800	5,8858
1939 Januari	27,6259	15,6084	5,9205	320,9875	133,6693	237,4364	142,2561	138,7986	123,3455	20,3086	31,1410	112,0784	—	25,0564	5,8759
Februari	27,7909	15,7043	5,9307	318,0237	134,4787	238,0137	143,1562	139,6235	124,0940	20,3470	31,1865	111,6975	—	25,2110	5,9027
<i>Dagnoteeringen</i> :															
1939 Februari 1.	27,6775	15,64125	5,9170	318,—	133,59	237,50	142,625	139,06	123,60	20,28	31,1284	111,65	—	25,10	5,88125
2.	27,68875	15,65	5,92	318,525	133,57	237,475	142,65	139,125	123,625	20,32	31,1284	111,80	—	25,11	5,8875
3.	27,725	15,6675	5,9270	318,55	133,80	238,—	142,875	139,35	123,80	20,40	31,1284	111,925	—	25,10	5,89125
4.	27,725	15,66625	5,92125	319,80	133,76	237,675	142,875	139,34	123,80	20,32	31,1526	111,90	—	25,10	5,8850
5.	27,74	15,67	5,9185	318,775	133,825	237,55	142,95	139,36	123,85	20,35	31,1526	111,60	—	25,10	5,88875
6.	27,7275	15,66875	5,9170	318,825	133,98	237,475	142,85	139,25	123,80	20,35	31,1526	111,—	—	25,15	5,8875
7.	27,7390	15,67125	5,9175	318,90	134,20	237,475	142,90	139,375	123,825	20,35	31,1526	110,40	—	25,12	5,89
8.	27,80875	15,71	5,93125	318,95	134,40	238,025	143,325	139,72	124,15	20,35	31,1778	111,70	—	25,20	5,90
9.	27,75375	15,68625	5,92275	318,075	134,20	237,65	143,—	139,44	123,925	20,35	31,1769	111,40	—	25,15	5,89875
10.	27,80875	15,7150	5,9330	317,85	134,55	238,025	143,25	139,75	124,20	20,35	31,1769	112,—	—	25,22	5,9025
11.	27,80125	15,7075	5,9310	318,475	134,575	238,—	143,20	139,65	124,10	20,30	31,1769	112,—	—	25,22	5,9025
12.	27,78375	15,7025	5,93	318,40	134,675	238,—	143,075	139,60	124,05	20,31	31,1769	112,—	—	25,22	5,9040
13.	27,7975	15,71	5,9325	317,95	134,65	238,075	143,20	139,65	124,15	20,30	31,1769	111,10	—	25,22	5,9050
14.	27,82375	15,725	5,9375	318,30	134,90	238,30	143,30	139,80	124,23	20,34	31,2012	111,50	—	25,28	5,90875
15.	27,8425	15,735	5,94	317,975	135,—	238,30	143,35	139,85	124,325	20,35	31,2256	112,20	—	25,31	5,91
16.	27,8625	15,7475	5,94275	317,725	135,225	238,45	143,425	139,925	124,40	20,40	31,2256	112,275	—	25,32	5,9175
17.	27,865	15,7475	5,94375	317,30	135,175	238,575	143,49	140,—	124,45	20,38	31,2256	111,50	—	25,30	5,9175
18.	27,8725	15,7475	5,94375	316,125	135,02	238,55	143,56	140,025	124,50	20,38	31,2647	112,—	—	25,29	5,91875
19.	27,895	15,76	5,94375	315,70	135,23	238,575	143,65	140,15	124,60	20,38	31,2647	112,—	—	25,33	5,92875
20.	27,88	15,7575	5,94375	316,275	135,25	238,60	143,575	140,05	124,60	20,38	31,2647	112,—	—	25,32	5,92875

- (1) Italiaansche lira : noteering in uitvoering van het K. B. dd. 11 December 1935, art. 3.
 (2) Zonder omzet.

III. — TERMIJN WISSELKOERSEN.

AGIO (+) OF DISAGIO (-):

TIJDVAK	1°) IN BELGA, VOOR :										2°) IN % VAN DEN CONTANTKOER				
	1 £		100 Fr. fr.		1 \$		100 Ned. Guld.		100 Zwitsersche fr.		£	Fr. fr.	\$	N. G.	Zw. fr.
	Bieden (acheteur)	Laten (vendeur)	Bieden (acheteur)	Laten (vendeur)	Bieden (acheteur)	Laten (vendeur)	Bieden (acheteur)	Laten (vendeur)	Bieden (acheteur)	Laten (vendeur)	(Gemiddelde der bied- en laatkoersen)				

a) Wisselkoers op één maand.

1938 Jaargemidd. Maandgemidd.:	+0,0789	+0,0896	-0,0877	-0,0781	+0,0199	+0,0200	+1,1268	+1,1744	+0,5154	+0,6751	+0,29	-0,49	+0,34	+0,35	+0,44
1938 Januari	+0,0047	+0,0084	-0,3703	-0,3704	+0,0040	+0,0061	+0,1944	+0,3441	+0,2000	+0,4727	+0,02	-1,88	+0,09	+0,08	+0,25
Februari	+0,0021	+0,0033	-0,2530	-0,2382	+0,0021	+0,0032	+0,1769	+0,2429	+0,1000	+0,2958	+0,01	-1,27	+0,04	+0,06	+0,14
Maart	+0,0531	+0,0600	-0,1652	-0,1413	+0,0121	+0,0146	+0,7912	+1,0115	+0,2963	+0,4963	+0,19	-0,80	+0,23	+0,27	+0,29
April	+0,0431	+0,0542	-0,1517	-0,1539	+0,0095	+0,0150	+0,6000	+0,9300	+0,2261	+0,4522	+0,16	-0,83	+0,21	+0,23	+0,25
Mei	+0,3986	+0,4593	+0,2379	+0,1700	+0,0954	+0,0757	+5,0615	+3,5111	+1,3538	+0,5667	+1,45	+1,22	+1,44	+1,30	+0,71
Juni	+0,1467	+0,1719	+0,0558	+0,0759	+0,0337	+0,0332	+2,2111	+2,4647	+0,9750	+1,3035	+0,54	+0,40	+0,57	+0,73	+0,84
Juli	+0,0821	+0,0905	-0,0071	+0,0170	+0,0190	+0,0215	+0,9818	+1,2528	+0,5565	+0,9364	+0,30	+0,03	+0,34	+0,34	+0,55
Augustus	+0,0600	+0,0656	-0,1037	-0,0727	+0,0147	+0,0171	+0,8235	+0,9625	+0,6870	+1,0857	+0,22	-0,50	+0,27	+0,27	+0,65
September	+0,1156	+0,1090	-0,0767	-0,0606	+0,0256	+0,0229	+1,3000	+1,4273	+0,8947	+1,1600	+0,39	-0,43	+0,41	+0,43	+0,77
October	+0,0180	+0,0232	-0,1453	-0,1131	+0,0067	+0,0105	+0,4286	+0,7100	+0,2545	+0,3818	+0,07	-0,82	+0,15	+0,18	+0,24
November	+0,0012	+0,0023	-0,0762	-0,0600	+0,0048	+0,0061	+0,3136	+0,4000	+0,1250	+0,2750	+0,006	-0,44	+0,09	+0,11	+0,15
December	+0,0211	+0,0271	+0,0027	+0,0105	+0,0117	+0,0142	+0,6389	+0,8357	—	—	+0,09	+0,04	+0,22	+0,23	—
1939 Januari	+0,0063	+0,0032	-0,0108	-0,0063	+0,0072	+0,0079	+0,3841	+0,4962	—	—	-0,02	-0,05	+0,13	+0,14	—
Februari	+0,0120	+0,0169	-0,0021	-0,0050	+0,0075	+0,0056	+0,3875	+0,2531	—	—	+0,05	-0,02	+0,11	+0,10	—
Dagnoteeringen:															
1939 Februari 1	-0,006	-0,002	-0,02	—	+0,002	+0,005	—	+0,20	—	—	-0,01	-0,13	+0,06	+0,06	—
2	-0,004	—	-0,01	-0,005	+0,003	+0,005	—	+0,20	—	—	-0,01	-0,05	+0,07	+0,06	—
3	-0,005	-0,002	-0,015	-0,005	+0,003	+0,005	—	+0,20	—	—	-0,01	-0,06	+0,07	+0,06	—
4	—	-0,010	-0,015	-0,0075	—	+0,003	—	+0,15	—	—	-0,04	-0,07	+0,05	+0,05	—
6	-0,0125	-0,0075	—	-0,0100	—	+0,002	—	+0,15	—	—	-0,04	-0,06	+0,03	+0,05	—
7	—	-0,0130	—	-0,0100	—	+0,004	—	+0,10	—	—	-0,05	-0,06	+0,07	+0,03	—
8	-0,020	-0,016	—	-0,0100	—	+0,002	—	+0,10	—	—	-0,06	-0,06	+0,03	+0,03	—
9	-0,014	—	-0,02	—	+0,0015	—	pari	+0,10	—	—	-0,05	-0,13	+0,03	+0,02	—
10	—	+0,0025	-0,01	—	+0,004	+0,007	—	+0,30	—	—	+0,01	-0,06	+0,09	+0,09	—
11	-0,006	pari	—	-0,005	—	+0,005	—	+0,30	—	—	-0,01	-0,03	+0,08	+0,09	—
13	-0,006	-0,002	—	-0,0075	—	+0,005	—	+0,25	—	—	-0,01	-0,05	+0,08	+0,08	—
14	—	+0,003	-0,015	—	—	+0,006	—	+0,30	—	—	+0,01	-0,10	+0,10	+0,09	—
15	-0,002	pari	—	-0,0100	—	+0,005	—	+0,25	—	—	—	-0,06	+0,08	+0,08	—
16	—	-0,005	—	-0,0100	—	+0,005	—	+0,25	—	—	-0,02	-0,06	+0,08	+0,08	—
17	—	-0,0025	-0,015	—	+0,004	+0,006	+0,10	—	—	—	-0,01	-0,10	+0,08	+0,03	—
18	—	+0,005	-0,015	-0,005	+0,004	—	+0,10	—	—	—	+0,02	-0,06	+0,07	+0,03	—
20	+0,0025	+0,0075	-0,0125	-0,005	+0,006	+0,008	+0,10	—	—	—	+0,02	-0,06	+0,12	+0,03	—
21	—	+0,0025	—	-0,005	—	+0,007	—	+0,40	—	—	—	-0,03	+0,12	+0,13	—
22	+0,0100	+0,0200	—	—	+0,007	—	+0,40	—	—	—	+0,05	—	+0,12	+0,13	—
23	+0,0500	+0,0600	+0,02	—	+0,016	—	+0,80	—	—	—	+0,20	+0,13	+0,27	+0,25	—
24	+0,0250	+0,0370	—	+0,025	—	+0,016	+0,80	—	—	—	+0,11	+0,16	+0,27	+0,25	—
25	+0,0500	—	+0,04	—	+0,016	—	+0,60	—	—	—	+0,18	+0,25	+0,27	+0,20	—
27	+0,1300	—	+0,06	—	+0,024	—	+1,—	—	—	—	+0,47	+0,38	+0,40	+0,32	—
28	—	+0,2600	—	—	—	—	—	—	—	—	+0,93	—	—	—	—

b) Wisselkoers op drie maanden.

Jaargemidd.:															
1937	+0,0036	+0,0084	-0,6187	-0,5950	+0,0118	+0,0131	+0,5987	+0,6951	+0,0645	+0,2669	+0,02	-2,53	+0,21	+0,20	+0,12
1938	+0,2544	+0,2607	-0,2306	-0,2169	+0,0599	+0,0624	+3,4801	+3,6135	+1,2580	+1,4783	+0,89	-1,31	+1,03	+1,09	+1,01
Maandgemidd.:															
1937 December	+0,0741	+0,0728	-0,4140	-0,3913	+0,0241	+0,0249	+1,4000	+1,4825	+0,5692	+0,9423	+0,25	-2,01	+0,42	+0,44	+0,55
1938 Januari	+0,0342	+0,0423	-0,7650	-0,7244	+0,0148	+0,0171	+0,8000	+1,0941	+0,4818	+0,8727	+0,13	-3,78	+0,27	+0,29	+0,50
Februari	+0,0218	+0,0255	-0,7195	-0,6812	+0,0118	+0,0132	+0,9033	+1,0294	+0,3125	+0,5087	+0,08	-3,62	+0,21	+0,29	+0,30
Maart	+0,1508	+0,1623	-0,4295	-0,4056	+0,0374	+0,0392	+2,3895	+2,8769	+0,7407	+1,1111	+0,53	-2,26	+0,65	+0,80	+0,68
April	+0,1500	+0,1779	-0,3544	-0,3300	+0,0361	+0,0426	+2,4867	+2,8133	+0,6522	+0,9652	+0,55	-1,86	+0,66	+0,80	+0,59
Mei	+0,9309	+0,8553	+0,3900	+0,2844	+0,1751	+0,1672	+9,9539	+8,2000	+2,9385	+1,7000	+3,03	+2,01	+2,88	+2,76	+1,71
Juni	+0,4462	+0,4736	-0,1209	-0,1590	+0,0945	+0,1011	+5,7917	+6,4093	+2,2118	+2,8095	+1,57	+0,85	+1,66	+1,87	+1,86
Juli	+0,3177	+0,3277	-0,0271	-0,0055	+0,0691	+0,0735	+4,0770	+4,3684	+1,4174	+1,8000	+1,11	-0,10	+1,21	+1,29	+1,19
Augustus	+0,3382	+0,3700	-0,2065	-0,1532	+0,0776	+0,0831	+4,4250	+4,5588	+1,9040	+2,3200	+1,22	-1,11	+1,36	+1,39	+1,56
September	+0,4395	+0,4459	-0,1556	-0,1620	+0,0988	+0,0969	+5,4308	+5,6333	+1,8737	+2,2364	+1,56	-1,—	+1,65	+1,73	+1,53
October	+0,0960	+0,1085	-0,3725	-0,3662	+0,0312	+0,0411	+1,8909	+2,4842	+0,8056	+1,0625	+0,36	-2,34	+0,61	+0,68	+0,70
November	+0,0291	+0,0330	-0,2408	-0,2237	+0,0233	+0,0254	+1,2538	+1,3833	+0,5000	+0,8750	+0,11	-1,49	+0,41	+0,41	+0,51
December	+0,0983	+0,1064	-0,0074	+0,0055	+0,0474	+0,0480	+2,3588	+2,5105	—	—	+0,37	-0,006	+0,80	+0,75	—
1939 Januari	+0,0139	+0,0125	-0,0487	-0,0303	+0,0266	+0,0270	+1,4125	+1,4600	+0,6000	+1,—	+0,05	-0,25	+0,45	+0,45	+0,60
Februari	+0,0707	+0,0479	-0,0162	-0,0274	+0,0285	+0,0238	+1,2136	+0,7633	—	—	+0,21	-0,14	+0,44	+0,31	—
Dagnoteeringen:															
1939 Februari 1	-0,03	-0,025	-0,055	-0,045	+0,012	+0,014	—	+0,60	—	—	-0,10	-0,32	+0,22	+0,19	—
2	—	-0,010	-0,060	-0,050	+0,015	—	+0,45	—	—	—	-0,04	-0,35	+0,25	+0,14	—
3	—	-0,0075	-0,050	—	—	+0,017	—	+0,60	—	—	-0,03	-0,32	+0,29	+0,19	—
4	-0,03	-0,025	-0,050	-0,040	—	+0,015	—	+0,55	—	—	-0,10	-0,29	+0,25	+0,17	—
6	-0,0325	-0,030	-0,055	-0,045	—	+0,014	—	+0,50	—	—	-0,11	-0,32	+0,24	+0,16	—
7	-0,035	-0,030	—	-0,050	—	+0,009	—	+0,45	—	—	-0,12	-0,32	+0,15	+0,14	—
8	-0,040	-0,035	-0,070	-0,060	—	+0,007	—	+0,40	—	—	-0,14	-0,41	+0,12	+0,13	—
9	-0,035	—	-0,060	-0,050	+0,008	—	+0,20	+0,40	—	—	-0,13	-0,35	+0,14	+0,09	—
10	—	+0,010	—	-0,020	+0,016	+0,020	—	+1,—	—	—	+0,04	-0,13	+0,30	+0,31	—
11	-0,015	-0,010	-0,040	-0,030	+0,015	+0,017	—	+0,80	—	—	-0,04	-0,22	+0,27	+0,25	—
13	-0,0175	-0,015	—	-0,040	—	+0,015	—	+0,65	—	—	-0,06	-0,26	+0,25	+0,20	—
14	+0,01	+0,015	-0,040	-0,020	—	+0,018	+0,60	+0,80	—	—	+0,04	-0,19	+0,30	+0,22	—
15	-0,006	pari	—	-0,030	—	+0,016	—	+0,70	—	—	-0,01	-0,19	+0,27	+0,22	—
16	—	-0,015	—	-0,040	—	+0,014	—	+0,60	—	—	-0,05	-0,25	+0,24	+0,19	—
17	-0,005	—	-0,050	—	+0,014	—	+0,45	—	—	—	-0,02	-0,32	+0,24	+0,14	—
18	+0,020	+0,025	-0,015	-0,015	+0,022	+0,023	+0,50	—	—	—	+0,08	+0,13	+0,38	+0,16	—
20	+0,025	+0,030	-0,020	-0,010	+0,022	+0,023	+0,50	—	—	—	+0,10	-0,10	+0,38	+0,16	—
21	+0,025	+0,030	-0,015	-0,010	+0,022	+0,023	+0,65	+0,90	—	—	+0,10	+0,08	+0,38	+0,24	—
22	+0,060	+0,080	—	—	+0,023	—	+1,20	—	—	—	+0,25	—	+0,39	+0,38	—
23	+0,180	+0,200	+0,080	—	+0,060	—									

KAPITAALMARKT.

I. — NOTEERINGEN VAN ENKELE OVERHEIDSFONDSEN (*) (VERGELIJKENDE TABEL).

AARD DER EFFECTEN	Notering voor	NOTEERING PER		
		3 Januari 1939	1 Februari 1939	1 Maart 1939
A. — Binnenlandsche schuld.				
I. — RECHTSTREEKSCHE BELGISCHE STAATSSCHULD (<i>Interest te vergoeden</i>).				
2 1/2 % Schuld	100,—	59,50	58,75	58,—
3 % Schuld, 2 ^e reeks	100,—	69,—	70,25	69,25
3 1/2 % Schuld 1937	100,—	78,50	79,25	78,—
Gemiddelde 4 % Schuld, 1 ^{ste} reeks	100,—	88,80	88,75	87,60
Gemiddelde 4 % Schuld, 2 ^e reeks	100,—	88,80	88,75	87,60
2 1/2 % Schatkistbons op 5 jaar 1937	100,—	98,50	99,10	99,50
4 % Lotenleening van 1932	525,—	510,—	511,—	498,—
4 % Lotenleening van 1933	1.050,—	1.018,—	1.018,—	1.000,—
Lotenleening (voorloopige getuigschriften) 1938 (2)	500,—	467,—	475,—	460,—
II. — INDIRECTE STAATSSCHULD EN DOOR DEN STAAT GEWAARBORDE SCHULD (<i>Interest te vergoeden</i>).				
4 % Lotenleening der Verwoeste Gewesten 1921	250,—	229,50	230,—	221,50
4 % Lotenleening der Verwoeste Gewesten 1922	262,50	246,50	247,—	236,—
4 % Lotenleening der Verwoeste Gewesten 1923	525,—	507,—	504,—	489,—
6 % preferente aandelen van de Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen (Zwitsersche snede)	500,—	540,—	544,—	529,—
6 % preferente aandelen van de Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen (Nederlandsche snede)	500,—	543,—	544,—	531,—
4 % preferente aandelen van de Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen (Belgische snede)	500,—	436,—	437,—	435,—
(*) 3 % Nationale Maatschappij van Buurtspoorwegen, coupon Januari-Juli	100,—	69,25	69,—	65,—
4 1/4 % Intercommunale Maatschappij van den Linker Schelde-Oever (IMALSO)	100,—	93,95	90,85	92,15
4 % Nationale Maatschappij voor Waterdistributie	100,—	89,25	86,—	87,—
III. — RECHTSTREEKSCHE KOLONIALE SCHULD.				
Zonder interest : Belgisch Congo, Lotenleening 1888	100,—	159,—	156,75	156,—
Interest te vergoeden :				
2 1/2 % Koloniale Schuld 1887	100,—	64,50	66,—	66,50
3 % Koloniale Schuld 1904	100,—	72,65	75,—	72,—
4 % Koloniale Schuld 1906	100,—	84,25	82,—	82,80
4 % Koloniale Schuld 1936	100,—	84,—	82,—	83,—
(*) 3 1/2 % Koloniale Schuld, 1937	100,—	73,30	74,20	71,50
IV. — DOOR DE KOLONIE GEWAARBORDE SCHULD (<i>Interest te vergoeden</i>).				
6 % Congo Supérieur aux Grands Lacs (met recht tot omwisseling) (1)	500,—	720,—	716,—	726,—
4 % Congo Supérieur aux Grands Lacs (zonder recht tot omwisseling)	500,—	429,—	418,—	425,—
(*) 4 % Vervoer te water (Unatra), Winstbedeelende obligatiën	500,—	ex.-c. 560	(4) 526,—	505,—
(*) 4 % Buurtspoorwegen van Congo (obligatiën met 5 jaar looptijd)	500,—	500,—	500,—	500,—
(*) 4 % Kivu (Spoorweg), kapitaal	1.000,—	845,—	835,—	820,—
(*) 4 % Buurtspoorwegen van Congo, pref.	500,—	420,—	416,—	415,—
V. — PROVINCIËN EN GEMEENTEN.				
Interest te vergoeden :				
(*) 4 1/2 % Gemeentekrediet 1871 tot 1879	100,—	103,25	104,25	104,25
(*) 3 % " " 1886 tot 1911	100,—	75,50	75,—	75,—
(*) 4 % " " 1912 tot 1918	100,—	82,95	81,10	81,—
4 % " " 1927 tot 1929	100,—	83,25	83,10	82,05
4 % " " 1931 (Januari-Juli)	100,—	83,95	83,10	82,50
4 % " " 1932	100,—	83,05	83,05	82,05
4 % " " 1937	100,—	83,95	83,95	83,—
4 % Kasbons Gemeentekrediet 1934, terugbetaalbaar à 103 %	100,—	97,20	99,—	98,10
4 % " " 1938, " 100 %	100,—	—	93,45	93,—
4 % Gemeentekrediet, 1938, Lotenleening (voorloopige getuigschriften)	500,—	—	—	483,—
Interest in de notering begrepen :				
3 % Provincie Antwerpen 1891	100,—	77,—	79,—	78,—
4 % Provincie Oost-Vlaanderen 1936	100,—	84,50	85,05	83,70
4 % Stad Antwerpen 1930 (Januari-Juli)	100,—	82,85	83,35	83,50
4 % " " 1933, terugbetaalbaar à 103 %	100,—	97,05	98,80	97,20
4 % " " 1936 (coupon 31 December)	100,—	82,50	82,05	82,30
4 % " " 1937	100,—	83,30	84,20	85,40
4 % Brussel 1930	100,—	84,65	84,40	83,55
4 % Brussel 1936, terugbetaalbaar à 103 %	100,—	93,85	96,30	94,80
4 % Brussel 1938	100,—	—	97,05	94,05
4 % Gent 1929	100,—	83,25	85,—	83,05
4 % Gent 1936	100,—	84,50	(5) 82,50	82,50
4 1/2 % Luik 1917	100,—	91,65	92,35	93,05
4 % Luik 1919	100,—	84,85	84,05	84,10
4 % Luik 1929	100,—	84,—	83,05	84,05
4 % Luik 1937	100,—	84,95	83,—	83,50
Lootenleeningen. — Interest in de notering begrepen :				
2 1/2 % Antwerpen 1887, terugbetaalbaar à 110	100,—	82,25	78,50	(4) 76,—
2 % Antwerpen 1903, terugbetaalbaar à 110	100,—	64,25	65,50	64,50
2 1/2 % Brussel 1902, terugbetaalbaar à 110	100,—	73,50	73,25	72,50
2 % Brussel 1905, terugbetaalbaar à 110	100,—	(4) 65,—	64,50	(5) 63,—
(*) 2 % Kanaal en Zeevaartinstantingen van Brussel 1897	100,—	68,25	63,25	61,50
2 % Gent 1896	100,—	64,—	62,25	62,75
2 % Luik 1897	100,—	63,—	62,25	61,25
B. — Buitenlandsche Staatsschuld.				
I. — LEENINGEN IN \$.				
6 % Belgische Schuld 1955	100 \$	105	105 1/8	107 1/4
6 1/2 % Belgische Schuld 1949	100 \$	106 1/2	105 3/8	107 5/8
7 % Belgische Schuld 1955	100 \$	115,—	113 1/2	115 1/2
II. — LEENINGEN IN £.				
4 % Leening 1936	100 £	92 1/2	89,—	94,03
4 % Leening 1937	100 £	94 1/2	89 3/4	94,46
III. — LEENINGEN IN FRANSCHE FRANKEN.				
5 1/2 % Buitenlandsche leening 1932 (Fransche frank-goud)	1.000 F.fr.	2.636,—	2.543,—	2.586,—
5 1/2 % Buitenlandsche leening 1934 (Fransche frank-goud)	1.000 F.fr.	2.639,—	2.551,—	2.592,—
5 % Buitenlandsche leening conversie 1934	1.000 F.fr.	930,50	900,—	928,—
IV. — LEENINGEN IN NEDERLANDSCHE GULDENS.				
3 1/2 % Leening 1937	100 N.G.	94 3/8	92 1/4	93,—

(*) Over 't algemeen genieten de coupons der leeningen vrijdom van belasting, deze welke aan de belasting van 2 pCt. zijn onderworpen, zijn met een sterretje geteekend.

(1) Interest tot 4 pCt. gewaarborgd.

(2) Huidige rentevoet 3 1/2 pCt.; vanaf het elfde jaar zal de interest op 4 pCt. gebracht worden.

(3) Gewijzigde notering : geboden (argent).

(4) Tegen deze notering werden de koopers niet of slechts gedeeltelijk voldaan

(5) Tegen deze notering werden de verkopers niet of slechts gedeeltelijk voldaan.

II. — MAANDELIJKSCHE INDEXCIJFERS VAN DE BEURS TE BRUSSEL.

15

DATUM	VASTRENDEEBENDE FONDSEN (30)					NIET - VASTRENDEEBENDE FONDSEN (120) (*)												
	Algemeen indexcijfer	Recht- en onrechtstr. Belgische Staatsleening.	Provincie- en gemeente-leeningen	4 pCt. Obligaties 16,50 % belasting	6 pCt. Obligaties belastingvrij	Algemeen indexcijfer	Verzekeringen, banken en financieele instelling.	Onroerende goederen, hypotheken en hotelwezen	Tramwegen	Buurtspoorwegen	Tramwegen en electric. (Trusts)	Gas- en electriciteit	Metaalnijverheid	Steenkolennijnen	Zink, lood en mijnen	Glas- en spiegelglas-fabrieken	Textielnijverheid en zijdelabrieken	Koloniale waarden

Indexcijfer op basis van de notering der vorige maand.

1939	3 Februari	100	100	100	99	99	94	98	95	95	98	99	92	91	91	94	92	89	94
	1 Maart	100	98	100	100	100	102	98	105	107	104	102	100	97	106	102	100	104	104

Indexcijfer op basis van de notering op 3 Januari 1928.

1938	3 Januari	127	129	141	145	106	40	32	28	30	24	57	75	133	27	67	30	31	35
	1 Februari	127	129	143	144	107	39	31	26	30	22	54	74	131	26	62	29	31	33
	2 Maart	127	128	142	143	107	38	30	27	30	22	55	66	121	26	63	27	30	33
	1 April	123	124	135	142	104	34	27	25	28	21	52	61	101	21	53	24	27	29
	2 Mei	124	122	138	142	105	37	28	28	29	22	55	71	117	24	58	26	29	33
	1 Juni	121	120	131	141	104	36	27	26	29	22	53	70	114	22	57	25	28	31
	1 Juli	121	119	131	142	104	38	28	26	29	23	54	74	117	24	57	24	31	32
	1 Augustus	120	117	128	142	104	38	27	26	28	23	55	75	118	23	57	23	31	31
	1 September	119	116	127	143	103	36	26	24	27	22	55	70	116	21	55	22	30	29
	3 October	118	114	126	141	102	38	29	24	28	23	58	79	117	21	56	23	30	31
	3 November	120	117	129	141	105	38	27	24	26	22	57	78	128	22	59	22	30	29
	1 December	120	116	129	143	104	37	26	23	26	22	56	77	122	22	59	22	29	30
1939	3 Januari	119	114	128	141	104	35	25	23	25	21	55	72	119	21	56	21	27	29
	1 Februari	118	115	128	140	103	33	25	22	24	21	55	66	109	19	52	19	24	27
	1 Maart	118	113	128	141	103	34	24	23	26	22	56	66	106	20	53	19	25	28

(*) De indexcijfers over 1938 (voorloopige) betreffende de effecten met veranderlijke rendabiliteit, werden gecorrigeerd naar de resultaten der berekening van den jaarlijkschen definitieven index op 3 Januari 1939.

III. — RENDEMENT VAN EENIGE BELGISCHE EN CONGOLEESCHE STAATSFONDSEN

16

DATUM	Belgische rente, 3 pCt., 2 ^o reeks, belastingvrij		Belgische Schuld 1937, 3,50 pCt., belastingvrij		Geunificeerde Schuld, 4 pCt., belastingvrij		Lotenleening 1938 (1) 3,50 pCt., belastingvrij			Congo 1906, 4 pCt., belastingvrij		Congo 1936, 4 pCt., belastingvrij		
	Notering	Rendement	Notering	Rendement	Notering	Rendement	Notering	Rendement		Notering	Rendement	Notering	Rendement	
								rekening gehouden met de notering alleen	rekening gehouden met de loten					
1936	2 Januari	78,75	3,81	—	—	93,55	4,28	—	—	—	91,50	4,37	—	—
1937	4 Januari	84,50	3,55	—	—	100,35	3,99	—	—	—	98,65	4,05	99,95	4,—
1938	3 Januari	84,—	3,57	88,85	3,94	97,40	4,11	—	—	—	95,65	4,18	95,15	4,20
	1 Februari	84,75	3,54	88,40	3,96	97,05	4,12	—	—	—	96,—	4,17	95,35	4,19
	2 Maart	83,—	3,61	88,—	3,98	97,20	4,12	—	—	—	96,—	4,17	96,75	4,13
	1 April	79,75	3,76	82,—	4,27	94,30	4,24	—	—	—	91,—	4,40	89,50	4,47
	2 Mei	78,—	3,85	81,20	4,31	92,45	4,33	—	—	—	91,—	4,40	90,—	4,44
	1 Juni	73,—	4,11	80,—	4,37	90,20	4,43	—	—	—	84,75	4,72	84,55	4,73
	1 Juli	72,75	4,12	80,05	4,37	90,05	4,44	—	—	—	88,50	4,52	87,—	4,60
	1 Augustus	71,—	4,23	79,25	4,42	88,15	4,54	—	—	—	85,—	4,71	84,—	4,76
	1 September	71,15	4,22	78,25	4,47	87,25	4,58	—	—	—	82,25	4,86	83,25	4,80
	3 October	69,25	4,33	76,50	4,58	86,75	4,61	—	—	—	85,50	4,68	85,50	4,68
	3 November	70,—	4,29	77,50	4,52	89,—	4,49	—	—	—	86,—	4,65	85,—	4,71
	1 December	69,25	4,33	78,50	4,46	89,37	4,48	486,—	3,60	4,88	83,80	4,77	84,35	4,74
1939	3 Januari	69,—	4,35	78,50	4,46	88,80	4,50	487,—	3,75	5,11	84,25	4,75	84,—	4,76
	1 Februari	70,25	4,27	79,25	4,42	88,75	4,51	476,—	3,68	5,00	82,—	4,88	82,—	4,88
	1 Maart	69,25	4,33	78,—	4,49	87,60	4,57	460,—	3,80	5,20	82,80	4,83	83,—	4,82

(1) Rubriek ter vervanging van deze betreffende de 4 pCt.-leening der Verwoeste Gewesten 1922.

**IV. — UITGIFTEN VAN DE BELGISCHE EN CONGOLESCHE NIJVERHEIDS-
EN HANDELSVENNOOTSCHAPPEN.**

a) Retrospectief overzicht
(duizenden franken).

17

TIJDVAK	OPRICHTINGEN VAN VENNOOTSCHAPPEN						KAPITAALSVERHOOGINGEN (Naamlooze vennootschappen) (commandit. vennootschappen op aandelen) (personenvennootsch. met beperkte aansprak.)			
	naamlooze en commanditaire op aandelen			personenvennootschappen met beperkte aansprakelijkheid			Aantal	Oud kapitaal	Nominale verhooging.	Gestort bedrag op nomin. waarde
	Aantal	Nominaal bedrag	Gestort bedrag op nomin. waarde	Aantal	Nominaal bedrag	Gestort bedrag op nomin. waarde				
1937.....	452	350.879	284.968	937	327.861	316.285	473	5.056.092	3.797.925	3.655.773
1938.....	367	243.321	210.138	1.263	331.881	324.532	321	1.506.970	1.354.377	1.275.638
1937 November.....	25	10.300	7.198	74	25.444	23.703	35	900.934	283.013	230.693
December.....	35	28.906	23.766	211	64.743	59.979	49	295.795	522.200	506.376
1938 Januari.....	30	28.450	25.142	99	22.268	22.193	27	172.692	95.469	93.445
Februari.....	27	26.560	25.050	82	22.634	22.393	21	110.192	58.569	58.443
Maart.....	37	15.300	14.176	118	25.060	23.758	35	70.209	86.511	78.655
April.....	38	27.191	20.951	108	34.459	33.717	45	134.302	376.866	365.920
Mei.....	29	15.370	11.896	83	20.931	20.235	33	95.898	61.115	59.701
Juni.....	40	23.393	18.524	62	17.145	15.744	21	65.853	79.746	51.196
Juli.....	37	30.797	25.654	81	19.098	18.208	26	107.423	134.319	131.158
Augustus.....	14	2.790	2.593	70	31.587	31.208	14	109.775	80.174	74.849
September.....	28	16.110	15.398	90	19.517	19.232	15	262.210	75.466	72.586
October.....	30	11.606	10.246	96	22.893	22.673	16	39.090	27.983	27.586
November.....	23	22.980	18.664	104	30.123	29.558	19	119.380	67.362	62.141
December.....	34	22.774	21.844	270	66.166	65.613	49	219.946	210.797	199.958
1939 Januari.....	28	26.035	21.335	121	31.059	29.029	26	65.042	40.572	36.706

TIJDVAK	OBLIGATIE-UITGIFTEN		Gezamen- lijke uitgiften	UITGIFTE- PREMIËN (1)	ANDERE STORTINGEN DAN IN GELD		UITGIFTEN bestemd voor aflossing van oude leeningen (4)	Netto uitgiften (5)
	Aantal	Nominaal bedrag			Nominaal bedrag	Inbreng in natura (2)		
1937.....	47	2.021.550	6.498.215	400.495	721.690	2.331.933	2.370.828	1.254.620
1938.....	21	392.190	2.321.769	6.375	572.606	808.173	152.500	675.594
1937 November.....	—	—	318.757	33.750	58.206	111.911	—	125.227
December.....	3	4.000	619.849	4.750	77.773	450.242	—	70.856
1938 Januari.....	3	74.950	221.137	—	48.067	74.650	74.500	18.613
Februari.....	4	24.025	131.788	—	54.040	23.637	—	52.234
Maart.....	3	50.400	177.271	4.000	30.034	42.757	—	98.198
April.....	1	12.500	451.016	2.000	74.598	318.097	—	42.393
Mei.....	2	20.000	117.416	375	34.593	30.586	—	47.028
Juni.....	3	118.600	238.884	—	43.992	16.200	68.000	75.872
Juli.....	1	6.000	190.214	—	28.582	118.314	—	34.124
Augustus.....	—	—	114.551	—	31.360	72.495	—	4.795
September.....	2	34.500	145.593	—	60.555	19.125	10.000	52.036
October.....	1	49.215	111.697	—	26.655	22.590	—	60.475
November.....	1	2.000	122.465	—	47.533	44.375	—	20.455
December.....	—	—	299.737	—	92.597	25.447	—	169.371
1939 Januari.....	4	16.900	114.566	—	32.236	12.801	—	58.933

- (1) In de gestorte bedragen niet begrepen.
(2) In de oprichtingen en kapitaalsverhoogingen begrepen.
(3) In de kapitaalsverhoogingen begrepen.
(4) In de kapitaalsverhoogingen en de obligatie-uitgiften begrepen.
(5) Omvatten de bedragen gestort voor aandelen, toewijzingen en obligatie-uitgiften, met inbegrip van het bedrag aan uitgifte premieën, min de andere stortingen en de uitgiften bestemd voor aflossing van oude leeningen.

IV. — UITGIFTEN VAN DE BELGISCHE EN CONGOLEESCHE NIJVERHEIDS- EN HANDELSVENNOOTSCHAPPEN.

c) Ingedeeld naar de ligging en naar de belangrijkheid van het uitgegeven of vernietigd kapitaal
(duizenden franken). JANUARI 1939.

INDEELING	OPRICHTING. VAN VENNOOTSCH.					KAPITAALSVERHOOGINGEN (Naamlooze vennootsch.) (Command. vennootsch. op aandelen) (Personenvennootsch. met beperkte aansprakelijkheid)			OBLIGATIE-UITGIFTEN		Uitgiftepremieën (in de gestorte bedragen niet begrepen)	ANDERE STORTINGEN		ONTBINDINGEN		KAPITAALSVERMINDERINGEN Bedrag
	naamlooze en commanditaire op aandelen		personenvenn. met beperkte aansprakelijkheid			Oud kapitaal	Nominale verhoging	Gestort bedrag op nominale waarde	Nominaal bedrag	waarvan conversie-leeningen		Inbreng in natura (1)	Inlijving van reserves (2)	Liquidaties	Samensmeltingen	
	Aantal	Nominaal bedrag	Aantal	Nominaal bedrag	Gestort bedrag op nominale waarde											
	Aantal	Nominaal bedrag	Gestort bedrag op nominale waarde	Aantal	Nominaal bedrag	Gestort bedrag op nominale waarde	Aantal	Nominaal bedrag	Bedrag							

1. — Naar hun geografische ligging.

België	28	26.035	21.335	120	30.999	28.969	25	55.042	38.572	36.306	4	16.900	—	—	32.176	12.801	17.455	100	8.735
België en buitenland.	—	—	—	1	60	60	—	—	—	—	—	—	—	—	60	—	—	—	—
Congo	—	—	—	—	—	—	1	10.000	2.000	400	—	—	—	—	—	—	—	—	—
TOTAAL...	28	26.035	21.335	121	31.059	29.029	26	65.042	40.572	36.706	4	16.900	—	—	32.236	12.801	17.455	100	8.735

2. — Naar de belangrijkheid van het uitgegeven of vernietigd kapitaal.

1 miljoen en minder.	23	6.035	4.322	115	20.889	20.499	21	15.441	10.171	7.905	1	400	—	—	21.141	1.300	4.805	100	2.112
van 1 tot 5 miljoen.	4	10.000	7.013	6	10.170	8.530	3	15.101	4.901	3.301	2	6.500	—	—	11.095	1.501	12.650	—	6.623
van 5 tot 10 miljoen.	1	10.000	10.000	—	—	—	1	20.000	10.000	10.000	1	10.000	—	—	10.000	—	—	—	—
van 10 tot 20 mill.	—	—	—	—	—	—	1	14.500	15.500	15.500	—	—	—	—	—	—	—	—	—
van 20 tot 50 mill.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
van 50 tot 100 mill.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
10 miljoen en meer.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
TOTAAL...	28	26.035	21.335	121	31.059	29.029	26	65.042	40.572	36.706	4	16.900	—	—	32.236	12.801	17.455	100	8.735

(1) In de oprichtingen en kapitaalsverhogingen begrepen.
(2) In de kapitaalsverhogingen begrepen.

V. — OVERHEIDSLEENINGEN EN LEENINGEN UITGEGEVEN DOOR INSTELLINGEN VAN OPENBAAR NUT.

VI. — HYPOTHEEK-INSCHRIJVINGEN (1).

TIJDVAK	RECHTSTREEKSCH LEENINGEN		BANKVERRICHTINGEN VAN HET GEMEENTEKREDIET				TIJDVAK	Bedrag naar de geïnde inschrijvingsrechten berekend
	VAN		Voorschotten en terugbetalingen op leeningen toegestaan voor de betaling van :					
	OPENBARE MACHTEN (2)		Buitengewone uitgaven		Gewone uitgaven			
	in België	in het buitenland	Uit rekening genomen	Netto terugbetaald	Netto voorschotten	Netto terugbetaald		
	(duiz. franken)	(millioenen)	(duizenden franken)					(duiz. frank.)
1937.....	6.955.000	{ Ned. G. 48 £ 5 }	451.491	205.369	200.606	206.350	1937 Maandgem. ...	211.092
1938.....	2.534.875	{ — }	699.505	258.243	231.272	237.796	1938 Maandgem. ...	232.768
1937 November..	—	—	59.908	11.358	10.327	29.894	1937 November...	211.192
December ..	—	—	47.930	62.582	11.663	23.008	December ..	242.077
1938 Januari ...	—	£ 5	51.979	7.298	23.480	25.500	1938 Januari ...	206.074
Februari ...	609.875	—	39.491	12.062	20.361	19.974	Februari	216.760
Maart	—	—	61.551	21.313	22.293	9.749	Maart	248.938
April	—	—	73.431	13.877	21.639	5.296	April	290.904
Mei	—	—	65.249	11.448	16.789	6.973	Mei	283.647
Juni	—	(3)	62.110	19.630	23.093	6.092	Juni	246.895
Juli	250.000	—	65.551	17.636	18.628	15.840	Juli	236.207
Augustus...	—	—	67.847	19.274	20.145	25.848	Augustus....	207.602
September..	—	—	63.467	26.997	22.348	18.015	September...	231.556
October....	1.000.000	—	36.289	17.849	13.619	36.747	October	210.985
November.. (4)	675.000	—	52.109	11.470	11.426	38.898	November...	190.178
Décember ..	—	—	60.431	79.389	17.451	28.864	Décember	223.407
1939 Januari...	—	—	29.424	26.897	24.142	28.237	1939 Januari	208.370

(1) Incl. de hernieuwingen het eind van het vijftiende jaar; deze beloopt ongeveer 1 pCt. van het totaal; excl. de wettelijke hypotheeken.

(2) Leeningen van Staat, Kolonie, provinciën en gemeenten, instellingen van openbaar nut, zoals de Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen, de Nationale Maatschappij van Buurtspoorwegen, de Nationale Maatschappij voor Watervoorziening, het Gemeentekrediet, enz.

(3) In Juni 1938 heeft de Belgische Regeering een leening afgesloten groot 35 miljoen Nederlandsche gulden in Schatkistbons op 3 maanden. Zij kan deze bons driemaal hernieuwen.

(4) Lotenleening Gemeentekrediet van België, groot 600 miljoen, 4 pCt., tot de prijs van 96 uitgegeven.
Leening Nationale Kredietkas ten behoeve van den Middenstand, groot 75 miljoen, 3,25 pCt., a pari uitgegeven.

RIJKSFINANCIËN.

I. — OPBRENGST VAN DE BELASTINGEN (volgens het « Belgisch Staatsblad »).

a). Ontvangsten zonder onderscheid van dienstjaar (die der gemeentelijke en provinciale opcentiemen niet inbegrepen)

(millioenen franken).

25

TIJDVAK	Rechtstreeksche belastingen	Douanen en accijnzen	Registratierechten	Globale ontvangsten van het tijdvak	Globale gecumuleerde ontvangsten van Januari tot en met de aangeduide maand
1937.....	2.998	3.027	3.653	9.679	—
1938.....	3.281	3.059	3.330	9.670	—
1937 November.....	250	250	289	789	8.809
December.....	276	280	314	870	9.679
1938 Januari.....	431	221	267	919	919
Februari.....	187	213	273	673	1.592
Maart.....	214	282	322	818	2.410
April.....	270	256	304	830	3.240
Mei.....	262	243	279	784	4.024
Juni.....	187	262	271	721	4.745
Juli.....	221	264	266	751	5.496
Augustus.....	236	261	253	750	6.246
September.....	253	255	285	793	7.039
October.....	391	266	279	936	7.975
November.....	337	255	251	843	8.817
December.....	291	281	281	853	9.670
1939 Januari.....	453	246	269	968	968

b) Totale ontvangsten van de dienstjaren 1937 en 1938 vóór 31 Januari 1939 geïnd (gemeentelijke en provinciale opcentiemen niet inbegrepen)
(millioenen franken).

	Dienstjaar 1938 (2)		Dienstjaar 1939		Januari 1939	
	Geïnde ontvangsten	Budgetaire ramingen	Geïnde ontvangsten	Budgetaire ramingen	dienstjaar 1938 (2)	dienstjaar 1939
I. Rechtstreeksche belastingen	2.930	2.482	184	165	269	184
II. Douanen en accijnzen	3.060	3.094	224	262	22	224
waarvan douanen.....	1.544	1.650	134	133	—	134
accijnzen.....	1.296	(1) 1.430	77	(1) 128	17	77
III. Registratie	3.330	3.967	269	299	—	269
waarvan registratie en overschrijvingen.....	486	515	38	44	—	38
erfenissen.....	244	200	20	19	—	20
zegel en gelijkgestelde taxes.....	2.561	3.225	208	232	—	208
Totaal...	9.320	9.543	677	726	291	677
Verschuif in vergelijking met de budgetaire ramingen.....	— 223		— 49			

NOTA. — Het tijdperk van invordering der rechtstreeksche belastingen duurt langer dan het burgerlijk jaar; het indienen der verklaringen door den belastingplichtige en het opmaken der rollen door het beheer nemen inderdaad een zekeren tijd in beslag. Voor deze belastingsoort zijn de cijfers dus maar beslissend na het afsluiten van het dienstjaar.

(1) Accijnzen en bijzondere verbruikstaxes.

(2) Het dienstjaar 1938 zal op 31 Maart 1939 afgesloten worden.

**II. — DRIEMAANDELIJKSCHE TOESTAND VAN HET FONDS TOT DELGING
DER STAATSSCHULD.**

	4 ^o kwartaal 1937	1 ^{ste} kwartaal 1938	2 ^o kwartaal 1938	3 ^o kwartaal 1938
Verrichtingen in speciën. (<i>millioenen franken</i>).				
ONTVANGSTEN.				
Gewone dotaties voor de delging der geconsolideerde (gevestigde) schuld	754	908	49	175
Niet aangewende excedenten van de dotatie van Amerikaansche 6 ½ % te besteden aan het aanleggen van een productieve reserve (artikel 16 der wet van 24 Juli 1927)...	—	3	—	—
Gefinde interesten en coupons	1	2	—	3
Netto-opbrengst van de reserve van de 6 ½ % Amerikaansche leening	2	2	3	4
Kortingen voor pensioenkas, te regulariseren	—	—	—	—
Cessie van stukken uit de portefeuille	—	3	—	19
Cessie van stukken aangekocht krachtens artikel 24 van het koninklijk besluit van 11 Mei 1935.	581	653	317	164
Interesten op titels verkregen krachtens het koninklijk besluit van 11 Mei 1935	1	22	3	11
Interesten en amortisatie van de portefeuille der oude pensioenkas (artikel 1 van de koninklijke besluiten n ^o 221 en 222 van 27 December 1935)	7	25	4	13
Ontvangsten van het kwartaal	1.345	1.619	376	389
UITGAVEN.				
Kostprijs der stukken van de geconsolideerde (gevestigde) schuld voor de delging ingekocht of terugbetaald	774	116	758	174
Terugbetaling aan de Schatkist van een deel der dotatie aangaande geconverteerde Ameri- kaansche leeningen	0,7	—	—	—
Kosten betreffende de delging der geconsolideerde (gevestigde) schuld	0,9	2	0,1	0,3
Algemeene onkosten	0,1	0,1	0,1	0,1
Kostprijs der stukken verkregen krachtens artikel 24 van het koninklijk besluit van 11 Mei 1935.	681	673	361	173
Kostprijs der stukken aangekocht krachtens artikel 11, 2 ^o lid, der wet van 23 Juli 1928.	3	—	—	39
Storting in de Schatkist van de netto-opbrengst der reserve van 6 ½ % Amerikaansche in 1937.	—	—	10	—
Storting in de Schatkist van de interesten en de amortisatie van de portefeuille der oude pensioenkas	—	—	46	29
Interestcoupons op stukken aangekocht door het Regularisatiefonds van de Rentenmarkt....	12	—	—	—
Regularisatie van afhoudingen voor pensioenkas	—	—	—	—
Uitgaven van het kwartaal	1.472	791	1.175	416
Batig saldo op het einde van het kwartaal	508	1.333	535	507
Verrichtingen in effecten (<i>millioenen franken</i>).				
DELGING DER GECONSOLIDEERDE (GEVESTIGDE) SCHULD.				
Nominaal kapitaal der stukken ingekocht of terugbetaald voor de delging gedurende het kwartaal.	685	116	591	169
CONVERSIE DER VLOTTENDE SCHULD.				
Bedrag der Schatkistbons omgezet in preferente aandelen van de Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen tot op het einde van het kwartaal	4.175	4.175	4.175	4.175
PREFERENTE AANDELEN VAN DE NATIONALE MAATSCHAPPIJ DER BELGISCHE SPOORWEGEN.				
Nominaal kapitaal der stukken : a) tegen specie uitgegeven	824	824	824	824
b) tegen niet afgestempelde Schatkistbons ingeruild	4.175	4.175	4.175	4.175
Beschikbaar saldo op het einde van het kwartaal	4.999	4.999	4.999	4.999
	1	1	1	1
Totaal der eerste uitgifte (artikel 2 der wet van 24 December 1927)	5.000	5.000	5.000	5.000
Niet uitgegeven	5.000	5.000	5.000	5.000
Nominaal kapitaal der aan het Delgingsfonds afgegeven stukken (artikel 11 der wet van 23 Juli 1926).	10.000	10.000	10.000	10.000
EFFECTENPORTEFEUILLE OP HET EINDE VAN HET KWARTAAL.				
Waarden aangekocht krachtens artikel 11, 2 ^o lid, der wet van 23 Juli 1926	99	94	94	115
PORTEFEUILLE VAN DE RESERVE VAN DE 6 ½ % AMERIKAANSCH LEENING OP HET EINDE VAN HET KWARTAAL.				
Waarden aangekocht ter uitvoering van artikel 16 der wet van 24 Juli 1927.....	269	269	269	269
PORTEFEUILLE VAN HET REGULARISATIEFONDS VAN DE RENTENMARKT OP HET EINDE VAN HET KWARTAAL.				
Waarden verkregen ter uitvoering van artikel 24 van het koninklijk besluit van 11 Mei 1935....	941	972	1.001	1.012
PORTEFEUILLE VAN DE OUDE PENSIOENKAS OP HET EINDE VAN HET KWARTAAL.				
Waarden gedeponeed in het amortisatiefonds ter voldoening aan artikel 1 der koninklijke besluiten n ^o 221 en 222 van 27 December 1935	1.051	1.047	1.046	1.041
DEPOSITO'S DOOR STICHTINGEN VOOR DE AFLEVERING VAN INSCHRIJVINGEN OP NAAM 4 %, 3^e REEKS.				
Waarden gedeponeed in het amortisatiefonds krachtens het koninklijk besluit n ^o 267 van 28 Maart 1936	334	335	335	335

**II. — DRIEMAANDELIJKSCHE TOESTAND VAN HET FONDS TOT DELGING
DER STAATSSCHULD
(vervolg).**

26

	Per 31 Decemb. 1937	Per 31 Maart 1938	Per 30 Juni 1938	Per 30 Septemb. 1938
Balans				
ACTIVA.				
<i>(duizenden franken).</i>				
Banken, postchèquerekening en kas	194.189	547.499	223.003	199.743
Tijdelijke beleggingen in buitenlandse deviezen	3.745	3.788	3.719	3.648
Delgingsreserve aangelegd bij buitenlandse bankiers	59.231	145.163	51.349	53.201
Terugbetaling van bij uitloting aflosbare titels, om te slaan	—	402.166	20.007	14.305
Nog te innen vervallen dotaties	14.082	22	1.614	891
Betalingsordonnantien in portefeuille	23	—	—	—
Te innen voorgeschoten belastingen en kosten	68	22	9	332
Beleggingen der reserve van de 6 ½ % Amerikaansche leening	234.583	234.623	234.904	234.912
Effectenportefeuille (tegen kostprijs)	505.921	1.333.283	534.605	507.032
	87.211	84.563	84.555	104.717
Totaal activa ...	593.132	1.417.846	619.160	611.749
PASSIVA.				
Saldi van aan de delging te besteden dotaties :				
a) in Belgische franken	92.811	798.450	183.968	182.952
b) in deviezen	59.231	145.163	51.349	53.201
Reserve van de 6 ½ % Amerikaansche leening	235.770	241.226	234.347	238.842
Regularisatiefonds van de Rentenmarkt	52.470	54.474	13.264	14.606
Opbrengst van de portefeuille van de oude pensioenkasen	46.083	71.546	29.437	13.117
Beschikbaar saldo :				
Niet aangevend deel van de netto-opbrengst der uitgiften van preferente aandelen van de Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen	54.083	54.083	54.083	54.083
Vrijwillige bijdragen	4.104	4.104	4.104	4.104
Excedent der inkomsten op de lasten	58.187	58.187	58.187	58.187
	48.580	48.801	48.609	50.844
Totaal passiva ...	593.132	1.417.846	619.160	611.749

Winst- en verliesrekening
(duizenden franken).

DEBET.				
Beheerkosten	74	93	111	102
Kosten in verband met de delging	925	1.623	127	311
Excedent der inkomsten op de lasten voor het kwartaal	999	1.716	238	413
	—	221	—	2.234
Totaal ...	999	1.937	238	2.647
CREDIT.				
Geinde interesten en coupons	624	1.937	46	2.647
Excedent der lasten op de inkomsten voor het kwartaal	375	—	192	—
Totaal ...	999	1.937	238	2.647
Batig saldo op het einde van het kwartaal	48.579	48.801	48.609	50.843

HET INKOMEN EN HET SPAREN.

I. — RENDEMENT DER BELGISCHE NAAMLOOZE VENNOOTSCHAPPEN.

a) Maand Januari 1939.

30

RUBRIEKEN	AANTAL VENNOOTSCHAPPEN			Gestort kapitaal	Reserves	NETTO RESULTAAT		Uitgekeer- de bruto winst	Obligatie- schuld (2)	Bruto obligatie- coupons (1)
	getelde	met winst	met verlies			winst	verlies			

(duizenden franken)

A. — Vennootschappen met hoofdbedrijf in België.

1a Particuliere banken	—	—	—	—	—	—	—	—	5.735	278
1b Banken van openbaar nut ..	—	—	—	—	—	—	—	—	1.337	40
2. Verzekeringen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3. Financiële inrichtingen	14	12	2	90.350	33.599	9.708	100	7.944	184.409	7.826
4. Invoer, uitvoer	1	1	—	360	367	59	—	—	—	—
5. Handel in metalen	—	—	—	—	—	—	—	—	200	12
6. Handel in klerst. en meubel.	3	2	1	4.113	1.439	261	77	199	4.005	220
7. Handel in eetwaren	3	3	—	3.200	761	479	—	345	11.925	622
8. Diverse handel	19	16	3	22.980	11.516	3.237	542	3.805	1.611	92
9. Suikerfabrieken	3	2	1	13.278	9.640	1.605	283	1.255	13.175	665
10. Maalderijen	3	3	—	33.500	2.134	6.886	—	4.044	—	—
11. Bierbrouwerijen	6	5	1	52.770	23.341	9.305	572	6.246	12.540	814
12. Stokerijen	1	1	—	1.000	1.135	122	—	100	—	—
13. Andere voedingsnijverheden.	1	1	—	1.000	593	163	—	138	1.500	75
14. Steengroeven	2	1	1	12.000	5.033	—	667	—	925	52
15. Kolenmijnen	—	—	—	—	—	—	—	—	95.983	4.506
16. Mijnbouw	—	—	—	—	—	—	—	—	1.120	67
17. Gas	—	—	—	—	—	—	—	—	435	17
18. Electriciteit	—	—	—	—	—	—	—	—	53.941	2.014
19. Electricische constructie	1	1	—	500	25	3	—	—	9.500	554
20. Hotels, bioscopen, schouwv.	6	5	1	9.612	681	770	383	214	6.394	324
21. Drukkerijen, publiciteit	1	1	—	700	378	1.893	—	1.541	500	27
22. Textielnijverheid	11	6	5	58.840	29.883	581	1.085	504	8.385	439
23. Kunst- en cer. bouwstoffen.	5	5	—	9.375	3.224	1.313	—	1.008	1.448	99
24. Metaaln. en mechan. constr.	8	8	—	543.402	105.599	85.011	—	43.822	141.086	7.285
25. Gebouw (openb. werken)...	1	1	—	425	5	—	—	—	2.442	122
26. Papiernijverheden	—	—	—	—	—	—	—	—	12.625	707
28. Chemische nijverheden	5	3	2	5.410	3.103	698	109	512	66.162	3.010
29. Houtnijverheden	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
30. Leerlooier. en riemfabrieken.	1	1	—	4.500	5.146	14	—	—	12.488	566
31. Automobielen	1	1	—	1.000	507	486	—	160	—	—
32. Glasblazerijen en kristalfabr.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
33. Spiegelgieterijen	—	—	—	—	—	—	—	—	34.000	1.530
34. Diverse nijverheden	10	9	1	28.475	8.997	3.698	101	2.929	36.081	2.075
35. Spoorwegen	—	—	—	—	—	—	—	—	11.144	336
36. Buurtspoorwegen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
37. Scheepvaart en vliegwezen..	2	2	—	167	40	27	—	10	13.425	805
38. Telegraf. en telefonen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
39. Electricische tramwegen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
40. Autobussen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
41. Andere vervoerondernem.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
42. Diverse andere nijverheden.	1	1	—	420	85	60	—	16	—	—
TOTAAL	109	91	18	897.377	236.195	126.379	3.919	74.792	744.521	35.779

B. — Vennootschappen met hoofdbedrijf in Congo.

1. Bank, financ. vennootschap.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2. Handelsvennootschappen ..	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3. Nijverheidsvennootschappen.	1	1	—	3.101	31	9	—	—	—	—
4. Landbouwvennootschappen ..	2	1	1	30.000	5.433	323	382	2.931	10.250	427
5. Openbare diensten	—	—	—	—	—	—	—	—	157.652	6.409
TOTAAL	3	2	1	33.101	5.464	332	382	2.931	167.902	6.836

C. — Vennootschappen met hoofdbedrijf in het buitenland.

1. Electriciteit	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2. Spoorwegen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3. Tramwegen	—	—	—	—	—	—	—	—	2.140	107
4. Plant. en kolon. vennootsch.	1	1	—	1.650	532	13	—	—	—	—
5. Diverse vennootschappen	2	1	1	13.250	819	50	46	—	74.080	3.492
TOTAAL	3	2	1	14.900	287	63	46	—	76.220	3.599
Algemeen totaal	115	95	20	945.378	241.946	126.774	4.347	77.728	988.643	46.214

(1) Daarenboven is er gedurende de maand Januari betaald : (duizenden franken)

Coupons van binnenlandsche Staatsleeningen	19.770
Coupons van leeningen van de Kolonie	20.695
Coupons van provinciën en gemeenten	24.015
Coupons van verscheidene leeningen	52.662
TOTAAL	117.142

Coupons van buitenlandsche Staatsleeningen

(2) De getelde leeningen slaan op andere vennootschappen dan deze opgegeven in de vorige kolommen.

I. — RENDEMENT DER BELGISCHE NAA MLOOZE VENNOOTSCHAPPEN (vervolg).
b) Retrospectief overzicht.

30

TIJDVAK	AANTAL VENNOOTSCHAPPEN			Gestort kapitaal	Reserves	NETTO RESULTAAT		Uitgekeerde bruto-winst	Obligati- schuld (1)	Obligati- coupons (bruto)
	getelde	met winst	met verlies			winst	verlies			
(Duizenden franken)										
Jaar 1937	7.611	5.887	1.724	45.890.185	17.761.760	5.239.888	469.276	3.787.107	9.223.488	476.458
Jaar 1938 (2)	7.695	5.879	1.815	48.321.151	17.837.626	6.179.386	435.372	4.296.989	8.134.056	384.070
1937 November	277	230	47	3.733.015	2.004.919	584.120	6.792	463.727	401.720	19.273
December	293	232	61	3.462.210	1.318.773	409.521	17.031	289.738	597.004	30.572
1938 Januari	122	108	14	1.019.857	304.013	175.450	2.143	87.038	1.150.958	60.927
Februari	175	141	34	575.811	137.340	44.678	8.260	26.536	419.736	19.550
Maart	1.332	1.042	290	4.853.781	2.372.517	657.439	35.159	504.800	499.366	24.852
April	1.685	1.300	385	8.238.525	2.342.647	986.382	56.700	652.481	1.023.060	45.322
Mei	1.179	914	265	8.774.632	4.707.102	1.126.265	53.121	844.914	383.850	18.078
Juni	615	457	158	3.108.611	724.821	349.444	31.433	238.992	664.370	33.293
Juli	418	330	88	5.924.694	1.889.757	986.934	45.700	646.614	979.321	43.497
Augustus	170	125	45	1.168.178	343.321	99.087	12.180	68.757	494.033	22.256
September	238	172	66	887.013	338.430	99.188	12.968	65.034	458.104	21.984
October	539	404	135	4.448.324	1.218.677	524.528	68.168	355.354	1.007.432	43.252
November	265	207	58	4.307.131	2.175.520	645.802	13.761	462.563	381.990	17.896
December	286	211	75	3.206.246	1.133.301	306.146	28.479	232.467	637.836	31.933
1939 Januari	115	95	20	945.378	241.946	126.774	4.347	77.723	988.643	46.214

(1) Voor de maandelijksche resultaten, slaan de getelde leeningen op andere vennootschappen dan deze opgegeven in de vorige kolommen.

(2) Definitieve cijfers.

II. — ALGEMEENE SPAAR- EN LIJFRENTKAS.

a) Inlagen op persoonlijke spaarboekjes (1)

(duizenden franken).

31

TIJDVAK	Inlagen	Uitbetalingen	Saldi	Tegood der inleggers op het einde van het tijdvak (2)	Aantal spaarboekjes op het eind van 't jaar
1936	3.034.068	2.469.677	564.390	11.455.993	5.694.797
1937	3.501.365	2.800.663	700.702	12.489.170	5.844.595
1937 December	294.514	251.214	43.300	12.489.170	
1938 Januari	398.603	201.090	197.513	12.686.683	
Februari	295.300	221.764	73.536	12.760.219	
Maart	246.737	328.490	— 81.753	12.078.466	
April	270.721	277.883	— 7.162	12.671.304	
Mei	255.455	428.875	— 173.420	12.497.884	
Juni	245.881	258.729	— 12.848	12.485.036	
Juli	283.123	237.882	45.241	12.530.277	
Augustus	252.373	237.395	14.978	12.545.255	
September	157.456	544.487	— 387.031	12.158.224	
October	392.378	328.208	64.170	12.222.394	
November	284.011	188.739	95.272	12.317.666	
December	247.840 (3)	253.192 (3)	— 5.352 (3)	12.319.001 (3)	
1939 Januari	312.764 (3)	199.059 (3)	113.705 (3)	12.780.764 (3)	
Februari	205.896 (3)	214.887 (3)	— 8.991 (3)	12.771.773 (3)	

(1) Deze cijfers geven enkel de bewegingen van het sparen aan.

(2) De tegoeden van de jaren 1936 en 1937 en dit van December 1937 omvatten de gekapitaliseerde renten van het dienstjaar.

(3) Voorloopige cijfers.

b) Stortingen ingeschreven op de rekeningen der aangeslotenen ter Lijfrentekas

(duizenden franken).

TIJDVAK	HANDARBEIDERS en vrije stortingen, buiten het raam van de verplichte verzekeringswetten (wetten van 15 December 1937 en 16 Maart 1865)	BEDIENDEN (wetten van 10 Maart 1925 en 18 Juni 1930)	MIJNWERKERS (wetten bij koninklijk besluit van 25 Augustus 1937 samengeordend)	Totaal	
1936	259.283	40.430	11.880	311.593	
1937	298.675	44.386	14.241	357.302	
1938 Januari	28.914	3.839	}	}	
Februari	26.359	3.845			
Maart	27.875	4.610			
April	27.831	4.093			
Mei	27.031	3.898			
Juni	24.399	3.886			
Juli	25.398	3.867			
Augustus	25.367	3.840			
September	25.480	3.843			
October	26.736	4.339			
November					4.534
December					

III. — DRIEMAANDELIJKSCH LOONINDEXCIJFER. (Basis : loongemiddelden van 1933 = 100.)

TIJDVAK	ALGEMEEN INDEXCIJFER	INDEXCIJFER PER BEDRIJFSKLASSE																							INDEXCIJFERS der gemiddelde uurloonen per nijverheidsgroep			
		Cokesovens	Groeven, cementfa- brieken, marmer- bewerking	Metaalnijverheden					Aardwerfabrieken steenbakkerijen	Giannijverheden	Chemische nijverheden	Voedingsnijverheden	Textielnijverheden			Bouwnijverheld en openbare werken	Hout en meubelen	Huiden en leder	Tabak	Papier		Kunstwerk en gevoelige instrumenten	Vervoer		Gas en elektriciteit	Nijverheden van		
				IJzerindustrie	Niet-IJzerhou- dende metalen	Gietijzer, machi- nebouw en metaal- bouw	Samen	Samen					Vlas, katoen, hennep en jute	Wol, tarijnen, breiwerk, cor- fectie	Samen					Fabrieken	Drukkrij en transformatie		Havenwerkers, sleepers	Spoorwegen (1)		Samen (1)	productie- goederen	verbruiks- goederen
a) Indexcijfer van het gemiddeld uurloon.																												
1936 Augustus	102	108	99	110	109	98	104	98	100	103	99	102	98	100	99	98	103	111	—	100	101	113	102	105	101	104	100	
October	102	106	98	111	106	97	103	100	100	103	99	101	97	99	100	96	105	109	—	101	100	114	102	105	101	103	100	
December	103	108	97	114	109	97	105	100	100	104	101	103	97	100	101	96	106	109	—	100	97	117	101	104	102	105	100	
1937 Maart	106	111	102	116	112	103	109	101	104	107	103	104	100	102	103	99	109	108	107	102	101	121	97	101	102	108	103	
Juni	109	114	104	125	114	104	113	108	105	109	105	105	100	102	106	101	112	104	—	104	105	122	105	108	106	111	104	
September	113	118	108	129	119	110	118	112	106	112	106	107	107	108	102	113	108	122	122	106	109	122	107	110	107	114	107	
December	115	121	108	129	121	112	119	115	108	114	108	109	108	109	111	105	116	109	115	106	114	130	113	116	110	117	109	
1938 Maart	116	123	112	130	121	115	121	110	112	115	108	111	110	111	112	106	116	113	115	108	117	127	110	113	111	118	111	
Juni	116	123	111	132	121	113	121	109	112	116	109	112	110	111	112	108	115	112	—	109	115	125	109	112	111	118	111	
September	117	123	108	132	121	113	121	110	110	117	109	111	109	110	114	109	115	113	—	110	115	125	115	116	111	118	110	
December	*118	126	114	135	121	113	122	114	113	118	109	*112	*114	*113	115	108	*117	113	116	111	112	125	115	117	114	*120	*111	
b) Indexcijfer der loonen van geschoolde of gespecialiseerde werklieden.																												
1936 Augustus	103	105	101	109	109	101	105	94	100	103	97	106	96	101	98	103	101	108	—	100	96	117	—	—	99	103	100	
October	104	105	101	111	104	101	105	96	99	103	99	105	95	100	100	101	102	109	—	101	95	119	—	—	99	102	100	
December	105	105	100	113	108	102	107	96	101	103	101	108	96	102	101	101	102	110	—	101	97	120	—	—	101	104	101	
1937 Maart	108	108	104	117	111	107	111	99	106	106	101	109	95	102	103	106	106	110	108	108	103	97	120	—	—	102	108	103
Juni	111	112	105	127	113	109	116	102	107	109	103	110	96	103	106	106	110	109	—	104	98	122	—	—	106	110	105	
September	115	115	111	136	117	115	123	104	109	111	106	112	101	107	108	107	112	113	124	106	102	126	—	—	107	115	107	
December	117	117	113	133	120	117	123	106	106	114	106	115	102	109	110	111	114	115	127	105	110	128	—	—	111	117	109	
1938 Maart	118	116	114	132	120	120	124	107	112	114	106	116	104	110	111	111	116	115	127	106	112	125	—	—	112	118	111	
Juni	118	114	114	136	120	117	124	106	110	116	107	116	105	111	113	112	114	115	—	107	110	127	—	—	112	117	111	
September	118	114	116	145	120	115	127	106	111	116	107	113	104	108	114	115	115	116	—	108	110	128	—	—	112	119	111	
December	*119	117	118	142	120	115	126	108	113	117	108	*115	*106	*110	115	114	*116	115	126	108	110	129	—	—	113	*120	*111	
c) Indexcijfer der loonen van werklieden zonder vak of zonder specialisatie.																												
1936 Augustus	105	105	96	114	109	102	107	103	111	108	99	103	103	103	101	100	100	107	—	103	114	118	—	—	103	103	101	
October	106	105	96	117	108	104	109	103	111	108	100	102	102	102	100	101	108	—	—	105	113	120	—	—	104	103	100	
December	107	105	96	120	111	105	111	102	113	109	103	105	103	104	103	100	108	110	—	104	115	120	—	—	105	104	101	
1937 Maart	111	108	99	123	114	109	115	105	119	113	104	106	105	105	106	103	110	109	106	105	121	126	—	—	107	109	104	102
Juni	114	112	101	141	116	109	122	114	119	116	106	106	106	106	109	103	112	108	—	108	122	123	—	—	102	112	106	103
September	115	115	106	147	121	114	127	116	117	119	108	108	109	108	112	107	115	113	122	110	127	125	—	—	103	115	110	104
December	119	117	108	140	123	117	126	112	113	122	109	111	111	111	114	107	116	115	115	110	134	128	—	—	115	117	112	106
1938 Maart	120	116	110	142	123	120	128	116	118	122	109	113	111	112	115	109	118	115	115	114	136	123	—	—	116	119	114	107
Juni	120	114	107	145	122	118	128	118	116	123	109	112	112	112	116	109	116	115	—	114	133	124	—	—	114	119	113	108
September	121	114	107	151	122	118	131	118	119	124	108	114	111	112	118	110	117	116	—	116	134	124	—	—	115	119	113	108
December	*121	116	110	143	123	119	128	112	119	125	110	*116	*112	*114	118	110	*121	116	116	114	133	126	—	—	118	*120	*115	109

(1) Wij beschikken niet over gegevens voor de berekening van de indexcijfers der loonen van de geschoolde en ongeschoolde arbeiders van de spoorwegen. Alleen het gemiddeld loon in ons bekend.

(2) Regime I : schommelingen volgens het indexcijfer van de kleinhandelsprizen of barema's van de verkoopprijzen.

Regime II : paritaire commissies of andere verzoeningsorganismen.

Regime III : individuele beslissingen van werkgevers of vraag en aanbod.

(*) Voorloopige indexcijfers.

LOOP DER ZAKEN.

35

I. — BEDRIJVIGHEID VAN DE VERREKENKAMERS.

TIJDVAK	VERREKENKAMERS					Omloopsnelheid van het geld in de banken (3)	LIQUIDATIEKAS VAN DE BEURS VAN BRUSSEL			
	BRUSSEL EN PROVINCIE			BRUSSEL			CONTANT			TERMIJN
	Aantal kamers op het eind v. h. tijd v.	Aantal verrekende stuk (duizenden)	Verrekende kapitalen (millioenen franken)	Aantal verrekende stuk (duizenden)	Verrekende kapitalen (millioenen franken)		Aanta zittingen	Aantal deelnemers op het eind v. h. tijd v.	Geliquid. bedrag (millioenen franken) (1)	
1937 Maandgemiddelde	38 (2)	343	31.057	167	22.648	5,45	20	320 (2)	1.152	174
1938 Maandgemiddelde	38 (2)	332	32.201	164	24.275	6,56	21	305 (2)	513	82
1937 December	38	357	32.457	175	23.605	5,81	22	320	615	99
1938 Januari	38	336	32.895	167	24.711	—	21	320	582	83
Februari	38	313	26.436	155	19.325	—	20	320	567	104
Maart	38	344	33.582	171	24.972	5,56	22	320	746	91
April	38	327	30.386	160	22.507	—	19	320	558	79
Mei	38	354	42.980	180	33.535	—	20	320	723	139
Juni	38	336	32.489	166	25.315	7,17	21	320	396	79
Juli	38	330	28.850	161	21.596	—	19	320	375	67
Augustus	38	326	31.781	161	24.620	—	22	300	363	68
September	38	320	34.021	157	24.430	7,36	22	300	386	86
October	38	334	36.304	162	28.471	—	21	305	647	94
November	38	320	28.223	157	19.469	—	19	305	409	54
December	38	344	30.484	169	22.346	6,37	21	305	405	47
1939 Januari	38	331	28.298	166	20.949	—	21	305	409	46
Februari	38	300	25.700	147	19.939	—	19	305	332	46

(1) In dit bedrag zijn de aankopen of de verkoopen maar één maal geteld.

(2) Op 31 December.

(3) Verhouding van het totaal bedrag der in den loop van het aangeduide kwartaal verrekende bedragen tot het saldo, per eind trimester, der deposito-rekeningen op zicht én op minder dan 30 dagen.

II. — POSTCHEQUE- EN GIROVERKEER

(millioenen franken).

36

TIJDVAK	Aantal rekeningen op 't einde van het tijdvak	Globaal tegoed (daggemiddelde)	CREDIT		DEBIT		Algemeene beweging	Verrichtingen zonder gebruik van specie %	Omloopsnelheid (2)
			Stortingen	Giro's	Cheques en diversen	Giro's			
1937 Maandgemiddelde	(1) 412.126	3.666	4.925	12.393	4.900	12.409	34.627	89,0	4,72
1938 Maandgemiddelde	(1) 433.553	3.594	5.041	12.494	5.016	12.508	35.060	89,0	4,80
1937 December	412.126	3.873	5.485	13.781	5.303	13.803	38.372	89,2	4,74
1938 Januari	414.432	3.855	5.706	13.923	5.628	13.946	39.202	89,0	5,08
Februari	416.568	3.780	4.367	11.709	4.589	11.723	32.388	89,1	4,50
Maart	418.318	3.563	4.912	12.320	4.863	12.338	34.433	88,3	4,47
April	419.240	3.686	4.900	12.280	4.947	12.293	34.420	88,3	4,68
Mei	421.161	3.526	5.066	12.600	5.284	12.630	35.580	88,5	5,08
Juni	421.680	3.396	4.467	11.284	4.415	11.292	31.459	88,2	4,63
Juli	423.292	3.516	5.130	12.009	4.809	12.014	33.962	87,9	4,78
Augustus	424.609	3.548	4.652	11.866	4.715	11.874	33.107	90,2	4,50
September	426.460	3.484	5.492	13.044	5.813	13.055	37.404	93,8	5,21
October	428.217	3.504	5.990	14.215	5.829	14.208	40.242	87,9	5,50
November	430.560	3.621	4.511	11.763	4.471	11.783	32.528	88,3	4,68
December	433.553	3.654	5.297	12.921	4.833	12.941	35.993	88,5	4,50
1939 Januari	437.067	4.006	5.193	13.742	5.106	13.755	37.797	88,7	4,53
Februari	439.587	3.964	4.021	11.541	4.133	11.553	31.249	89,0	4,12

(1) Op 31 December.

(2) Verhouding per type-maand van 25 dagen, van den debet-omzet tot het gemiddeld dagelijksch tegoed.

III. — GEVAARLIJKE OF HINDERLIJKE INRICHTINGEN.

Bron: Arbeidsblad.

Aanvragen om vergunning.

37

TIJDVAK	Voor het Rijk	Brabant	Antwerpen	Limburg	Oost-Vlaanderen	West-Vlaanderen	Henegouwen	Namen	Luxemburg	Luik
1937	4.272	1.135	722	92	786	480	413	151	42	451
1938	3.744	976	704	100	378	408	472	114	28	564
1937 October	346	82	50	12	57	62	28	12	—	43
November	327	110	62	8	39	46	22	9	1	30
December	298	71	37	11	39	31	51	15	6	37
1938 Januari	291	90	52	10	36	36	26	—	—	41
Februari	326	84	44	4	21	41	43	16	4	69
Maart	314	91	67	9	40	32	26	5	4	40
April	347	67	77	4	66	35	39	10	—	49
Mei	367	100	66	9	48	42	43	29	3	47
Juni	383	78	62	17	47	44	34	22	5	74
Juli	329	82	59	14	21	51	56	6	3	37
Augustus	336	85	65	7	16	34	70	10	2	47
September	277	80	52	3	17	25	39	14	1	46
October	276	81	42	13	31	21	35	7	2	44
November	248	62	59	9	8	23	44	5	4	34
December	249	76	59	1	27	23	17	10	—	38

**IV. — VERHOUDING VAN DE ONBETAALDE TOT DE DOOR DE NATIONALE BANK VAN BELGIE
TER INCASSEERING AANGEBODEN WISSELS.**

TIJDVAK	AANTAL DER			BEDRAG DER		
	Aangeboden wissels	Onbetaalde wissels	%	Aangeboden wissels	Onbetaalde wissels	%
	(duizenden franken)					
1937.....	1.117.161	69.857	6,25	4.644.274	99.390	2,14
1938.....	1.473.634	100.453	6,82	8.145.032	157.898	1,94
1937 November.....	100.177	5.965	5,95	387.347	9.283	2,40
December.....	101.963	6.880	6,75	457.713	10.008	2,19
1938 Januari.....	93.231	6.752	7,24	375.270	9.611	2,56
Februari.....	87.593	5.934	6,77	346.734	8.356	2,41
Maart.....	98.388	6.275	6,38	491.348	8.775	1,79
April.....	121.741	7.534	6,19	516.979	10.473	2,03
Mei.....	138.333	8.763	6,33	667.163	14.287	2,14
Juni.....	155.249	9.657	6,22	1.005.813	16.768	1,67
Juli.....	141.215	9.353	6,62	978.256	15.194	1,55
Augustus.....	121.944	7.950	6,52	807.139	11.972	1,48
September.....	121.865	11.417	9,37	554.951	10.701	3,55
October.....	152.369	10.462	6,87	877.433	17.178	1,96
November.....	128.356	7.950	6,19	849.872	13.569	1,60
December.....	113.350	8.406	7,42	674.074	12.114	1,80
1939 Januari.....	80.260	5.934	7,39	379.226	8.810	2,32

**V. — FAILLISEMENTEN,
BEKRACHTIGDE ACCOORDEN TOT VOORKOMING VAN FAILLISEMENT,
ZAKEN ONDER GECONTROLEERD BEHEER.
GEPUBLICEERD IN DEN « MONITEUR DU COMMERCE BELGE ».**

a) Retrospectief overzicht.

TIJDVAK (13 weken)	Uitgesproken faillissementen			Accoorden tot voorkoming van faillissement			Zaken onder gecontroleerd beheer		
	1936	1937	1938	1936	1937	1938	1936	1937	1938
Eerste tijdvak.....	151	165	180	29	39	29	29	11	—
Tweede tijdvak.....	155	138	145	34	23	35	37	—	—
Derde tijdvak.....	136	111	118	15	17	23	14	—	—
Vierde tijdvak.....	179	146	179	28	29	44	16	—	—
Totaal...	621	560	622	106	108	131	96	11	—

b) Gedetailleerde opgave per bedrijfsgroep.

JANUARI 1939.

GROEP	AANTAL											
	FAILLISEMENTEN						ACCOORDEN TOT VOORKOMING VAN FAILLISEMENT					
	Physische personen	Personen-vennootschappen	Naamlooze vennootschappen	Personenvennootschap, met beperkte aansprakelijkheid	Samenwerkende vennootschappen	Totaal	Physische personen	Personen-vennootschappen	Naamlooze vennootschappen	Personenvennootschap, met beperkte aansprakelijkheid	Samenwerkende vennootschappen	Totaal
A. Handelsverrichtingen.....	32	1	2	—	1	36	12	—	—	—	—	12
B. Bankzaken en financiële ver-richtingen.....	2	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—
C. Nijverheden.....	8	—	3	—	1	12	2	—	—	—	—	2
D. Vennootschappen wier hoofd-bedrijf in Congo gelegen is..	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Totaal...	42	1	5	—	2	50	14	—	—	—	—	14

PRIJZEN.

I. — INDEXCIJFERS DER GROOTHANDELSPRIJZEN.

a) Officieel indexcijfer in België. — Algemeen indexcijfer en per bedrijfsgroep.

Basis : April 1914 = 100.

Bron : *Ministerie van Economische Zaken, Middenstand en Landbouw.*

45

TIJDVAK	Algemeen indexcijfer	Voedingsproducten	Brandstoffen	Teer en derivat.	Producten der metaalbedrijven	Petroleum en derivaten	Producten der aardwerkbedrijven	Producten der glasbedrijven	Scheikundige producten	Kunstmeststoffen	Vetstoffen
<i>Aantal producten</i>	125	16	4	3	15	7	9	2	12	4	7
1937 Maandgemiddelde	684	632	839	648	759	1.000	871	549	599	448	570
1938 Maandgemiddelde	630	559	873	605	695	967	865	549	617	503	463
1937 November	663	616	906	679	738	1.048	885	549	612	478	524
December	659	607	906	674	733	1.035	885	549	612	480	506
1938 Januari	660	600	906	671	732	1.036	887	549	615	482	505
Februari	657	591	906	654	737	1.025	883	549	625	490	487
Maart	644	556	906	645	719	1.025	881	549	625	495	484
April	640	574	879	624	712	1.029	855	549	626	495	478
Mei	631	580	882	629	674	1.029	863	549	622	505	466
Juni	629	592	884	623	674	964	862	549	623	510	452
Juli	623	553	860	581	684	926	861	549	623	490	463
Augustus	620	546	862	581	671	926	859	549	621	495	464
September	622	544	858	581	682	922	858	549	620	509	460
October	617	529	837	571	689	910	859	549	609	519	442
November	610	514	837	560	685	906	859	549	602	520	436
December	607	528	855	538	678	905	847	549	591	524	419
1939 Januari	604	515	855	534	667	906	852	549	578	527	414

TIJDVAK	PRODUCTEN DER VEZELBEDRIJVEN					Bouwmaterialen	Harsproducten	Producten der huiden- en lederb.	Tabak	Producten der papierbedrijven	Ruwe rubber
	Algemeen indexcijfer	Wol	Vlas	Jute	Katoen						
<i>Aantal producten</i>	19	5	5	2	7	13	2	9	1	1	1
1937 Maandgemiddelde	704	731	877	407	657	768	692	599	492	902	164
1938 Maandgemiddelde	592	606	842	365	520	774	534	476	513	736	125
1937 November	618	670	817	408	538	770	577	528	500	1.096	121
December	620	726	762	376	552	767	552	523	545	938	126
1938 Januari	617	663	816	375	551	767	598	524	545	927	126
Februari	629	631	894	374	567	772	561	505	523	927	128
Maart	616	623	885	361	549	782	549	482	523	835	115
April	606	628	850	352	543	780	538	470	523	732	109
Mei	579	605	793	346	519	774	527	471	523	732	101
Juni	578	603	795	354	515	776	527	461	523	710	111
Juli	587	596	810	372	525	775	519	465	545	710	130
Augustus	585	598	838	375	505	774	515	466	455	655	138
September	591	593	898	371	497	774	505	465	455	655	136
October	583	583	852	386	493	771	530	478	500	650	141
November	567	579	821	361	490	773	520	468	500	650	138
December	571	572	857	357	488	772	520	461	545	644	133
1939 Januari	583	560	929	400	480	775	532	466	545	644	130

b) Indexcijfers der groothandelsprijzen in het buitenland.

TIJDVAK	ENGELAND <i>(Board of Trade)</i> Basis : 1930	FRANKRIJK <i>(Statistique Générale de la France)</i> Basis : Juli 1914	NEDERLAND <i>(Centraal Bureau voor de Statistiek)</i> Basis : 1913	ZWITSERLAND <i>(Office fédéral de l'industrie des arts et métiers et du travail)</i> Basis : Juli 1914	ZWEDEN <i>(Kommerskollegium)</i> Basis : 1913	DUITSCHLAND <i>(Statistisches Reichsamt)</i> Basis : 1913	VER. STATEN <i>(Bureau of Labor)</i> Basis : 1926
1937 Maandgemiddelde	109	563	97	111	137	106	86
1938 Maandgemiddelde	101	640		107	130	106	79
1937 November	108	590	97	110	137	105	83
December	108	601	96	110	136	105	82
1938 Januari	108	612	97	110	135	106	81
Februari	106	614	95	109	134	106	80
Maart	104	619	93	108	132	106	80
April	103	619	92	108	131	106	79
Mei	102	643	92	107	130	105	78
Juni	101	653	92	107	130	106	78
Juli	101	652	90	106	130	106	79
Augustus	99	644	90	105	128	106	78
September	98	646	91	106	127	106	78
October	99	654	91	106	128	106	78
November	98	657	91	106	127	106	77
December	98	666		106	127	106	77
1939 Januari		676		106	127	106	

II. — INDEXCIJFERS DER KLEINHANDELSPRIJZEN EN VAN DE KOSTEN VAN LEVENSONDERHOUD.

a) Indexcijfers der kleinhandelsprijzen in België.

Basis : April 1914 = 100.

46

Bron : *Ministerie van Economische Zaken, Middenstand en Landbouw.*

TIJDVAK	Voor het Rijk	Antwerpen	Brussel	Gent	Luik
1937 Maandgemiddelde	735	778	791	733	732
1938 Maandgemiddelde	761	801	828	760	766
1937 15 December	758	799	824	757	760
1938 15 Januari	766	807	832	759	773
15 Februari	763	805	832	760	770
15 Maart	757	794	825	753	761
15 April	751	790	819	749	753
15 Mei	753	791	821	753	756
15 Juni	761	808	833	763	772
15 Juli	755	794	820	756	758
15 Augustus	755	794	819	755	760
15 September	764	804	828	766	769
15 October	769	810	839	771	776
15 November	772	813	838	772	776
15 December	768	807	835	766	773
1939 15 Januari	769	807	835	768	774
15 Februari	759	798	826	758	763

b) Indexcijfers van de kosten van levensonderhoud in België.

Arbeidersbudgetten, 3^e categorie : gezinnen welke beschikken over een inkomen van 30 frank tot minder dan 40 frank, per verbruikseenheid en per veertien dagen.

Basis 1921 = 100.

Bron : *Ministerie van Economische Zaken, Middenstand en Landbouw.*

TIJDVAK	Algemeen indexcijfer	Voeding	Huisvesting en huisraad	Verwarming en verlichting	Kleding	Behoeften van hygiënischen, maatschappelijken en zedelijken aard
1937 Maandgemiddelde	199	175	404	186	239	181
1938 Maandgemiddelde	205	180	405	194	246	183
1937 December	208	185	405	196	246	182
1938 Januari	209	187	405	195	246	182
Februari	207	184	405	196	245	183
Maart	204	179	405	196	246	183
April	201	174	405	191	246	183
Mei	201	174	405	191	247	183
Juni	204	179	405	192	246	183
Juli	202	175	405	193	247	183
Augustus	202	176	405	194	247	183
September	205	180	405	195	246	183
October	207	183	405	196	246	183
November	209	186	405	196	247	183
December	208	184	405	198	247	183
1939 Januari	209	186	405	199	247	183
Februari	205	181	406	199	247	183

c) Indexcijfers van de kosten van levensonderhoud en van de kleinhandelsprijzen in het buitenland.

TIJDVAK	ENGELAND <i>(Ministry of Labour)</i>	FRANKRIJK <i>(Statistique Générale de la France)</i>		NEDERLAND <i>(Centraal Bureau voor de Statistiek)</i>	ZWITSERLAND <i>(Office fédéral de l'industrie, des arts et métiers et du travail)</i>	ZWEDEN	DUITSCHLAND <i>(Statistisches Reichsamt)</i>	VEREEN. STAT. <i>(National Industrial Conference Board)</i>
	Kosten van levensonderh.	Detailprijzen (gepondereerd indexcijfer voor 34 artikelen. Gemiddelde voor 300 steden)	Kosten van levensonderh. (eenvormig gemaakte type-budgetten)	Kosten van levensonderh.	Kosten van levensonderh. (34 steden)	Kosten van levensonderh. (49 steden)	Kosten van levensonderh.	Kosten van levensonderh.
		Basis : Juli 1914 = 100	Basis : Juli 1914 = 100					
1937 Gemiddelde ...	154	572	102,4	137,3	137	162	125,1	88,5
1938 Gemiddelde ...	156	658	116,6	138,6	137	166	125,6	86,4
1937 November	160	621	110,0	139,7	138	—	124,9	89,0
December	159	—	—	139,4	138	—	124,8	88,6
1938 Januari	157	—	—	139,1	138	165	124,9	87,5
Februari	156	641	113,2	138,7	137	—	125,2	86,7
Maart	154	—	—	137,9	137	—	125,5	86,7
April	156	—	—	138,2	136	165	125,6	86,8
Mei	155	646	115,3	139,1	136	—	125,9	86,5
Juni	159	—	—	140,4	137	—	126,0	86,7
Juli	156	—	—	138,7	137	166	126,8	86,5
Augustus	156	657	117,2	138,4	136	—	126,6	85,9
September	155	—	—	138,7	137	—	125,2	85,9
October	156	—	—	138,3	137	167	124,9	85,8
November	156	690	120,3	137,4	137	—	125,0	85,6
December	155	—	—	138,3	137	—	125,3	85,8
1939 Januari	—	—	—	—	137	167	125,8	—

III. — GROOTHANDELSPRIJZEN VAN ENKELE NIJVERHEIDSPRODUCTEN.

Bronnen : Kolen : Office belge des Charbons (O. B. C.).
Ijzerindustrie : Binnenlandsche prijzen : Echo de la Bourse.
Prijzen bij den uitvoer : Cosibel.

TIJDVAK	Binnenlandsche prijzen (in franks per metrieke ton).								Prijzen bij den uitvoer (in goud-£ per Engelsche ton)											
	KOLEN				IJZERINDUSTRIE				IJZERINDUSTRIE											
	Fijne vette gas- en cokskolen	Geschifte vette huishoudkolen	Type C Belg. Staat	Fijne gewasschene stoom 0/10	Geschifte half-vette huishoudkolen	Ruw mager gruis voor pulvero's	Mager gewasschen grein, stoom 5/10	Magere nootjes voor huishouden 50/80	Billettes	Largets	Handelsstaal	Profielijzer	Dik plaatijzer	Dun plaatijzer herkooft open oven	Billettes	Largets	Handelsstaal	Profielijzer	Dik plaatijzer	Dun plaatijzer
1937 Maandgem.	131	179	136	121	202	85	137	227	869	991	1.014	1.014	1.248	1.666	4-1-2	4-1-1	5-0-5	4-12-8	—	—
1938 Maandgem.									877	986	1.100	1.100	1.300	1.720	4-0-1	3-15-8	4-17-10	5-0-7	5-15-7	7-7-8-9
1937 December.	152	193	154	133	216	97	148	247	960	1.095	1.100	1.100	1.300	1.720	4-5-8	4-5-3	5-11-2	4-19-0	—	—
1938 Januari ..	152	192	154	129	215	98	146	247	960	1.095	1.100	1.100	1.300	1.720	4-4-3	4-7-4	5-9-11	5-3-3	3-6-9	9-7-4-8
Februari ..	154	192	154	128	221	96	145	240	960	1.095	1.100	1.100	1.300	1.720	4-1-10	4-6-6	4-18-5	4-18-3	3-6-6	3-7-15-7
Maart	152	187	154	123	209	95	144	235	960	1.095	1.100	1.100	1.300	1.720	3-16-0	—	4-11-1	4-8-7	6-4-6	8-1-5
April	150	177	154	129	196	96	143	221	860	950	1.100	1.100	1.300	1.720	3-9-4	—	5-2-6	4-16-3	5-16-11	6-19-9
Mei	150	180	154	128	200	96	143	226	860	950	1.100	1.100	1.300	1.720	4-0-2	3-17-3	4-16-4	4-18-2	5-16-9	7-5-3
Juni	149	182	154	128	202	95	143	229	860	950	1.100	1.100	1.300	1.720	—	3-17-0	4-18-0	4-16-5	5-16-4	7-2-9
Juli	144	186	149	123	206	89	138	234	860	950	1.100	1.100	1.300	1.720	3-15-8	3-15-6	5-1-8	4-16-8	5-7-11	7-7-6
Augustus ..	144	190	149	123	209	89	138	236	860	950	1.100	1.100	1.300	1.720	3-19-2	3-18-4	4-15-8	4-15-6	5-9-5	7-6-9
September.	139	192	149	122	212	88	139	242	860	950	1.100	1.100	1.300	1.720	3-18-0	0-3-14	4-16-8	4-13-2	5-8-8	7-1-2
October ..	143	191	149	123	212	90	139	243	860	950	1.100	1.100	1.300	1.720	3-12-10	3-13-11	4-16-8	4-13-9	5-4-7	7-6-8
November.	143	192	149	123	213	91	139	243	860	950	1.100	1.100	1.300	1.720	3-11-2	3-9-2	4-16-0	4-12-4	4-5-7	7-2-8
December.									860	950	1.100	1.100	1.300	1.720	3-8-5	3-10-8	4-14-10	4-13-9	5-5-4	7-7-10
1939 Januari ..									860	950	1.100	1.100	1.300	1.720	3-7-9	3-6-7	4-10-10	4-10-1	1-5-2	8-7-6-4
Februari ..									860	950	1.100	1.100	1.300	1.720						

IV. — PRIJZEN VAN LANDBOUWPRODUCTEN.

a) Gemiddelde prijzen van granen en andere landbouwproducten op de regelende markten van België (« Belgisch Staatsblad »).

TIJDVAK	TARWE	ROGGE	HAVER	WINTER GERST	AARDAPPELEN		DROGE CICHOREI-BOONEN	TARWESTROO	RUW VLAS	ONGEZOUT HOEVE-BOTER	ONONT-RETTE WOL	VERSCHE EIEREN
	(laatste oogst)	(laatste oogst)	(laatste oogst)	(laatste oogst)	Geldersche- muizen	Industrie	(laatste oogst)			(verkocht per kg.)		
	in franks per 100 kg.										in fr. per kg.	
1937 Maandgemiddelde ..	135,62	123,44	114,66	117,21	40,38	39,05	117,02	25,63	97,47	22,66	23,72	0,56
1938 Maandgemiddelde ..	121,57	90,23	98,47	93,80	39,07	43,10	85,80	23,49	104,44	23,—	16,44	0,63
1937 November	132,39	116,85	112,24	116,34	34,89	35,16	98,37	26,75	99,03	25,54	18,37	0,83
December	128,94	113,32	110,80	113,84	34,95	34,69	95,30	27,79	93,40	26,13	19,20	0,81
1938 Januari	134,21	117,28	114,73	116,92	38,16	36,41	97,62	28,56	96,07	24,93	18,31	0,69
Februari	131,74	115,84	113,95	115,90	38,33	36,52	92,93	28,10	104,25	25,76	17,87	0,58
Maart	128,92	113,47	111,03	112,48	37,83	36,42	92,40	27,60	100,12	23,41	18,35	0,42
April	128,91	110,02	110,61	109,29	42,15	38,90	93,62	25,43	101,64	21,87	18,81	0,42
Mei	128,22	107,31	110,26	107,63	66,66	56,97	92,37	24,42	101,87	20,47	19,06	0,49
Juni	125,77	101,85	109,77	103,42	71,19	85,88	90,80	24,23	105,50	19,91	14,76	0,54
Juli	123,77	82,—	108,46	81,79	41,25	62,55	91,62	25,40	108,25	19,57	15,50	0,59
Augustus	113,98	76,25	94,09	78,76	30,75	38,18	85,57	21,91	116,19	20,90	15,35	0,68
September	112,67	67,60	78,93	76,12	24,88	31,71	75,87	19,49	108,30	22,84	15,06	0,74
October	111,41	64,43	77,40	75,13	25,62	31,53	81,62	18,89	102,43	24,89	15,12	0,84
November	109,98	62,54	75,83	73,31	25,29	30,84	68,20	19,09	104,83	25,28	14,81	0,84
December	109,32	64,17	76,57	74,89	26,76	31,28	67,—	18,81	103,80	26,23	14,25	0,75
1939 Januari	110,53	63,96	78,85	74,52	31,53	35,34	66,12	19,07	109,28	25,03	13,94	0,70

b) Gemiddelde prijzen der granen op de graanbeurzen van Kortrijk, Brussel, Charleroi, Namen en Luik.
Bron : Ministerie van Economische Zaken, Middenstand en Landbouw.

TIJDVAK	TARWE	ROGGE	HAVER	GERST	SPELT
	(goede handelskwaliteit)				
	in franks per 100 kg.				
1938 Maandgemiddelde	120,97	79,50	95,92	91,84	91,59
1937 November	129,—	110,80	110,—	115,—	99,33
December	126,70	109,30	110,—	112,—	101,—
1938 Januari	132,30	114,10	114,20	114,60	104,—
Februari	128,10	113,20	110,80	112,80	100,91
Maart	126,50	110,—	108,20	109,80	99,—
April	126,80	106,30	108,50	106,—	97,66
Mei	125,60	103,50	108,60	103,10	—
Juni	122,90	103,50	107,10	103,10	—
Juli	120,—	81,—	105,60	81,66	—
Augustus	114,65	73,08	93,07	77,13	95,—
September	116,94	64,98	75,65	74,80	81,71
October	114,16	62,15	73,08	74,06	80,66
November	112,10	60,29	72,33	71,73	81,85
December	111,65	61,94	73,94	73,36	83,55
1939 Januari	113,17	61,41	76,02	72,67	82,37

VOORTBRENGING.

I. — VOORTBRENGING DER STEENKOLENMIJNEN EN METAALBEDRIJVEN.

Bron : *Ministerie van Arbeid en Sociale Voorzorg.*

55

TIJDVAK	STEENKOLENMIJNEN										Gemiddeld aantal extractie-dagen	Voorraad op 't einde der maand (duiz. ton)
	GEMIDDELD AANTAL ARBEIDERS (duizenden)		NETTO HOEVEELHEID OPGEDOLVEN STEENKOLEN PER BEKKEN (duiz. ton)							TOTAAL		
	ondergronsche	onder- en bovengronsche	Bergen	Centrum	Charleroi	Namen	Luik	Kempen				
1937 Maandgemiddeld.	86,5	124,9	421	364	652	34	450	552	2.473	24,6	605	
1938 Maandgemiddeld.	91,4	130,3	408	355	665	33	459	545	2.465	24,1	1.934	
1937 November.....	92,2	131,5	422	369	667	34	452	538	2.481	24,0	595	
December.....	92,6	131,6	439	371	689	34	472	576	2.582	24,8	676	
1938 Januari.....	92,3	130,7	443	377	679	34	458	574	2.566	25,0	894	
Februari.....	92,8	131,5	414	359	657	31	447	555	2.463	23,7	1.149	
Maart.....	92,2	131,1	456	381	725	36	497	606	2.701	26,3	1.572	
April.....	91,7	130,9	420	378	672	34	461	535	2.501	24,6	1.755	
Mei.....	91,0	130,2	412	361	668	33	458	531	2.463	24,3	1.943	
Juni.....	91,1	130,3	389	340	669	33	459	515	2.405	23,8	2.207	
Juli.....	91,0	130,1	358	309	586	28	456	497	2.233	21,7	2.293	
Augustus.....	89,3	127,4	380	315	615	32	383	510	2.234	22,4	2.380	
September.....	87,8	125,9	371	346	669	34	464	502	2.386	24,4	2.351	
October.....	91,1	130,4	427	367	670	34	470	558	2.526	24,8	2.204	
November.....	94,3	134,1	407	364	678	33	480	568	2.531	24,0	2.234	
December.....	92,1	131,5	421	358	690	33	481	583	2.566	24,8	2.222	
1939 Januari.....	94,5	133,8	441	387	704	34	503	595	2.664	25,4	2.333	

TIJDVAK	COKES		BRIKETTEN		Hoogovens in werking (op het eind van het tijdvak)	VOORTBRENGING DER METAALNIJVERHEID (duiz. ton)				
	Voortbrenging (duiz. ton)	Gemiddeld aantal arbeiders	Voortbrenging (duiz. ton)	Gemiddeld aantal arbeiders		Gietijzer	Ruw staal	Stukken gegoten staal	Afgewerkte staalwaren	Afgewerkte ijzerwaren
1937 Maandgemiddelde.....	489	3.974	155	893	47 (1)	320	315	7,7	231	3,0
1938 Maandgemiddelde.....	392	3.775	142	870	37 (1)	205	184	6,0	145	2,5
1937 November.....	506	4.031	163	952	50	315	308	7,7	204	2,5
December.....	507	4.029	157	924	47	283	258	8,4	183	2,8
1938 Januari.....	489	4.015	154	900	42	260	222	6,9	136	2,7
Februari.....	424	3.983	148	903	40	207	174	6,7	114	2,4
Maart.....	429	3.990	164	884	34	193	168	7,1	110	2,0
April.....	373	3.813	155	891	33	174	154	6,2	116	2,6
Mei.....	367	3.871	144	874	33	177	158	4,4	124	2,2
Juni.....	362	3.699	140	872	33	192	174	5,9	138	2,6
Juli.....	372	3.676	125	893	35	198	179	5,2	150	2,1
Augustus.....	363	3.696	125	839	35	196	176	5,6	149	2,2
September.....	356	3.625	139	848	35	197	180	6,6	150	2,8
October.....	384	3.685	136	862	36	216	201	6,3	179	2,9
November.....	380	3.685	136	839	36	222	213	5,7	188	2,3
December.....	406	3.768	136	836	37	232	214	5,5	176	2,6
1939 Januari.....	406	3.745	132	818	37	231	204	5,9	162	3,2

(1) Op 31 December.

II. — DIVERSE PRODUCTIES.

56

TIJDVAK	KATOEN Zesmaandelijkse productie van gesponnen katoen (ton)	WOL		BIERBROUWERIJEN Hoeveelheden verklaard meel (ton)	STOKERIJEN Voortgebrachte alcohol (hectoliters)	MARGARINE EN BERRIDE VETTEN		
		Conditioneerinrichtingen van Verviers, van Dison en van het Oosten (reeds gedroogd of enkel gewogen) (ton)	Kamwolvoorraden in de "façon" wolkammerijen (eind der maand) (ton)			Voortbrenging	Voor verbruik verklaard (ton)	Voor den uitvoer verklaard
1937 Maandgemiddelde	36.300 (1) 36.200 (2)	2.511	2.952	16.829	32.904	4.558	4.516	17
1938 Maandgemiddelde	29.100 (1)	2.274	3.801	16.087	38.730	5.089	5.072	17
1937 November	36.200 (2)	1.976	2.899	15.858	23.176	3.886	3.774	26
December		2.562	2.988	16.083	35.850	5.934	5.950	10
1938 Januari	29.100 (1)	1.999	3.207	13.746	39.296	5.037	4.865	15
Februari		1.761	3.474	14.226	34.903	4.904	4.991	7
Maart		2.312	3.802	18.205	39.717	5.095	4.925	26
April		2.177	4.068	16.693	39.336	4.736	4.712	14
Mei		2.297	4.881	16.666	36.482	3.962	4.133	17
Juni		2.090	3.762	17.134	36.765	5.363	5.054	17
Juli		2.165	3.689	16.423	39.302	4.586	4.638	7
Augustus		2.027	3.753	18.171	37.539	4.282	4.228	23
September		2.316	3.525	14.489	40.379	5.558	5.910	23
October		2.836	3.626	16.771	30.674	5.311	5.263	30
November		2.674	3.879	15.869	42.032	5.779	5.597	12
December		2.631	3.951	13.696	48.340	6.452	6.553	17
1939 Januari		2.607	4.264	15.407	45.055	6.126	6.158	10

TIJDVAK	SULKER				VISSCHERIJ		LUCIFERS		
	Voortbrenging		Voorraden (raffinade en ruwe suiker) (eind der maand) (ton)	Voor verbruik verklaard	Omzetten ter mijn van Oostende		Fabricage	Verbruik	Uitvoer (met ontheffing van de accijns)
	Ruwe suiker	Raffinade-suiker			Hoeveelheden	Waarde			
1937 Maandgemiddelde	18.675	15.938	111.567	17.210	2.286	7.164	4.703	1.830	2.739
1938 Maandgemiddelde	15.099	18.745	124.816	17.612	2.481	7.445	3.956	1.725	2.334
1937 November	139.492	22.565	193.389	19.286	2.842	8.539	4.067	1.368	2.456
December	13.915	12.305	197.799	17.020	2.342	8.057	4.260	1.584	2.238
1938 Januari	72	14.889	188.673	14.351	2.104	8.007	3.558	1.279	2.274
Februari	388	15.958	175.551	13.971	1.832	7.747	3.621	1.599	2.242
Maart	152	19.034	151.744	28.342	2.879	9.089	4.123	2.574	2.504
April	—	19.057	139.858	12.754	2.135	7.664	3.872	1.193	2.112
Mei	—	17.651	128.630	13.685	1.863	5.763	3.369	1.284	1.943
Juni	—	16.350	113.019	16.553	1.790	6.357	3.951	1.516	2.251
Juli	—	18.142	93.620	20.422	2.021	5.973	3.242	1.396	1.886
Augustus	9	17.797	69.211	16.773	3.061	8.246	3.423	1.915	2.422
September	17	17.211	49.212	19.191	4.071	7.705	4.121	2.096	2.482
October	50.708	22.248	68.435	21.263	3.031	8.128	5.302	2.810	3.489
November	120.898	27.371	161.138	18.841	2.812	7.208	4.893	1.522	2.302
December	8.949	19.236	158.699	15.193	2.179	7.453	3.992	1.513	2.105
1939 Januari	552	17.929	152.301	14.641	2.258	8.362	3.963	1.453	2.447

(1) Productie van het halfjaar 1 Februari-31 Juli.
(2) Productie van het halfjaar 1 Augustus-31 Januari.

III. — BOUWBEDRIJVIGHEID.

57

TIJDVAK	BOUWVERGUNNINGEN VERLEEND IN STEDELIJKE CENTRA (53 CENTRA — 114 GEMEENTEN)		
	Nieuwbouw	Herbouw en veranderingen	Totaal
1936 Voor het jaar	9.859	18.332	28.191
1937 Voor het jaar	8.196	18.002	26.198
1937 November	556	1.270	1.826
December	474	1.114	1.588
1938 Januari	532	981	1.513
Februari	709	1.377	2.086
Maart	1.005	1.702	2.707
April	916	1.815	2.731
Mei	884	1.637	2.521
Juni	943	1.507	2.450
Juli	666	1.468	2.134
Augustus	816	1.379	2.195
September	575	1.438	2.013
October	566	1.024	1.590
November	533	1.072	1.605
December	422 (1)	1.001 (1)	1.423 (1)
1939 Januari	483 (2)	912 (2)	1.395 (2)

(1) Onvolledige cijfers (113 gemeenten).
(2) Onvolledige cijfers (112 gemeenten).

IV. — VOORTBRENGING VAN ELECTRISCHEN STROOM.
(Centrales van 100 kW. en meer.)

Bron : *Ministerie van Openbare Werken en Werkverschaffing.*

58

TIJDVAK	Totaal aantal centrales	PRODUCTIE (duizenden kWh.)				Totaal
		Union des exploitations électriques de Belgique	Verbond der industriële centrales	Niet aangesloten maatschappijen	Gemeentelijke regioën	
1937 Maandgemiddelde	343 (1)	198.932	213.803	28.234	21.424	462.393
1938 Maandgemiddelde	338 (1)	194.288	198.624	26.321	20.616	439.848
1937 November	343	211.076	220.074	28.880	24.718	484.748
December	343	225.855	217.256	28.537	27.388	499.035
1938 Januari	340	216.795	211.491	27.332	25.507	481.125
Februari	340	194.896	189.491	25.099	22.029	431.515
Maart	339	200.896	203.186	26.629	22.136	452.848
April	339	185.112	183.336	25.792	18.401	412.671
Mei	338	180.463	199.019	25.366	17.797	422.644
Juni	338	173.402	182.729	25.741	16.266	398.138
Juli	338	170.957	186.980	25.199	14.900	398.036
Augustus	338	184.379	186.630	24.640	17.509	413.157
September	338	194.731	196.347	25.724	18.251	435.048
October	338	204.253	213.638	27.740	22.782	468.413
November	338	207.337	214.280	28.483	24.364	474.464
December	338	218.200	216.357	28.107	27.447	490.111
1939 Januari	354	217.255	214.820	29.705	26.035	488.415

(1) Op het eind van het jaar.

V. — GASDISTRIBUTIE (1)
(duizenden kubieke meters).

Bron : *Ministerie van Openbare Werken en Werkverschaffing.*

59

TIJDVAK	GEMEENTEBEDRIJVEN		GASVERDEELINGSMATSCHAPPIJEN		Gasvoort- brengende nijverheids- maatschappijen die rechtstreeks verbruikende inrichtingen voeden (verkocht gas)	TOTAAL
	die zelf het gas dat zij verdeelen, geheel of gedeeltelijk voortbrengen (voorgebr. gas)	die het gas dat zij verdeelen, aankopen (aangekocht gas)	die zelf het gas dat zij verdeelen geheel of gedeeltelijk voortbrengen (voortgebr. gas)	die het gas dat zij verdeelen geheel of gedeeltelijk aankopen (aangekocht gas)		
1937 Maandgemiddelde	5.894	468	1.238	40.170	16.317	64.086
1938 Maandgemiddelde	5.915	463	1.208	39.810	9.876	57.273
1937 November	5.898	352	1.143	39.525	16.569	63.486
December	6.568	380	1.184	42.059	16.625	66.816
1938 Januari	6.178	372	1.135	41.353	15.249	64.287
Februari	5.300	326	1.026	37.326	13.073	57.051
Maart	5.626	373	1.104	39.060	13.665	59.828
April	4.910	387	992	36.657	10.115	53.060
Mei	5.822	441	1.115	37.658	9.220	54.256
Juni	5.973	503	1.360	40.729	7.419	55.985
Juli	6.248	670	1.417	41.521	7.756	57.611
Augustus	6.294	801	1.492	41.447	7.900	57.934
September	6.173	536	1.322	41.301	5.966	55.298
October	6.222	402	1.179	39.702	9.277	56.782
November	5.815	358	1.103	38.283	9.378	54.937
December	6.419	386	1.255	42.688	9.494	60.242
1939 Januari	6.209	398	1.116	41.226	9.758	58.707

(1) Deze statistiek betreft de verdeling van gas, verkregen door droge distillatie van steenkool. Zij omvat dus niet het soortgelijk gas, voortgebracht in de mijn-, metaal- en chemische cokesfabrieken of in de andere bedrijven en door de voortbrengers voor eigen gebruik gebezigd.

VERBRUIK.

N. B. — Voor het verbruik van suiker, lucifers, margarine en toeberedende vetstoffen, zie tabel n^o 56.

I. — INDEXCIJFERS VAN DEN VERKOOP AAN DE VERBRUIKERS.

Basis : maandgemiddelde van 1927 = 100 (1).

65

TIJDVAK	GROOTE WARENHUIZEN						Winkels met bijhuizen		COOPERATIES EN PATROONSWINKELS					
	Kleeding		Meubelen		Huishoudelijke artikelen en andere (1)		Voedingswaren		Bakkerij		Voedingswaren		Kleeding	
	1937	1938	1937	1938	1937	1938	1937	1938	1937	1938	1937	1938	1937	1938
Februari	73	72	115	117	107	101	119	123	74	73	124	140	128	127
Maart	95	109	125	129	130	125	131	136	82	81	140	150	160	166
April	106	100	130	130	112	123	134	140	83	73	137	153	164	184
Mei	96	99	124	136	112	124	130	136	80	71	131	146	160	167
Juni	88	88	106	114	120	128	136	137	84	72	138	148	142	142
Juli	88	77	129	120	143	138	150	141	85	72	149	147	129	130
Augustus	61	55	93	96	116	124	135	137	80	67	137	142	116	114
September	88	76	125	114	125	137	137	150	83	69	143	175	163	164
October	108	99	132	116	124	126	135	140	85	68	147	146	211	220
November	85	76	118	101	147	121	142	135	80	66	136	140	158	155
December	86	76	138	118	182	182	162	(2) 173	87	72	167	180	164	174
	1938	1939	1938	1939	1938	1939	1938	1939	1938	1939	1938	1939	1938	1939
Januari	85		129	103	123	127	132	(2) 141	74		148	154	158	162

(1) Basis van de indexcijfers van de groote warenhuizen (huishoudelijke artikelen en verscheidene) = het maandgemiddelde over 1934.

(2) Voorloopig indexcijfer.

II. — TABAKSVERBRUIK.

(Fabricage en invoer.)

66

TIJDVAK	Sigaren	Sigarillos	Sigaretten	Rook-, snuif- en pruimtabak (tons)
	(millioenen stuks)			
1937	192	584	5.258	12.945
1938	195	615	5.108	13.201
1934 4 ^o kwartaal	49	109	1.151	3.191
1935 1 ^o id.	41	106	1.085	3.025
2 ^o id.	52	137	1.376	3.324
3 ^o id.	45	132	1.303	3.264
4 ^o id.	54	136	1.190	3.324
1936 1 ^o id.	48	134	1.177	3.194
2 ^o id.	40	126	1.356	3.287
3 ^o id.	51	176	1.405	3.469
4 ^o id.	58	143	1.177	3.401
1937 1 ^o id.	46	132	1.205	2.968
2 ^o id.	43	140	1.395	3.283
3 ^o id.	46	153	1.406	3.420
4 ^o id.	57	159	1.252	3.274
1938 1 ^o id.	47	152	1.263	3.223
2 ^o id.	48	200	1.444	3.246
3 ^o id.	42	133	1.312	3.299
4 ^o id.	57	129	1.089	3.433

III. — SLACHTINGEN IN DE 13 VOORNAAMSTE SLACHTHUIZEN VAN HET LAND.

67

TIJDVAK	Groot vee (Ossen, stieren, koeien, vaarzen)	Paarden	Kalveren	Varkens, biggen	Schapen, lammeren, geiten
1937 Maandgemiddelde	16.561	656	12.727	29.991	6.957
1938 Maandgemiddelde	16.457	778	10.957	23.066	6.304
1937 November	16.755	772	10.657	33.560	14.498
December	17.312	778	11.991	29.490	14.966
1938 Januari	15.837	786	9.219	24.448	8.686
Februari	15.358	838	9.895	23.641	6.852
Maart	17.110	705	13.708	26.310	4.372
April	15.682	703	11.755	21.786	3.736
Mei	15.419	642	11.544	23.194	2.743
Juni	17.121	652	13.566	24.630	2.579
Juli	15.070	683	11.065	22.379	2.443
Augustus	18.004	761	13.252	23.308	2.882
September	18.057	788	9.578	18.897	3.953
October	18.822	1.002	9.333	23.356	10.229
November	17.740	856	9.665	23.217	13.637
December	15.260	919	8.904	21.624	13.636
1939 Januari	16.012	917	12.212	22.581	8.968

VERVOER.

I. — BEDRIJVIGHEID VAN DE NATIONALE MAATSCHAPPIJ DER BELGISCHE SPOORWEGEN.

a) Bedrijfsontvangsten en -uitgaven

(millioenen franken).

70

TIJDVAK	ONTVANGSTEN				UITGAVEN	SALDO	UITBATINGS-COEFFICIENT
	Reizigers	Goederen	Buitengewone inkomsten	Totaal			
1936 Maandgemiddelde	62,9	123,0	4,7	190,6	192,0	— 1,4	100,76
1937 Maandgemiddelde	69,8	149,4	4,9	224,1	221,0	3,1	98,63
1937 November	55,9	160,2	4,6	220,7	239,1	— 18,4	108,35
December	61,4	147,9	4,2	213,5	240,9	— 27,4	112,80
1938 Januari	64,9	136,0	7,0	207,9	236,5	— 28,6	113,74
Februari	56,0	131,7	4,7	192,4	231,9	— 39,5	120,53
Maart	59,1	143,2	5,2	207,5	235,2	— 27,7	113,37
April	68,8	133,9	4,8	207,5	231,7	— 24,2	111,65
Mei	66,9	131,4	4,4	202,7	224,3	— 21,6	110,67
Juni	73,9	129,5	4,8	208,2	216,8	— 8,6	104,12
Juli	92,9	123,0	5,2	221,1	226,8	— 5,7	102,56
Augustus	99,9	129,9	4,4	231,2	221,8	9,4	95,94
September	79,9	143,3	4,8	227,9	220,7	7,2	96,84
October	67,3	151,6	4,7	223,6	220,1	3,5	98,43
November	54,5	148,8	4,2	207,5	219,9	— 12,4	105,95
December (1)	56,5	143,1	4,8	204,4	227,3	— 22,9	111,20
1939 Januari (1)	65,8	140,4	8,4	214,6	227,9	— 13,3	106,20

(1) Voorloopige cijfers.

TIJDVAK	b) Aantal wagens aan de nijverheid geleverd (1).				c) Transportstatistiek. 1° Algemeen spoorverkeer.						
	A	B	C	A + C	REIZIGERS		ZWARE GOEDEREN				
					Aantal (duizenden)	Reizigers-Km. (millioen.)	Ton (duizenden)	Ton-km. (millioenen)			
							Belgisch binnenl. vervoer	Internat. vervoer	Doorvoer	Totaal	
1937 Maandgemidd..	438.774	132.576	108.493	547.267	16.867	512	6.090	205	204	110	519
1938 Maandgemidd..	388.982	114.745	90.664	479.647							
1937 November	462.517	125.013	109.276	571.793	16.977	489	6.580	222	204	118	544
December	419.461	127.714	110.126	529.587	16.833	489	5.985	190	212	139	541
1938 Januari	376.736	120.771	95.007	471.743	16.581	493	5.205	179	178	95	452
Februari	365.028	112.640	89.805	454.833	15.237	444	4.907	171	161	89	421
Maart	414.596	112.301	96.687	511.283	16.160	478	5.547	202	163	88	453
April	386.834	110.383	86.591	473.425	15.606	491	5.092	187	135	83	405
Mei	376.308	108.856	85.904	462.212	16.384	510	5.047	189	130	77	396
Juni	371.410	101.804	84.379	455.789	15.929	534	5.000	178	136	78	392
Juli	358.683	97.474	81.402	440.085	15.939	564	4.782	171	129	75	375
Augustus	377.312	101.951	87.807	465.119	16.818	653	4.911	175	139	73	386
September	399.858	118.692	96.075	495.933	16.173	530	5.440	196	165	86	447
October	433.676	135.446	97.584	531.260	16.004	485	5.907	204	171	93	468
November	424.833	122.017	94.742	519.575	16.093	475	5.940	205	167	105	477
December	382.513	134.608	91.991	474.504			5.226				471
1939 Januari	368.597	130.560	89.095	457.692							

A. — Aantal wagens aan de nijverheid afgeleverd en belast bij het vertrek aan de Belgische stations (incl. deze voor het vervoer van kolen, cokes en briketten).

B. — Aantal wagens meer speciaal voor het vervoer van kolen, cokes en briketten afgeleverd.

C. — Aantal geladen wagens komend van vreemde netten en bestemd, 't zij voor stations van het net van de Maatschappij, 't zij voor stations van andere netten.

(1) Spoorwagens van de Nationale Maatschappij en van particulieren.

I. — **BEDRIJVIGHEID VAN DE NATIONALE MAATSCHAPPIJ DER BELGISCHE SPOORWEGEN**

(vervolg).

c) **Transportstatistiek (vervolg).**

2° **Vervoer der voornaamste zware goederen.**

A. — **Gezamenlijk verkeer.**

70

TIJDVAK	(duizenden tons)										
	Totaal	Landbouw- voedings- producten	Brand- stoffen	Ertsen	Metaal- waren	Bouw- materialen, glas en spiegelglas	Producten der groefbe- drijven, zand, kiesel en aarde	Textiel, leerlooi- er., kleding	Chemische en artseni- kundige producten	Nijver- heidsvetten en oliën, petroleum, teer	Vershil- lende
1936 Maandgemidd..	5.413	386	2.254	440	525	496	688	57	173	64	330
1937 Maandgemidd..	6.090	379	2.434	572	653	556	777	65	202	82	370
1935 Maart.....	4.544	276	1.840	399	467	369	586	44	205	61	297
Juni.....	4.726	201	1.988	398	533	465	672	37	118	56	258
September....	5.251	258	2.117	416	492	493	845	131	143	59	297
December.....	5.055	326	2.236	449	564	378	525	47	162	61	307
1936 Maart.....	5.563	298	2.276	453	536	541	734	50	215	68	392
Juni.....	3.767	227	1.486	328	355	366	556	29	128	53	239
September....	5.492	281	2.152	435	542	534	822	104	192	63	367
December.....	5.942	385	2.679	511	609	443	629	67	188	72	359
1937 Maart.....	6.147	341	2.472	536	672	592	726	64	255	98	391
Juni.....	6.316	243	2.515	567	826	594	898	53	175	61	384
September....	6.251	289	2.434	584	664	630	869	100	198	71	412
December.....	5.985	330	2.370	674	608	456	747	49	275	106	370
1938 Maart.....	5.547	301	2.110	424	428	555	996	51	228	81	373
Juni.....	5.000	207	1.954	388	422	509	983	39	125	56	317
September....	5.440	284	2.232	378	429	496	864	81	268	63	345
December.....											

B. — **Belgisch binnenlandsch verkeer.**

TIJDVAK	(duizenden tons)										
	Totaal	Landbouw- voedings- producten	Brand- stoffen	Ertsen	Metaal- waren	Bouw- materialen, glas en spiegelglas	Producten der groefbe- drijven, zand, kiesel en aarde	Textiel, leerlooi- er., kleding	Chemische en artseni- kundige producten	Nijver- heidsvetten en oliën, petroleum, teer	Vershil- lende
1936 Maandgemidd..	3.254	263	1.580	12	153	318	548	13	91	27	249
1937 Maandgemidd..	3.527	253	1.692	11	186	350	610	13	94	30	288
1937 October.....	4.165	640	1.697	10	190	388	794	9	82	34	321
November.....	4.018	783	1.628	11	172	349	674	7	81	32	281
December.....	3.236	192	1.629	8	156	270	555	6	119	31	271
1938 Januari.....	2.987	151	1.607	7	131	269	453	8	88	30	242
Februari.....	2.886	127	1.486	7	117	265	502	9	104	25	244
Maart.....	3.467	161	1.468	7	124	394	847	9	135	30	292
April.....	3.294	135	1.475	11	120	366	835	8	78	28	238
Mei.....	3.300	117	1.496	9	138	367	838	8	66	25	236
Juni.....	3.171	111	1.360	11	149	347	848	7	64	27	246
Juli.....	3.013	125	1.327	9	116	317	779	6	74	23	237
Augustus.....	3.071	143	1.373	13	130	317	694	38	89	23	251
September.....	3.384	183	1.566	12	134	322	737	26	98	26	280
October.....	3.700	532	1.734	11	136	295	640	9	83	25	235
November.....	3.768	804	1.648	11	131	277	550	8	71	24	242
December.....											

TIJDVAK	a) Haven van Antwerpen.											
	Bronnen : Havendienst van Antwerpen en « Bulletin over den Handel met de vreemde landen ».											
	ZEEVAART						BINNENVAART					
	BINNENGEKOMEN			VERTROKKEN			BINNENGEKOMEN			VERTROKKEN		
Aantal schepen	Tonnenmaat (duizenden register-tons)	Goederen (duizenden metrieke tons)	Aantal schepen		Goederen (duizenden metrieke tons)	Aantal schepen	Laadvermogen (duizenden steren)	Goederen (duizenden metrieke tons)	Aantal schepen	Laadvermogen (duizenden steren)	Goederen (duizenden metrieke tons)	
			geladen	ledig (met ballast)								
1937 Maandgemidd..	1.032	2.093	1.193	864	167	1.177	4.129	1.422	469	3.994	1.378	422
1938 Maandgemidd..	980	2.012	989	846	134	975	3.699	1.222	382	3.562	1.187	368
1937 November.....	1.065	2.074	1.374	860	173	1.150	4.128	1.461	429	3.724	1.314	430
December.....	1.093	2.230	1.402	930	186	1.090	4.097	1.443	438	4.062	1.447	583
1938 Januari.....	1.011	2.049	1.143	884	132	1.074	3.754	1.268	381	3.556	1.237	435
Februari.....	899	1.789	1.017	746	134	914	3.379	1.127	428	3.342	1.129	430
Maart.....	1.022	2.038	988	881	134	966	3.852	1.291	362	3.816	1.301	358
April.....	909	1.910	848	822	124	851	3.503	1.206	365	3.491	1.164	352
Mei.....	976	2.061	876	819	130	920	3.791	1.305	432	3.806	1.239	377
Juni.....	925	1.868	1.034	794	138	878	3.748	1.234	400	3.702	1.224	368
Juli.....	980	2.042	934	842	117	868	3.802	1.244	306	3.597	1.194	298
Augustus.....	1.009	2.115	1.068	883	132	889	3.747	1.214	373	3.610	1.225	402
September.....	1.025	2.142	1.012	855	139	993	3.921	1.252	368	3.589	1.135	405
October.....	1.012	2.042	926	915	132	1.042	3.916	1.220	376	3.757	1.198	318
November.....	987	1.987	1.000	838	143	1.166	3.780	1.234	399	3.463	1.148	314
December.....	1.007	2.097	1.027	870	153	1.145	3.195	1.064	399	3.207	1.045	355
1939 Januari.....	1.018	2.240		847	155		3.910	1.245		3.662	1.224	
Februari.....	939	1.931		841	119							

TIJDVAK	a) Haven van Antwerpen (vervolg).				b) Haven van Gent.							
	Bron: Havendienst van Antwerpen.				Bron: Havendienst van Gent.							
	OPGELEGDE ZEE-SCHEPEN (op het eind van de maand)				ZEEVAART					BINNENVAART		
	Aantal schepen		Tonnemaat (duizenden register-tons)		BINNENGEKOMEN			VERTROKKEN		GOEDEREN (duizenden metrieke tons)		
totaal	Belgische	totaal	Belgische	Aantal schepen	Tonnemaat (duizenden register-tons)	Goederen (duizenden metrieke tons)	Aantal schepen	Tonnemaat (duizenden register-tons)	Goederen (duizenden metrieke tons)	Gelost	Geladen	
1937 Maandgemidd..	(1) 5	(1) —	(1) 19	(1) —	185	189	243	186	190	94	212	180
1938 Maandgemidd..	(1) 15	(1) 3	(1) 37	(1) 3	151	162	191	151	162	87	170	127
1937 November.....	—	—	—	—	214	197	273	218	198	118	217	176
December.....	5	—	19	—	237	229	284	235	224	151	193	176
1938 Januari.....	7	—	20	—	189	188	206	185	184	132	192	156
Februari.....	8	—	24	—	167	136	200	175	152	133	170	166
Maart.....	12	2	37	5	184	180	176	185	173	90	175	132
April.....	15	4	41	7	137	138	188	140	143	65	166	141
Mei.....	15	4	41	7	126	128	119	125	132	63	178	94
Juni.....	20	1	48	1	134	167	216	128	163	69	158	142
Juli.....	27	7	63	13	137	171	198	132	159	53	180	117
Augustus.....	27	6	69	13	117	141	168	127	151	83	179	133
September.....	22	5	57	11	157	201	196	146	180	75	172	99
October.....	18	4	44	7	147	160	174	151	175	101	163	116
November.....	16	3	38	3	163	172	241	161	156	77	150	124
December.....	15	3	37	3	158	163	204	162	174	103	152	106
1939 Januari.....	12	2	33	2	141	153		141	157			
Februari.....	12	2	31	2								

(1) Op het eind van het jaar.

II. — HAVENVERKEER (vervolg).

71

TIJDVAK	c) Haven van Brugge-Zeebrugge. <i>Bronnen: Havendienst van Brugge en « Bulletin over den Handel met de vreemde landen ».</i>						d) Haven van Groot-Brussel. <i>Bron: Havendienst van Brussel.</i>						
	ZEEVAART			BINNENVAART			ZEEVAART			BINNENVAART			
	Binnengekomen zeeschepen	Tonnenmaat (duizenden register-tons)	GOEDEREN (duizenden metrieke tons)		Gelost	Geladen	Gelost	Geladen	BINNENGEKOMEN		VERTROKKEN		GELOST EN GELADEN GOEDEREN (duizenden metrieke tons)
			Gelost	Geladen					Aantal schepen	Tonnenmaat (duizenden register-tons)	Goederen (duizenden metrieke tons)	Aantal schepen	
1937 Maandgemiddelde...	172	189	59	34	21	4	72	37	32	73	38	39	579
1938 Maandgemiddelde...	131	163	37	26	13	2	52	28	22	52	28	29	492
1937 November	130	163	60	29	18	5	67	31	24	69	32	36	515
December	133	151	53	23	31	2	58	31	20	60	31	35	537
1938 Januari	138	161	20	34	16	4	56	32	14	58	34	46	492
Februari	115	137	38	21	12	2	43	19	6	40	17	23	500
Maart	125	164	40	21	16	2	55	26	15	55	25	28	566
April	105	129	29	26	12	2	40	19	7	44	20	26	473
Mei	117	141	45	24	10	3	50	31	37	46	29	17	515
Juni	121	154	35	21	10	1	53	23	21	56	25	25	479
Juli	142	177	43	20	13	2	59	38	39	58	36	29	544
Augustus	155	222	49	25	11	3	46	22	18	46	22	19	519
September	133	165	41	26	10	3	44	23	23	45	24	21	492
October	127	150	33	31	10	2	58	30	19	52	25	29	492
November	130	145	35	28	15	2	66	36	26	67	36	42	450
December	166	208	34	36	16	1	58	38	35	60	39	43	387
1939 Januari	146	185					60	40	25	63	41	39	462
Februari	134	162					45	23	15	46	27	33	453

TIJDVAK	e) Haven van Oostende.															
	ZEEVAART						BINNENVAART						STAATSPAKETBOOTEN			
	BINNENGEKOMEN			VERTROKKEN			BINNENGEKOMEN			VERTROKKEN			BINNENGEKOM.		VERTROKKEN	
	Aantal schepen	Tonnenmaat (duizenden register-tons)	Goederen (duizenden metrieke tons)	Aantal schepen	Tonnenmaat (duizenden register-tons)	Goederen (duizenden metrieke tons)	Aantal schepen	Tonnenmaat	Goederen (duizenden metrieke tons)	Aantal schepen	Tonnenmaat	Goederen (duizenden metrieke tons)	Aantal schepen	Aantal reizigers (duizenden)	Aantal schepen	Aantal reizigers (duizenden)
1937 Maandgemidd..	71	39	10	71	39	21	107	20	8	109	3	—	100	32	101	33
1938 Maandgemidd..	69	41	10	69	41	20	88	16	7	86	3	—	95	27	95	27
1937 November	60	35	10	59	32	21	87	15	7	88	2	—	61	5	61	7
December	64	29	15	58	30	22	87	15	8	91	2	—	65	14	65	8
1938 Januari	56	28	19	59	24	17	80	13	6	77	2	—	62	9	62	14
Februari	50	21	2	53	27	18	89	16	6	84	2	—	56	6	57	7
Maart	54	21	14	53	21	22	100	16	8	97	4	—	64	7	63	8
April	60	31	8	58	30	19	88	16	7	88	5	1	77	28	76	25
Mei	55	25	8	56	26	14	86	17	9	87	2	1	75	17	77	16
Juni	89	67	7	87	64	18	103	17	7	99	3	—	129	42	128	33
Juli	99	73	15	98	73	21	91	18	8	85	3	—	183	90	181	63
Augustus	102	72	7	104	74	26	107	22	8	99	2	—	182	78	183	96
September	85	62	2	84	61	21	92	17	9	89	3	—	127	27	127	47
October	55	31	13	56	31	22	80	14	7	80	2	—	63	7	62	8
November	54	31	11	56	32	26	83	16	8	85	2	—	62	5	62	6
December	71	33	19	68	33	20	63	11	6	66	2	—	64	11	64	7
1939 Januari	58	31		62	32		69	12	6	62	1		63	7	63	11
Februari	47	27		46	25		66	12	6	65	3					

BUITENLANDSCHE HANDEL VAN HET BELGISCH-LUXEMBURGSCHE ECONOMISCH VERBOND MET DE VREEMDE LANDEN.

I. — HERHALING NAAR DE VIJF GROEPEN DER ALGEMEENE NAAMLIJST AANGENOMEN DOOR DE OVEREENKOMST VAN BRUSSEL VAN 31 DECEMBER 1913.

75

TIJDVAK	GEWICHT (duizenden tons)					WAARDE (millioenen franken)						GEMID- DELDE PRIJS PER TON (franken)	INVOER- (+) OF UITVOERSALDO (-) VAN DE HANDELSBALANS (millioenen franken)	VERHOUDING VAN UIT- TOT INVOER IN PCT.
	Levende dieren	Voe- dings- mid- delen en dranken	Ruwe of enkel toebe- reide stoffen	Fabri- katen	Totaal	Levende dieren	Voe- dings- mid- delen en dranken	Ruwe of enkel toebe- reide stoffen	Fabri- katen	Onbew. goud en zilver gouden en zilver. munt	Totaal			
INVOER														
1937 Voor het jaar	12,0	4.076	34.063	835	38.986	36,0	5.419	15.869	6.163	405,5	27.893	715		
1938 Voor het jaar	8,6	3.777	27.110	659	31.555	28,2	4.660	12.612	5.395	471,7	23.167	734		
1937 November ...	1,2	414	2.804	73	3.292	3,8	554	1.196	517	32,8	2.305	700		
December ...	1,0	391	2.925	71	3.388	3,5	554	1.288	509	37,5	2.392	706		
1938 Januari ...	1,0	311	2.481	57	2.849	3,0	392	1.153	460	32,9	2.041	716		
Februari ...	0,9	266	2.296	58	2.621	2,8	341	1.075	466	41,3	1.926	735		
Maart ...	1,0	314	2.372	61	2.747	2,7	439	1.121	559	43,6	2.165	788		
April ...	0,8	241	2.182	56	2.480	2,5	348	1.038	477	34,7	1.900	766		
Mei ...	0,9	273	2.170	58	2.502	2,6	355	1.021	500	46,2	1.925	769		
Juni ...	0,7	327	2.214	54	2.595	2,0	417	994	446	46,9	1.906	734		
Juli ...	0,7	289	2.219	54	2.562	2,1	370	943	417	54,3	1.786	697		
Augustus ...	0,9	321	2.202	56	2.579	3,2	395	1.127	389	46,4	1.961	760		
September ...	0,7	344	2.267	47	2.659	2,2	401	1.001	409	32,6	1.845	694		
October ...	0,3	372	2.226	57	2.655	1,7	414	999	423	18,6	1.855	699		
November ...	0,3	382	2.249	52	2.683	1,4	408	1.004	425	56,7	1.895	706		
December ...	0,3	337	2.234	51	2.622	2,0	381	1.161	424	17,6	1.986	757		
1939 Januari ...	0,1	296	2.283	54	2.633	0,9	334	1.224	441	70,8	2.071	787		
UITVOER														
1937 Voor het jaar	6,3	730	18.516	5.758	25.010	67,4	1.364	11.252	12.523	310,0	25.516	1.020	- 2.377	91,5
1938 Voor het jaar	5,5	604	17.209	4.189	22.008	67,4	1.134	9.790	10.502	231,1	21.724	987	- 1.443	93,8
1937 November ..	0,2	49	1.513	432	1.994	2,0	100	851	1.010	11,4	1.974	990	- 330	85,7
December ...	0,2	61	1.613	412	2.086	2,0	126	941	1.026	16,8	2.112	1.013	- 279	88,3
1938 Januari ...	0,4	54	1.311	366	1.732	4,7	115	778	901	16,9	1.815	1.048	- 226	88,9
Februari ...	0,6	54	1.413	315	1.783	6,8	109	797	889	18,7	1.822	1.022	- 104	94,6
Maart ...	0,5	71	1.529	362	1.963	6,3	132	836	917	23,6	1.915	976	- 251	88,4
April ...	0,5	50	1.364	334	1.749	6,1	96	754	849	17,5	1.723	985	- 178	90,6
Mei ...	0,4	37	1.394	335	1.768	5,0	76	791	830	21,3	1.723	975	- 202	89,5
Juni ...	0,5	39	1.375	334	1.749	6,2	75	717	831	19,1	1.648	942	- 258	86,5
Juli ...	0,5	35	1.362	331	1.719	5,5	73	704	825	15,5	1.623	944	- 164	90,8
Augustus ...	0,5	29	1.429	321	1.780	6,3	61	858	788	11,0	1.725	969	- 236	88,0
September ...	0,4	36	1.499	343	1.879	5,6	72	829	849	20,0	1.776	945	- 68	96,3
October ...	0,4	52	1.665	360	2.078	4,3	91	905	941	18,2	1.959	943	+ 103	105,6
November ...	0,5	56	1.546	404	2.007	6,1	99	892	923	26,0	1.946	969	+ 50	102,6
December ...	0,3	90	1.331	383	1.805	4,4	137	919	963	23,4	2.047	1.134	+ 81	103,0
1939 Januari ...	0,3	51	1.277	338	1.667	4,2	98	802	823	21,8	1.749	1.050	- 322	84,5

II. — SAMENVATTING VOLGENS DEN GRAAD VAN VOLTOOIING DER PRODUCTEN
(rangschikking aangenomen door den Raad van den Volkenbond op 17 September 1935).

76

TIJDVAK	GEWICHT (duizenden tons)				WAARDE (miljoenen franken)			
	Ruwe artikelen	Artikelen welke een verwerking hebben ondergaan		Totaal (1)	Ruwe artikelen	Artikelen welke een verwerking hebben ondergaan		Totaal (1)
		gewone verwerking	grootere verwerking			gewone verwerking	grootere verwerking	
1937 Voor het jaar	29.755	8.557	752	39.065	13.754	7.641	5.860	27.662
1938 Voor het jaar	24.452	6.432	670	31.555	11.297	6.267	5.163	23.167
1937 October	2.824	740	72	3.636	1.255	625	487	2.408
November	2.522	700	69	3.292	1.189	599	488	2.305
December	2.663	661	65	3.388	1.247	603	512	2.392
1938 Januari	2.249	547	53	2.849	1.049	514	445	2.041
Februari	2.056	511	54	2.621	944	501	480	1.926
Maart	2.114	575	58	2.747	978	608	539	2.165
April	1.925	504	51	2.480	877	521	460	1.900
Mei	1.952	500	50	2.501	891	522	478	1.924
Juni	2.024	521	50	2.595	913	521	433	1.906
Juli	1.988	526	48	2.562	844	550	399	1.786
Augustus	2.005	521	53	2.580	1.063	436	349	1.939
September	2.100	516	43	2.658	890	535	388	1.845
October	2.039	533	83	2.655	900	531	404	1.855
November	2.054	552	77	2.683	937	483	418	1.895
December	1.946	626	50	2.623	1.011	545	372	1.987

INVOER.

TIJDVAK	GEWICHT (duizenden tons)				WAARDE (miljoenen franken)			
	Ruwe artikelen	Artikelen welke een verwerking hebben ondergaan		Totaal (1)	Ruwe artikelen	Artikelen welke een verwerking hebben ondergaan		Totaal (1)
		gewone verwerking	grootere verwerking			gewone verwerking	grootere verwerking	
1937 Voor het jaar	11.462	11.716	1.833	25.011	5.021	11.846	8.666	25.689
1938 Voor het jaar	11.041	9.281	1.682	22.008	4.394	9.321	7.873	21.724
1937 October	1.103	1.019	159	2.280	440	1.047	893	2.387
November	940	884	169	1.994	372	957	639	1.974
December	987	961	139	2.086	424	998	685	2.112
1938 Januari	769	840	122	1.732	370	829	609	1.815
Februari	833	826	125	1.783	335	831	641	1.822
Maart	954	857	150	1.963	403	830	664	1.915
April	916	686	147	1.749	359	689	665	1.723
Mei	932	709	126	1.767	352	745	610	1.723
Juni	906	671	172	1.743	346	657	633	1.648
Juli	846	742	131	1.719	317	686	614	1.623
Augustus	939	717	123	1.779	344	682	701	1.734
September	963	775	142	1.875	362	780	624	1.777
October	1.103	829	143	2.077	413	857	682	1.960
November	1.023	840	144	2.007	382	869	669	1.945
December	857	789	157	1.805	411	866	761	2.040

UITVOER.

(1) Incl. onrangschikbare of aan bijzondere voorwaarden onderworpen artikelen.

WERKLOOSHEID.

I. — MAANDCIJFERS.

Bron : Nationale Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Werkloosheid.

80

MAAND	Aantal werkloze verzekerden								Verloren werkdagen			
	Absolute cijfers				Gemiddelden per 100 verzekerden				Per 1.000 verzekerden en per week		In % van het totaal der mogelijke werkdagen	
	Geheel werkloos		Gedeeltelijk werkloos		Geheel werkloos		Gedeeltelijk werkloos		1937	1938	1937	1938
	1937	1938	1937	1938	1937	1938	1937	1938	1937	1938	1937	1938
Januari	131.645	146.678	97.737	178.668	14,5	15,9	10,7	19,4	993	1.213	16,6	20,2
Februari	124.669	141.499	82.125	164.444	13,7	15,3	9,0	17,8	907	1.195	15,1	19,9
Maart	113.296	131.007	79.711	136.510	12,4	14,2	8,7	14,8	804	1.038	13,4	17,3
April	97.979	121.734	66.163	136.141	10,8	13,1	7,3	14,7	708	992	11,8	16,5
Mei	95.888	121.763	75.673	171.217	10,6	13,1	8,3	18,4	704	1.014	11,7	16,9
Juni	86.344	115.382	78.052	168.064	9,5	12,3	8,6	16,8	663	956	11,0	15,9
Juli	84.348	114.555	78.831	152.286	9,3	12,1	8,7	16,1	654	936	10,9	15,6
Augustus	88.825	118.750	89.606	149.096	9,8	12,5	9,8	15,7	687	899	11,5	15,0
September	90.574	124.010	84.282	144.074	9,9	13,0	9,3	15,1	687	950	11,5	15,8
October	91.993	135.847	81.504	154.827	10,1	14,1	8,9	16,1	686	958	11,4	15,9
November	115.564	150.892	110.176	156.470	12,7	15,5	12,1	16,1	872	1.123	14,5	18,7
December	136.298	167.145	147.510	232.788	14,9	16,9	16,1	23,6	1.114	1.420	18,6	23,7

II. — WERKLOOSHEID PER PROVINCIE.

Bron : Nationale Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Werkloosheid.

a) Aantal gecontroleerde werklozen (daggemiddelde).

STATISTISCHE MAAND	Week		Aantal werkdagen	Voor het RIJK		ANTWERPEN		BRABANT		WEST- VLAANDEREN		OOST- VLAANDEREN		HENEGOUWEN		LUIK		LIMBURG		LUXEMBURG		NAMEN	
	van	tot		Mannen	Totaal	Mannen	Totaal	Mannen	Totaal	Mannen	Totaal	Mannen	Totaal	Mannen	Totaal	Mannen	Totaal	Mannen	Totaal	Mannen	Totaal	Mannen	Totaal
1938 September	—	—	24	144.682	154.340	33.374	34.222	16.312	17.273	22.946	24.496	33.791	37.972	22.788	23.460	10.095	11.479	2.355	2.367	659	659	2.342	2.412
October	—	—	29	154.664	163.771	39.072	39.985	17.927	18.938	23.878	25.372	34.135	37.681	23.003	23.700	10.864	12.231	2.316	2.323	861	862	2.608	2.679
November	—	—	23	173.863	185.454	41.946	43.000	20.386	21.543	27.587	29.358	38.787	43.719	28.862	26.741	12.162	13.876	3.033	3.044	1.016	1.016	3.084	3.157
December	—	—	24	228.045	240.860	48.298	49.356	26.389	27.600	38.322	40.259	49.548	55.242	36.222	37.249	17.504	19.305	5.260	5.271	1.503	1.503	4.999	5.075
1939 Januari	—	—	30	209.760	221.468	44.903	46.008	25.298	26.542	34.001	35.793	46.132	51.112	32.096	32.971	16.148	17.776	4.768	4.777	1.663	1.663	4.751	4.826
Februari	—	—	24	195.191	204.843	42.385	43.413	24.347	25.448	31.715	33.101	43.129	47.070	30.212	30.958	13.659	15.038	4.207	4.216	1.410	1.410	4.126	4.189
1938 December	5	10	6	187.589	200.557	42.776	43.886	21.974	23.177	30.518	32.298	41.871	47.381	28.867	29.871	13.374	15.148	3.641	3.654	1.111	1.111	3.457	3.531
	12	17	6	186.244	197.580	42.852	43.877	21.986	23.159	30.877	32.609	41.747	46.436	27.294	28.268	13.144	14.805	3.651	3.659	1.143	1.143	3.650	3.624
	19	24	6	268.380	281.628	52.908	53.937	30.724	31.980	47.389	49.460	56.996	62.869	44.506	45.564	21.137	23.029	6.671	6.684	1.785	1.785	6.264	6.340
	26	31	6	269.964	284.174	54.657	55.725	30.870	32.103	44.504	46.670	57.580	64.283	44.221	45.294	22.360	24.236	7.076	7.087	1.971	1.971	6.725	6.805
1939 Januari	2	7	6	225.658	239.603	47.001	48.204	26.875	28.353	37.108	39.421	49.291	55.120	34.095	35.179	18.485	20.433	5.570	5.582	1.857	1.858	5.376	5.453
	9	14	6	204.785	216.419	43.318	44.392	24.561	25.756	33.450	35.252	45.467	50.369	31.207	32.130	16.007	17.644	4.588	4.599	1.581	1.581	4.606	4.696
	16	21	6	203.178	214.689	44.751	45.830	24.308	25.487	32.835	34.528	44.975	50.042	31.113	31.939	14.825	16.408	4.347	4.354	1.611	1.611	4.413	4.490
	23	28	6	203.254	213.962	43.520	44.620	24.650	25.830	32.299	33.885	44.196	48.717	32.047	32.814	15.663	17.148	4.534	4.541	1.645	1.645	4.700	4.762
	30	4	6	211.926	222.666	45.922	46.991	26.095	27.283	34.314	35.879	46.729	51.309	32.021	32.797	15.759	17.247	4.804	4.813	1.622	1.622	4.660	4.725
Februari	6	11	6	208.134	218.030	44.044	45.098	25.949	27.082	33.723	35.121	45.617	49.685	32.607	33.366	15.297	16.710	4.691	4.700	1.569	1.569	4.637	4.699
	13	18	6	192.372	201.911	41.829	42.842	24.136	25.222	31.296	32.738	42.505	46.345	29.462	30.213	13.628	14.961	4.102	4.109	1.396	1.396	4.018	4.085
	20	25	6	193.681	203.513	42.482	43.534	23.813	24.911	31.246	32.611	42.848	46.891	30.322	31.100	13.390	14.814	4.234	4.244	1.368	1.368	3.978	4.040
	27	4	6	186.576	195.916	41.187	42.179	23.491	24.574	30.594	31.934	41.547	45.358	28.457	29.155	12.320	13.667	3.802	3.810	1.307	1.307	3.871	3.932

b) Aantal vastgestelde dagen werkloosheid, Zondagen niet inbegrepen.
(duizenden dagen).

STATISTISCHE MAAND	Week		Aantal werkdagen	Voor het RIJK		ANTWERPEN		BRABANT		WEST- VLAANDEREN		OOST- VLAANDEREN		HENEGOUWEN		LUIK		LIMBURG		LUXEMBURG		NAMEN	
	van	tot		Mannen	Totaal	Mannen	Totaal	Mannen	Totaal	Mannen	Totaal	Mannen	Totaal	Mannen	Totaal	Mannen	Totaal	Mannen	Totaal	Mannen	Totaal	Mannen	Totaal
1938 September	—	—	24	3.432	3.658	780	800	388	410	541	577	822	920	534	549	239	271	56	57	16	16	56	58
October	—	—	29	4.420	4.676	1.110	1.136	519	547	683	724	974	1.074	656	676	314	353	65	65	24	24	75	77
November	—	—	23	3.959	4.219	946	970	466	492	630	670	882	992	592	612	278	317	69	69	24	24	72	73
December	—	—	24	5.438	5.738	1.148	1.173	630	659	915	961	1.176	1.306	867	892	419	481	127	127	37	37	118	122
1939 Januari	—	—	30	6.260	6.602	1.336	1.370	754	790	1.015	1.067	1.374	1.518	962	988	484	532	143	143	50	50	142	144
Februari	—	—	24	4.657	4.883	1.010	1.035	581	605	758	790	1.025	1.118	722	741	328	360	101	101	33	33	99	100
1938 December	5	10	6	1.114	1.186	252	259	131	138	182	193	246	277	173	179	80	90	22	22	7	7	21	21
	12	17	6	1.109	1.175	254	260	131	138	184	194	248	274	163	169	79	89	22	22	7	7	21	22
	19	24	6	1.604	1.682	317	323	184	191	283	295	339	373	266	273	127	158	40	40	11	11	37	37
	26	31	6	1.611	1.695	325	331	184	192	266	279	343	382	265	271	133	144	42	43	12	12	40	41
1939 Januari	2	7	6	1.348	1.429	280	287	161	169	222	235	294	328	204	211	111	122	33	33	11	11	32	33
	9	14	6	1.223	1.291	258	265	146	153	199	210	271	299	188	193	96	106	28	28	9	9	28	28
	16	21	6	1.212	1.279	266	272	145	152	196	206	268	297	186	191	89	98	26	26	10	10	26	27
	23	28	6	1.214	1.277	260	267	147	154	193	202	263	290	192	196	94	103	27	27	10	10	28	28
	30	4	6	1.263	1.326	272	279	155	162	205	214	278	304	192	197	94	103	29	29	10	10	28	28
Februari	6	11	6	1.243	1.301	263	270	155	161	201	209	272	296	195	200	92	100	28	28	9	9	28	28
	13	18	6	1.150	1.206	251	257	144	150	187	195	253	276	176	181	82	90	25	25	8	8	24	24
	20	25	6	1.152	1.209	252	258	142	148	187	195	253	276	181	186	80	88	25	25	8	8	24	25
	27	4	6	1.112	1.167	244	250	140	146	183	191	247	270	170	174	74	82	23	23	8	8	23	23

BANKSTATISTIEKEN.

I. — BELGIE EN BELGISCH-CONGO.

a) Nationale Bank van België.

Voornaamste posten van de weekstaten
(*millioenen franken*).

1° Tot December 1937.

85

TIJDVAK	Goudvoor- raad	Binnen- landsche wissel- portefeuille en goud- waarden op het buitenland	Belec- ningen op Belgische overheids- fondsen	Bons, annuïteiten en obligati- stukken der Belgische Schatkist	Bank- biljetten in circulatie	Rek.-courantsaldi		Totaal der opeisch- bare schulden	Dekkings- percentage	Discontovoet voor geaccep- teerde wissels	Rentevoet voor beleening op overheids- fondsen
						Diverse	Van 's Rijks- schatkist				
<i>Jaargemiddelde :</i>											
1937.....	17.904	6.664	191	767	22.067	3.351	515	25.933	69,04	2,—	3,—
<i>Maandgemiddelde :</i>											
1937 December	17.274	6.402	187	761	21.464	3.286	292	25.042	68,98	2,—	3,—

2° Sedert Januari 1938.

TIJDVAK	Goudvoor- raad	Buitenlandsche deviezen en goudwaarden	Wissels		Belec- ningen op Belgische overheids- fondsen	Vorder- ingen op den Staat	Bank- biljetten in circulatie	Rek.-courantsaldi		Totaal der opeisch- bare schulden	Dekkings- percentage	Discontovoet voor geaccepteerde wissels	Rentevoet voor beleening op overheidsfondsen.
			binnen- landsche	buiten- landsche				Diverse	Van 's Rijks- schatkist				
<i>Jaargemiddelde :</i>													
1938.....	15.945	4.717	1.486	16	286	742	21.812	2.118	227	24.157	66,01	2,61	3,70
<i>Maandgemiddelde :</i>													
1938 Januari.....	17.766	4.897	1.038	14	159	748	21.578	3.878	143	25.599	69,40	2,—	3,—
Februari.....	17.539	5.247	980	14	167	748	21.665	3.935	76	25.676	68,31	2,—	3,—
Maart.....	16.542	5.347	992	15	189	748	21.954	2.687	173	24.814	66,66	2,—	3,—
April.....	15.658	5.660	964	16	175	748	22.077	1.972	139	24.188	64,74	2,—	3,—
Mei.....	14.159	4.188	1.998	24	592	748	21.068	1.474	140	22.682	62,42	3,35	4,35
Juni.....	13.853	3.722	2.320	25	428	748	20.660	1.288	123	22.071	62,77	3,—	4,—
Juli.....	14.582	4.061	1.836	16	286	745	20.914	1.493	63	22.470	64,89	3,—	4,—
Augustus.....	15.164	4.537	1.245	15	249	735	21.159	1.655	67	22.881	66,27	3,—	4,—
September.....	15.564	4.877	1.412	14	414	735	22.681	1.202	76	25.959	64,96	3,—	4,—
October.....	16.393	5.057	2.335	13	276	735	23.334	1.962	456	25.752	63,66	2,92	4,—
November.....	17.065	4.512	1.632	11	242	735	22.547	2.016	605	25.168	67,80	2,50	4,—
December.....	17.207	4.580	1.103	11	227	735	22.076	2.137	641	24.854	69,23	2,50	4,—
1939 Januari.....	17.157	4.618	952	11	181	729	21.941	2.286	413	24.640	69,63	2,50	4,—
Februari.....	17.341	4.604	873	11	190	722	22.122	2.363	256	24.741	70,09	2,50	4,—
<i>Weekcijfers :</i>													
1939 2 Februari....	17.327	4.609	885	11	238	722	22.167	2.121	511	24.799	69,87	2,50	4,—
9 id.	17.336	4.608	886	11	192	722	22.182	2.295	268	24.745	70,06	2,50	4,—
16 id.	17.347	4.608	843	11	168	722	22.094	2.433	170	24.697	70,24	2,50	4,—
23 id.	17.356	4.590	876	11	164	722	22.046	2.603	76	24.725	70,20	2,50	4,—

b) Bank van Belgisch-Congo.

Voornaamste posten van de maandstaten
(*millioenen franken*).

TIJDVAK	DEKKINGSVOORRAAD			Diverse kasgelden en tegoed bij banken	Wissels op Congo, op België en op andere landen	Debiteuren	Circulatie (Bank- biljetten en munten)	CREDITEUREN		Dekkings- percentage
	Gouden munt en munt- materiaal	Goud- deviezen	Totaal					dadelijk opvraag- baar	op termijn	
1937 Jaargemiddelde	98,3	67,4	165,7	344,1	174,4	168,3	342,6	559,5	58,6	48,39
1938 Jaargemiddelde	155,9	17,1	173,0	246,3	226,4	169,3	377,2	502,5	64,5	45,85
1937 31 October.....	135,9	37,0	172,9	529,9	193,8	158,9	352,9	753,8	70,4	48,99
30 November.....	135,9	37,0	172,9	553,3	252,4	144,8	355,2	825,4	76,6	48,67
31 December.....	135,9	47,0	182,9	306,9	224,8	189,9	387,1	560,5	73,9	47,25
1938 31 Januari.....	135,9	47,0	182,9	250,5	224,3	178,9	400,3	475,9	84,2	45,68
28 Februari.....	135,9	47,0	182,9	285,1	217,4	174,9	392,1	499,7	84,8	46,64
31 Maart.....	135,9	47,0	182,9	286,0	187,7	173,1	376,0	501,8	83,6	48,64
30 April.....	135,9	47,0	182,9	283,9	178,6	170,4	363,9	510,9	69,8	50,25
31 Mei.....	165,9	17,0	182,9	281,8	165,7	165,7	369,2	494,5	60,9	49,54
30 Juni.....	165,9	—	165,9	285,7	179,1	167,7	378,2	492,8	56,3	43,87
31 Juli.....	165,9	—	165,9	360,4	173,7	163,1	380,1	565,0	61,6	43,64
31 Augustus.....	165,9	—	165,9	254,8	240,0	158,3	374,4	519,0	61,2	44,32
30 September.....	165,9	—	165,9	190,0	292,0	155,6	369,0	497,6	61,0	44,96
31 October.....	165,9	—	165,9	134,2	319,9	150,2	363,1	481,0	50,9	45,68
30 November.....	165,9	—	165,9	149,8	293,8	184,9	364,6	503,8	52,9	45,49
31 December.....	165,8	—	165,8	193,0	244,7	188,9	395,8	488,1	46,0	41,90

c) Driemaandelijksche staten der Belgische banken (1).
 1° Globale staten door de Bankcommissie gepubliceerd
 (in millioenen franken).

RUBRIEKEN	1935	1936	1937			
	31 December	31 December	31 Maart	30 Juni	30 September	31 December
ACTIVA.						
BESCHIKBAAR EN VLOTTENDE MIDDELEN :						
Niet gestort kapitaal	251	231	231	229	229	224
Kas, Nationale Bank, Postrekeningen	4.455	3.756	2.924	2.962	2.048	2.975
Bankiers debiteuren	3.135	4.473	4.156	4.440	5.077	4.605
Te innen wissels	4.456	4.462	4.444	4.698	4.558	4.446
Debiteuren	8.133	7.903	8.291	8.429	8.385	7.990
Belgische overheidsfondsen	3.122	4.459	4.710	4.680	4.399	3.800
Buitenlandsche overheidsfondsen	120	152	207	278	119	86
Bankaandeelen	337	333	322	324	327	259
Andere aandelen	487	494	485	475	483	478
Obligaties	3	30	19	9	22	18
Syndicale participaties en te realiseeren waarden	27	34	78	107	160	88
Belegde wettelijke reserve	109	122	123	139	139	140
Diversen	1.505	2.009	2.218	2.186	2.516	2.012
<i>Totaal beschikbaar en vlottende middelen...</i>	<i>26.140</i>	<i>28.458</i>	<i>28.208</i>	<i>28.956</i>	<i>28.452</i>	<i>27.121</i>
VASTGELEGDE MIDDELEN :						
Oprichtings- en eerste inrichtingskosten	5	3	3	3	3	4
Gebouwen, materieel en meubilair	521	579	576	575	583	597
<i>Totaal vastgelegde middelen...</i>	<i>526</i>	<i>582</i>	<i>579</i>	<i>578</i>	<i>586</i>	<i>601</i>
Algemeen totaal activa...	26.666	29.040	28.787	29.534	29.048	27.722
PASSIVA.						
OPVRAAGBAAR :						
Bankiers crediteuren	2.528	2.959	2.596	2.637	2.566	2.340
Deposito's en crediteuren dadelijk opvraagbaar en op minder dan dertig dagen	16.067	17.312	17.004	17.881	17.292	16.343
Deposito's en diverse crediteuren op meer dan dertig dagen....	3.036	3.300	3.586	3.377	3.302	3.288
Obligaties en kasbons	69	56	58	64	64	61
Diversen	1.463	1.834	2.185	2.188	2.444	2.274
<i>Totaal opvraagbaar...</i>	<i>23.163</i>	<i>25.461</i>	<i>25.429</i>	<i>26.147</i>	<i>25.668</i>	<i>24.306</i>
NIET OPVRAAGBAAR :						
Maatschappelijk kapitaal	2.827	2.795	2.798	2.810	2.804	2.845
Wettelijke reserve	128	131	126	146	139	140
Niet beschikbare reserves	4	1	1	2	1	—
Beschikbare reserves	352	374	388	391	398	392
Reservefonds	192	39	45	38	38	37
Inschrijvingen op kapitaalsverhoogeningen	—	—	—	—	—	2
<i>Totaal niet opvraagbaar...</i>	<i>3.503</i>	<i>3.340</i>	<i>3.358</i>	<i>3.387</i>	<i>3.380</i>	<i>3.416</i>
Algemeen totaal passiva...	26.666	28.801	28.787	29.534	29.048	27.722

(1) Voor de omloopsnelheid van het geld in de banken, zie tabel nr 35.

2° Algemeene Staat der Belgische banken
door de Nationale Bank van België gepubliceerd.
(millioenen franken).

85

RUBRIEKEN	31 Maart 1938	30 Juni 1938	30 September 1938	31 December 1938
ACTIVA.				
A. Spaargelden (artikel 15, koninklijk besluit 42)	—	—	—	—
B. Beschikbare en vlottende middelen :				
Kas, Nationale Bank, Postrekeningen	1.703	1.162	1.493	2.106
Daggeld	759	477	314	579
Bankiers	3.879	3.591	3.040	2.686
Moedermaatschappij, filialen en dochtermaatschappijen	718	503	294	517
Andere te innen waarden op korten termijn	1.782	1.566	1.509	1.539
Wissels	4.280	3.054	2.190	3.747
Prolongaties en voorschotten op effecten	1.004	1.398	1.347	1.292
Debiteuren wegens verstrekte acceptaties	894	995	895	872
Diverse debiteuren	5.552	5.501	5.447	5.272
Effecten	5.719	5.516	5.174	4.838
a) Belegde wettelijke reserve	141	142	141	144
b) Belgische overheidsfondsen	4.519	4.280	4.025	3.710
c) Buitenlandsche overheidsfondsen	60	54	58	44
d) Bankaandeelen	309	335	334	335
e) Andere fondsen	690	704	616	605
Diversen	452	285	286	168
Niet gestort kapitaal	51	50	50	52
<i>Totaal beschikbare en vlottende middelen...</i>	27.393	24.097	22.040	23.668
C. Vastgelegde middelen :				
Oprichtings- en eerste inrichtingskosten	5	4	4	5
Gebouwen	340	335	335	329
Participaties in de dochtermaatschappijen voor immobiliën	171	171	171	171
Vorderingen op dochtermaatschappijen voor immobiliën	120	119	117	116
Materieel en meubilair	12	14	15	13
<i>Totaal vastgelegde middelen...</i>	648	643	642	634
Algemeen totaal activa ...	28.041	24.740	22.682	24.302

PASSIVA.				
A. Spaargelden (artikel 15, koninklijk besluit 42)	—	—	—	—
B. Opvraagbaar :				
Bevoorrechte of gewaarborgde schuldeischers	130	194	297	128
Daggeld	127	61	26	10
Bankiers	1.779	1.230	1.215	1.473
Moedermaatschappij, filialen en dochtermaatschappijen	440	177	230	300
Geaccepteerde wissels	894	995	895	873
Andere te betalen waarden op korten termijn	561	388	459	389
Crediteuren wegens wissels ter incasso	908	930	878	819
Deposito's crediteuren	18.990	16.700	14.610	16.313
a) Dadelijk opvraagbaar en op ten hoogste 30 dagen	16.699	14.769	12.868	14.592
b) Op meer dan 30 dagen	2.291	1.931	1.742	1.721
Obligaties en kasbons	65	63	61	55
Nog te storten op fondsen en participaties	232	249	261	255
Diversen	657	443	441	380
<i>Totaal opvraagbaar...</i>	24.773	21.430	19.373	20.995
C. Niet opvraagbaar :				
Kapitaal	2.648	2.687	2.686	2.685
Niet beschikbare reserve wegens uitgiftepremie	64	64	64	64
Wettelijke reserve (artikel 13, koninklijk besluit 185)	145	145	145	146
Beschikbare reserve	333	373	371	376
Reservefonds	78	41	42	36
<i>Totaal niet opvraagbaar...</i>	3.268	3.310	3.309	3.307
Algemeen totaal passiva ...	28.041	24.740	22.682	24.302

II. — BUITENLANDSCHE CIRCULATIEBANKEN.

a) Discontovoet van de voornaamste circulatiebanken.

86

	Sedert	%		Sedert	%
België	27 October 1938	2,50	Joego-Slavië	1 Februari 1935	5,—
Bulgarije	15 Augustus 1935	6,—	Letland (1)	1 November 1936	5,50
Dantzig	2 Januari 1937	4,—	Litauen	1 Juli 1938	5,—
Denemarken	23 Februari 1939	3,50	Nederland	3 December 1936	2,—
Duitschland	22 September 1932	4,—	Noorwegen	5 Januari 1938	3,50
Estland	1 October 1935	4,50	Polen	18 December 1937	4,50
Finland	3 December 1934	4,—	Portugal	11 Augustus 1937	4,—
Frankrijk	4 Januari 1939	2,—	Roemenië	5 Mei 1938	3,50
Griekenland	4 Januari 1937	6,—	Sweden	1 December 1933	2,50
Groot-Brittannië	30 Juni 1932	2,—	Tsjecho-Slowakije	1 Januari 1936	3,—
Hongarije	29 Augustus 1935	4,—	Vereenigde Staten (Feder. Reserve Bank of New-York)	27 Augustus 1937	1,—
Indië	30 November 1935	3,—	Zwitserland	26 November 1936	1,50
Italië	18 Mei 1936	4,50			
Japan	11 Maart 1938	3,46			

(1) Discontovoet voor handelshuizen. Voor creditinstellingen : 5 %.

b) Banque de France.

Weekstaten

(in millioenen franken).

DATUM	Munt en muntmateriaal	Tegood in het buitenland	Wisselportefeuille en publieke waarden		Beleeningen op effecten	Voorloopige renteloze voorschotten aan den Staat (Overeenkomsten van 18 Juni 1936 en 30 Juni 1937, 22 Maart en 14 April 1938)	Voorloopige renteloze voorschotten aan den Staat (terugbetaalbaar krachtens artikel 8 van overeenkomst van 12-11-38)	Bankbiljetten in circulatie	Creditsaldi in rekening-courant	Dekkingspercentage	
			Gedisconteerd handelspapier								
			binnenlandsch	buitenlandsch							
1937 Jaargemidd. .	56.612	15,1	9.374	16,4	- 1.393	3.856	24.931	—	88.288	17.726	53,40
1938 Jaargemidd. .	—	21,9	10.513	20,3	1.475	3.740	—	—	101.704	23.291	—
1938 : Gemiddelde van 1-1 tot 10-11.	56.086	—	—	—	—	—	39.632	—	—	—	45,90
Gemiddelde van 17-11 tot 31-12	87.265	—	—	—	—	—	—	20.627	—	—	61,01
1937 9 December .	58.932	17,9	9.093	18,1	1.284	3.762	26.918	—	91.143	18.980	53,51
1938 6 Januari . .	58.933	19,8	8.767	18,7	1.241	3.909	31.909	—	93.474	21.622	51,20
10 Februari . .	55.806	21,0	11.540	20,2	1.193	3.860	31.904	—	92.574	22.757	48,39
10 Maart	55.807	17,5	11.072	20,6	1.206	3.787	33.704	—	93.631	23.227	47,76
7 April	55.807	20,0	10.903	21,3	1.194	3.754	39.554	—	98.144	23.574	45,85
5 Mei	55.807	20,1	10.657	20,2	1.187	3.878	40.134	—	98.960	23.615	45,53
9 Juni	55.808	19,5	7.594	16,3	1.057	3.514	40.134	—	100.235	18.930	46,83
7 Juli	55.808	25,2	5.930	16,7	1.030	3.564	40.134	—	101.504	15.676	47,63
4 Augustus . .	55.808	23,9	6.334	17,3	1.194	3.675	40.134	—	101.351	16.818	47,23
8 September .	55.808	24,5	9.166	17,3	1.358	3.717	40.134	—	102.900	18.714	45,89
6 October . .	55.808	10,0	18.416	24,6	1.967	3.988	50.134	—	118.290	23.707	39,30
10 November .	55.808	12,2	12.941	26,5	1.997	4.005	48.134	—	108.771	26.987	41,11
17 November .	87.264 (1)	13,5	12.070	25,8	2.253	3.971	—	20.627	107.349	37.785	60,13
8 December .	87.265	19,1	10.783	22,7	2.500	3.708	—	20.627	108.779	33.911	61,16
1939 5 Januari . .	87.265	14,6	7.923	23,1	2.877	3.686	—	20.627	111.520	29.081	62,07
9 Februari . .	87.266	15,3	7.743	20,2	3.012	3.422	—	20.627	111.253	27.877	62,72

Discontovoet { huidige : 2 % sedert 4 Januari 1939.
vorige : 2 1/2 % sedert 25 November 1938.

(1) Herwaardering van den goudvoorraad op basis van 27,5 mgr. goud van 0,900 fijn per frank.

c) Bank of England.
Weekstaten
(in duizenden £).

86

DATUM	Metaalvoorraad		Beleggingen van het «Banking Department»				Bank- biljetten in circulatie	Deposito's				Verhoud. v. d. goudv. v. h. Bank. Dep. tot het saldo van haar dep. %
	Goud (Issue Departm.)	Gouden en zilveren munt (Banking Departm.)	Door den Staat gewaar- borgde fondsen	Disconto en beleening	Andere waarden	Totaal		Openbare organismen	Banken	Andere deposito's	Totaal	
1937 Jaargemidd.	321.351	1.071	98.357	6.855	21.164	126.376	479.590	19.514	97.155	37.243	153.912	29,6
1938 Jaargemidd.	326.411	995	103.168	9.581	20.986	133.735	485.562	18.200	106.224	36.230	160.654	28,0
1937 8 Decemb.	326.407	1.172	87.243	9.641	20.955	117.839	492.831	11.742	106.310	36.658	154.710	35,3
1938 5 Januari.	326.407	703	108.338	15.088	21.137	144.563	492.576	14.442	129.235	37.387	181.064	30,1
9 Februari.	326.407	581	93.273	9.559	18.957	121.789	478.071	16.077	102.907	35.549	154.533	32,9
9 Maart ..	326.407	825	105.221	6.525	21.473	133.219	479.260	12.572	114.280	36.091	162.943	29,4
6 April ...	326.407	843	111.886	10.120	20.150	142.156	489.694	12.833	112.447	36.760	162.040	23,1
4 Mei	326.408	794	117.766	8.189	19.265	145.220	490.533	10.742	117.453	35.971	164.166	22,3
8 Juni ...	326.410	856	111.421	7.937	20.167	139.525	490.721	11.732	111.110	35.425	158.267	23,0
6 Juli	326.412	990	111.891	10.711	20.402	143.004	488.231	12.546	115.663	35.989	164.198	23,8
10 Augustus	326.412	1.137	109.716	9.238	21.544	140.498	489.993	19.315	106.079	34.513	159.907	23,4
7 Septemb.	326.414	1.421	101.336	5.354	22.073	128.763	480.115	32.151	91.259	34.852	158.262	30,1
5 October.	326.414	1.344	121.871	10.205	22.477	154.553	505.784	12.055	109.703	37.141	158.899	13,8
9 Novemb.	326.414	1.292	101.571	11.103	20.979	133.653	482.690	15.937	109.498	35.504	160.939	27,9
7 Decemb.	326.416	1.198	66.136	17.871	21.503	105.510	487.752	18.628	102.945	35.944	157.517	44,3
1939 4 Januari.	326.416	685	71.381	48.906	22.380	142.667	488.071	20.503	135.955	37.241	193.699	35,6
11 Januari.	126.414	652	96.171	22.122	22.321	140.614	475.644	19.214	118.139	36.653	174.006	29,5
8 Februari.	126.414	890	77.636	20.649	22.357	120.642	474.998	15.351	103.950	35.490	154.791	33,7

Discontovoet { huidige : 2 %, sedert 30 Juni 1932.
vorige : 2 1/2 %, sedert 12 Mei 1932.

d) Nederlandsche Bank.
Weekstaten
(in millioenen guildens).

DATUM	Munt en munt- materiaal	Wissels		Beleening			Bank- biljetten	Credit- saldi in rekening- courant	Dekkings- percentage
		Binnen- landsche	Buiten- landsche	op titels	op goederen en ceelen	Totaal			
1937 Jaargemiddelde	1.158	17,2	3,2	183	2,8	186	828	555	83,71
1938 Jaargemiddelde	1.484	10,0	4,8	295	1,3	296	944	870	81,79
1937 6 December	1.382	26,2	5,1	188	2,1	190	878	745	85,19
1938 10 Januari	1.402	2,8	5,1	199	2,5	202	875	754	86,08
7 Februari	1.433	9,0	5,2	235	2,0	237	869	832	84,23
7 Maart	1.470	8,7	5,2	284	1,4	285	884	903	82,27
4 April	1.479	9,1	5,4	297	1,0	298	934	876	81,70
9 Mei	1.500	9,2	5,4	331	0,7	332	931	934	80,46
7 Juni	1.500	8,6	5,4	329	1,1	330	932	933	80,47
4 Juli	1.501	7,8	5,4	329	2,0	331	951	915	80,48
8 Augustus	1.501	9,3	4,9	296	0,9	297	921	910	82,00
5 September	1.500	9,3	4,9	294	1,2	296	952	878	82,06
10 October	1.495	18,5	4,0	289	1,3	290	1.069	757	81,85
7 November	1.502	15,7	4,0	307	1,3	308	1.016	835	81,15
5 December	1.486	10,9	3,6	306	1,6	307	1.010	819	81,28
1939 9 Januari	1.489	8,4	3,6	305	1,7	307	988	839	81,47
6 Februari	1.489	8,1	3,1	299	1,7	301	993	828	81,77

Discontovoet { huidige : 2 %, sedert 3 December 1936.
vorige : 2,5 %, sedert 20 October 1936.

e) Nationale Bank van Zwitserland.

Weekstaten

(in millioenen Zwitsersche franken).

DATUM	Goud- voorraad	Tegoed in het buitenland	Binnen- landsche wissels	Beleening	Correspon- denten	Bank- biljetten in circulatie	Andere terstond opvorderbare verplichting.	Dekkings- percentage
1937 Jaargemiddelde	2.638	182	12,0	32,5	12,3	1.382	1.480	98,56
1938 Jaargemiddelde	2.852	394	35,7	22,8	15,5	1.558	1.807	96,46
1937 7 December	2.663	490	10,5	32,8	22,5	1.432	1.777	98,27
1938 7 Januari	2.699	492	8,9	25,2	27,3	1.465	1.785	98,18
7 Februari	2.881	493	7,7	23,2	28,0	1.425	2.007	98,30
7 Maart	2.890	491	7,6	22,4	27,7	1.455	1.981	98,39
7 April	2.884	486	8,9	22,7	23,2	1.508	1.915	98,44
7 Mei	2.873	440	6,4	21,5	8,3	1.505	1.904	97,17
7 Juni	2.836	382	23,0	21,5	24,4	1.502	1.848	96,08
7 Juli	2.802	390	5,1	21,7	6,2	1.511	1.778	97,04
6 Augustus	2.794	388	4,9	20,1	3,8	1.512	1.761	97,21
7 September	2.847	374	11,0	20,4	4,5	1.546	1.775	96,98
7 October	2.851	311	110,4	26,8	4,6	1.803	1.565	93,86
7 November	2.873	302	96,0	24,8	3,7	1.696	1.668	94,38
7 December	2.890	284	95,8	27,5	4,1	1.670	1.697	94,26
1939 7 Januari	2.890	281	140,1	19,7	5,0	1.675	1.717	93,46
7 Februari	2.813	255	148,0	18,8	4,4	1.620	1.673	93,18

Discontovoet { huidige : 1 1/2 % sedert 26 November 1936
vorige : 2 % sedert 9 September 1936.

f) Reichsbank.

Weekstaten

(in millioenen RM.).

DATUM	Goud- voorraad	Deviezen als goud- dekking	Pasmunt	Waarden tot bijkomende dekking	Wissels	Beleeningen op onderpand	Gediscont. Schatkist- bons	Bank- biljetten in circulatie	Verschill. opeisbare schulden	Dekkings- percentage van goud en deviezen
1937 Jaargemiddelde	68,8	5,8	192	133	4.893	43,3	14,7	4.778	739	1,35
1938 Jaargemiddelde	70,8	5,6	174	394	6.039	45,0	11,3	6.228	983	1,06
1937 7 December	70,5	5,6	138	105	5.361	42,8	0,1	5.075	703	1,32
1938 7 Januari	70,7	5,8	169	107	5.299	47,8	28,6	5.118	723	1,31
7 Februari	70,8	5,5	185	111	5.167	59,8	4,9	4.957	744	1,34
7 Maart	70,8	5,4	162	108	5.369	43,3	2,2	5.086	811	1,29
7 April	70,8	5,3	181	114	5.504	47,6	16,1	5.476	1.245	1,13
7 Mei	70,8	5,4	189	121	5.623	42,5	0,1	5.860	953	1,12
7 Juni	70,8	5,6	153	545	5.786	54,3	0,9	6.145	1.110	1,05
7 Juli	70,8	5,8	169	547	5.832	43,1	6,9	6.196	970	1,07
6 Augustus	70,8	5,6	142	549	6.063	38,7	2,6	6.429	958	1,03
7 September	70,8	5,4	133	550	6.378	28,5	0,2	6.690	948	1,00
7 October	70,8	5,7	92	550	7.337	19,6	0,8	7.541	887	0,91
7 November	70,8	5,8	121	548	7.020	32,9	0,5	7.423	918	0,92
7 December	70,8	5,6	134	548	7.252	47,1	0,1	7.620	1.003	0,88
1939 7 Januari	70,8	5,7	168	554	7.225	44,1	1,5	7.705	950	0,88
7 Februari	70,8	5,9	203	671	6.761	43,8	1,2	7.549	1.064	0,89

Discontovoet { huidige 4 % sedert 22 September 1932.
vorige : 5 % sedert 28 April 1932.

g) Federal Reserve Banks.
Weekstaten
(in millioenen \$).

86

DATUM	MUNTVOORRAAD		WISSELS		Nationale publieke fondsen	Bankbiljetten in circulatie (Federal Reserve Notes)	Deposito's aangesloten banken, Schatkist, enz.)	Dekkings- percentage (1).
	Goud- certificaten op de Schatkist	Andere reserves	In herdisconto van de member- banks	in de open markt gekocht				
1937 Jaargemiddelde	8.939	297	13,9	3,4	2.504	4.221	7.326	80,0
1938 Jaargemiddelde	10.423	402	8,6	0,5	2.564	4.200	8.980	82,1
1937 8 December	9.132	311	17,4	2,8	2.564	4.295	7.524	79,9
1938 5 Januari	9.129	363	11,1	0,5	2.564	4.268	7.602	80,0
9 Februari	9.126	438	11,2	0,5	2.564	4.125	7.795	80,2
9 Maart	9.188	472	8,4	0,5	2.564	4.134	7.881	80,4
6 April	9.231	445	11,3	0,5	2.564	4.158	7.875	80,4
4 Mei	10.650	435	8,2	0,5	2.564	4.148	9.286	82,5
8 Juni	10.647	398	8,6	0,5	2.564	4.136	9.251	82,5
6 Juli	10.645	374	8,0	0,5	2.564	4.175	9.207	82,3
10 Augustus	10.642	394	6,9	0,5	2.564	4.136	9.249	82,4
7 September	10.640	356	7,1	0,5	2.564	4.212	9.147	82,3
5 October	10.976	367	7,3	0,5	2.564	4.283	9.437	82,8
9 November	11.327	352	7,8	0,5	2.564	4.356	9.654	83,4
7 December	11.672	346	6,0	0,5	2.564	4.422	9.950	83,6
1939 4 Januari	11.848	365	4,3	0,5	2.564	4.441	10.146	83,7
8 Februari	11.989	442	7,4	0,5	2.564	4.345	10.437	84,1

Discontovoet van de Federal Reserve Bank of New-York { huidige : 1 %, sedert 27 Augustus 1937.
vorige : 1,50 % sedert 2 Februari 1934.

(1) Verhouding muntvoorraad tegenover opelschbare schulden

h) Sveriges Riksbank.

Toestand op het eind van ieder maand

(in millioenen Kr.).

TIJDVAK (op het einde van het jaar of van de maand)	Metaalvoorraad (1)		STAATS- FONDSEN		BETAALBARE WISSELS EN WAARDEN		Rekeningen en voor- schotten in rekening- courant	Bankbiljetten in circulatie	REKENING-COURANTSALDI				Emissierecht (2)	VERHOUDING, IN %		
	In het buitenland bewaarde goud niet in den metaalvoorraad begrepen	Rekening-courant in het buitenland	Zweedsche	Vreemde	Zweedsche	Vreemde			Staat	Handelsbanken	Andere rekeningen	Buitenlandsche banken		vanden metaalvoor- raad tot de biljet- tencirculatie	van de metaal- voorraad tot het emissierecht	
																Emissierecht
1935	408	—	207	28,5	68,4	11,9	365	30,1	786	180	181	21,5	11,6	1.111	51,89	36,70
1936	459	69,8	259	29,7	70,4	12,2	391	25,3	893	278	294	15,4	3,0	1.269	51,45	36,21
1937 December	471	68,1	256	6,1	39,6	12,8	749	25,4	980	311	434	6,4	61,4	1.291	48,02	36,45
1938 Januari	472	67,9	279	12,1	41,9	12,2	710	23,0	906	277	537	6,3	58,4	1.294	52,11	36,48
Februari	473	84,3	267	17,1	47,1	11,7	654	21,4	921	300	476	5,8	46,6	1.296	51,37	36,50
Maart	494	80,8	290	21,1	50,6	12,6	573	21,4	965	269	434	7,6	47,8	1.338	51,19	36,92
April	521	54,4	299	31,1	38,0	12,6	564	20,1	948	293	437	6,2	49,4	1.393	55,01	37,44
Mei	524	76,0	347	36,1	39,1	13,0	489	20,7	931	403	380	5,7	47,4	1.398	56,28	37,48
Juni	525	90,0	307	41,1	41,4	12,5	524	22,2	972	392	373	6,2	57,7	1.400	54,03	37,50
Juli	526	89,8	289	56,0	41,9	12,1	530	23,1	950	269	510	2,9	57,2	1.402	55,39	37,52
Augustus	528	89,6	301	66,0	41,2	11,8	511	22,7	971	260	512	2,7	56,4	1.406	54,34	37,55
September	573	110,7	548	72,0	32,8	12,2	411	25,9	1.083	248	678	2,9	69,3	1.496	52,89	38,30
October	591	115,9	473	82,0	31,8	13,2	385	28,0	1.028	237	673	4,1	71,1	1.531	57,49	38,58
November	591	115,8	491	87,0	32,1	14,1	351	32,7	982	484	452	3,2	89,5	1.533	60,18	38,55
December	591	115,8	414	102,0	34,0	13,2	386	36,8	1.061	418	428	3,4	83,7	1.533	55,76	38,58
1939 Januari	594	135,5	448	112,0	36,0	12,3	298	39,9	979	350	583	3,4	87,5	1.538	60,63	38,62
Februari	595	135,3	468	117,0	36,2	12,1	259	42,7	991	345	564	3,1	87,6	1.541	60,06	38,64

Discontovoet { huidige : 2 1/2 %, sedert 1 December 1933.
vorige : 3 %, sedert 1 Juni 1933.

(1) De metaalvoorraad omvat het in Zweden bewaarde goud van de Bank, alsmede het in het buitenland gedeponeerde goud (circa 15 % van den gezamenlijken metaalvoorraad).

(2) De bank mag bankbiljetten in omloop brengen voor een bedrag gelijk aan het dubbel van haar metaalvoorraad + (sedert 30 Juni 1933) 350 millioen kronen.

i) Japansche Bank.
Weekstaten
(in millioenen yens).

DATUM	MUNT EN MUNTMATERIAAL			Speciaal fonds voor buitenlandsche valuta	Gedisconteerde wissels	Voorschotten aan den Staat	Voorschotten	Voorschotten op buitenlandsch papier	Obligaties van de Schatkist	Bijzettencirculatie	DEPOSITO'S VANDE REGERING			Andere deposito's	Overige verplichtingen	Gezamenlijke verbintenissen	Dekkingpercentage (munt en muntmateriaal verbuutenissen)
	Gouden munt en goudmunt- materiaal	Andere	Totaal								Rekening- courant	Diverse	Totaal				
1937 Jaargemiddelde	624	46	670	—	535	154	29,9	86,1	676	1.532	217	129	346	72	163	2.113	% 31,7
1938 Jaargemiddelde	665	41	706	(1) 300	456	2,9	30,4	30,8	1.251	1.930	278	150	428	112	132	2.602	27,1
1937 4 December ..	801	56	857	—	487	2,9	27,1	136	693	1.776	76	122	198	67	106	2.147	39,9
1938 8 Januari	801	25	826	—	454	2,9	27,1	26	1.150	1.859	233	101	334	105	130	2.428	34,0
5 Februari ...	801	24	825	—	470	2,9	27,2	30	1.170	1.849	326	113	439	82	121	2.491	33,1
5 Maart	801	32	833	—	469	2,9	30,8	30	1.157	1.791	404	130	534	66	104	2.495	33,4
9 April	801	35	836	—	452	2,9	30,7	30	1.043	1.762	269	110	379	107	114	2.362	35,4
7 Mei	801	37	838	—	444	2,9	30,6	30	1.051	1.784	250	108	358	103	115	2.360	35,5
4 Juni	801	49	850	—	441	2,9	30,8	30	1.127	1.837	201	119	320	127	136	2.420	35,1
9 Juli	801	47	848	—	434	2,9	30,4	23	1.090	1.871	131	139	270	113	136	2.390	35,5
6 Augustus ...	501	46	547	300	486	2,9	32,1	23	1.141	1.965	179	157	336	70	147	2.518	21,7
10 September ..	501	46	547	300	468	2,9	30,4	15	1.366	1.843	452	178	630	122	139	2.734	20,0
8 October	501	44	545	300	482	2,9	30,5	15	1.441	1.940	411	201	612	143	140	2.835	19,2
5 November...	501	47	548	300	477	2,9	30,5	25	1.571	2.042	430	200	630	89	215	2.976	18,4
10 December...	501	49	550	300	418	2,9	30,6	15	1.495	2.105	187	216	403	202	120	2.830	19,4
1939 7 Januari	501	46	547	300	403	2,9	30,7	22	1.845	2.318	306	251	557	148	145	3.168	17,3
4 Februari	501	36	537	300	420	2,9	30,5	25	1.619	2.246	265	295	560	85	121	3.012	17,8

Discontovoet { huidige : 3,46 %, sedert 11 Maart 1938.
vorige : 3,285 %, sedert 7 April 1936.

(1) Deze post komt in de weekstaten slechts sedert 23 Juli 1938 voor.

III. — BANK VOOR INTERNATIONALE BETALINGEN, TE BAZEL.

STAAT in duizendtallen Zwitsersche goud-franken [eenheden van 0,29032258... gr. fijn goud (art. 5 der statuten)].

87

	Per 31 Januari 1939		Per 28 Februari 1939	
ACTIVA.				
I. Goud in baren	44.489	7,4	51.060	8,6
II. Kas :				
Specie en tegoed bij banken	16.647	2,8	11.938	2,0
III. Call-gelden	18.545	3,1	12.462	2,1
IV. Herdiscontabel papier :				
1° Handelswissels en bankaccepten	141.529	23,5	147.908	24,9
2° Schatkistpapier	76.878	12,8	70.290	11,8
	218.207		218.288	
V. Fondsen op termijn tegen interest uitgezet :				
1° Op ten hoogste 3 maanden	30.046	5,0	29.261	4,9
2° Op 3 tot 6 maanden	154	0,0	—	—
	30.200		29.261	
VI. Wissels en onderscheiden beleggingen :				
1° Op ten hoogste 3 maanden :				
a) Schatkistpapier	33.755	5,6	32.068	5,4
b) Onderscheiden beleggingen	62.623	10,4	88.359	14,8
2° Op 3 tot 6 maanden :				
a) Schatkistpapier	33.215	5,5	40.613	6,8
b) Onderscheiden beleggingen	66.427	11,1	40.620	6,8
3° Op méér dan 6 maanden :				
a) Schatkistpapier	43.661	7,3	37.576	6,3
b) Onderscheiden beleggingen	32.273	5,4	32.289	5,4
	271.954		271.525	
VII. Andere activa :				
1° Borg door centrale banken op gecedeerde wissels verleend	810	0,1	817	0,1
2° Andere posten	174	0,0	826	0,1
	984		1.643	
TOTAAL ACTIVA...	601.026	100,0	596.177	100,0

PASSIVA.

	Per 31 Januari 1939		Per 28 Februari 1939	
I. Kapitaal :				
Geautoriseerd en geëmitteerd kapitaal : 200.000 aandelen van 2.500 Zwitsersche franken ieder	500.000		500.000	
Aandelen met 25 % volgestort	125.000	20,8	125.000	21,0
II. Reserves :				
1° Wettelijke reserve	4.688		4.688	
2° Dividend-reservefonds	6.528		6.528	
3° Algemeen reservefonds	13.055		13.055	
	24.271	4,0	24.271	4,1
III. Lang loopende deposito's :				
1° Rekening van de Trust der annuïteiten	153.096	25,5	153.096	25,7
2° Deposito der Duitse regeering	76.548	12,7	76.548	12,8
3° Deposito der Fransche regeering (Saargebiet)	808	0,1	800	0,1
4° Waarborgfonds der Fransche regeering	24.629	4,1	24.684	4,1
	255.081		255.137	
IV. Kort loopende en dadelijke opvraagbare deposito's :				
1° Circulatiebanken voor eigen rekening :				
a) Op 3 tot 6 maanden	2.863	0,5	1.957	0,3
b) Op 3 maanden maximum	112.084	18,7	107.847	18,1
c) Op zicht	21.340	3,6	21.153	3,6
	136.287		130.957	
2° Circulatiebanken voor rekening van derden :				
Dadelijk opvraagbaar	1.670	0,3	1.726	0,3
3° Andere deposanten :				
a) Op ten hoogste 3 maanden	33	0,0	33	0,0
b) Dadelijk opvraagbaar	5.602	0,9	4.573	0,8
	5.635		4.606	
V. Deposito's op zicht (goud)	9.659	1,6	9.807	1,6
VI. Verschillende posten :				
1° Garantie op gecedeerde wissels	1.434	0,2	1.442	0,2
2° Andere posten	41.989	7,0	43.231	7,3
	43.423		44.673	
TOTAAL PASSIVA...	601.026	100,0	596.177	100,0

NOTA. — In dezen staat is niet inbegrepen het goud voor rekening van circulatiebanken bewaard en de fondsen dienende tot betaling van de internationale leeningen waarvan de Bank voor Internationale Betalingen trustee of fiscaal agent is.

INHOUDSTAFEL DER DOORLOOPENDE MAANDSTATISTIEKEN.

	Tabel		Tabel
BEVOLKINGSSTATISTIEK VAN BELGIË	1	III. — Groothandelsprijzen van nijverheidspro- ducten	47
GELDMARKT.		IV. — Prijzen van landbouwproducten	48
I. — Discontovoet en rentestand voor belee- ningen	2	VOORTBRENGING.	
II. — Rentevoeten der Schatkiscertificaten en kortlopende bons	3	I. — Steenkoolmijnen en metaalproductie..	55
III. — Rentestanden voor bankdeposito's en tegoed ter Algemeene Spaar- en Lijfrentekas	4	II. — Diverse producties	56
WISSELMARKT EN MARKT DER EDELE METALEN.		III. — Bouwbedrijvigheid	57
I. — Noteering der edele metalen te Londen.	9	IV. — Electriciteit	58
II. — Contantwisselkoersen op de Beurs te Brussel	10	V. — Gas	59
III. — Termijnwisselkoersen	11	VERBRUIK.	
a) wisselkoers op één maand;		I. — Indexcijfers van den verkoop aan de verbruikers	65
b) wisselkoers op drie maanden.		II. — Tabak	66
KAPITAALMARKT.		III. — Slachtingen	67
I. — Noteeringen van enkele overheidsfondsen	14	VERVOER.	
II. — Indexcijfer van de Beurs te Brussel...	15	I. — Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen	70
III. — Rendement der Belgische en Congo- leesche Staatsfondsen	16	a) Uitbatingsontvangsten en -uit- gaven;	
IV. — Kapitaaluitgiften in België en Belgisch- Congo	17	b) Wagons aan de nijverheid gele- verd;	
a) retrospectief overzicht;		c) Verkeer :	
b) detail der uitgiften;		1 ^o algemeen spoorverkeer;	
c) ingedeeld naar de belangrijkheid van het kapitaal.		2 ^o zware goederen :	
V. — Overheidsleeningen	18	A) gezamenlijk verkeer;	
VI. — Hypotheekinschrijvingen	19	B) binnenlandsch verkeer.	
RIJKSFINANCIËN.		II. — Havenverkeer	71
I. — Opbrengst van de belastingen	25	a) Antwerpen;	
II. — Toestand van de Fonds voor Del- ging der Staatsschuld	26	b) Gent;	
HET INKOMEN EN HET SPAREN.		c) Brugge-Zeebrugge;	
I. — Rendement der Belgische naamlooze vennootschappen	30	d) Groot-Brussel;	
a) detailgegevens per bedrijfsklasse;		e) Oostende.	
b) retrospectief overzicht;		BUITENLANDSCHE HANDEL.	
II. — Algemeene Spaar- en Lijfrentekas	31	I. — Indeeling aangenomen door de overeen- komst van Brussel	75
a) inlagen op particuliere spaar- boekjes;		II. — Indeeling naar den graad van verwerking der producten	76
b) stortingen ingeschreven op de rekeningen der aangeslotenen ter Lijfrentekas.		WERKLOOSHEID.	
III. — Driemaandelijksch loonindexcijfer	32	I. — Algemeen overzicht	80
LOOP DER ZAKEN.		II. — Indeeling per provincie	81
I. — Verrekeningskamers	35	BANKSTATISTIEKEN.	
II. — Posthèque- en giroverkeer	36	I. — België en Belgisch-Congo	85
III. — Gevaarlijke of hinderlijke inrichtingen. — Aanvragen om vergunning	37	a) Nationale Bank van België;	
IV. — Onbetaalde wissels	38	b) Bank van Belgisch-Congo;	
V. — Faillissementen en akkoorden tot voor- koming van faillissement	39	c) Driemaandelijksche staten der Belgische banken;	
a) retrospectief overzicht;		1. Door de Bankcommissie ge- publiceerd;	
b) detail per bedrijfsklasse.		2. Door de Nationale Bank ge- publiceerd.	
PRIJZEN.		II. — Buitenlandsche circulatiebanken	86
I. — Indexcijfers der groothandelsprijzen..	45	a) Discontovoet;	
a) in België;		b) Staat van de Banque de France;	
b) in het buitenland.		c) » Bank of England;	
II. — Indexcijfers der kleinhandelsprijzen en van de kosten van levenshonder- houd	46	d) » Nederland. Bank;	
a) kleinhandelsprijzen in België;		e) » Zwitsersche Natio- nale Bank;	
b) kosten van levensonderhoud in België;		f) » Reichsbank;	
c) kosten van levensonderhoud en kleinhandelsprijzen in het bui- tenland.		g) » Feder. Res. Banks;	
		h) » Sveriges Riksbank;	
		i) » Japanscho Bank.	
		III. — Bank voor Internationale Betalingen ...	87

Abonnementsprijs per jaargang : 100 frank voor België.
120 frank voor het buitenland.

Losse exemplaren : fr. 7,50 voor België.
fr. 9,— voor het buitenland.

Prijs van het speciaal nummer : « Overzicht van den economischen toestand
van België », in den loop van het voorafgaande jaar:
20 frank voor België.
25 frank voor het buitenland.

De betaling moet vooraf geschieden door overmaking op postgirorekening n^o 500 van de Nationale Bank van België.

De abonneuten worden verzocht op te geven welke uitgave zij wenschen te ontvangen : de Nederlandsche of de Fransche.

Voorheen Drukkerijgesticht.
TH. DEWARICHT
J., M., G. en L. Dewarichet,
Brs & Zrs, maat. in gez. naam
16 Wilde-Woud str., Brussel

16860